

Saksbehandler: Gunn Heidi
Sorknes Holme
gunn.holme@inn.no
Saksnr.. 23/04887-78
Dato: 12.09.2024
Side 1 av 1

Møteinnkalling: Innkalling og agenda torsdag 26. september 2024

Navn på innkalte:

Maren Kyllingstad, Björn Åstrand, Thor Gjermund Eriksen, Marte Kvittum Tangen, Bent Sofus Tranøy, Knut Olav Skarsaune, Barbara Zimmermann, Marte Monsen, Hanne Furuheim, Odd Einar Heggdal, Tiril Frisk Vinje

Tidspunkt og sted:

Torsdag 26. september i Kongsvinger Innlandet Sciences park, Styrereommet i 2.etasje kl. 09.30 – 15.00

Agenda:

- Behandling av saker ihht. saksliste, kl. 09.30
- Lunsjpause, kl. 11.30 – 12.00
- Behandling av saker ihht. saksliste,
- Behandling av sak u.off, (lukket)
- Styrets evaluering kl. 14.45 (lukket)

Tilhørere kan følge møtet via [zoom](#)

Webinar-ID: 638 1551 8910

Passcode: 192743

Saksdokumenter:

[Saksdokumenter - Høgskolen i Innlandet](#)

Styremedlemmer har også tilgang til saksdokumentene via eMeetings Prepare (First Agenda).

Elverum/Lillehammer, 19. september 2024

Maren Kyllingstad
Styreleder

Peer Jacob Svenkerud
Rektor

Saksliste

Godkjenning av innkalling

Godkjenning av sakskart

Vedtakssaker

20/24 Innkalling og agenda	3
21/24 Godkjenning av protokoll fra møte i høgskolestyret 27.08.2024	4
22/24 Sak om muligheter og begrensninger knyttet til Krise- og beredskapsstudiene og virksomheten ved Protect-senteret	14
23/24 Innføring av institusjonell rettighetspolitikk for vitenskapelige artikler	16
24/24 Behandling av revidert forskrift for ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid og etableringsprosess for fellesgrad ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst	22
25/24 Møteplan for høgskolestyret 2025	126
26/24 Satsingsforslag utenfor rammen 2024	127
27/24 Nye retningslinjer for ansettelse, opprykk og overgang	130
Sak 28/24 ble trukket fra styremøtet 26.09.2024, den 23.09.2026	

Diskusjonssaker

6/24 Samarbeidsavtale Innlandet Science Park Lillehammer	unnt. offl.	149
--	-------------	-----

Orienteringssaker

23/24 Etableringen av INN-KVM - kompetansevurderingsmatrise for Høgskolen i Innlandet	150
24/24 Høring: Forslag om endringer i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften - Nye krav til institusjonsakkreditering og kvalitetsarbeid	162
25/24 Kompetanseutvikling i HINN - organisering og prioritering	233
26/24 Delårsregnskap og virksomhetsrapport for 2. tertial 2024	237
27/24 Orientering om høgskolens økonomi og omstillingsprosjekt	258

Referatsaker

14/24 Varsel om periodisk oppfølging av det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Innlandet	259
--	-----

Høgskolen
i Innlandet

V 21/24

Arkivsak-dok. 23/04887-80
Saksbehandler Gunn Heidi Sorknes Holme

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE I HØGSKOLESTYRET 27.08.2024

Forslag til vedtak/innstilling:
Styret godkjenner protokoll av 27.08.2024

Sammendrag:
Protokollen foreslås endelig godkjent

Vedlegg:
Protokoll Høgskolestyret 27.08.2024

Høgskolen
i Innlandet

MØTEPROTOKOLL

Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Dato: 27.08.2024 kl. 12:30
Sted: Rena
Arkivsak: 23/04887

Tilstede: Maren Kyllingstad, Björn Olof Åstrand, Laurence Habib (vara for Thor Gjermund Eriksen), Knut Olav Skarsaune, Barbara Zimmermann, Marte Monsen, Hanne Furuheim, Bent Sofus Tranøy, Marte Kvittum Tangen, Odd Einar Heggdal, Tiril Frisk Vinje

SAKSKART			Side
Godkjenning av innkalling			
Godkjenning av sakskart			
Vedtakssaker			
18/24	23/04887-64	Innkalling og agenda 27. august 2024	4
19/24	24/05909-1	Ansettelsesprosess rektor - oppstart	5
Diskusjonssaker			
5/24	24/06023-1	Utkast til satsingsforslag utenfor rammen 2024	7
Orienteringssaker			
17/24	23/00529-29	Rektors lederspenn - koordinering mellom administrative faglinjer	8
18/24	23/04887-67	Status økonomi og tiltaksplan for HINN	8
19/24	23/04887-65	Etableringen av nytt fakultet	8
20/24	23/04887-66	Status opptak 2024	8

Høgskolen
i Innlandet

21/24	24/03821-3	Status for arbeidet med studieportefølje 2025-2026	9
22/24	23/04887-71	Styrets selvevaluering - høsten 2024	9
Referatsaker			
12/24	24/04395-3	Endelig tilbakemelding - Etatsstyring 2024 - Skriftlig tilbakemelding på ambisjoner og måloppnåelse for Høgskolen i Innlandet	9
13/24	23/04887-73	Protokoll Høgskolestyret 19.06.2024	9

Rena, 27.08.2024

Maren Kyllingstad
Styreleder

Rektor orienterer:

- HINN viser fremgang på antall publikasjoner og der er stor aktivitet på tvers av fakultetene.
- HINN deltok under Arendalsuka med tre arrangementer. Veldig gladelig at flere ansatte også deltok i debatter og innlegg i regi av andre institusjoner.

Prorektor utdanning Stine Grønvold gav styret en orientering om EMERGE – (Empowering the Margins of Europe through Regional and Global Engagement) Alliansen består av 9 universiteter fra 8 land og har fått midler fra EUI som finansieres gjennom Erasmus+.

Dekan Maria Willebrand orienterte kort om nytt prosjekt ved ALB. COCO – Co-creating coexistence (Samskapende sameksistens) Prosjektet er finansiert gjennom Horizon Europe Programme. HINN er koordinator i prosjektet og totalbudsjettet er på 50 millioner kroner over 3 år. Styret ønsker å bli holdt oppdatert om prosjektet underveis.

**Høgskolen
i Innlandet**

Oppfølgingspunkter:

Tema	Oppfølging
Habilitet	Hvert styremedlem er ansvarlig for å informere om mulige utfordringer knyttet til egen habilitet. Styret tar dette med som et fast punkt i starten av møtene
Studiestedsutvikling Blæstad	Styret ber om oversikt over fremtidige investerings- og vedlikeholdsbehov på Blæstad.
Etatsstyring 2024 - Ambisjoner og måloppnåelse for Høgskolen i Innlandet	Styret ønsker en gjennomgang av alle punktene i tilbakemeldingen fra KD.
Orientering om kompetanseutvikling i organisasjonen herunder en orientering om UH-ped.	Styret ber om en orientering på styremøtet i september.
Ressursallokering til studiestedene Rena og Lillehammer	Styret vedtar i styremøtet 26. september hvordan saken skal legges frem.
Økonomi-utfordring fra og med 2027 herunder konsekvensen av ny finansieringsmodell	Løpende orientering på styremøtene frem til ferdigstillelse i mars 2025

18/24 Innkalling og agenda 27. august 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027	27.08.2024	18/24

Møtebehandling

Til dagsorden: Innkalling og agenda ble godkjent.

Vedtakssak 19/24 og orienteringssak 17/24 flyttet til slutten av møtet for lukket behandling.

Evt.

- Endring av dato for styremøte, fra 6. november 2024 til 13. november 2024.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Høgskolen
i Innlandet

19/24 Ansettelsesprosess rektor - oppstart

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027	27.08.2024	19/24

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Høgskolestyret gir sin tilslutning til prosess for ansettelse av rektor for perioden 2025 – 2029 som fremlagt.
2. Styret nedsetter et innstillingsutvalg som skal lede prosessen og fremme innstilling til ansettelse for høgskolestyret. Innstillingsutvalget skal ha følgende sammensetning:
 - Styreleder Maren Kyllingstad (leder)
 - Ett eksternt styremedlem valgt av høgskolestyret
 - To representanter for ansatte i UFF-stillinger, en utpekt av ansattes organisasjoner (ikke fra styret) og en utpekt fra høgskolestyret
 - To representanter for ansatte i TA-stillinger, en utpekt av ansattes organisasjoner (ikke fra styret), og en utpekt fra høgskolestyret
 - En studentrepresentant, valgt/utpekt av studentorganisasjonen
3. Styret godkjenner forslaget til utlysningstekst med de innspill som fremkommer i møtet. Styreleder gis fullmakt til å ferdigstille utlysningstekst og fastsette endelig søknadsfrist.

Møtebehandling

Møtet ble lukket under behandling av saken. Rektor forlot møterommet.

HR direktør Lars Petter Mathisrud informerte om ansettelsesprosessen som settes i gang i forbindelse med at åremålsperioden til Peer Jacob Svenkerud er over i 2025. Fremdriftsplanen legger opp til vedtak i styremøtet i desember.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Høgskolestyret gir sin tilslutning til prosess for ansettelse av rektor for perioden 2025 – 2029 som fremlagt.
2. Styret nedsetter et innstillingsutvalg som skal lede prosessen og fremme innstilling til ansettelse for høgskolestyret. Innstillingsutvalget skal ha følgende sammensetning:
 - Styreleder Maren Kyllingstad (leder)
 - Ett eksternt styremedlem valgt av høgskolestyret
 - To representanter for ansatte i UFF-stillinger, en utpekt av ansattes organisasjoner (ikke fra styret) og en utpekt fra høgskolestyret
 - To representanter for ansatte i TA-stillinger, en utpekt av ansattes organisasjoner (ikke fra styret), og en utpekt fra høgskolestyret
 - En studentrepresentant, valgt/utpekt av studentorganisasjonen

Styret godkjenner forslaget til utlysningstekst med de innspill som fremkommer i møtet. Styreleder gis fullmakt til å ferdigstille utlysningstekst og fastsette endelig søknadsfrist.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Høgskolen
i Innlandet

5/24 Utkast til satsingsforslag utenfor rammen 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027	27.08.2024	5/24

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskolestyret ber rektor om å innarbeide styrets innspill i det videre arbeidet frem mot vedtakssak i styrets møte i september.

Møtebehandling

Økonomisjef Ellen Anne Kjenstadbakk presenterer det foreløpige utkastet på hvilke tiltak høgskolen ønsker å prioritere i 2026.

Vedtak

Høgskolestyret ber rektor om å innarbeide styrets innspill i det videre arbeidet frem mot vedtakssak i styrets møte i september.

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

**Høgskolen
i Innlandet**

Orienteringssaker:

Saknr	Arkivsak	Tittel
17/24	23/00529-29	Rektors lederspenn - koordinering mellom administrative faglinjer Saken ble behandlet i lukket styremøte. Peer Jacob Svenkerud presenterte forslag til endringer i organisering, og bakgrunn for endringene som er reduksjon i lederspennet. Styret ber om at det administrative delprosjektet i omstillingsarbeidet ses opp mot dette prosjektet. Styret ønsker å se stillingsbeskrivelsen til administrasjonsdirektørstillingen på neste styremøte.
18/24	23/04887-67	Status økonomi og tiltaksplan for HINN Økonomidirektør Ellen Anne Kjenstadbackk orienterte styret om rammene for intern fordeling av bevilgningen i langtidsplanen. Dekan Inge Brechan orienterte styret om omstillingsprosjektets oppgaver og mandater til delprosjektene. Alle dekaner er med i prosjektgruppa til ny finansieringsmodell. Høringsfrist for finansieringsmodellen er i uke 40. Styret ønsker å bli orientert om det videre arbeid i omstillingsprosjektet
19/24	23/04887-65	Etableringen av nytt fakultet Dekan Leif Holst Jensen orienterte styret om oppstarten av det nye fakultetet etter fusjon mellom den Norske Filmskolen og AMEK.. Foreløpig arbeidsnavn etter sammenslåingen av DNF og AMEK er FTVS Det nye fakultetet har hatt samling med alle ansatte i august.

Høgskolen
i Innlandet

20/24	23/04887-66	Status opptak 2024 Prorektor Stine Grønvold orienterte kort om status opptak 2024.
21/24	24/03821-3	Status for arbeidet med studieportefølje 2025-2026 Prorektor Stine Grønvold orienterte kort om status for arbeidet med studieportefølje. Saken vil komme tilbake til styret som vedtakssak senere i høst.
22/24	23/04887-71	Styrets selvevaluering - høsten 2024 Det var ingen innspill til spørsmålene i nettskjemaet som vil bli benyttet for evaluering av styrets arbeid. Styremedlemmene får tilsendt nettskjema i forkant av et styremøte der styret gjennomgår svarene.

Referatsaker:

Saknr	Arkivsak	Tittel
12/24	24/04395-3	Endelig tilbakemelding - Etatsstyring 2024 - Skriftlig tilbakemelding på ambisjoner og måloppnåelse for Høgskolen i Innlandet Styret ber om at rektor orienterer nærmere om punktene som tas opp i tilbakemeldingen.
13/24	23/04887-73	Protokoll Høgskolestyret 19.06.2024

Høgskolen
i Innlandet

V22/24

Arkivsak-dok. 23/04887-79
Saksbehandler Gunn Heidi Sorknes Holme
Saksbehandler Peer Jacob Svenkerud

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

SAK OM MULIGHETER OG BEGRENSNINGER KNYTTET TIL KRISE- OG BEREDSKAPSSTUDIENE OG VIRKSOMHETEN VED PROTECT-SENTERET

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret ber om at rektor legger frem en sak om muligheter og begrensninger knyttet til Krise- og beredskapsstudiene og virksomheten ved Protect-senteret. Det skal i saksutredningen tas utgangspunkt i de momentene som er omtalt i dette saksfremlegget.

Sammendrag:

Styremedlemmene Furuheim og Tranøy har bedt om at det forberedes en sak for behandling i høgskolestyret om muligheter og begrensninger knyttet til Krise- og beredskapsstudiene og virksomheten ved Protect-senteret. De begrunner sitt forslag slik:

Begrunnelsen for forslaget er sammensatt. Situasjonen på campus Rena etter fusjonen utviklet seg til å bli spesielt sårbar, særlig i møte med økonomiske nedgangstider, slik styremedlem Tranøy gjorde rede for under styremøtet i mai 2024 (42 heltidsekvivalenter per faglig ansatt versus 18 på Lillehammer). Det er mye vanskeligere å spare og kutte når man i utgangspunktet kjører på grensen til forsvarlig drift. Internasjonale og nasjonale utviklingstrekk – blant annet forsvarets egen satsning på Rena leir viser at krise og beredskap er et område med stort vekstpotensiale. Ser vi disse to trekkene i sammenheng taler det for at en strategisk satsning på krise- og beredsskapsfeltet er en mulighet til å øke lønnsomheten ved fakultetet samtidig som vi følger opp regjeringens utvetydige signaler og fyller en større rolle i vår egen region, noe som er i tråd med Høgskolens vedtatte strategi.

Alle styremedlemmer har mulighet til å be om å få satt en sak på styrets dagsorden, men det krever støtte fra et flertall i styret dersom saken skal forberedes og legges fremt til behandling. Dersom forslaget får et slikt flertall vil forslagstillerne at det rettes følgende bestilling til rektor:

Styret ønsker utredning på hvor god bemanningen er sett opp mot:

- a) De forpliktelser miljøet har tatt på seg innenfor ordinære utdanninger og eksternt finansiert virksomhet

- b) Behovet for å bevare og utvikle et robust forskningsmiljø.
- c) Hvilken anledning miljøet har til å realisere de vekstmuligheter som ligger i den svært store søkningen til de aktuelle studiene samt våre omgivelsers stigende interesse for kurs, oppdrag og forskning innenfor feltet?
- d) Behovet for å redusere sårbarhet i form av avhengighet av enkeltpersoner.

Høgskolen
i Innlandet

V23/24

Arkivsak-dok. 22/05815-2
Saksbehandler Anna Løken
Saksbehandler Marit Sletmoen

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

INNFØRING AV INSTITUSJONELL RETTIGHETSPOLITIKK FOR VITENSKAPELIGE ARTIKLER

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskolestyret vedtar med virkning fra 1. oktober 2025 ny rettighetspolitikk for vitenskapelige artikler slik den fremkommer av saksfremlegget med vedlegg.

Sammendrag:

Høgskolen i Innlandets strategi (2021-2026) sier at høgskolen praktiserer åpen forskning og at publikasjonene og forskningsdataene våre skal være åpent tilgjengelige med «så åpent som mulig, så lukket som nødvendig» som førende prinsipp. Umiddelbar åpen publisering er også et krav fra sentrale finansiører som EU og Norges forskningsråd.

Rettighetspolitikken skal sikre at forfattere beholder rettigheter til å dele og bruke sin aksepterte manuskriptversjon (AAM) fritt. Denne manuskriptversjonen kan tilgjengeliggjøres i HINNs vitenarkiv på samme tidspunkt som den publiseres i tidsskriftet. På denne måten oppfyller forskeren og institusjonen kravene til umiddelbar åpen tilgang samtidig som HINN sikrer at forventning om åpen publisering ikke er til hinder for fritt valg av publiseringskanal. Det juridiske ansvaret legges til institusjonen og ikke den enkelte forsker. Forfattere står fritt til å be om unntak fra regelen om åpen tilgjengeliggjøring uten å måtte begrunne det.

Rettighetspolitikk for HINN:

- HINNs ansatte står fritt til å velge hvor de ønsker å publisere vitenskapelige artikler.
- HINN har en ikke-eksklusiv rett til å gjøre alle vitenskapelige artikler forfattet av studenter og ansatte tilknyttet institusjonen tilgjengelig med en Creative commons- lisens i HINNs vitenarkiv.
- HINNs ansatte kan unnta enkeltartikler fra denne rettighetspolitikken. Søknad om fritak trenger ikke begrunnes.
- HINN er juridisk ansvarlig for tolkning av rettighetspolitikken.

Vedlegg:

Forslag_rettighetspolitikk_HINN styretForslag til rettighetspolitikk

Forslag til innføring av institusjonell rettighetspolitikk for vitenskapelig artikler ved HINN

Forslag

Følgende rettighetspolitikk¹ for vitenskapelige artikler vedtas ved Høgskolen i Innlandet (HINN):

- HINNs ansatte står fritt til å velge hvor de ønsker å publisere vitenskapelige artikler.
- HINN har en ikke-eksklusiv rett til å gjøre alle vitenskapelige artikler forfattet av studenter og ansatte tilknyttet institusjonen tilgjengelig med en Creative commons-lisens i HINNs vitenarkiv.
- HINNs ansatte kan unnta enkeltartikler fra denne rettighetspolitikken. Søknad om fritak trenger ikke begrunnes.
- HINN er juridisk ansvarlig for forvaltning av rettighetspolitikken.

Det juridiske ansvaret legges til institusjonen, ikke den enkelte forsker. Institusjonen er juridisk ansvarlig for tolkning av politikken og for realisering, for å løse eventuelle tvister om dens tolkning og anvendelse, og for å behandle søknader om unntak fra rettighetspolitikken for enkeltartikler.

Rettighetspolitikken sikrer at HINNs ansatte beholder rettigheter til å dele og bruke sine aksepterte manuskriptversjoner (AAM) av vitenskapelige artikler.

Rettighetspolitikken tilsvarer rettighetspolitikker ved de fleste andre norske universitet- og høyskoler, i tillegg til rettighetsstrategien omfattet av Plan S.

Biblioteket behandler opplastinger fra Cristin og tilgjengeliggjør i vitenarkivet, samt håndterer unntak for enkeltartikler.

Bakgrunn

Det er en forskningspolitisk målsetting og del av høgskolens forskningsstrategi, at resultatene av offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelige. Det er også en forventning om at alle deler av forskningsprosessen åpnes opp og tilgjengeliggjøres.

HINNs strategi (2021-2026) sier at høgskolen praktiserer åpen forskning og at publikasjonene og forskningsdataene fra institusjonen skal være åpent tilgjengelige – med «så åpent som mulig, så lukket som nødvendig» som førende prinsipp.

Med bakgrunn i dette ble det høsten 2021 satt ned en arbeidsgruppe for å etablere en politikk for åpen vitenskap ved HINN. Arbeidsgruppens forslag til politikk ble behandlet i

¹ Begrepet politikk («policy») viser til institusjonens prinsipielle handlemåte.

høgskolens FOU-utvalg 9.12.2021 og i IDF 1.2. og 7.3. 2022. Innspill fra de ansattes representanter ble innarbeidet i en revidert politikk, omformulert som «prinsipper», som FOU-utvalget ga sin støtte til i møte 15.5.2022.

Saken ble behandlet i Høgskolestyret 4.5.2022 (sak 20/22) og dokumentet ble vedtatt som «Prinsipper for åpen vitenskap ved HINN».

Arbeidet med å gjøre høgskolens vitenskapelige publikasjoner så åpne som mulig ledet i september 2022 til at prorektor for forskning og utvikling la fram forslag for FoU-utvalget ved HINN om å innføre en politikk for rettigheter til egen forskning, forkortet til rettighetspolitikk. Hensikten bak en slik politikk er å sikre at høgskolens publikasjoner blir åpent tilgjengelig uten forsinkelse, men uten at forskernes mulighet til å velge publiseringskanal begrenses.

I 2018 lanserte en koalisjon av europeiske forskningsfinansiører, deriblant Norges forskningsråd og EU, initiativet som er kjent som Plan S. Plan S skal sikre at resultatene av all forskning som koalisjonen finansierer, blir gjort umiddelbart tilgjengelig. Opphevelse av sperrefrister blir sikret gjennom en rettighetspolitikk. Denne sier at²: (i) Forskere selv kan velge hvilke tidsskrifter de publiserer i, (ii) Forskning er umiddelbart åpen under CC BY lisens, (iii) forskerne beholder retten til å bruke og dele det forfatter-aksepterte manuskriptet og (iv) publikasjoner når et bredere publikum raskere.

Det skal ifølge denne politikken ikke være juridiske hindringer for åpen tilgjengeliggjøring av fulltekstkopier i vitenarkiv, selv om en utgiver har en annen politikk, og selv om en forsker kan ha fraskrevet seg opphavsrett da manuskriptet ble sendt inn.

I Norge iverksatte UIT en *Rights retention Strategy* (RRS) fra januar 2022. Ved NTNU trådte RRS i kraft 1. oktober. UIBs rettighetsstrategi kom i kraft 1.12.2022, UIOs ble iverksatt 1.1.2023.³ I tillegg har ti andre institusjoner innført tilsvarende politikk⁴. Ingen institusjoner som har innført politikken har så langt erfart negative reaksjoner på sin politikk.

I sine forberedelser til rettighetspolitikk kartla UIT hvordan denne er etablert ellers i verden. UIT fant at flere ledende universiteter i USA, deriblant Harvard, har hatt en rettighetspolitikk i mange år. Bifröst, et av Islands mindre universiteter, har også fastsatt en Harvard-lignende tilnærming, og tilsvarende er innført så ved langt over åtti institusjoner på verdensbasis. Ifølge UIT har ingen av de andre institusjonene som har innført rettighetspolitikk blitt møtt med rettslige skritt fra utgivere. Dette skyldes trolig en kombinasjon av tidsskriftenes vurdering av så vel rettslig risiko som fare for omdømmetap. UIT vurderte derfor den rettslige risikoen som relativt lav. Ved Harvard er forhåndsvarsel (*prior notice*) til utgivere ivarettatt gjennom at institusjonens politikk er uttrykt i et dokument på institusjonens hjemmeside. Utgivere varsles ikke enkeltvis om politikken, og forfattere må ikke inkludere

² https://www.coalition-s.org/wp-content/uploads/2020/10/RRS_onepager.pdf

³ <https://www.ub.uio.no/english/writing-publishing/open-access/documents/rights-retention-policy.html>

⁴ <https://www.openscience.no/aktuelt/institusjonell-rettighetspolitikk-rrs-irrs-ved-norske-forskningsinstitusjoner>

en skriftlig henvisning til rettighetspolitikk ved innsending av artikkelmanus til utgiver. Dette kommer i motsetning til Plan S som praktiserer dette «for å være på den sikre siden».⁵ Forskere som ikke ønsker at enkeltartikler skal gjøres åpent tilgjengelig, har anledning til å be om unntak.

Innføring av rettighetspolitikk ved HINN

Spørsmålet om innføring av en «Rights Retention Strategy» ved HINN ble drøftet i FoU-utvalget 13.9.2022, basert på vedlagte saksframlegg. Utvalget ga «støtte til innføring av Strategi for rettigheter til egen forskning».

Dersom en rettighetspolitikk innføres ved HINN vil fulltekstkopi av vitenskapelige artikler kunne tilgjengeliggjøres i institusjonens vitenarkiv (NVA fra november 2024) uten juridisk risiko for forskerne som har forfattet dem, og uten at de behøver å informere utgiver om dette. I utgangspunktet brukes lisensen CC BY 4.0 på artiklene, men forskere kan be om at enkeltartikler får andre Creative commons-lisenser. Creative commons-lisensene har vært standard-lisensene i vitenskapelig publisering siden starten av 2000-tallet.

Forskere med behov for å reservere seg mot slik tilgjengeliggjøring, har rett til å be om unntak for enkeltartikler («opt-out») uten å måtte begrunne dette. Det settes opp en teknisk løsning ved HINN som sørger for enklest mulig håndtering av søknader om unntak. Dette er tilsvarende løsning som UIT og Harvard har valgt. Forhåndsvarsel («prior notice») til utgivere ivaretas ved at HINNs prinsipper for åpen publisering er uttrykt i et oppdatert policy-dokument på HINNs hjemmeside.

Innføres den foreslåtte rettighetspolitikken legger HINN til rette for følgende gevinster:

- Fulltekstversjoner av alle vitenskapelige artikler gjøres åpent tilgjengelig umiddelbart uten embargo og uavhengig av publikasjonssted og finansiør. Dette vil bidra til at HINN så raskt som mulig når målet om at alle publikasjoner skal være åpent tilgjengelige.ⁱ
- Forskere beholder rettighetene til distribusjon og bruk av tekster og annet materiale de selv har produsert. De kan også fritt publisere der de selv ønsker, samtidig som de kan laste opp og tilgjengeliggjøre fulltekstkopier av sine arbeider i vitenarkiv. Dette skjer uten risiko for forskeren siden HINN påtar seg det juridiske ansvaret. Arbeidet med å sjekke hver enkelt utgivers policy faller også bort, noe som også vil forenkle arbeidsprosesser til administratorer av HINNs vitenarkiv.
- HINN møter finansiørens og regjeringens forventninger om åpen publisering.

I tillegg vil dette bidra til å styrke HINNs posisjon og anseelse som engasjert og oppdatert forskningsinstitusjon.

Innføres rettighetspolitikken vil valg av publiseringskanal ikke stå i veien for muligheten til å laste opp fulltekstversjoner i vitenarkiv. Rettighetspolitikken ivaretar forskernes rett til å

⁵ <https://www.coalition-s.org/addendum-to-the-coalition-s-guidance-on-the-implementation-of-plan-s/principles-and-implementation/>

publisere når og hvor de vil. Det vil si at forskere ved HINN i utgangspunktet har lik mulighet til å laste opp fulltekstversjoner av alle vitenskapelige artikler.

Innføring av rettighetspolitikk forutsetter at krav om at forskere importerer siste fagfelleverdert versjon av sin artikkel i Cristin/NVA styrkes og gjøres kjent.

HINN vil i 2024 evaluere sine samlede virkemidler for støtte av åpen forskning.

Vi foreslår med dette at Høgskolen i Innlandet slutter seg til det økende antallet universiteter som har innført eller er i ferd med å innføre rettighetspolitikk slik dette er beskrevet her, og at dette gjøres så snart som råd. Det tilrås dialog i IDF-møte og vedtak i styret. Selve politikken vil da presenteres i et eget dokument, som vedlegg til de delene av ovenstående tekst som utgjør selve saksframlegget.

Marit Sletmoen, prorektor FoU

ⁱ I henhold til [nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang til vitenskapelige artikler](#) og HINNS prinsipper for åpen publisering.

Høgskolen
i Innlandet

V24/24

Arkivsak-dok. 23/01114-4
Saksbehandler Marte Tøndel
Saksbehandler Marit Sletmoen

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

BEHANDLING AV REVIDERT FORSKRIFT FOR PH.D. I KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID OG ETABLERINGSPROSESS FOR FELLESGRAD PH.D. I KUNSTNERISK UTVIKLINGSARBEID I UTØVENDE OG SKAPENDE KUNST

Forslag til vedtak/innstilling:

Revidert forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid ved Høgskolen i Innlandet godkjennes med virkning fra 01.01.2025.

Styret gir rektor fullmakt til å videreføre arbeidet slik at fellesgrad kan etableres innen utgangen av året. Når ny fellesgrad er etablert, overføres nåværende stipendiater fra FILMART til fellesgraden, og FILMART avvikles.

Sammendrag:

Høgskolen i Innlandet (HINN), Høgskolen i Østfold (HIØ) og UiT Norges arktiske universitet er i ferd med å etablere fellesgrad *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst*. Arbeidet med fellesgraden har pågått siden 2020, med nåværende FILMART ved HINN som midlertidig mellomløsning.

Historikk

Forskerutdanning i kunstnerisk utdanning på 3. syklus nivå har eksistert i Norge siden 2003 da Stipendiatprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid ble etablert som nasjonal forsøksordning i samarbeid mellom alle høyere kunstutdanninger i Norge. Programmet kvalifiserte for førsteamanuensis-kompetanse, men ledet ikke til formell grad.

I 2018 ble den nye graden *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid* etablert, og samtidig begynte avvikling av Stipendiatprogrammet. Ansvaret for kunstutdanning på doktorgradsnivå ble med dette normalisert og overført til institusjonene. I dag er det kunstneriske doktorgradsprogram ved Norges musikkhøgskole, Kunsthøgskolen i Oslo, UiB, NTNU og fellesprogram ved UiA og UiS. I tillegg kommer det midlertidige programmet FILMART ved HINN, basert på tidsavgrenset unntak fra mengdekravet ut 2024.

Om fellesprogrammet

Fellesgraden blir et samarbeid mellom:

- Akademi for scenekunst ved HiØ, som basert i Fredrikstad arbeider med samtidens kunstuttrykk i et utvidet scenekunsthelt.
- De tre skolene ved Fakultet for film, TV og spill ved HINN.
- Musikkonservatoriet og Kunstakademiet ved UiT, begge er lokalisert i Tromsø. Kunstakademiet tilbyr også studier i skrivekunst og integrert MA i landskapsarkitektur i samarbeid med Arkitekthøgskolen (AHO). Nordland kunst- og filmskole i Kabelvåg er del av Kunstakademiet.

Samlet gir dette et fagmiljø som arbeider med kunstnerisk uttrykk, utdanning, utviklingsarbeid og ulike produksjonsformer innen kunst innenfor film og beslektede audiovisuelle kunstformer, scenografi, scenekunst, visuell kunst inkludert bevegelige bilder, landskapsarkitektur og musikk. Fellesgraden åpner muligheter for kreativt kunstnerisk og akademisk samarbeid, der hvert enkelt doktorgradsprosjekt kan gi muligheter for å samle ulike fagkontekster og åpne opp nye områder.

Programmet er kunstnerisk og ikke vitenskapelig, dvs. at kunstutøvelsen står i sentrum. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.

Studiet er 3-årig (180 studiepoeng). Det kunstneriske doktorgradsprosjektet utgjør hoveddelen (150 studiepoeng) med en supplerende opplæringsdel (30 studiepoeng). Innenfor opplæringsdelen deltar ph.d.-kandidatene i Nasjonal forskerskole for kunstnerisk utviklingsarbeid. Forskerskolen er et samarbeid mellom alle kunstneriske ph.d.-program i Norge hvor kandidatene blir del av et rikt nettverk på tvers av institusjoner og kunstfelt. Alle ph.d.-programmene bidrar til faglig ledelse av Forskerskolen, som finansieres og administreres av HK-dir. Foruten Forskerskolen er det utviklet to emner à fem studiepoeng innenfor fellesgraden.

Akkreditering

Kommende fellesgrad var omtalt allerede i HINN's søknad om akkreditering av FILMART januar 2021, og fellesgraden bygger videre på institusjonssamarbeid gjennom mer enn 20 år. Fellesgraden er godt forankret ved institusjonene gjennom en lang akkrediteringsprosess som har etablert en god felles plattform i forhold til profil og faglig innhold så vel som organisering. Arbeidet har vært ledet av en arbeidsgruppe med representasjon fra alle tre institusjonene, der erfaringene med etablering av FILMART har hatt stor verdi.

Mens HINN kan videreføre akkreditering fra FILMART i kommende fellesgrad, forutsatt at det ikke er vesentlige endringer i HINN's faglige bidrag til fellesgraden, og UiT er selvakkrediterende, så har HiØ måttet søke NOKUT om akkreditering av sitt bidrag til fellesgraden. HiØ's akkrediteringssøknad fra april 2023 ga en fullstendig beskrivelse av hele programmet, inklusivt utdanningstilbud og fagmiljø ved alle tre institusjonene. Ved HINN omfattet dette alle relevante utdanninger og fagmiljø ved

de tre skoler som nå inngår i nytt fakultet. *Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst* ble akkreditert av NOKUT 19.06.2024.

Forskrift og retningslinjer

Ph.d.-program er normalt regulert av ph.d.-forskrift ved den enkelte institusjon, noe som kan gi ulikheter og utfordringer i et fellesprogram. I fellesprogrammet vil det være felles retningslinjer som gjelder for alle kandidater, uavhengig av hvilken institusjon de er tilknyttet.

Retningslinjene for fellesgraden er i stor grad basert på nåværende forskrift ved HINN. Som del av denne saken forslås en mindre revidering av HINNs forskrift for å sikre klarere språk og likhet mellom forskrift og kommende felles retningslinjer.

Organisering

Fellesgraden administreres av et konsortium, regulert gjennom en konsortiumavtale (vedlagt), og hvor konsortiumstyret har det overordnede ansvaret for å samordne arbeidet med fellesgraden på tvers av institusjonene. Konsortiumstyret skal sikre at fellesgraden fremstår helhetlig, velorganisert og er av høy kvalitet. Konsortiumstyret oppretter et programstyre for fellesgraden som skal ivareta den faglige studieprogramledelsen, utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammet samt sikre kandidatenes totale læringsmiljø. Sammensetting og mandat for konsortiumstyre og programstyre fremkommer av konsortiumavtalen.

Hver av institusjonene skal sette av tilstrekkelige administrative støtteressurser til administrasjon av sine egne kandidater. Det skal være et felles fagadministrativt miljø på tvers av institusjonene, med en hovedkoordinator som har ansvar for administrativ koordinering, samordning av programmet, saksbehandling og innkalling til møter i henholdsvis konsortiumstyret og programstyret. Funksjonen som hovedkoordinator er lagt til HINN, og alle partene bidrar til dekking av kostnader tilknyttet administrativ hovedkoordinator.

Doktorgradsutdanningen omfattes av samarbeidsinstitusjonenes kvalitetssystem, med et supplerende kvalitetssikringssystem for programmet for å ivareta fellesgradens særegenheter.

Rekruttering

Ingen av de tre kunstutdanningsinstitusjonene er store nok til å etablere ph.d.-program alene som kan nå mengdekravet, men akkrediteringssøknaden dokumenterer at vi får til dette i felleskap. For HINNs del er det lagt opp til fremtidig rekruttering i tråd med de rammene som vi per i dag har for stipendiatstillinger tilknyttet FILMART.

Etter at Program for kunstnerisk utviklingsarbeid ved HK-dir ble lagt ned, er det ingen nasjonale tilskuddsordninger for eksternfinansiering av ph.d.-kandidater innen kunstnerisk utviklingsarbeid, og mulighetene for eksternfinansierte stipendiater er følgelig svært små. Videreføring av stipendiathjemler på dagens nivå skal likefullt være tilstrekkelig til at HINN når sine forpliktelser i forhold til mengdekravet.

Kommende krav for universitetsakkreditering vil bl.a. innebære at institusjonens doktorgradsprogram samlet skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. Fellesgraden bidrar til at HINN også i fremtiden vil innfri kravene for universitetsakkreditering.

Videre prosess

HINNs nåværende rett til å tildele graden *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid* utløper 31.12.2024. De tre institusjonene må nå søke Kunnskapsdepartementet om godkjenning av etablering av *fellesgraden ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst* samt retten til å tildele graden *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid*. Vi forventer at retten til å tildele graden blir eksplisitt knyttet til fellesgraden, på samme måte som er tilfelle ved UiA og UiS¹.

HINN har hatt dialog med departementet om overgang for nåværende ph.d.-kandidater i FILMART. FILMART avvikles når ny fellesgrad etableres, senest 31.12.2024. I felles retningslinjer er det lagt inn en overgangsordning slik at nåværende ph.d.-kandidater administrativt overføres til nytt fellesprogram. Overgangen har ingen faglige konsekvenser for ph.d.-kandidatene som endrer eller negativt påvirker studieløp, opplæringsdel, forventninger til det kunstneriske doktorgradsresultatet eller hvordan slutføring planlegges.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Revidert forskrift med spor endring HINN

Vedlegg 2 Felles retningslinjer kunstnerisk ph.d. 2024-09-06

Vedlegg 3 Konsortiumavtale pr september 2024

Vedlegg 4 Felles kvalitetshåndbok - fellesgraden pr 1 mai 2023

Vedlegg 5 phd-i-kunstnerisk-utviklingsarbeid-i-utovende-og-skapende-kunst_fellesgrad_hiof-hinn_uit_2024 1 er med spor endringer for å vise hvilke endringer som er gjort i forskriften.

¹ Se fotnote til Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler § 7.9 og 8.7. <https://lovdata.no/forskrift/2005-12-16-1574/§7>

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid ved Høgskolen i Innlandet

Del I. Innledende bestemmelser

DEL I INNLEDENDE BESTEMMELSER

§ 1. Retningslinjenes virkeområde

Denne forskriften gjelder all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Forskriften gir regler om opptak til og gjennomføring og avslutning av utdanningen, herunder fellesgrader og cotutelle.

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til doktorgraden, vises det til ~~lov om universiteter og høyskoler~~ lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2024), nivå 8 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), ~~forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006)~~, ~~forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005)~~, forskrift til universitets- og høyskoleloven (2024), ~~forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005)~~, Kunnskapsdepartementets ~~forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010)~~, forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs ~~forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017)~~, lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017), forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2. Begreper

Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid omtales heretter også som ~~kunstnerisk ph.d. eller doktorgraden~~.

~~Begrepene doktorgradsarbeidet og prosjektet benyttes om det~~Doktorgradsprosjektet betegner arbeidet som gjøres innenfor avtalt periode mellom oppstart og avslutning, opplæringsdelen ikke medregnet.

~~Begrepene kunstnerisk doktorgradsresultat eller Det kunstneriske doktorgradsresultatet omfatter~~ betegner resultatet av ~~doktorgradsarbeidet~~doktorgradsprosjektet slik det leveres til bedømmelse jf. § 11-1. Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsresultatet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.

§ 3. Omfang, innhold og målsetting for doktorgradsutdanningen

§ 3-1. Målsetting og omfang

Doktorgradsutdanningen skal kvalifisere for kunstnerisk utviklingsarbeid av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til kunstnerisk innsikt og kompetanse, i samsvar med god akademisk skikk og etiske standarder.

Doktorgradsutdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med nivå 8 i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Doktorgradsutdanningen er normert til tre ~~(3)~~ års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Doktorgradsutdanningens viktigste komponent er et selvstendig arbeid innen kunstnerisk utviklingsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

§ 3-2. Innhold

Den kunstneriske doktorgraden tildeles på grunnlag av

- godkjent kunstnerisk doktorgradsresultat, jf. ~~§ 11-1~~ § 11-1
- godkjent gjennomføring av opplæringsdelen, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse
- godkjent offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsresultatet (disputas~~)-~~)

§ 4. Ansvar for doktorgradsutdanningen

Styret har det overordnede ansvaret for doktorgradsutdanningen. Ansvaret forvaltes på styrets vegne av rektor.

Doktorgradsutdanningen har et eget ph.d.-utvalg. Rektor fastsetter mandat for og sammensetning av ph.d.-utvalget.

§ 5. Kvalitetssikring

Doktorgradsutdanningen omfattes av Høgskolen i Innlandets kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten.

DEL II. OPPTAK

§ 6 Opptak

§ 6. Opptak

§ 6-1. Vilkår for opptak

For opptak til ~~doktorgradsutdanning~~~~doktorgradsutdanningen~~ må søkeren normalt ha en femårig mastergrad i aktuelt fagområde, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. For opptak til ph.d. i kunstnerisk ~~ph.d.-utviklingsarbeid~~ skal mastergraden være i utøvende eller skapende kunst.

Ph.d.-utvalget kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak, det gjelder også tilsvarende kunstnerisk kompetanse.

Fakultetet kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Høgskolen i Innlandet sin rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknaden skal inneholde:

- Dokumentasjon av den utdanning og de kvalifikasjoner som skal ligge til grunn for opptaket.
- Prosjektbeskrivelse som omfatter
 - faglig redegjørelse for prosjektet
 - fremdriftsplan
 - ~~finansieringsplan og redegjørelse for infrastrukturbehov for gjennomføring av det kunstneriske forskningsprosjektet, jf. § 6-2~~
- ~~- finansieringsplan~~
 - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser, jf. § 6-2
 - eventuelle planer for opphold ved annen institusjon
 - plan for formidling av resultater
 - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter.
- Plan for opplæringsdelen, ~~herunder opplæring som er rettet mot generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket.~~
- Forslag på minst én veileder, samt angivelse av tilknytning til aktivt miljøfagmiljø for kunstnerisk utviklingsarbeid.
- Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser, og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre etc.). Slike tillatelser bør om mulig legges ved søknaden.

Ph.d.-utvalget fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Kandidaten har normalt residensplikt ved Høgskolen i Innlandet, annen arbeidsplass for kortere eller lengre tid kan avtales. Informasjon om residensplikt skal være lett tilgjengelig for søkere.

Det skal normalt søkes om opptak til doktorgradsutdanning innen tre ~~(3)~~ måneder etter oppstart av det prosjektet som skal lede frem til graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett ~~(1)~~ års fulltidsarbeid med prosjektet ved søknadstidspunktet, skal søknaden avvises, jf. ~~§ 6-3. Høgskolen i Innlandet kan gjøre unntak fra dette kravet for søkere som på søknadstidspunktet er aktive stipendiater ved høgskolen gjennom det nasjonale stipendiatprogrammet § 6-3.~~

For kandidater tatt opp i ph.d.-program i film og beslektede audiovisuelle kunstformer ved Høgskolen i Innlandet gjelder egen overgangsordning, jf. § 25.

~~§ 6-2. Infrastruktur~~

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av ~~forskningsprosjektet, prosjektet.~~ Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur ~~for gjennomføring av det kunstneriske forskningsprosjektet,~~ tas av ph.d.-utvalget i samarbeid med vertsfakultetet, og dette skal avklares som ledd i opptaksprosessen, jf. ~~§ 6-1, § 6-1.~~ For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass inngås det avtale mellom Høgskolen i Innlandet og eksternt part i forbindelse med det enkelte prosjekt. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

~~§ 6-3. Opptaksvedtak~~

Vedtak om opptak ~~gjøres~~fattes av dekan etter innstilling fra ph.d.-utvalget basert på en samlet vurdering av søknaden. Ph.d.-utvalget kan fastsette kriterier for rangering ~~mellom~~av kvalifiserte søkere når antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvar for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering.

Opptak skal ~~rektes~~normalt avslås om

- avtaler med eksternt tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsresultatet,
- de immaterialrettslige avtaler som er inngått er så urimelige at Høgskolen i Innlandet ikke bør medvirke i prosjektet,
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp i programmet, jf. § 6-1. ~~Høgskolen kan gjøre unntak fra dette kravet for søkere som på søknadstidspunktet er aktive stipendiater ved Høgskolen gjennom det nasjonale stipendiatprogrammet~~Se også overgangsordninger jf. § 25.

§ 7. Doktorgradsavtalen

§ 7-1. Avtalens parter

Opptak til institusjonens doktorgradsutdanning formaliseres ved at en skriftlig avtale underskrives av kandidaten, veileder(e) og fakultetet som kandidaten er tatt opp ved. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant fagmiljø. Avtalen skal legge til rette for at utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid. Ph.d.-utvalget fastsetter avtaleskjema.

For kandidater med finansiering fra, tilsetting hos eller andre bidrag fra en ekstern part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, fakultet og den eksterne part.

I tilfeller hvor kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må Høgskolen i Innlandet sine retningslinjer for slikt samarbeid følges. Egen avtale inngås på fastsatt skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

§ 7-2. Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende.

Fakultetet kan forlenge avtaleperioden etter begrunnet søknad.

Ved innvilget forlengelse kan fakultetet sette ytterligere betingelser til forlengelsen.

~~Maksimaltid for gjennomføring av ph.d.-studiet utenom lovfestede permisjoner og pliktarbeid er seks (6) år.~~

Etter avtaleperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter i henhold til ~~doktorgradsavtalen~~ avtalen, slik at ~~doktorgradskandidaten~~ kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til Høgskolen i Innlandets infrastruktur. Kandidaten kan likevel søke om å bli bedømt for doktorgraden.

§ 7-3. Frivillig avslutning før avtalt tid

Kandidaten og fakultetet kan avtale at utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik avslutning skal det fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt ~~eller overgang til et annet program~~, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

~~§ 7-4. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift~~

Rektor kan vedta tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen når en kandidat i vesentlig grad ikke oppfyller sine forpliktelser etter doktorgradsavtalen, jf. ~~universitets- og høyskoleloven § 4-13 (2)~~. Når ett eller flere av de følgende vilkår er oppfylt, kan rektor etter innstilling fra dekan ved vertsfakultetet vedta tvungen avslutning av doktorgradsutdanningen:

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan Høgskolen i Innlandet vedta tvungen avslutning av utdanningen:

- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 10-1.
- Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid.
- Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.

Vedtak om tvungen avslutning fattes av rektor etter innstilling fra dekan ved vertsinstituttet. Klager på vedtak etter denne paragrafen behandles av Felles klagenemnd for studentsaker, jf. UH-loven § 5-1 og forskrift til denne.

~~§ 7-5. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver~~

Ved fusk på eksamener eller prøver underveis i ~~doktorgradsutdanningen~~ utdanningen, kan høgskolen vedta annullering, jf. ~~UH-loven § 4-7~~ UH-loven §§ 12-1 og 12-4. Dersom forholdet er så alvorlig at det er å anse som uredelighet, jf. samme lov ~~§ 4-13 (1) § 13-2~~ og ~~forskningsetikkloven § 8~~, forskningsetikkloven § 8, andre ledd, kan høgskolen vedta tvungen avslutning, jf. ~~§ 7-6 § 7-6~~ nedenfor.

Vedtak etter paragrafen her fattes av Høgskolen i Innlandets klagenemnd. Klager behandles av Felles klagenemnd for studentsaker, jf. ~~UH-loven § 5-1 UH-loven § 14-1~~ og forskrift til denne.

~~§ 7-6. Tvungen avslutning ved uredelighet~~

Dersom en kandidat gjør seg skyldig i uredelighet, jf. ~~UH-loven § 4-13 (1) og forskningsetikkloven § 8~~, UH-loven § 13-2 og forskningsetikkloven § 8, andre ledd, kan høgskolen vedta tvungen avslutning.

Vedtak om tvungen avslutning på grunn av uredelighet fattes av Høgskolen i Innlandet. Klage over slikt vedtak behandles av departementet eller særskilt klagenemnd oppnevnt av departementet.

De!DEL III. Gjennomføring GJENNOMFØRING

§ 8. Veiledning

Arbeidet med doktorgradsprosjektet skal foregå under individuell veiledning. Fakultetet, doktorgradsprogrammet og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt fagmiljø.

§ 8-1. Oppnevning av veiledere

Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere, hvorav én oppnevnes som hovedveileder. Hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet.

Hovedveilederen har hovedansvaret for oppfølging av kandidatens faglige utvikling og gjennomføring i samsvar med fremdriftsplanen. Hovedveilederen skal normalt være ansatt ved Høgskolen i Innlandet. Dersom ph.d.-utvalget oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes en medveileder fra fakultetet.

Medveiledere er fagpersoner som deler det faglige ansvaret for kandidaten med hovedveileder.

Habilitetsreglene i ~~forvaltningslovens~~ forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», § 6- ~~§~~ 10, gjelder for veilederne.

Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende ~~kunstnerisk~~ kompetanse og være aktive innen sitt fagfelt.

Hovedveileder skal ha kunstnerisk kompetanse på doktorgradsnivå innen relevant fagfelt.

Minst én av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring eller opplæring som veileder på doktorgradsnivå.

Kandidat og veileder kan be fakultetet om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veilederens og kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved institusjonen.

§ 8-2. Veiledningens innhold

Kandidat og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. ~~§ 10-1~~, § 10-1.

Kandidat og hovedveileder bør snarest mulig og senest innen tre-~~(3)~~ måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Betydelige endringer i prosjektbeskrivelsen skal godkjennes av ph.d.-utvalget.

Veiledere skal gi råd om avgrensning av tema og problemstillinger og vurdere metoder, prosess, gjennomføring og resultater, herunder dokumentasjons- og fremstillingsformer, og bidra til orientering i aktuell faglig diskurs aktuelle faglige diskurser. Videre skal veilederne gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til ~~doktorgradsarbeidet~~ doktorgradsprosjektet.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. ~~§ 6-1~~, § 6-1.

Veilederne plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring, slik at kandidaten vil kunne fullføre innenfor normert tid.

§ 9. Opplæringsdel

§ 9-1. Formål, innhold og omfang

Doktorgradsutdanningen skal være lagt opp slik at den kan fullføres innenfor normert tidsramme.

Høgskolen har ansvar for at opplæringsdelen og arbeidet med ~~prosjektet~~doktorgradsprosjektet til sammen gir utdanning på høyt faglig nivå i henhold til internasjonal standard. Trening i formidling av resultater og innføring i etikk, teori og metode inngår som del av dette. Opplæringen skal sammen med ~~doktorgradsarbeidet~~doktorgradsprosjektet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Høgskolen bør tilby kandidaten veiledning om fremtidige yrkesmuligheter i og utenfor academia, herunder bevisstgjøring om den kompetansen som kandidaten har oppnådd gjennom ~~doktorgradsarbeidet~~doktorgradsprosjektet.

Dersom Høgskolen i Innlandet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn to ~~(2)~~ år ved opptaksdato.

Kurs på doktorgradsnivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med reglene i UH-lovens § 3-5e, lov om universiteter og høyskoler § 9-1, første og andre ledd.

§ 9-2. Tilknytning til fagmiljø

Det forutsettes at kandidaten skal bidra i institusjonens fagmiljø, eksempelvis gjennom faglige aktiviteter som seminarer, workshops og formidlingsoppgaver. Fakultetet og veileder skal systematisk følge opp aktivitetene slik at kontakten med fagmiljøet planlegges og ivaretas.

§ 9-3. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Kandidater som har foreldrepermisjon fra doktorgradsutdanningen, kan likevel under permisjonstiden følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå i opplæringsdelen, i tråd med ~~lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd, av 18. desember 2006~~ lov om folketrygd (folketrygdloven), § 14-10.

§ 10. Rapportering og midtveisevaluering

§ 10-1. Rapportering

~~I avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og veiledere årlig levere skriftlige selvstendige rapporter direkte til ph.d.-utvalget. Framdriftsrapportene skrives på fastsatte skjemaer.~~Doktorgradsprogramets system for kvalitetssikring av utdanningen skal omfatte tiltak for å avdekke manglende progresjon i arbeidet med prosjektet og opplæringsdelen og mangler ved veiledningen, samt ha rutiner for å følge opp avdekkede

mangler. Systemet skal omfatte årlig og separat rapportering fra kandidat og veileder og skal behandles konfidensielt når opplysningene tilsier det.

Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller mangelfull fremdriftsrapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning før avtaleperiodens utløp, jf. § 7-4. § 7-4. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten, kan bli fratatt veilederansvaret.

Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av ph.d.-utvalget.

Ph.d.-utvalget kan ved behov kreve særskilt rapportering.

§ 10-2. Midtveisevaluering

Midtveisevaluering av doktorgradsarbeidetdoktorgradsprosjektet bør normalt finne sted i tredje eller fjerde semester. Ph.d.-utvalget fastsetter nærmere retningslinjer for midtveisevaluering-innholdet og formen på midtveisevalueringen.

Dersom evalueringsgruppen rapporterer om vesentlige svakheter ved doktorgradsarbeidetdoktorgradsprosjektet, skal det iverksettes tiltak for å utbedre dissekorrigere situasjonen.

§ 11. Krav til det kunstneriske doktorgradsresultatet

§ 11-1. Krav til det kunstneriske doktorgradsresultatet

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal være et selvstendig kunstnerisk utviklingsarbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til nivå og etiske krav innen fagområdet.

Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsresultatet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.

DoktorgradsresultatetDet kunstneriske doktorgradsresultatet skal ligge på et nivå som gjør at det kan bidra til utvikling av ny kunnskap, innsikt og erfaring innen fagområdet.

DoktorgradsresultatetDet kunstneriske doktorgradsresultatet kan bestå av en eller flere deler eller av en samling arbeider som utgjør et hele. Dersom det kunstneriske doktorgradsresultatet består av flere deler, skal kandidaten gjøre rede for sammenhengen mellom dem.

Normalt skal bare arbeid som er produsert etter opptak i et doktorgradsprogram inngå, men unntaksvis kan tidligere arbeid benyttes dersom det har vært en forutsetning i prosjektbeskrivelsen.

Kandidaten velger selv medium og form for det kunstneriske doktorgradsresultatet.

Doktorgradsresultatet skal være dokumentert i et bestandig format. Der Ph.d.-utvalget bestemmer hvilke språk inngår i som kan benyttes.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal ~~materialet være tilgjengelig på engelsk~~ dokumenteres i et varig format.

~~§ 11-2.~~ Fellesarbeid

Ph.d.-utvalget bestemmer om et kunstnerisk doktorgradsresultat som er produsert av flere i fellesskap, kan innleveres til bedømmelse dersom de individuelle bidragene kan identifiseres.

For arbeider som er blitt til i samarbeid med flere samarbeidspartnere, skal kandidaten følge de normer for kreditering av medvirkning som er allment akseptert i fagmiljøet, i samsvar med internasjonale standarder.

Med kunstneriske doktorgradsresultater hvor det inngår bidrag fra flere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

~~§ 11-3.~~ Arbeider som ikke godtas

Arbeider eller deler av et arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre de inngår som mindre deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med prosjektet.

Bruk av offentliggjorte arbeider som er eldre enn fem ~~(5)~~ år ved opptakstidspunktet, kan ikke godtas. Ph.d.-utvalget kan dispensere fra dette kravet dersom ekstraordinære forhold tilsier det, jf. ~~§ 11-1,~~ § 11-1.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet kan bedømmes ved kun ett lærested, jf. ~~§ 13-2,~~ § 13-2.

~~§ 12.~~ Meldeplikt om resultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner eller mellom Høgskolen i Innlandet og andre aktører må være fastsatt i skriftlig avtale.

Høgskolen i Innlandets til enhver tid gjeldende regelverk skal danne utgangspunkt for hvilken meldeplikt kandidater med tilsetning ved Høgskolen har for arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet.

For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom Høgskolen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.

For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptakavtalen mellom institusjonen og kandidaten.

DEL IV. Fullføring FULLFØRING

§ 13. Søknad om bedømmelse

§ 13-1. Grunnlag for bedømmelse

Kravene for å tildele den kunstneriske doktorgraden fremgår av § 3-2, § 3-2.

Søknad om bedømmelse skjer ved innlevering av søknad om bedømmelse av kunstnerisk doktorgradsresultat, jf. § 13-2, § 13-2.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre ansvarlig enhet ved fakultetet oppmerksom på at søknad om bedømmelse er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan iverksettes.

Hovedveileder bør normalt anbefale søknaden.

§ 13-2. Søknad om bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsresultatet

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Redegjørelse for hva som skal danne grunnlaget for bedømmelsen, herunder plan for hvor, når og på hvilken måte det kunstneriske doktorgradsresultatet skal presenteres offentlig, samt valg av medium, språk og form.
- Redegjørelse for hvordan opplæringsdelen er eller vil bli oppfylt, og for eventuelt annen faglig skolering eller kompetanse.
- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf. § 6-1.
- Plan for godkjent dokumentasjon og arkivering i varig format av hele det kunstneriske doktorgradsresultatet.
- Erklæring fra samarbeidspartner der dette er påkrevd, jf. § 11-2.
- Erklæring om arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- Erklæring om at arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.

Søknaden rettes til ph.d.-utvalget senest fem ~~(5)~~ måneder før det planlagte tidspunktet for presentasjon av det kunstneriske ~~resultatet~~doktorgradsresultatet.

§ 13-3. Behandling av søknaden

Ph.d.-utvalget behandler søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt. Søknad som ikke fyller kravene i § 13-2, § 13-2, skal avvises. Ph.d.-utvalget kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt dersom det er åpenbart at det ikke holder høy nok kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

§ 14. Oppnevning av bedømmelseskomité

Når ph.d.-utvalget har godkjent søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt, oppnevner dekan, etter innstilling fra ph.d.-utvalget, en sakkyndig komité på minst tre medlemmer som

skal bedømme det kunstneriske doktorgradsresultatet og disputasen. Habilitetsreglene i ~~forvaltningslovens § 6~~ forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at

- ~~beggeminst to~~ kjønn er representert
- ~~flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer~~
- ~~minst to av medlemmene er uten tilknytning til Høgskolen i Innlandet~~
- minst ett av medlemmene ~~ikke~~ har hovedstilling ved ~~norske institusjoner~~
- ~~ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant~~ utenlandsk institusjon eller har sitt hovedvirke utenfor Norge
- ~~ett av medlemmene er ansatt ved Høgskolen i Innlandet~~
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse ~~innen fagområdet~~
- minst to av medlemmene har relevant kunstnerisk kompetanse ~~på førsteamanuensisnivå~~
- ~~minst ett medlem har kompetanse over førstestillingsnivå~~

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Ph.d.-utvalget fastsetter prosedyre for oppnevning. Komiteens sammensetning skal begrunnes og vise hvordan den samlet dekker fagfeltet til ~~doktorgradsarbeidet~~ doktorgradsprosjektet. Dekan utpeker, etter innstilling fra ph.d.-utvalget, en leder blant komiteens medlemmer eller i tillegg til komiteens medlemmer, normalt det interne medlemmet.

Oppnevnte veiledere og andre som har bidratt til ~~doktorgradsarbeidet~~ doktorgradsprosjektet, kan ikke være medlemmer av bedømmelseskomiteen eller administrere den.

Dekan kan, når det er påkrevd, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen.

Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité og har anledning til å innlevere skriftlige merknader, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

§ 15. ~~Bedømmelseskomiteens arbeid~~

Bedømmelseskomiteen skal få tilsendt denne forskrift og retningslinjer for bedømmelse av doktorgraden.

§ 15-1. ~~Bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsresultatet~~

Bedømmelseskomiteen skal få tilsendt en redegjørelse for hva som skal danne grunnlaget for bedømmelsen, herunder plan for hvor, når og på hvilken måte det kunstneriske doktorgradsresultatet skal innleveres og presenteres offentlig, jf. ~~§ 13-2~~ § 13-2.

Før bedømmelseskomiteen starter sitt arbeid, skal fakultetet i møte med komiteen gå gjennom doktorgradsprogramets målsetting og profil samt bedømmelseskomiteens ansvar og oppgaver.

Hele Hvis offentlig kunstnerisk presentasjon i form av konsert, utstilling, forestilling eller annen tids- og stedsbestemt visning inngår som del av det kunstneriske doktorgradsresultatet, skal foreligge bedømmelseskomiteen normalt være samlet til den offentlige presentasjonen, stede.

Det er to alternativer for levering av det kunstneriske doktorgradsresultatet:

- Dersom kandidaten ønsker at deler av doktorgradsresultatet gjøres tilgjengelig for komiteen før den offentlige presentasjonen skal dette foreligge hos skal ha innsyn i deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet i forkant av eventuell offentlig kunstnerisk presentasjon, skal komiteen senest ha mottatt dette materialet minst fire uker før den offentlige presentasjonen av doktorgradsresultatet.

Der deler av eller hele den offentlige presentasjonen av doktorgradsresultatet skjer i form av visning, fremføring, installasjon eller annen tids- og steds spesifikk formidling, skal bedømmelseskomiteen normalt være samlet til stede:

- Hele det kunstneriske doktorgradsresultatet presenteres for komiteen på samme tid.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at arbeidet det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne det.

Det gis ikke anledning til omarbeiding.

§ 15-2. Bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling hvorvidt det kunstneriske doktorgradsresultatet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Alle deler av den innleverte eller fremviste dokumentasjonen det kunstneriske doktorgradsresultatet skal omtales ut fra kriteriene i § 11-1, § 11-1. Innstillingen bør ha en drøftende form og avsluttes med en klar konklusjon om resultatet skal godkjennes eller ikke. Eventuelle dissenser eller individuelle uttalelser skal inngå i innstillingen, og de skal være begrunnet.

Bedømmelseskomiteens innstilling stiles til ph.d.-utvalget.

Komiteens innstilling skal foreligge senest innen tre (3) måneder etter at komiteen har fått alle deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet til vurdering.

Komiteens innstilling oversendes ph.d.-utvalget som forelegger denne for kandidaten. Kandidaten gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal ph.d.-utvalget snarest underrettes skriftlig om dette.

Kandidatens eventuelle merknader skal sendes ph.d.-utvalget. Ph Vedtak i saken fattes av ph.d.-utvalget, fatter vedtak i saken, jf. § 16, § 16.

§ 15-3. Retting av formelle feil

Et innlevert eller presentert kunstnerisk doktorgradsresultat kan ikke endres eller trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Kandidaten kan likevel etter innlevering eller presentasjon søke om tillatelse til å rette formelle feil i det kunstneriske doktorgradsresultatet. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres senest fire ~~(4)~~ uker før komiteens frist for avlevering av innstilling, og det kan bare skje én gang.

§ 16. ~~Institusjonens behandling~~ Behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter ph.d.-utvalget vedtak om det kunstneriske doktorgradsresultatet er verdig til å forsvares.

Enstemmig innstilling

Dersom komiteen avgir ~~en~~stemmig innstilling og ph.d.-utvalget legger denne til grunn for sin behandling, fatter ph.d.-utvalget selv vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom ph.d.-utvalget finner at det foreligger begrunnet tvil hvorvidt komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal ph.d.-utvalget selv søke nærmere avklaring fra komiteen og eventuelt oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om det kunstneriske doktorgradsresultatet. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

Ph.d.-utvalget fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

Delt innstilling

Dersom komiteen avgir ~~delt~~ innstilling og ph.d.-utvalget velger å legge flertallets uttalelser til grunn for sin behandling, fatter ph.d.-utvalget vedtak i samsvar med flertallets innstilling. Dersom komiteen avgir delt innstilling og ph.d.-utvalget vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, kan ph.d.-utvalget søke nærmere avklaring fra komiteen og eventuelt oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten som gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallet i den opprinnelige innstillingen, skal denne innstillingen følges.

Kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandling av uttalelser fra nye sakkyndige.

§ 17. ~~Søknad om ny bedømmelse~~

Et kunstnerisk doktorgradsresultat som ikke er funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks ~~(6)~~ måneder etter at ph.d.-utvalget har fattet sitt vedtak. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Siste frist for å fremme søknad om ny bedømmelse er to ~~(2)~~ år etter at ph.d.-utvalget har fattet vedtak om ikke godkjent resultat første gang.

Kandidaten skal ved ny søknad om bedømmelse opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares, jf. ~~§ 13-2. § 13-2.~~

Dersom ny innlevering skjer ved annen institusjon, skal det foretas nytt opptak, jf. ~~§ 6-3.~~ § 6-3.

§ 18. Offentliggjøring

§ 18-1. Krav om offentliggjøring

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal offentliggjøres.

Kandidaten skal levere en kortfattet skriftlig oppsummering eller fremstilling av det kunstneriske doktorgradsresultatet på ~~norsk, svensk eller dansk samt på skandinavisk~~ og engelsk, eventuelt også på annet språk hvis dette er benyttet i hele eller deler av arbeidet. Fremstillingen skal offentliggjøres.

§ 18-2. Tilgjengelighet

~~Doktorgradsresultatet~~ Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal være offentlig tilgjengelig senest to-~~(2)~~ uker før dato for offentlig forsvar. Materialet gjøres tilgjengelig i den form det ble innlevert til bedømmelse, jf. ~~§ 15-1.~~ § 15-1.

~~Doktorgradsresultatet skal dokumenteres og~~ Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal arkiveres i et varig format.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av det kunstneriske doktorgradsresultatet med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at Høgskolen i Innlandet og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert doktorgradsutdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering eller lignende. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet ikke skal kunne offentliggjøres, jf. ~~§ 6.~~ § 6.

Ved publisering eller offentliggjøring skal kandidaten følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Dette gjelder også for andre arbeider og presentasjoner som holdes på bakgrunn av ~~ph.d.-arbeidet, doktorgradsprosjektet.~~ Hovedregelen er at Høgskolen i Innlandet skal krediteres dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for det offentliggjorte arbeidet. Også andre institusjoner skal oppgis dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 19. Offentlig forsvar (disputas)

Offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsresultatet skal ~~normalt~~ finne sted innen to-~~(2)~~ måneder etter at ph.d.-utvalget har funnet arbeidet verdig til å forsvares.

Tid og sted for det offentlige forsvaret skal kunngjøres minst ~~ti~~-(10) arbeidsdager før det avholdes.

Den komiteen som opprinnelig har bedømt det kunstneriske doktorgradsresultatet, bedømmer også det offentlige forsvaret. Det offentlige forsvaret skjer på ~~norsk, svensk, dansk og/~~skandinavisk eller engelsk med mindre ph.d.-utvalget godkjenner et annet språk.

Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av komiteen og utpekes av ph.d.-utvalget.

Disputasen ledes av dekan ved fakultetet eller den dekan bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør rede for innlevering og bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsresultatet. Deretter redegjør doktoranden for hensikten med og resultatet av ~~doktorgradsarbeidet~~det kunstneriske doktorgradsprosjektet. Førsteopponenten innleder opposisjonen og andreopponenten avslutter opposisjonen. Fakultetet kan eventuelt fastsette en annen oppgavefordeling mellom opponentene og mellom doktoranden og førsteopponenten. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere ex auditorio. En av opponentene avrunder opposisjonen, og disputasleder avslutter disputasen.

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til ph.d.-utvalget der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av det kunstneriske doktorgradsresultatet. Innstillingen skal konkludere med om disputasen anbefales godkjent eller ikke godkjent. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen vurderes som ikke godkjent.

§ 20. Godkjenning av offentlig forsvar (disputas)

Ph.d.-utvalget fatter vedtak om godkjenning av ~~doktorgradsprøven~~offentlig forsvar på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling.

Dersom ph.d.-utvalget ikke godkjenner disputasen, kan kandidaten forsvare det kunstneriske doktorgradsresultatet på nytt én gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks ~~(6)~~ måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komiteen som den opprinnelige.

§ 21. Kreering og vitnemål

§ 21-1. Kreering

På grunnlag av Høgskolen i Innlandet sitt vedtak om at opplæringsdelen, det kunstneriske ~~doktorgradsarbeidet~~doktorgradsprosjektet og offentlig forsvar er godkjent, kreeres kandidaten til philosophiae doctor i kunstnerisk utviklingsarbeid.

§ 21-2. Vitnemål

Vitnemål utstedes av Høgskolen i Innlandet. I vitnemålet skal det gis opplysninger om den faglige opplæringen kandidaten har deltatt i. Høgskolen i Innlandet fastsetter hvilke ytterligere opplysninger som skal inngå i vitnemålet.

§ 22. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Høgskolen i Innlandet skal utstede vedlegg til ~~doktorgradsdiplomet~~vitnemål i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

DEL V. FELLESGRADER OG COTUTELLE-AVTALER

§ 23 Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 23. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 23-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Høgskolen i Innlandet kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler. Avtalen undertegnes av rektor.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan rektor dispensere fra forskriften dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige ~~ut fra de faglige kvalitetskravene som stilles til en tilsvarende ph.d.-grad ved Høgskolen i Innlandet.~~

§ 23-2. Fellesgrader

Med fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i disse anbefalte retningslinjene. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av: a) et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortie-medlemmene, b) et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgrader skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom Høgskolen i Innlandet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar nærmere retningslinjer for fellesgradssamarbeid, herunder mal for samarbeidsavtaler.

§ 23-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt faglig og institusjonelt samarbeid.

§ 23-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at det kunstneriske doktorgradsresultatet skal være offentlig tilgjengelig og krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

DEL VI: KLAGE, OVERGANGSBESTEMMELSER OG IKRAFTTREDELSE

§ 24 Klage, overgangsbestemmelser og ikrafttredelse

§ 24. Klage

§ 24-1. Klage over avslag på søknad om opptak, klage over vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen kan påklages etter reglene i ~~forvaltningslovens § 28 flg.~~ forvaltningslovens §§ 28 flg. Grunngitt klage sendes ph.d.-utvalget. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen til høgskolens klagenemnd for endelig avgjørelse.

§ 24-2. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter UH-lovens ~~§ 5-3~~ § 11-8 «Klage over karakterfastsetting» og ~~§ 5-2~~ § 11-9 «Klage over formelle feil ved eksamen».

§ 24-3. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent kunstnerisk doktorgradsarbeid, eller forsvar

Avslag på søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt og vedtak om ikke godkjent kunstnerisk doktorgradsresultat, kan påklages etter reglene i ~~forvaltningslovens § 28~~ forvaltningslovens §§ 28 flg.

Grunngitt klage sendes ph.d.-utvalget. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen til klagenemnda for avgjørelse. Dersom ph.d.-utvalget eller klagenemnden finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelsen og de kriteriene denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 25. Overgangsbestemmelser

Kandidater ~~som er~~ tatt opp i ~~Stipendiatprogrammet for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid, kan søke institusjonen om å bli vurdert for opptak i film og beslektede audiovisuelle kunstformer ved Høgskolen i Innlandet overføres~~ til program for kunstnerisk ph.d. se også § 6-1, siste avsnitt fellesprogrammet ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst.

Ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid tildeles bare etter gjennomført ph.d.-program.

§ 26. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 01.29. august 01.2025.

Commented [TL1]: Må oppdateres?

Retningslinjer for fellesgrad philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst ved Høgskolen i Innlandet, Høgskolen i Østfold og UiT Norges arktiske universitet

DEL I INNLEDENDE BESTEMMELSER

§ 1 Retningslinjenes virkeområde

Disse retningslinjene gjelder utdanning i fellesgrad philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst ved Høgskolen i Innlandet (HINN), Høgskolen i Østfold (HiØ) og UiT Norges arktiske universitet (UiT) som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid. Retningslinjene angir regler om opptak til og gjennomføring og avslutning av utdanningen, herunder cotutelle.

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til doktorgraden, vises det til lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), nivå 8 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2 Begreper

Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid omtales heretter også som *doktorgraden*.

Doktorgradsprosjektet betegner arbeidet som gjøres innenfor avtalt periode mellom oppstart og avslutning, opplæringsdelen ikke medregnet.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet betegner resultatet av doktorgradsprosjektet slik det leveres til bedømmelse jf. § 11-1. Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsresultatet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.

Samarbeidsinstitusjonene er de tre institusjonene som inngår i fellesgraden.

Vertsinstitusjonen er den av samarbeidsinstitusjonene som kandidaten primært er tilknyttet.

§ 3 Omfang, innhold og målsetting for doktorgradsutdanningen

§ 3-1 Målsetting og omfang

Doktorgradsutdanningen skal kvalifisere for kunstnerisk utviklingsarbeid av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til kunstnerisk innsikt og kompetanse, i samsvar med god akademisk skikk og etiske standarder.

Doktorgradsutdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med nivå 8 i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Doktorgradsutdanningen er normert til tre års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Doktorgradsutdanningens viktigste komponent er et selvstendig arbeid innen kunstnerisk utviklingsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

§ 3-2 Innhold

Den kunstneriske doktorgraden tildeles på grunnlag av

- godkjent kunstnerisk doktorgradsresultat, jf. § 11-1
- godkjent gjennomføring av opplæringsdelen, eventuelt annen godkjent faglig skolering eller kompetanse
- godkjent offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsresultatet (disputas)

§ 4 Ansvar for doktorgradsutdanningen

Styrene ved samarbeidsinstitusjonene har det overordnede ansvaret for doktorgradsutdanningen.

Fellesgraden administreres av et konsortium, regulert gjennom en konsortiumavtale, og hvor konsortiumstyret har det overordnede ansvaret for å samordne arbeidet med fellesgraden på tvers av institusjonene. Konsortiumstyret skal sikre at fellesgraden fremstår helhetlig, velorganisert og er av høy kvalitet.

Konsortiumstyret oppretter et programstyre for fellesgraden som skal ivareta den faglige studieprogramledelsen, utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammet samt sikre kandidatenes totale læringsmiljø.

§ 5 Kvalitetssikring

Doktorgradsutdanningen omfattes av samarbeidsinstitusjonenes kvalitetssystem, med et supplerende kvalitetssystem for programmet for å ivareta fellesgradens særegenheter.

DEL II OPPTAK

§ 6 Opptak

§ 6-1 Vilkår for opptak

For opptak til doktorgradsutdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad i aktuelt fagområde, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. For opptak til ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid skal mastergraden være i utøvende eller skapende kunst.

Programstyret kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak, det gjelder også tilsvarende kunstnerisk kompetanse.

Samarbeidsinstitusjonene kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med institusjonenes rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknad om opptak sendes vertsinstitusjonen på søknadsskjema fastsatt av programstyret.

Søknaden skal inneholde:

- Dokumentasjon av den utdanning og de kvalifikasjoner som skal ligge til grunn for opptaket.
- Prosjektbeskrivelse som omfatter
 - faglig redegjørelse for prosjektet
 - fremdriftsplan
 - finansieringsplan
 - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser, jf. § 6-2
 - eventuelle planer for opphold ved annen institusjon
 - plan for formidling av resultater
 - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter
- Plan for opplæringsdelen
- Forslag på minst én veileder, samt angivelse av tilknytning til aktivt fagmiljø for kunstnerisk utviklingsarbeid ved vertsinstitusjonen
- Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger som prosjektet reiser, og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (informanter, pasienter, foreldre etc.). Slike tillatelser bør om mulig legges ved søknaden.

Programstyret kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Vertsinstitusjonen kan fastsette krav om residensplikt. Informasjon om residensplikt skal være lett tilgjengelig for søkere.

Det skal normalt søkes om opptak til doktorgradsutdanning innen tre måneder etter oppstart av det prosjektet som skal lede frem til graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett års fulltidsarbeid med prosjektet ved søknadstidspunktet, skal søknaden avvises, jf. § 6-3.

For kandidater tatt opp i ph.d.-program i film og beslektede audiovisuelle kunstformer ved Høgskolen i Innlandet gjelder egen overgangsordning, jf. § 25.

§ 6-2 Infrastruktur

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av prosjektet. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur, tas av vertsinstitusjonen, og dette skal avklares som ledd i opptaksprosessen, jf. § 6-1. For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass inngås det avtale mellom vertsinstitusjonen og ekstern part i forbindelse med det enkelte prosjekt. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 6-3 Opptaksvedtak

Vedtak om opptak fattes av programstyret basert på en samlet vurdering av søknaden. Det kan fastsettes kriterier for rangering av kvalifiserte søkere når antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvar for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering.

Opptak skal normalt avslås om

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsresultatet,
- de immaterialrettslige avtaler som er inngått er så urimelige at samarbeidsinstitusjonene ikke bør medvirke i prosjektet,
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp i programmet, jf. § 6-1. Se også overgangsordninger jf. § 25.

§ 7 Doktorgradsavtalen

§ 7-1 Avtalens parter

Opptak til fellesprogrammet formaliseres ved at en skriftlig avtale underskrives av kandidaten, veileder(e) og vertsinstitusjonen. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant fagmiljø. Avtalen skal legge til rette for at utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid. Programstyret fastsetter avtaleskjema.

For kandidater med finansiering fra, tilsetting hos eller andre bidrag fra en ekstern part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, vertsinstitusjonen og den eksterne part.

I tilfeller hvor kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må samarbeidsinstitusjonenes retningslinjer for slikt samarbeid følges. Egen avtale inngås på fastsatt skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

§ 7-2 Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre års fulltidsstudier. Ved lovhjemlede avbrudd forlenges avtaleperioden tilsvarende. Programstyret kan forlenge avtaleperioden etter begrunnet søknad. Ved innvilget forlengelse kan vertsinstitusjonen sette ytterligere betingelser.

Etter avtaleperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter i henhold til avtalen, slik at kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til samarbeidsinstitusjonenes infrastruktur. Kandidaten kan likevel søke om å bli bedømt for doktorgraden.

§ 7-3 Frivillig avslutning før avtalt tid

Kandidaten og programstyret kan avtale at utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik avslutning skal det fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

§ 7-4 Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan programstyret anbefale at vertsinstitusjon vurderer å vedta tvungen avslutning av utdanningen:

- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 10-1.
- Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid.
- Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.

Vedtak om tvunget avslutning fattes av vertsinstitusjonen. Klager behandles av vertsinstitusjonens nemnd for studentsaker.

§ 7-5 Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver

Ved fusk på eksamener eller prøver underveis i utdanningen, kan programstyret anbefale at vertsinstitusjonen vurderer å vedta annullering, jf. UH-loven §§ 12-1 og 12-4. Dersom forholdet er så alvorlig at det er å anse som uredelighet, jf. samme lov § 13-2 og forskningsetikkloven § 8, andre ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning, jf. § 7-6 nedenfor.

Vedtak etter paragrafen her fattes av vertsinstitusjonen eller av vertsinstitusjonens nemnd for studentsaker. Klager behandles av Felles klagenemnd for studentsaker, jf. UH-loven § 14-1 og forskrift til denne.

§ 7-6 Tvungen avslutning ved uredelighet

Dersom en kandidat gjør seg skyldig i uredelighet, jf. UH-loven § 13-2 og forskningsetikkloven § 8, andre ledd, kan programstyret anbefale at vertsinstitusjonen vurderer å vedta tvungen avslutning.

Vedtak om tvungen avslutning på grunn av uredelighet fattes av vertsinstitusjonen. Klage over slikt vedtak behandles av departementet eller særskilt klagenemnd oppnevnt av departementet.

DEL III GJENNOMFØRING

§ 8 Veiledning

Arbeidet med doktorgradsprosjektet skal foregå under individuell veiledning. Samarbeidsinstitusjonene og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt fagmiljø.

§ 8-1 Oppnevning av veiledere

Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere, hvorav én oppnevnes som hovedveileder. Hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet.

Hovedveilederen har hovedansvaret for oppfølging av kandidatens faglige utvikling og gjennomføring i samsvar med fremdriftsplanen. Hovedveilederen skal normalt være ansatt ved vertsinstitusjonen. Dersom det oppnevnes ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes en medveileder fra vertsinstitusjonen.

Medveiledere er fagpersoner som deler det faglige ansvaret for kandidaten med hovedveileder.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», § 6 - § 10, gjelder for veilederne.

Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse og være aktive innen sitt fagfelt.

Hovedveileder skal ha kunstnerisk kompetanse på doktorgradsnivå innen relevant fagfelt.

Minst én av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring eller opplæring som veileder på doktorgradsnivå.

Kandidat og veileder kan be programstyret om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veilederens og kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse av programstyret.

§ 8-2 Veiledningens innhold

Kandidat og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Kontakthypigheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 10-1.

Kandidat og hovedveileder bør snarest mulig og senest innen tre måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Betydelige endringer i prosjektbeskrivelsen skal godkjennes av programstyret.

Veiledere skal gi råd om avgrensning av tema og problemstillinger og vurdere metoder, prosess, gjennomføring og resultater, herunder dokumentasjons- og fremstillingsformer, og bidra til orientering i aktuelle faglige diskurser. Videre skal veilederne gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til doktorgradsprosjektet.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 6-1.

Veilederne plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring, slik at kandidaten vil kunne fullføre innenfor normert tid.

§ 9 Opplæringsdel

§ 9-1 Formål, innhold og omfang

Doktorgradsutdanningen skal være lagt opp slik at den kan fullføres innenfor normert tidsramme.

Programstyret har ansvar for at opplæringsdelen og arbeidet med doktorgradsprosjektet til sammen gir utdanning på høyt faglig nivå i henhold til internasjonal standard. Trening i formidling av resultater og innføring i etikk, teori og metode inngår som del av dette. Opplæringen skal sammen med doktorgradsprosjektet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket.

Programstyret bør tilby kandidaten veiledning om fremtidige yrkesmuligheter i og utenfor akademien, herunder bevisstgjøring om den kompetansen som kandidaten har oppnådd gjennom doktorgradsprosjektet.

Dersom samarbeidsinstitusjonene ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn to år ved opptaksdato.

Kurs på doktorgradsnivå ved annen institusjon skal godkjennes i samsvar med reglene i lov om universiteter og høyskoler § 9-1, første og andre ledd.

§ 9-2 Tilknytning til fagmiljø

Det forutsettes at kandidaten skal bidra i fellesgradens fagmiljø, eksempelvis gjennom faglige aktiviteter som seminarer, workshops og formidlingsoppgaver. Vertsinstitusjonen og veileder skal systematisk følge opp aktivitetene slik at kontakten med fagmiljøet planlegges og ivaretas.

§ 9-3 Kandidatens rettigheter ved permisjon

Kandidater som har foreldrepermisjon fra doktorgradsutdanningen, kan likevel under permisjonstiden følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå i opplæringsdelen, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), § 14-10.

§ 10 Rapportering og midtveisevaluering

§ 10-1 Rapportering

Fellesprogrammets system for kvalitetssikring av utdanningen skal omfatte tiltak for å avdekke manglende progresjon i arbeidet med prosjektet og opplæringsdelen og mangler ved veiledningen, samt ha rutiner for å følge opp avdekkede mangler. Systemet skal omfatte årlig og separat rapportering fra kandidat og veileder og skal behandles konfidensielt når opplysningene tilsier det.

Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller mangelfull fremdriftsrapportering fra kandidaten kan medføre tvungen avslutning før avtaleperiodens utløp, jf. § 7-4. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten, kan bli fratatt veilederansvaret.

Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av programstyret.

Programstyret kan ved behov kreve særskilt rapportering.

§ 10-2 Midtveisevaluering

Midtveisevaluering av doktorgradsprosjektet bør normalt finne sted i tredje eller fjerde semester. Programstyret fastsetter retningslinjer for innholdet og formen på midtveisevalueringen.

Dersom evalueringsgruppen rapporterer om vesentlige svakheter ved doktorgradsprosjektet, skal det iverksettes tiltak for å korrigere situasjonen.

§ 11 Krav til det kunstneriske doktorgradsresultatet

§ 11-1 Krav til det kunstneriske doktorgradsresultatet

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal være et selvstendig kunstnerisk utviklingsarbeid som oppfyller internasjonale standarder med hensyn til nivå og etiske krav innen fagområdet.

Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsresultatet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal ligge på et nivå som gjør at det kan bidra til utvikling av ny kunnskap, innsikt og erfaring innen fagområdet.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet kan bestå av en eller flere deler eller av en samling arbeider som utgjør et hele. Dersom det kunstneriske doktorgradsresultatet består av flere deler, skal kandidaten gjøre rede for sammenhengen mellom dem.

Normalt skal bare arbeid som er produsert etter opptak i et doktorgradsprogram inngå, men unntaksvis kan tidligere arbeid benyttes dersom det har vært en forutsetning i prosjektbeskrivelsen.

Kandidaten velger selv medium og form for det kunstneriske doktorgradsresultatet. Vertsinstitusjonen bestemmer hvilke språk som kan benyttes.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal dokumenteres i et varig format.

§ 11-2 Fellesarbeid

Programstyret bestemmer om et kunstnerisk doktorgradsresultat som er produsert av flere i fellesskap, kan innleveres til bedømmelse dersom de individuelle bidragene kan identifiseres.

For arbeider som er blitt til i samarbeid med flere samarbeidspartnere, skal kandidaten følge de normer for kreditering av medvirkning som er allment akseptert i fagmiljøet, i samsvar med internasjonale standarder.

Med kunstneriske doktorgradsresultater hvor det inngår bidrag fra flere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

§ 11-3 Arbeider som ikke godtas

Arbeider eller deler av et arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre de inngår som mindre deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med prosjektet.

Bruk av offentliggjorte arbeider som er eldre enn fem år ved opptakstidspunktet, kan ikke godtas. Programstyret kan dispensere fra dette kravet dersom ekstraordinære forhold tilsier det, jf. § 11-1.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet kan bedømmes ved kun ett lærested, jf. § 13-2.

§ 12 Meldeplikt om resultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må være fastsatt i skriftlig avtale.

Vertsinstitusjonens til enhver tid gjeldende regelverk skal danne utgangspunkt for hvilken meldeplikt kandidater med tilsetning ved vertsinstitusjonen har for arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet.

For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom vertsinstitusjonen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.

For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom vertsinstitusjonen og kandidaten.

DEL IV FULLFØRING

§ 13 Søknad om bedømmelse

§ 13-1 Grunnlag for bedømmelse

Kravene for å tildele den kunstneriske doktorgraden fremgår av § 3-2.

Søknad om bedømmelse skjer ved innlevering av søknad om bedømmelse av kunstnerisk doktorgradsresultat, jf. § 13-2.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre vertsinstitusjonen oppmerksom på at søknad om bedømmelse er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan iverksettes.

Hovedveileder bør normalt anbefale søknaden.

§ 13-2 Søknad om bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsresultatet

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Redegjørelse for hva som skal danne grunnlaget for bedømmelsen, herunder plan for hvor, når og på hvilken måte det kunstneriske doktorgradsresultatet skal presenteres offentlig, samt valg av medium, språk og form.
- Redegjørelse for hvordan opplæringsdelen er eller vil bli oppfylt, og for eventuelt annen faglig skolering eller kompetanse.
- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, jf. § 6-1.
- Plan for godkjent dokumentasjon og arkivering i varig format av hele det kunstneriske doktorgradsresultatet.
- Erklæring fra samarbeidspartner der dette er påkrevd, jf. § 11-2.
- Erklæring om arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang.
- Erklæring om at arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.

Søknaden rettes til vertsinstitusjonen senest fem måneder før det planlagte tidspunktet for presentasjon av det kunstneriske doktorgradsresultatet.

§ 13-3 Behandling av søknaden

Programstyret behandler søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt. Søknad som ikke fyller kravene i § 13-2, skal avvises. Vertsinstitusjonen og programstyret kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt dersom det er åpenbart at det ikke holder høy nok kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

§ 14 Oppnevning av bedømmelseskommité

Når programstyret har godkjent søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt, oppnevner programstyret en sakkyndig komité på minst tre medlemmer som skal bedømme det kunstneriske doktorgradsresultatet og disputasen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at

- minst to kjønn er representert
- minst to av medlemmene er uten tilknytning til vertsinstitusjonen
- minst ett av medlemmene har hovedstilling ved en utenlandsk institusjon eller har sitt hovedvirke utenfor Norge
- ett av medlemmene er ansatt ved vertsinstitusjonen
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse
- minst to av medlemmene har relevant kunstnerisk kompetanse
- minst ett medlem har kompetanse over førstestillingsnivå

Dersom kriteriene fravikes, skal dette begrunnes særskilt.

Programstyret fastsetter prosedyre for oppnevning. Programstyret oppnevner bedømmelseskommité på anbefaling fra vertsinstitusjonen. Komiteens sammensetning skal begrunnes og vise hvordan den samlet dekker fagfeltet til doktorgradsprosjektet. Programstyret utpeker en leder blant komiteens medlemmer eller i tillegg til komiteens medlemmer, normalt det interne medlemmet.

Oppnevnte veiledere og andre som har bidratt til doktorgradsprosjektet, kan ikke være medlemmer av bedømmelseskomiteen eller administrere den.

Programstyret kan, når det er påkrevd, oppnevne et settemedlem til bedømmelseskomiteen.

Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité og har anledning til å innlevere skriftlige merknader, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

§ 15 Bedømmelseskomiteens arbeid

Bedømmelseskomiteen skal få tilsendt disse retningslinjene for fellesprogrammet samt retningslinjer for bedømmelse.

§ 15-1 Bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsresultatet

Bedømmelseskomiteen skal få tilsendt en redegjørelse for hva som skal danne grunnlaget for bedømmelsen, herunder plan for hvor, når og på hvilken måte det kunstneriske doktorgradsresultatet skal innleveres og presenteres offentlig, jf. § 13-2.

Før bedømmelseskomiteen starter sitt arbeid, skal vertsinstitusjonen i møte med komiteen gå igjennom doktorgradsprogramets målsetting og profil samt bedømmelseskomiteens ansvar og oppgaver.

Hvis offentlig kunstnerisk presentasjon i form av konsert, utstilling, forestilling eller annen tids- og stedsbestemt visning inngår som del av det kunstneriske doktorgradsresultatet, skal bedømmelseskomiteen normalt være samlet til stede.

Det er to alternativer for levering av det kunstneriske doktorgradsresultatet:

- Dersom kandidaten ønsker at komiteen skal ha innsyn i deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet i forkant av eventuell offentlig kunstnerisk presentasjon, skal komiteen ha mottatt dette materialet minst fire uker før.
- Hele det kunstneriske doktorgradsresultatet presenteres for komiteen på samme tid.

Kandidater med Høgskolen i Østfold som vertsinstitusjon kan i tillegg velge å legge frem deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet etter evt. offentlig kunstnerisk presentasjon. I så fall skal dette materialet foreligge hos komiteen senest to måneder etter presentasjonen.

Dersom komiteen finner at dyptgripende endringer er nødvendige for at det kunstneriske doktorgradsarbeidet skal kunne anbefales til disputas, skal komiteen underkjenne det.

For kandidater med Høgskolen i Innlandet eller Høgskolen i Østfold som vertsinstitusjon gis det ikke anledning til omarbeiding.

For kandidater med UiT Norges arktiske universitet som vertsinstitusjon kan bedømmelseskomiteen på grunnlag av det kunstneriske doktorgradsresultatet slik det er lagt frem for bedømming, anbefale at programstyret gir tillatelse til mindre utdyping av materiale som formidler den eksplisitte refleksjonen før endelig innstilling fra komiteen foreligger. Komiteen skal gi en konkret oversikt i skriftlig form over hva kandidaten må utdype. Dersom programstyret tar anbefalingen om mindre omarbeiding til følge, skal kandidaten få en frist for omarbeiding på inntil tre måneder. Det skal fastsettes en ny frist for bedømmelseskomiteen sin endelige innstilling. Kandidaten kan ikke klage over et vedtak som gir anledning til mindre omarbeiding.

§ 15-2 Bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling hvorvidt det kunstneriske doktorgradsresultatet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Alle deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet skal omtales ut fra kriteriene i § 11-1. Innstillingen bør ha en drøftende form og avsluttes med en klar konklusjon om resultatet skal godkjennes eller ikke. Eventuelle dissenser eller individuelle uttalelser skal inngå i innstillingen, og de skal være begrunnet.

Bedømmelseskomiteens innstilling stiles til vertsinstitusjonen.

Komiteens innstilling skal foreligge senest innen tre måneder etter at komiteen har fått alle deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet til vurdering.

Komiteens innstilling oversendes vertsinstitusjonen som forelegger denne for kandidaten. Kandidaten gis en frist på 10 arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen. Hvis kandidaten ikke ønsker å fremme merknader, skal vertsinstitusjonen snarest underrettes skriftlig om dette.

Kandidatens eventuelle merknader skal sendes vertsinstitusjonen. Endelig vedtak i saken fattes av programstyret, jf. § 16.

§ 15-3 Retting av formelle feil

Et innlevert eller presentert kunstnerisk doktorgradsresultat kan ikke endres eller trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Kandidaten kan likevel etter innlevering eller presentasjon søke om tillatelse til å rette formelle feil i det kunstneriske doktorgradsresultatet. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres senest fire uker før komiteens frist for avlevering av innstilling, og det kan bare skje én gang.

§ 16 Behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter programstyret vedtak om det kunstneriske doktorgradsresultatet er verdig til å forsvares.

Enstemmig innstilling

Dersom komiteen avgir enstemmig innstilling og programstyret legger denne til grunn for sin behandling, fatter programstyret selv vedtak i samsvar med den enstemmige innstillingen.

Dersom programstyret finner at det foreligger begrunnet tvil hvorvidt komiteens enstemmige innstilling skal legges til grunn, skal programstyret selv søke nærmere avklaring fra komiteen og eventuelt oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om det kunstneriske doktorgradsresultatet. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

Programstyret fatter vedtak i saken på grunnlag av innstillingen og de innhentede uttalelsene.

Delt innstilling

Dersom komiteen avgir delt innstilling og programstyret velger å legge flertallets uttalelser til grunn for sin behandling, fatter programstyret vedtak i samsvar med flertallets innstilling. Dersom komiteen avgir delt innstilling og programstyret vurderer å legge mindretallets uttalelser til grunn for sitt vedtak, kan programstyret søke nærmere avklaring fra komiteen og eventuelt oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten som gis anledning til å komme med merknader. Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til flertallet i den opprinnelige innstillingen, skal denne innstillingen følges.

Kandidaten skal underrettes om utfallet etter behandling av uttalelser fra nye sakkyndige.

§ 17 Søknad om ny bedømmelse

Et kunstnerisk doktorgradsresultat som ikke er funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave først seks måneder etter at programstyret har fattet sitt vedtak. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Siste frist for å fremme søknad om ny bedømmelse er to år etter at programstyret har fattet vedtak om ikke godkjent resultat første gang.

Kandidaten skal ved ny søknad om bedømmelse opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares, jf. § 13-2.

Dersom ny innlevering skjer ved annen institusjon, skal det foretas nytt opptak, jf. § 6-3.

§ 18 Offentliggjøring

§ 18-1 Krav om offentliggjøring

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal offentliggjøres.

Kandidaten skal levere en kortfattet skriftlig oppsummering eller fremstilling av det kunstneriske doktorgradsresultatet på skandinavisk og engelsk, eventuelt også på annet språk hvis dette er benyttet i hele eller deler av arbeidet. Fremstillingen skal offentliggjøres.

§ 18-2 Tilgjengelighet

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før dato for offentlig forsvar. Materialet gjøres tilgjengelig i den form det ble innlevert til bedømmelse, jf. § 15-1.

Det kunstneriske doktorgradsresultatet skal arkiveres i et varig format.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av det kunstneriske doktorgradsresultatet med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at samarbeidsinstitusjonene og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert doktorgradsutdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering eller lignende. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av det kunstneriske doktorgradsresultatet ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 6.

Ved publisering eller offentliggjøring skal kandidaten følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Dette gjelder også for andre arbeider og presentasjoner som holdes på bakgrunn av doktorgradsprosjektet. Hovedregelen er at vertsinstitusjonen skal krediteres dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for det offentliggjorte arbeidet. Også andre institusjoner skal oppgis dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 19 Offentlig forsvar (disputas)

Offentlig forsvar av det kunstneriske doktorgradsresultatet skal finne sted innen to måneder etter at vertsinstitusjonen har funnet arbeidet verdig til å forsvares.

Tid og sted for det offentlige forsvaret skal kunngjøres minst 10 arbeidsdager før det avholdes.

Den komiteen som opprinnelig har bedømt det kunstneriske doktorgradsresultatet, bedømmer også det offentlige forsvaret. Det offentlige forsvaret skjer på skandinavisk eller engelsk med mindre vertsinstitusjonen godkjenner et annet språk.

Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av komiteen og utpekes av vertsinstitusjonen.

Disputasen ledes av den vertsinstitusjonen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør rede for innlevering og bedømmelse av det kunstneriske doktorgradsresultatet. Deretter redegjør doktoranden for hensikten med og resultatet av det kunstneriske doktorgradsprosjektet. Førsteopponenten innleder opposisjonen og andreopponenten avslutter opposisjonen. Vertsinstitusjonen kan eventuelt fastsette en annen oppgavefordeling mellom opponentene og mellom doktoranden og førsteopponenten. Etter at begge opponenter har avsluttet sin opposisjon, gis de øvrige tilstedeværende anledning til å kommentere ex auditorio. En av opponentene avrunder opposisjonen, og disputasleder avslutter disputasen.

Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til vertsinstitusjonen der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av det kunstneriske doktorgradsresultatet. Innstillingen skal konkludere med om disputasen anbefales godkjent eller ikke godkjent. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen vurderes som ikke godkjent.

§ 20 Godkjenning av offentlig forsvar (disputas)

Programstyret fatter vedtak om godkjenning av offentlig forsvar på grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling.

Dersom programstyret ikke godkjenner disputasen, kan kandidaten forsvare det kunstneriske doktorgradsresultatet på nytt én gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komiteen som den opprinnelige.

§ 21 Kreering og vitnemål

§ 21-1 Kreering

På grunnlag av vertsinstitusjonens vedtak om at opplæringsdelen, det kunstneriske doktorgradsprosjektet og offentlig forsvar er godkjent, kreeres kandidaten til philosophiae doctor i kunstnerisk utviklingsarbeid.

§ 21-2 Vitnemål

Vitnemål utstedes av vertsinstitusjonen. I vitnemålet skal det gis opplysninger om den faglige opplæringen kandidaten har deltatt i. Vertsinstitusjonen fastsetter hvilke ytterligere opplysninger som skal inngå i vitnemålet.

§ 22 Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Vertsinstitusjonen skal utstede vedlegg til vitnemål i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

DEL V COTUTELLE-AVTALER

§ 23 Cotutelle-avtaler

§ 23-1 Cotutelle-avtaler

Institusjonene i fellesprogrammet kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av cotutelle-avtaler.

I avtaler om cotutelle kan det gjøres unntak for de øvrige bestemmelsene i disse retningslinjene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige.

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt faglig og institusjonelt samarbeid.

§ 23-2 Krav ved cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at det kunstneriske doktorgradsresultatet skal være offentlig tilgjengelig og krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

DEL VI KLAGE, OVERGANGSBESTEMMELSER OG IKRAFTTREDELSE

§ 24 Klage

§ 24-1 Klage over avslag på søknad om opptak, klage over vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg. Vertsinstitusjonens nemnd for studentsaker er klageinstans.

§ 24-2 Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter UH-lovens § 11-8 «Klage over karakterfastsetting» og § 11-9 «Klage over formelle feil ved eksamen».

§ 24-3 Klage over avslag på søknad om bedømmelse, ikke godkjent kunstnerisk doktorgradsarbeid eller forsvær

Avslag på søknad om å få det kunstneriske doktorgradsresultatet bedømt og vedtak om ikke godkjent kunstnerisk doktorgradsresultat, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg.

Vertsinstitusjonens nemnd for studentsaker er klageinstans, jf. UH-loven § 13-1. Dersom vertsinstitusjonens nemnd for studentsaker finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelsen og de kriteriene denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 25 Overgangsbestemmelser

Kandidater tatt opp i ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer ved Høgskolen i Innlandet overføres til fellesprogrammet.

Ph.d.-graden i kunstnerisk utviklingsarbeid tildeles bare etter gjennomført ph.d.-program.

§ 26 Ikrafttredelse

Disse retningslinjene trer i kraft fra det tidspunkt konsortiumavtalen signeres av samarbeidsinstitusjonene.

Versjon: september 2024

Konsortiumavtale om felles ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst

mellom

Høgskolen i Innlandet, Høgskolen i Østfold og
UiT Norges arktiske universitet

Avtalens ikrafttredelse
Avtalen trer i kraft xx.xx.202x.

UiT Norges
arktiske universitet

Innhold

1. Avtalens parter	3
2. Avtalens formål	3
3. Nasjonalt regelverk og institusjonelle forskrifter	3
4. Organisering og ledelse av konsortiet	3
Konsortiumstyret.....	3
Programstyret.....	4
5. Opptak og gjennomføring av utdanningen.....	5
6. Administrative ressurser	6
7. Økonomi	6
8. Gradstildeling og vitnemål.....	7
9. Evaluering, endringer og opphør av samarbeidet	7
10. Ikrafttredelse	7

1. Avtalens parter

Avtalen er inngått mellom

Høgskolen i Innlandet (HINN) – organisasjonsnummer 918 108 467,

Høgskolen i Østfold (HiØ) – organisasjonsnummer 971 567 376, og

UiT Norges arktiske universitet (UiT) – organisasjonsnummer 970 422 528

2. Avtalens formål

Avtalen har som formål å regulere samarbeidet mellom Høgskolen i Innlandet, Høgskolen i Østfold og UiT Norges arktiske universitet om å tilby et felles treårig ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst (180 studiepoeng).

Institusjonene har i fellesskap ansvaret for hele ph.d.-programmet og kvalitetssikringen av dette. Samarbeidet organiseres i et konsortium som reguleres gjennom denne avtalen.

3. Nasjonalt regelverk og institusjonelle forskrifter

Samarbeidet etter avtalen skal skje i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

Det er utarbeidet felles retningslinjer for ph.d.-programmet. Samarbeidsinstitusjonene er forpliktet til å sikre at egne forskrifter samsvarer med de felles retningslinjene. Ut fra hensynet til fellesgraden, kan institusjonene ved behov dispensere fra egne forskrifter.

4. Organisering og ledelse av konsortiet

Fellesgraden organiseres som et konsortium med følgende organer:

- Konsortiumstyre
- Programstyre

Ledelsen for hhv. konsortiumstyret og programstyret skal ikke innehas av en og samme institusjon i samme periode.

Konsortiumstyret

Fellesgraden administreres av et konsortium. Konsortiet skal sikre at kandidatene har samme rettigheter og plikter i programmet.

Sammensetning

Styret skal totalt ha fire (4) medlemmer fordelt slik:

- én faglig representant fra linjeledelsen ved hver institusjon knyttet til studieprogrammet med personlige varamedlemmer
- én studentrepresentant med varamedlem

Hver institusjon kan møte med én administrativ representant med talerett.

Studentrepresentantens vara kan også delta med talerett i møter.

Vedtak i konsortiumstyret fattes ved avstemning med simpelt flertall. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende.

Rektorene utnevner sine institusjoners respektive medlemmer med vararepresentanter. Studentrepresentanten velges av og blant kandidatene registrert på programmet.

Funksjonstiden for faglige representanter settes til fire (4) år med mulighet for forlengelse med to (2) år. Studentrepresentanten velges for ett år av gangen, med oppnevning fra august.

Ledelse av konsortiumstyret

Leder av konsortiumstyret skal alternere mellom institusjonene, med to år om gangen, og velges blant de faglige representantene i styret.

Konsortiumstyret ivaretar konsortiumavtalen på vegne av institusjonenes styre, og fastsetter supplerende bestemmelser innenfor rammene av denne avtalen.

Konsortiumstyrets ansvar og oppgaver

Konsortiumstyret har det overordnede ansvaret for å samordne arbeidet med fellesgraden på tvers av institusjonene. Styret skal sikre at fellesgraden fremstår helhetlig, velorganisert og er av høy kvalitet gjennom:

- forvaltning av konsortiumavtalens bestemmelser, i tråd med forskrifter og utfyllende bestemmelser
- fastsettelse av endringer i studieplan inkl. oppretting og nedlegging av emner etter innstilling fra programstyret
- rapportering til institusjonenes styre
- kvalitetssikring av studiet i tråd med institusjonenes kvalitetssystem med et supplerende kvalitetssikringssystem for programmet for å ivareta fellesgradens særegenheter
- lede arbeid med revisjon av felles retningslinjer for fellesgraden.

Programstyret

Konsortiumstyret oppretter et felles ph.d.-programstyre. Programstyret skal ivareta den faglige studieprogramledelsen, utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammet samt sikre kandidatenes totale læringsmiljø.

Sammensetning

Institusjonene oppnevner sine representanter til programstyret. Styret skal totalt ha fire (4) medlemmer fordelt slik:

- tre (3) faglig ansatte i fagmiljøet (en fra hver institusjon) med personlige vararepresentanter, alle med førstestillingskompetanse
- én (1) kandidat fra programmet med vararepresentant

Hver institusjon kan møte med én administrativ representant med talerett.

Studentrepresentantens vara samt ytterligere én studentrepresentant fra den institusjonen som ikke er representert med fast representant eller vara kan delta med talerett.

Vedtak i programstyret fattes ved avstemning med simpelt flertall. Ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende.

Funksjonstiden for faglige representanter settes til fire (4) år. Studentrepresentanten velges for ett år av gangen, med oppnevning fra august.

Ledelse av programstyret

Ledelsen av programstyret alternerer mellom institusjonene med to år av gangen. Leder av programstyret velges blant de faglig ansatte.

Programstyrets ansvar og oppgaver

Programstyrets ansvar og oppgaver er knyttet til kvalitetssikring av studieprogrammet som helhet og særlig kandidatenes oppstart, gjennomføring og slutføring.

Programstyret

- fastsetter nærmere regler, prosedyrer og retningslinjer for opptaket.
- fatter vedtak om opptak av søkere til programmet inkl. godkjenning av veiledere,
- godkjenner kandidatens opplæringsdel og oppnevner bedømmelseskomité for bedømmelse av innlevert doktorgradsresultat
- fastsetter nærmere retningslinjer og prosedyrer for evaluering inkludert midtveiseevaluering og årlig rapportering i henhold til kvalitetssystemet for fellesgraden
- vedtar mindre vesentlige endringer av studieplan og emner og avlegger rapport til konsortiumstyret om dette
- fremmer forslag om vesentlige endringer av studieplan og oppretting/nedlegging av emner for konsortiumstyret
- utarbeider en årlig kvalitetsrapport som legges frem for konsortiumstyret
- kan foreslå endringer i felles retningslinjer for fellesgraden.

Mandat for programstyret fastsettes av konsortiumstyret.

5. Opptak og gjennomføring av utdanningen

Opptak

Opptak til studieprogrammet er et fellesanliggende.

Programstyret fastsetter studieprogrammets opptaksreglement, og fatter opptaksvedtak.

Mobilitet

Den enkelte institusjon har ansvar for at det foreligger relevante og aktive avtaler som gjelder ansatt- og studentmobilitet knyttet til programmet. Den enkelte institusjon inngår og avvikler slike avtaler. Hver institusjon følger sine interne regler for mobilitet og tilskudd.

Infrastruktur

Kandidatene har tilgang på infrastruktur ved de tre samarbeidsinstitusjonene så langt det er gjennomførbart.

Veiledning

Vertsinstitusjonen har ansvar for å følge opp kandidatens veiledning. Hoved- og medveileder oppnevnes av programstyret.

Opplæringsdelen

Programstyret er faglig ansvarlig for studieplanen. Det faglige ansvaret for de ulike emnene går fram av emneplanene.

Programstyret skal godkjenne opplæringsdelen før doktorgradsresultatet sluttbedømmes.

Språk, form og rettigheter til resultater fra doktorgradsarbeidet

Valg av språk og form for doktorgradsarbeidet følger bestemmelser ved vertsinstitusjonen. Kandidatens rettigheter til resultater fra doktorgradsarbeidet reguleres av doktorgradsavtalen og vertsinstitusjonens til enhver tid gjeldende regelverk.

Bedømmelseskomité

Bedømmelseskomité oppnevnes av programstyret. Komiteens sammensetning reguleres av fellesgradens retningslinjer.

6. Administrative ressurser

Institusjonene skal sette av tilstrekkelige administrative støtteressurser til administrasjon av sine egne kandidater. Faglig og administrativ ledelse for programmet ved hver av institusjonene har ansvar for løpende koordinering av de administrative støtteressursene. Det skal være et felles fagadministrativt miljø på tvers av institusjonene. En hovedkoordinator har ansvar for administrativ koordinering, samordning av programmet, saksbehandling og innkalling til møter i henholdsvis konsortiumstyret og programstyret.

7. Økonomi

Vertsinstitusjonen har det fulle ansvaret for den enkelte kandidat, også økonomisk, med mindre annet er avtalt med ekstern part.

Institusjonene skal i fellesskap ivareta at opptak av kandidater på programmet er i tråd med nasjonalt mengdekrav.

Konsortiumstyret vedtar stillingsprosent for hovedkoordinator. Partene dekker kostnader knyttet til ansettelse og lønning av administrativ hovedkoordinator. Kostnader fordeles på den enkelte institusjon ut fra antall aktive kandidater på programmet.

Institusjonene evaluerer årlig økonomien i programmet.

Den enkelte institusjon setter en driftsramme til kandidatens ph.d.-prosjekt ut fra det som prosjektet krever for gjennomføring. Driftsrammen skal dekke minimum reise og deltakelse på nasjonal forskerskole som del av opplæringsdelen i programmet.

I tillegg er det anledning for den enkelte institusjon å legge til rette for søknadsordninger for kostbare kunstneriske prosjekter. Ordningene likestilles ikke, og den enkelte institusjon fastsetter egne rammer og retningslinjer for slike ordninger.

Programstyret har faglig ansvar for studieprogrammets obligatoriske emner. Eventuelle utgifter knyttet til drift av emnene deles mellom institusjonene.

Vertsinstitusjonen har praktisk og økonomisk ansvar for gjennomføring av disputas og formell kreering for sine kandidater. Resultattilskudd for kandidater som har fullført tilfaller vertsinstitusjonen.

Veiledning

Utgifter til veiledning dekkes av vertsinstitusjonen.

Rapportering

Konsortiumstyret skal årlig levere en kvalitetsrapport til styrene ved HINN, HiØ og UiT. Ellers følger partene rapporteringsrutiner knyttet til egne institusjoner.

Rapportering av kandidat- og studiepoengsproduksjon til Database for høyere utdanning (DBH) gjøres av den enkelte institusjon der kandidaten er semesterregistrert og har disputert.

8. Gradstildeling og vitnemål

Ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst tildeles på grunnlag av beståtte emner med et samlet omfang av 180 studiepoeng.

Vertsinstitusjonen har ansvar for å følge opp slutføringen av ph.d.-løpet og arrangere disputas.

Etter fullført utdanning mottar kandidaten ett felles vitnemål. Det skal gå tydelig fram av vitnemålet at dette er en fellesgrad tildelt av HINN, HiØ og UiT. Vertsinstitusjonen utferdiger vitnemål, Diploma Supplement (DS) og annen nødvendig dokumentasjon når kandidaten har fullført og bestått fellesgradsprogrammet.

9. Evaluering, endringer og opphør av samarbeidet

Evaluering

Konsortiumstyret har ansvar for en regelmessig evaluering av gradssamarbeidet og programmet. Det skal gjennomføres evaluering av alle sider av samarbeidet etter første gangs gjennomføring av programmet.

Endringer

Hver av partene kan foreslå endringer i denne avtalen. Forslagene til endringer skal behandles av konsortiumstyret, og trer kun i kraft etter at de er godkjent av alle parter institusjonsstyrer.

Opphør av samarbeidet

Avtalen kan sies opp av alle parter med ett (1) års varsel, likevel ikke senere enn 1. juni. Ved opphør av samarbeidet skal hver institusjon ta ansvar for sine kandidater. Institusjonene er forpliktet til å sikre at kandidater som er tatt opp til fellesgraden, har anledning til å gjennomføre utdanningen innen normert og/eller vedtatt forlenget studietid. Om nødvendig skal det inngås avtale med en eller flere andre institusjoner som er akkreditert, og som kan ta det faglige ansvaret for at kandidatene skal kunne gjennomføre studiet og disputere.

Dersom en av partene ønsker å fortsette programmet alene eller i samarbeid med andre partnere, må det fremforhandles en avtale som godkjennes av alle parter institusjonsstyrer.

10. Ikrafttredelse

Avtalen gjelder mellom partene fra dato for siste signatur og løper inntil videre.

Avtalen er underskrevet i tre eksemplarer. Avtalepartnerne beholder hvert sitt eksemplar.

På vegne av **Høgskolen i Innlandet**

(sted), den xx.xx.xxxx

Peer Jacob Svenkerud, rektor ved HINN

På vegne av **Høgskolen i Østfold**

(sted), den xx.xx.xxxx

Lars-Petter Jelsness-Jørgensen, rektor ved HiØ

På vegne av **UiT Norges arktiske universitet**

(sted), den xx.xx.xxxx

Dag Rune Olsen, rektor ved UiT

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ

1. mai 2023

Vedlegg 4: Felles kvalitetshåndbok

Felles kvalitetshåndbok

for

studieprogrammet

Ph.d. i kunstnerisk

utviklingsarbeid i utøvende og

skapende kunst

Vedtatt av Konsortiumstyret for fellesgraden i Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid den xx.xx.202X

Høgskolen i Østfold

UiT Norges
arktiske universitet

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ
Vedlegg 4.3 Supplerende kvalitetssystem for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og
skapende kunst
Felles kvalitetshåndbok

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Fellesgradens kvalitetssystem på de områder som ikke dekkes av partenes egne systemer	4
2.1 Ledelse.....	4
2.1.1 Konsortiets kvalitetssikringsorganisasjon	4
2.1.2 Strategisk ledelse.....	4
2.1.3 Programstyrets oppgaver	4
2.1.4 Administrativ ledelse og koordinering av studieprogrammet	6
2.2 Inntakskvalitet	6
2.3 Kvalitet i undervisning, veiledning og vurdering	7

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ
Vedlegg 4.3 Supplerende kvalitetssystem for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og
skapende kunst, felles kvalitetshåndbok

1. Innledning

Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid er en fellesgrad hvor Høgskolen i Innlandet (HINN), Høgskolen i Østfold (HiØ) og UIT - Norges arktiske universitet (UiT) har et felles ansvar for studieprogrammet. Studieprogrammet er et treårig studium (180 studiepoeng).

Studieprogrammet er organisert som et konsortium forankret i en konsortiumavtale med et konsortiumstyre som har et særlig ansvar for kvalitetssikring av fellesgradsprogrammet, og et programstyre som ivaretar studieprogramledelsen. Konsortiumstyret beslutter rammene for programstyrets arbeid. Konsortiumavtalen fastsetter at studenter, fagansatte og administrativt ansatte utgjør et felles fag- og fagadministrativt miljø, der én administrativ hovedkoordinator har ansvar for administrativ koordinering.

For at et kvalitetssystem skal tilfredsstillende minimumsstandardene i studiekvalitetsforskriften, er det en forutsetning at det er skriftliggjort og tilgjengelig, og at det har tydelige beskrivelser av rutiner, roller og ansvar. Systemet må også vise hvordan resultater fra institusjonens kvalitetsarbeid følges opp for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Kvalitetsarbeid forstås dermed som et systematisk arbeid for å sikre og utvikle kvaliteten i studietilbudet gjennom et system for kvalitetssikring. Kvalitetssikringen av studieprogrammet bygger på de respektive institusjonenes kvalitetssystemer jf. § 1-6 i universitets- og høyskoleloven som fastsetter at universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for kvalitetssikring som skal sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen, og er i tråd med forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften). Konsortiumavtalen med et supplerende kvalitetssikringssystem for programmet vil ivareta fellesgradens særegenheter.

Følgelig fastsetter konsortiumavtalen at det kan fastsettes et eget reglement for fellesgraden når det gjelder kvalitetssikring, jf. punkt 4, regulert i en egen felles kvalitetshåndbok (denne). Kvalitetshåndboka beskriver de forhold som ikke håndteres innenfor en av institusjonenes regelverk, prosedyrer og rutiner, og presiserer dessuten viktige områder for ivaretagelsen av utdanningskvaliteten for fellesgradsprogrammet.

Partenes kvalitetssystemer finnes her:

- HINNs kvalitetssystem: <https://www.inn.no/om-hogskolen/kvalitetssystem-for-utdanning/>
- HiØs kvalitetssystem: <https://www.hiof.no/om/utdanningskvalitet>
- UiTs kvalitetssystem: <https://uit.no/utdanning/kvalitetssystem>

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ
Vedlegg 2.3 Supplerende kvalitetssystem for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og
Skapende kunst Felles kvalitetshandbok

2. Fellesgradens kvalitetssystem på de områder som ikke dekkes av partenes egne systemer

2.1 Ledelse

2.1.1 Konsortiets kvalitetssikringsorganisasjon

Konsortiumstyrets sammensetning og oppgaver går fram av konsortiumsavtalens punkt 4.

Programstyrets oppnevning, sammensetning og oppgaver går fram av konsortiumavtalens punkt 4. Konsortiumstyret fastsetter mandat for programstyret, jf. konsortiumavtalens punkt 4, siste ledd.

Opptak og gjennomføring

Programstyret fastsetter studieprogrammets opptaksreglement, og fatter opptaksvedtak, jf. konsortiumavtalens punkt 5.

Lokal studieprogramledelse

Det skal være en faglig programledelse hos hver av partene, jamfør konsortiumavtalens punkt 6, som skal bistå Programstyret og emne-/kursansvarlige i den faglige gjennomføringen av programmet.

Emne-/kursansvarlig har som oppgave å sikre god kvalitet i et konkret emnes faglige innhold og undervisning, og sikre sammenheng mellom det fastsatte læringsutbyttet, læringsaktiviteter og vurderingsformer i emnet. Emneansvarlig har ansvar for at emnet evalueres jevnlig.

2.1.2 Strategisk ledelse

Konsortiumstyret har et særlig ansvar for kvalitetssikring av fellesgradsprogrammet, jf. konsortiumavtalens punkt 4. Det betyr at styret skal sikre at studieprogrammet til enhver tid oppfyller akkrediteringskravene i tråd med studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften, samt av vedtak i styrene ved HINN, HiØ og UiT ved opprettelse av studieprogrammet.

Ansaret skal ivaretas blant annet gjennom behandlingen av en årlig kvalitetsrapport for programmet. Ved indikasjoner på sviktende kvalitet kan styret initiere ekstraordinære evalueringer av fagmiljø og studieprogrammet. Konsortiumstyret skal vedta en plan for kvalitetsarbeidet, og jevnlig rapportere til styrene ved HINN, HiØ og UiT inkludert begrunne og foreslå eventuell nedlegging av studieprogrammet.

Konsortiumstyret vedtar endringer i studieplanen samt oppretting og nedlegging av emner tilhørende programmets opplæringsdel (30 studiepoeng).

2.1.3 Programstyrets oppgaver

Programstyret skal ivareta den faglige programledelsen i tett samarbeid med partenes linjeledelse. Programledelsen omfatter utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammet i tråd med konsortiumavtalen og de respektive institusjonenes vedtak, regelverk og administrative rutiner, jf. konsortiumavtalens punkt 4. Dette forstås som et særlig ansvar for studieprogrammets kvalitetsutvikling, program- og emneevalueringer og rapportering til konsortiumstyret.

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ
 Vedlegg 2.3 Supplerende kvalitetssystem for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og
 Skapende kunstles kvalitetshåndbok

Programstyret skal i samarbeid med fagmiljøet initiere og foreslå endringer i studieprogrammet overfor konsortiumstyret, inkludert oppretting og nedlegging av emner. Konsortiumstyret delegerer til programstyret å initiere og vedta endringer av emneplaner i studiets opplæringsdel (30 studiepoeng).

Programstyret utarbeider en årlig kvalitetsrapport som legges fram for konsortiumstyret.

Mandatene til den lokale studieprogramledelsen fastsettes av den enkelte part innenfor rammen av så vel partens eget kvalitetssystem som denne kvalitetshåndboka. Samlet programledelse har ansvar for å nå de mål og gjennomføre de ordninger som er nedfelt i programmets kvalitetshåndbok.

Programstyret skal utarbeide og legge fram en evalueringsplan for konsortiumstyret.

Evalueringsplanen skal beskrive prosessen for arbeidet, samt forklare og begrunne hvilke emner som skal evalueres et gitt studieår, og hvilke områder evalueringen skal dekke. Kilder som benyttes skal gjøres kjent, som for eksempel Studiebarometeret, kandidatundersøkelser o.a.

Programstyrets del av faglig ledelse

- foreta systematisk evaluering av studieprogrammet, årlig rapportere til og foreslå kvalitetsfremmende tiltak for konsortiumstyret
- sjekke at arbeidsomfanget for organiserte læringsaktiviteter, selvstudium og eksamensforberedelse er i samsvar med de enkelte emners studieomfang
- drøfte, initiere og legge til rette for varierte undervisnings- og studentaktive læringsformer¹
- foreslå tilpasninger og endringer i studieprogrammets rammekvalitet²
- vurdere studieprogrammets relevanskvalitet³
- uttale seg til opptaksprøvenes faglige innhold
- ha særlig oppmerksomhet knyttet til at det er lagt til rette for samhandling mellom studenter, og mellom studenter og fagmiljø på tvers av institusjonene

Evalueringer og rapportering

Evalueringer skal bidra til å gi studentene en aktiv rolle i kvalitetsarbeidet, føre til større fokus på studentens totale læringsmiljø og til forankring av arbeidet med utdanningskvalitet i fagmiljøene. Evalueringer er en del av studentenes læringsprosess og fagmiljøenes selvevaluering.

Det er utarbeidet en egen prosedyre for evaluering av emner og studieprogram, se vedlegg X.

Den årlige kvalitetsrapporten skal bygge på de siste emneevalueringer og særskilt inneholde programstyrets vurderinger og forslag til oppfølgingstiltak, se prosedyre for evaluering av emner og studieprogram.

¹ Dette dreier seg bl.a. om «samspill mellom studenter, fagansatte, støttejenester, arbeidslivet, fag- og yrkesorganisasjoner og samfunnet for øvrig. Om å gjøre studenten bevisst på egen læring og gode læringsstrategier og om å ha et inkluderende og motiverende læringsmiljø og en velfungerende tilbakemeldingskultur.»

² Rammekvalitet omfatter studentenes organisatoriske, fysiske og psykososiale læringsmiljø, samt det faglige miljøet rundt utdanningene

³ Relevanskvalitet omfatter utdanningenes relevans for samfunnet, arbeidslivets behov for kompetanse og den langsiktige verdiskapningen som utdanningen bidrar til for samfunnet og den enkelte student. Relevanskvalitet inkluderer også den enkelte students evne til å reflektere over egen kompetanse og formidle denne på en tydelig måte

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ
Vedlegg 2.3 Supplerende kvalitetssystem for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og
skapende kunst, felles kvalitetshåndbok

2.1.4 Administrativ ledelse og koordinering av studieprogrammet

Konsortiumavtalens punkt 6 fastsetter prinsippene for partenes bidrag til fellesgradens administrasjon. Avtalens punkt 7 fastsetter finansierungs- og økonomistyringsprinsipper, og rapporteringsplikt til partenes styre.

For fellesgraden tilsettes det en felles hovedkoordinator som har ansvar for administrativ koordinering, samordning av programmet, saksbehandling og innkalling til møter i henholdsvis konsortiumstyret og programstyret.

Administrativ hovedkoordinator skal også bistå konsortiumstyret og programstyret i utførelsen av deres oppgaver. Det skal fastsettes prosedyrer og rutiner for felles arkivering og dokumentflyt.

Administrativ hovedkoordinator løser sine oppgaver etter prinsippet om fullført saksbehandling. Det vil si at den enkelte sak skal løses på lavest mulig nivå. Konkret betyr det at saker ikke skal bringes inn for noen av konsortiets organer hvis den hører hjemme hos en av partene, jf. konsortiumavtalens pkt. X. Dersom det er behov for å bringe en sak inn for et av konsortiets organer, skal saken følges av et saksframlegg med forslag til vedtak. Saken presenteres i så fullført form at organet/organene kun trenger å vedta, eventuelt forkaste forslag til vedtak.

Administrativ hovedkoordinator har rett og plikt til å innhente opplysninger fra alle ledd i og utenfor konsortiet, og trekke konklusjoner på et totalt samordnet grunnlag før forslag til vedtak utformes.

2.2 Inntakskvalitet

2.2.1 Informasjon om og rekruttering til studietilbudet

Partene har i fellesskap ansvar for rekrutteringsarbeidet. Studiet skal presenteres på alle institusjoners nettsider og i øvrig materiell som utarbeides.

Det skal til enhver tid foreligge en oppdatert nettbasert ph.d.-håndbok med all relevant informasjon.

Administrativ hovedkoordinator har i oppgave å jevnlig kvalitetssikre innholdet i all informasjon om studietilbudet.

2.2.2 Opptak av studenter

Opptak foretas kontinuerlig gjennom hele året. Opptaket foretas av programstyret, og gjennomføres i tråd med vedtatt opptaksreglement for studiet og etter opptakskrav nedfelt i gjeldende studieplan, se vedlegg X.

2.2.3 Godkjenning og innpassing av ekstern utdanning

Godkjenning og innpassing av ekstern utdanning foretas i henhold til forskrift om godkjenning av norsk og utenlandsk høyere utdanning og av realkompetanse (godkjenningsforskriften). Programstyret, eller de programstyret delegerer oppgaven til, kan godskrive og innpasse tidligere beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universitet og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier, i den utstrekning de faglige kravene beskrevet i studie- og emneplaner for fellesgradsprogrammet er oppfylt.

Akkrediteringssøknad for Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, HiØ
Vedlegg 2.3 Supplerende kvalitetssystem for ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og
skapende kunst, Felles kvalitetshåndbok

2.3 Kvalitet i undervisning, veiledning og vurdering

2.3.1 Endring av studieplan, oppretting/nedlegging av emner og endring av emneplaner

Det er fastsatt en egen prosedyre for endring av studieplan, oppretting/nedlegging av emner og endring av emneplaner, se vedlegg X.

2.3.2 Fagmiljø

Konsortiumstyret skal initiere en periodisk programevaluering av studieprogrammet, jf. prosedyre for evaluering av emner og studieprogram (vedlegg X). Evalueringen skal omfatte en vurdering av om studieprogrammets fagmiljø oppfyller programmets akkreditering, inkludert vurdering av fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.

Administrativ hovedkoordinator forbereder og gir administrativ støtte til gjennomføring av periodisk programevaluering. Resultatet fra evalueringen legges inn i den årlige rapporten om konsortiets aktiviteter til styrene ved HINN, HiØ og UiT.

2.3.3 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Studietilbudets undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er valgt for at studenten oppnår studiets og emnenes læringsutbytte, og er beskrevet i studie- og emneplanene.

AKKREDITERINGS- RAPPORT

2024

Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst

Høgskolen i Østfold, Høgskolen i Innlandet og
UiT Norges arktiske universitet

NOKUT

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	HiØ, HINN og UiT
Sakkyndige	Héloïse Baldelli, Magnus Bærtås, Ole Lützow-Holm, Nina Malterud, Cecilia Roos og Marianne Skjulhaug
NOKUTs saksnummer	23/00592
Dato for vedtak	19.06.2024

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

NOKUT fører tilsyn med kvaliteten i norsk høyere utdanning gjennom tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid, akkreditering av nye studietilbud og tilsyn med etablerte studietilbud. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom institusjoner ønsker å opprette studietilbud utenfor sinefullmaktsområder, må de søke NOKUT om akkreditering av studietilbudet.

Den sakkyndige komiteen som er oppnevnt av NOKUT, har vurdert søknaden fra Høgskolen i Østfold om akkreditering av studietilbudet *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst* – en fellesgrad i samarbeid med Høgskolen i Innlandet og UiT Norges arktiske universitet. Komiteen har samlet sine vurderinger i denne rapporten.

Ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst ved Høgskolen i Østfold, i samarbeid med Høgskolen i Innlandet og UiT Norges arktiske universitet, tilfredsstiller kravene til akkreditering av studietilbud i studietilsynsforskriften og studie kvalitetsforskriften og er akkreditert i vedtak av 19. juni 2024.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset.

Kristin Vinje
direktør

Innhold

1 Informasjon om søkerinstitusjonen	7
2 Vedtak.....	9
3 Sakkyndig vurdering	10
3.1 Oppsummering.....	10
3.2 Forutsetninger for akkreditering.....	13
3.3 Krav til doktorgradsområdet.....	17
3.4 Krav til studietilbudet.....	21
3.5 Krav til fagmiljøet	32
3.6 Utfyllende bestemmelser for fellesgrader	43
4 Konklusjon.....	45
5 Dokumentasjon	46

Abstract

Norway's National Agency for quality assurance in Education (NOKUT) was established in 2003 with the mandate to 1) accredit higher education institutions and higher education courses and 2) review both quality practices and the quality assurance work at the country's higher education institutions. NOKUT abides by the European Standards and Guidelines 2015 (ESG) which are operationalised in three pieces of national legislation: the Act to Universities and University Colleges, the ministerial Quality Assurance Regulations and NOKUT's Academic Supervision Regulations.

Accreditations in the Norwegian higher education system are life-long. As an institution is cleared by NOKUT and the Ministry of Education to offer accredited higher education, it also enters the cycle of periodic quality assurance reviews conducted by NOKUT every 6 to 8 years. In addition to periodic reviews of the quality system, NOKUT implements a risk-based approach for assessing institutions. NOKUT has the mandate to withdraw the accreditation if circumstances necessitate such an action.

There are three distinct categories of institutions in Norway in the context of accreditation: 1) universities, having full accreditation right to establish new degrees on any level, 2) specialized universities and university colleges, having full accreditation rights to establish new degrees in the *subject areas of their accredited PhD-programmes only*, and 3) non-accredited institutions, having to apply for NOKUT-accreditation for every programme they offer.

As a university college, Østfold University College (HiØ) has to apply to NOKUT for accreditation of degree programmes outside of the subject areas of its already accredited PhD-programme. HiØ is applying to offer the programme *PhD in artistic research within art practice and creation* as a joint degree with Inland Norway University of Applied Sciences (HINN) and UiT the Arctic University of Norway (UiT). HINN, also a university college, applied and received accreditation from NOKUT for the programme *PhD in Artistic Research in Film and Related Audio-Visual Arts* in 2022. This programme is HINN's contribution to the joint degree. UiT is a university and thus has full accreditation rights. Hence the application for accreditation for the joint degree comes solely from HiØ as the only entity in the tripartite in need of NOKUT-accreditation.

HiØ is a regional university college with two campuses located in Halden and Fredrikstad respectively, and 7500 students and approximately 640 full time equivalent staff. HiØ offers bachelor's and master's programmes across a broad spectrum of fields and has one existing ph.d.-programme in digitalization and society.

HINN, also a university college, has six campuses in Evenstad, Lillehammer, Rena, Elverum, Blæstad and Hamar, and approximately 15000 students and 1296 full time equivalent staff. It offers six PhD-programmes in natural and health sciences, humanities, teacher education and art.

UiT is a university located in northern Norway and offers a full spectrum of degree courses on bachelor's, master's and PhD levels across 11 campuses. UiT has approximately 16700 students 3800 full-time equivalent staff.

1 Informasjon om søkerinstitusjonen

Høgskolen i Østfold (HiØ) er en statlig høgskole og et resultat av høgskolereformen i 1994, da fem regionale høgskoler ble slått sammen. De fem distriktshøgskolene var Østfold sykepleierskole, Halden lærerskole, Østfold ingeniørhøgskole, Østfold distriktshøgskole og Østfold vernepleierhøgskole.

HiØ er akkreditert som høgskole og kan opprette studietilbud for alle fagområder på bachelornivå, men må søke NOKUT om opprettelse av 1) masterutdanninger i andre fagområder enn høgskolens akkrediterte *ph.d. i digitalisering og samfunn* og 2) alle ph.d.-utdanninger. Høgskolen har en sterk regional forankring, med ett studiested i Fredrikstad og ett i Halden. HiØ har ca. 7 500 studenter og om lag 640 årsverk.

Den faglige virksomheten ved HiØ er organisert i tre fakultet og ett akademi:

- Fakultet for helse, velferd og organisasjon
- Fakultet for lærerutdanning og språk
- Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi
- Akademi for scenekunst

Høgskolen har en bredt sammensatt studieportefølje på både bachelor- og masternivå samt én akkreditert ph.d.

Høgskolens omtale av studietilbudet og begrunnelse for søknaden

HiØ skriver følgende i søknaden:

Det omsøkte ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst er en fellesgrad med tre deltakende institusjoner; Høgskolen i Innlandet (HINN), Høgskolen i Østfold (HiØ) og UiT Norges arktiske universitet (UiT). Studiestedene er Oslo, Lillehammer og Hamar (HINN), Fredrikstad (HiØ) samt Kabelvåg og Tromsø (UiT), og undervisningen vil foregå på norsk og engelsk. Fellesgraden er forankret i institusjonenes fagmiljøer ved Den norske filmskolen (DNF) og Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi (AMEK) (HINN), Akademi for scenekunst (NTA) (HiØ) og Musikkonservatoriet (UMAK) og Kunstakademiet (KA) (UiT).

Eksisterende fagmiljøer i fellesgradens tre institusjoner omfatter ansatte som arbeider med kunstnerisk uttrykk, utdanning, utviklingsarbeid og ulike produksjonsformer innen kunst innenfor fagområdene film og beslektede audiovisuelle kunstformer, scenografi, scenekunst, visuell kunst inkludert bevegelige bilder, landskapsarkitektur og musikk. Fellesgraden i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst vil åpne muligheter for kreativt kunstnerisk og akademisk samarbeid. Mergevinsten av et slik samarbeid for institusjonene, vil

gjennom hvert enkelt doktorgradsprosjekt kunne gi muligheter for å samle ulike fagkontekster og åpne opp nye områder. For fellesgradens nivå og ambisjoner kan et slikt samarbeid gi synergier som gjør at ph.d.-prosjektene blir kunstnerisk mer interessante og gir anerkjennelse i det nasjonale og internasjonale fagmiljøet av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Fellesgraden skal sikre videreføring av forskerutdanning i de kunstfaglige miljøene ved HiØ, HINN og UiT, som alle har for lite volum hver for seg, og videreføre samarbeidet mellom disse fra det tidligere Stipendiatprogrammet. Fellesgraden skal garantere for kritisk masse med tanke på opptakstall i henhold til forskrift og åpne nye muligheter for faglig samarbeid. Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid vil kvalifisere for kunstnerisk og kreativt virke og kunstnerisk utviklingsarbeid på nasjonalt og internasjonalt nivå. Utdanningen har høy arbeidslivsrelevans (se nærmere omtale under 3.3.2). Programmet vil henvende seg til kunstnere som søker videre kvalifisering basert på sitt kunstneriske virke. De tre institusjonene vil rekruttere ph.d.-kandidater og lærerkrefter fra internasjonale kunstmiljøer, noe som vil ha stor betydning for utviklingen av fagfeltet.

2 Vedtak

Vilkårene i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning av 9. februar 2017 (studietilsynsforskriften) og i Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og høyere fagskoleutdanning av 1. februar 2010 (studiekvalitetsforskriften) er oppfylt.

NOKUT akkrediterer *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst* ved Høgskolen i Østfold i samarbeid med Høgskolen i Innlandet og UiT Norges arktiske universitet. Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdato.

3 Sakkyndig vurdering

3.1 Oppsummering

Høgskolen i Østfold (HiØ), Høgskolen i Innlandet (HINN) og UiT Norges arktiske universitet (UiT) søker om å etablere et felles ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst (tredje syklus). Etter fullført og bestått ph.d.-utdanning skal den gi rett til graden *philosophiae doctor* (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst.

Ved HiØ er fellesgraden forankret i fagmiljøet ved Akademi for scenekunst (NTA) i Fredrikstad. Fagfeltet ved HiØ omfatter scenekunst, inkludert performance, skuespill og scenografi. Som høgskole må HiØ søke NOKUT om akkreditering for sin deltakelse i fellesgraden.

Ved HINN er fellesgraden forankret i fagmiljøet ved Den norske filmskolen (DNF) og Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi (AMEK), med studiesteder Oslo, Lillehammer og Hamar. Fagfeltet omfatter film og beslektede audiovisuelle kunstformer. De to fakultetene skal slås sammen til ett i løpet av 2024. HINN/DNF søkte NOKUT om akkreditering av kunstnerisk ph.d.-grad i 2021 og fikk i 2022 midlertidig akkreditering for et ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer. Midlertidig akkreditering var begrunnet med at antall ph.d.-kandidater og fagmiljø ved institusjonen ikke fyller mengdekravet i studiekvalitetsforskriften. I søknaden 2021 viste HINN til at utredning av fellesgraden var i gang, og resultatet er søknaden som nå foreligger fra HiØ. Det er avklart med NOKUT at HINNs akkreditering fra 2022 kan videreføres i fellesprogrammet, forutsatt at det ikke er store endringer i høgskolens bidrag til fellesgraden.

Ved UiT er fellesgraden forankret i Musikkonservatoriet og Kunstakademiet (KA), som inngår i enheten Norges arktiske universitetsmuseum og akademi for kunsthøgskolen (UMAK) og har studiesteder i Tromsø og Kabelvåg. Nordland kunst- og filmskole i Kabelvåg ble i 2022 virksomhetsoverdratt til UiT og er organisert som del av Kunstakademiet, med et bachelorprogram i bevegelige bilder. UiT tilbyr en master i landskapsarkitektur som fellesgrad med Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (AHO). Fagfeltet ved UMAK for den omsøkte ph.d.-graden omfatter dermed musikk og visuell kunst, inkludert bevegelige bilder, samt landskapsarkitektur. UiT er en selvakkrediterende institusjon. Ettersom UiTs kunstneriske fagmiljø ikke alene oppfyller mengdekravet og derfor ikke har kunnet etablere egen kunstnerisk ph.d., er institusjonens kandidater inntil videre meldt inn i andre program, som ved UiB og KHiO.

Kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) har vært sidestilt med vitenskapelig forskning i UH-loven siden 1995, og denne likestillingen følges opp i de aktuelle forskriftene. Internasjonalt er det flere modeller for hvordan *artistic research* forstås og praktiseres. Den norske modellen kjennetegnes ved at den tar utgangspunkt i kunsten og den kunstneriske aktivitetens virksomhet og produktutvikling, og preges av refleksjon og tverrkunstnerisk kommunikasjon

og samarbeid. Jørgensenutvalget (UHR 2007) definerer kunstnerisk utviklingsarbeid slik: «Kunstnerisk utviklingsarbeid dekker kunstneriske prosesser som fører fram til et offentlig tilgjengelig kunstnerisk produkt. I denne virksomheten kan det også inngå en eksplisitt refleksjon rundt utviklingen og presentasjonen av kunstproduktet.» Videre skriver utvalget:

Kunstutdanningsinstitusjonene med sine fagfolk har et ansvar for å drive fagfeltene framover, bidra til relevant faglig diskurs, og formidle denne virksomheten ikke bare til studenter, men til større fagmiljøer og allmennheten. Utvikling av kritisk refleksjon, formulert på måter som kan nå flere enn de interne faglige kretser og dermed utsette fagene for diskusjon, er en viktig utfordring for disse utdanningsmiljøene.

Denne forståelsen ligger til grunn for både det nasjonale Stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, som ble etablert i 2003 som en parallell til vitenskapelige ph.d.-program, og for det nasjonale Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU), som har fordelt prosjektmidler siden 2010. Stipendiatprogrammet/PKU har helt siden 2003 to ganger i året organisert nasjonale møtestedet mellom de involverte fagmiljøene, med fokus på prosjekt, metode, nettverk med mer, samt utvikling av relevante publiseringssteder, som plattformen Research Catalogue (RC) som anvendes for eksempel i det fagfelleverderte tidsskriftet *VIS – Nordic Journal for Artistic Research*. De tre miljøene som samarbeider om det omsøkte felles ph.d.-programmet, har deltatt aktivt i det nasjonale fagmiljøet for kunstnerisk utviklingsarbeid hele veien. De har hatt stipendiater, veiledere, fagfeller og bedømmere i Stipendiatprogrammet, fått tildelt prosjektmidler fra PKU, sittet i styre og utvalg og på ulike måter bidratt til utviklingen både innholdsmessig og organisatorisk.

For alle involverte i Stipendiatprogrammet var den formelle doktorgraden etterspurt helt siden starten, men programmet kunne ikke bli en gradsgivende enhet. I 2018 åpnet Kunnskapsdepartementet (KD) for institusjonelle ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid, beskrevet slik: «Kunstutøvelsen skal stå i sentrum for doktorgradsarbeidet. Samtidig skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten som det kunstneriske utviklingsarbeidet genererer.» Som følge av dette har Kunsthøgskolen i Oslo, Norges musikkhøgskole, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Universitetet i Bergen siden 2018 etablert egne ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid, og Universitetet i Agder og Universitetet i Stavanger har etablert fellesprogram. Med midlertidig unntak fra mengdekravet etablerte også HINN i 2022 *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer* (FILMART), som en overgangsordning inntil det omsøkte fellesprogrammet blir etablert. Siste mulighet for opptak i det nasjonale Stipendiatprogrammet var i 2020, og programmet er nå under avvikling.

Komiteen er kjent med at PKU, den eneste nasjonale kilden til prosjektmidler til kunstnerisk utviklingsarbeid, nedlegges fra 2024, og midlene er omfordelt til de største institusjonene. Den nasjonale forskerskolen i kunstnerisk utviklingsarbeid, som er et avgjørende element i denne søknaden, skal imidlertid videreføres, organisert i HK-dir med eget styre fra de

medvirkende kunstutdanningsinstitusjonene. Nedlegging av PKU vil dermed ikke påvirke behandlingen av denne søknaden.

Ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst – på engelsk *PhD in artistic research within art practice and creation* – er foreslått som studietilbudets navn. Første del av navnet, «ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid», beskriver graden som programmet leder frem til, i tråd med KDs forutsetninger for graden i 2018. Den andre delen av navnet, «i utøvende og skapende kunst», er en overbygning som her omfatter scenografi, scenekunst, alle fagretninger i utvikling og produksjon av film og beslektede audiovisuelle kunstformer, visuell kunst inklusive bevegelige bilder, landskapsarkitektur og musikk. Se punkt 3.3.1 for videre diskusjon.

Ph.d.-programmet knyttes til Nasjonal forskerskole i kunstnerisk utviklingsarbeid (forskerskolen) organisert gjennom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Dette skjer gjennom stipendiater og faglig ansattes deltagelse og bidrag i seminarer og konferanser samt gjennom representasjon i forskerskolens styre. Gjennomført forskerskole gir 20 studiepoeng. Alle de eksisterende ph.d.-programmene i kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge deltar i denne forskerskolen, og den er dermed et sentralt forum for drøfting av kunstnerisk utviklingsarbeid. De resterende 10 studiepoengene i opplæringsdelen er valgfrie. To kurs skal tilbys av konsortiet – se nærmere omtale under punktene 3.2.2 og 3.4.4.

Søknaden fra HiØ til NOKUT har dannet grunnlag for internsøknader ved HINN og UiT. Behandlingen av internsøknadene har foregått parallelt og har formell støtte ved alle de tre institusjonene. Under institusjonsbesøket på HiØ fikk komiteen bekreftet gjennom ulike samtaler med øverste ledelse ved de tre institusjonene at alle er sterkt involvert i tiltaket og ser det som viktig. Akademi for scenekunst er representert i ledelsen ved HiØ og virker svært godt integrert i institusjonen. HiØ (og HINN) har satsning på kunstnerisk utviklingsarbeid og kunstnerisk ph.d. i sin utviklingsavtale med KD. Alle tre institusjoner ser styrking av kunstnerisk utviklingsarbeid som en selvsagt del av sine strategier.

Det er HiØs bidrag i fellesgraden som skal akkrediteres gjennom denne søknaden. Godkjenning av HiØ er imidlertid avhengig av at også de andre to fremstår som partnere som tilfredsstillende kravene, og av at det felles fagmiljøet fremstår som realistisk. Komiteen vil derfor videre i rapporten prioritere vurderinger av HiØs bidrag, men også omtale HINN og UiT der det er nødvendig.

3.1.1 Definisjon av fagområdet

Første del av navnet, «ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid», beskriver graden som programmet leder fram til, i tråd med KDs forutsetninger for graden i 2018. Den andre delen av navnet, «i utøvende og skapende kunst», beskriver det overbyggende fagområdet for ph.d.-programmet, som skal omfatte eksisterende kunstneriske fagfelt ved de tre institusjonene: scenografi, scenekunst, alle fagretninger i utvikling og produksjon av film og beslektede audiovisuelle kunstformer, visuell kunst inklusive bevegelige bilder, landskapsarkitektur og musikk.

Det tidligere omtalte Stipendiatprogrammet bygget sin plattform på at ulike kunstfelt fant et fellesskap i kritisk arbeid med metode og refleksjon, og dette utgangspunktet har preget den videre utvikling ved etablering av nye program. Samling av flere kunstfelt under en felles kunstnerisk paraply er et organisatorisk og faglig grep helt i tråd med ph.d.-program som allerede er etablert ved KHiO, UiB, NMH, NTNU og UiA/UiS. Disse er alle betegnet som *ph.d.-program (eller doktorgradsprogram) i kunstnerisk utviklingsarbeid*. Komiteen anbefaler at det omsøkte programmet får tilsvarende navn, uten tilføysen *i utøvende og skapende kunst*, og begrunner anbefalingen nærmere i 3.4.1. Komiteen vil samtidig oppfordre til at de tre samarbeidende institusjonene inkluderer alle sine kunstfaglige felt i den omsøkte graden.

3.2 Forutsetninger for akkreditering

3.2.1 Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler

studiekvalitetsforskriften § 3-1 (4)

En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

studietilsynsforskriften § 2-1 (1)

Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Vurdering

Det omsøkte ph.d.-programmet er hjemlet i lov om universiteter og høyskoler (Universitets- og høyskoleloven), i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og i forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften). I tillegg til disse har HINN en forskrift om graden ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid, UiT har forskrift om graden ph.d. og ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid, og HiØ har forskrifter om graden ph.d. og ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid, der sistnevnte omfatter den omsøkte fellesgraden.

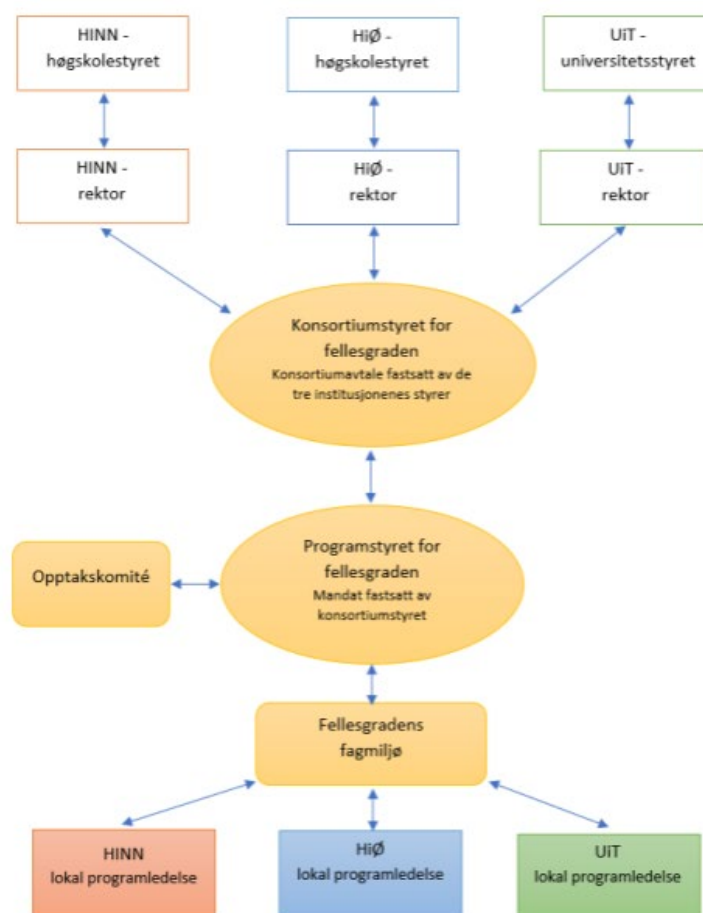
Komiteen ser at de tre søkerinstitusjonenes ph.d.-forskrifter per i dag er noe ulike i form. Mindre ulikheter i format og rekkefølge i forskriftene er ikke problematisk så lenge innholdet samsvarer. Komiteen ser det likevel som viktig at forskriftene snarest mulig samordnes med tanke på sentrale krav og prosedyrer, eksempelvis krav til doktorgradsarbeidet og prosess for bedømmelse, og at de tre institusjonene sikrer at forskriftene sammenfaller med felles studieplan. Det ble bekreftet under institusjonsbesøket at ledelsene ved de tre institusjonene er oppmerksomme på dette, og at samordningsarbeidet alt er i gang.

Ph.d.-programmet skal organiseres i et konsortium opprettet av de tre tilsluttede institusjonene og er forankret i en konsortiumavtale, hvor både det faglige og det

administrative samarbeidet mellom institusjonene er regulert. Konsortiet skal bestå av et konsortiumstyre og et programstyre. Konsortiumavtalen har vært på bred høring i de tre samarbeidsinstitusjonene, og avtalen vil sluttføres og signeres når studietilbudet er akkreditert.

Konsortiumstyret (figur 1) er det øverste administrative og faglige organet i programmet. Det skal rapportere tilbake til fellesgradens institusjonelle ledelse, som er rektor og styret ved hver av de tre institusjonene. Konsortiumstyret skal ha fire medlemmer, med én faglig representant fra linjeledelsen ved hver institusjon knyttet til studieprogrammet, og én representant for ph.d.-kandidatene. De faglige representantene oppnevnes av sine respektive rektorer. Ledelsen av konsortiumstyret skal alternere mellom institusjonene med to år av gangen, og leder av konsortiumstyret skal velges blant de faglige representantene.

Komiteen ser positivt på at fellesgraden formelt er forankret i organisasjonsstrukturen hos alle tre institusjoner, og at organiseringen er lik på tvers av institusjonene. Høgskolen skriver at alle institusjonene i fellesskap skal ha ansvar for hele ph.d.-programmet og kvalitetssikringen av det. Etableringen av konsortiet skal sikre et likeverdig ansvarsforhold for graden mellom samarbeidsinstitusjonene, og sikre at kandidatene har samme rettigheter og plikter i programmet. Dette punktet anses som viktig for at ph.d.-kandidatene skal erfare at de er i et felles program.

Figur 1 Organisasjonskart for det omsøkte ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst

I tillegg til konsortiumstyret skal det etableres et programstyre som løpende ivaretar den faglige studieprogramledelsen, utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammet, og som sikrer studentenes totale læringsmiljø. Programstyrets ansvar og oppgaver er knyttet til kvalitetssikring av studieprogrammet som helhet, og særlig studentenes oppstart, gjennomføring og slutføring. Programstyret skal ha totalt fire medlemmer, med én faglig ansatt i fagmiljøet fra hver institusjon, og én representant for ph.d.-kandidatene. Ledelsen av programstyret skal alternere mellom institusjonene med to år av gangen, og leder av programstyret skal velges blant de faglige representantene. Det skal utarbeides et mandat for programstyret, som fastsettes av konsortiumstyret.

De tre søkerinstitusjonene har alle godkjente kvalitetssystem. HINNs kvalitetssystem ble godkjent av NOKUT i periodisk tilsyn i 2019. Rutiner for kvalitetssikring av ph.d.-studier er innarbeidet i kvalitetssystemet. HiØs kvalitetssystem ble godkjent av NOKUT i 2021. Høgskolen fikk sin første ph.d.-utdanning akkreditert av NOKUT i 2022, og rutiner for denne

er innarbeidet i kvalitetssystemet. UiTs kvalitetssystem ble godkjent av NOKUT gjennom periodisk tilsyn i 2023.

Videre vil de tre institusjonene samarbeide om en felles ph.d.-håndbok for fellesgraden. Høgskolen skriver i sin søknad at ph.d.-håndboken vil ta utgangspunkt i allerede eksisterende ph.d.-håndbok for HINNs grad i kunstnerisk utviklingsarbeid, og at den vil justeres for nødvendige endringer som følger av at den nye graden er et samarbeid mellom tre institusjoner. Komiteen ser dette som svært positivt. Praksis vil vise om endringer er nødvendige over tid.

Høgskolen har lagt ved en mal for Diploma Supplement (DS), som følger standard oppsett gitt i Felles Studentsystem (FS). Komiteen anser dette som tilfredsstillende for å møte kravene til vitnemål og Diploma Supplement, men anbefaler, som begrunnet i 3.1.1 og 3.4.1, at gradens navn forenkles til *ph.d.-grad i kunstnerisk utviklingsarbeid*, og at prosjektets tilhørighet i kunstnerisk fagfelt tydeliggjøres i Diploma Supplement.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- samordne de tre forskriftene for kunstnerisk ph.d.-program og sikre at de samsvarer med studieplan, før oppstart

3.2.2 Informasjon om studietilbudet

studietilsynsforskriften § 2-1 (2)

Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

Vurdering

Doktorgradsutdanningen er normert til tre års fulltidsstudier og inneholder en opplæringsdel på 30 studiepoeng. Doktorgradsutdanningen består av et selvstendig arbeid innen kunstnerisk utviklingsarbeid som gjennomføres under veiledning, og som har et omfang på 150 studiepoeng. Kunstøvelsen skal være i sentrum av arbeidet, som skal holde internasjonal standard og nivå. Videre skal kunstutøvelsen følges av en eksplisitt refleksjon som ved presentasjon av prosjektet gjør det mulig for andre å ta del i den arbeidsmåten og innsikten til det kunstneriske utviklingsarbeidet.

Opplæringsdelen består av en obligatorisk del på 20 studiepoeng og en valgfri del på 10 studiepoeng. Emnet Teori, metoder og etikk i kunstnerisk utviklingsarbeid (20 studiepoeng) er obligatorisk og inkluderer erfaring med formidling av prosess og resultater fra kunstnerisk utviklingsarbeid. Emnet organiseres i regi av Nasjonal forskerskole for kunstnerisk utviklingsarbeid, der kandidatene skal inngå i et nasjonalt miljø.

Den valgfrie delen (10 studiepoeng) gir mulighet til spesifikk fordypning innen doktorgradsprosjektets spesielle fagfelt. I valgfri del kan det inngå ph.d.-emner som tilbys av de tre institusjonene, mer spesifikt Kunstnerisk utviklingsarbeid – felles laboratoriearbeid (5 studiepoeng) tilbudt av HiØ og Kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer (5 studiepoeng) tilbudt av HINN. Komiteen merker seg at UiT ikke tilbyr et valgfritt emne inn i fellesgraden. Komiteen stiller spørsmål om alle de tre fagmiljøene i programmet bør bidra med et kurstilbud. Se også komiteens vurderinger under punkt 3.4.4.

Det er ikke lagt opp til at hver kandidat skal oppholde seg ved alle tre samarbeidsinstitusjonene, annet enn ved eventuell kursvirksomhet. Den enkelte ph.d.-kandidat vil i utgangspunktet ha behov for tilgang til høyt spesialisert infrastruktur som bare er tilgjengelig hos egen institusjon. Det er likevel en intensjon blant de tre institusjonene at flere doktorgradsprosjekter kan utløse tettere samarbeid og utveksling på tvers i konsortiet. Komiteen oppfordrer konsortiet til å lage felles møteplasser utenom forskerskolen for både ph.d.-kandidater og ansatte tilknyttet fellesgraden. Studieplanen presiserer at selv om ph.d.-kandidatenes kunstneriske doktorgradsprosjekt har tilknytning til én av samarbeidsinstitusjonene, vil kandidaten samtidig inngå i diskusjoner på tvers av fellesgradens utvidede nettverk og fagmiljø både nasjonalt og internasjonalt. Mer generelt vil komiteen påpeke at studieplanen fremstår som noe upresis på enkelte punkter, for eksempel listing av fagfelt og grunnlag for bedømmelse. For de to valgfrie emnene bør eventuelle krav til forkunnskaper beskrives. Det må sikres samsvar mellom studieplan og institusjonenes ph.d.-forskrifter. Komiteen anbefaler en ny gjennomgang av utkast til studieplan med tanke på språklig spissing og presisjon, slik at den blir et tydelig dokument for brukerne. Ph.d.-håndbok med mer utfyllende og praktisk informasjon skal bygge på HINNs nåværende håndbok, og vil være et godt supplement til studieplanen.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- i samråd med partene i fellesgraden gjennomgå utkast til studieplan med tanke på språklig presisjon og tydeliggjøring for stipendiater og ansatte
- sikre faglig fellesmiljø i programmet, med systematiske og forutsigbare møtesteder for både veiledere og stipendiater

3.3 Krav til doktorgradsområdet

3.3.1 Kunstnerisk helhet i studietilbudet

studiekvalitetsforskriften § 3-3 (2)

Området for doktorgradsstudiet skal utgjøre en kunstnerisk helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av.

Vurdering

Den kunstneriske helheten begrunnes ved kunstfeltenes kjerne som kunstneriske fag, og ved felles tilnærming til forskning gjennom kunstnerisk utviklingsarbeid. Denne formen for organisering av kunstnerisk ph.d., med ulike kunstfelt under en overbygning, viderefører plattformen for Stipendiatprogrammet og tilsvarer det som i de senere år er etablert f.eks. på KHiO, UiB og NTNU. Dette ble understreket i løpet av institusjonsbesøket. Det ble presisert at struktur for tverrkunstneriske møter gir muligheten til å skape ting i skjæringen mellom de forskjellige institusjonene tilbyr, helt i tråd med hvordan samtidskunst beveger seg på tvers av etablerte felt. Institusjonene har arbeidet strategisk, og de har forankret utviklingen av fellesgraden og det kunstneriske samarbeidet hos prorektorene ved de tre institusjonene.

Komiteen opplever de tre institusjonene som omforente i sin omtale av Stipendiatprogrammets innvirkning og det store potensialet for tverrfaglig samarbeid og utvikling. Institusjonene presiserte under institusjonsbesøket at fellesgraden har som mål å videreføre plattformen fra PKU og skape nye felt på tvers av fagfeltene. Det ble påpekt at de forskjellige fagmiljøene som inngår i fellesgraden, er små isolert sett, men med tydelige overlappingsfelt mellom de tre institusjonene. Både HINN og UiT tilbyr utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor film. Landskapsarkitektur ved UiT overlapper med scenografipraksis, som er bredt definert ved HiØ. Filmmusikk og lyd har overlap med UMAK. Videre ble det presisert under institusjonsbesøket at den kunstneriske helheten i programmet styrkes av at stipendiater går i den nasjonale forskerskolen, som er 20 studiepoeng.

Komiteen anser at fellesgraden tilsvarer andre etablerte ph.d.-program innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Prinsippet om en fellesgrad innenfor dette fagområdet er uproblematisk og ukontroversiell. Det som skiller denne fellesgraden fra de allerede etablerte programmene, er den store geografiske avstanden mellom institusjonene. Hver av institusjonene dokumenterer i søknaden at de har faglige styrker på hver sine geografiske steder, men komiteen hadde gjerne sett konkret utdypet hvordan fellesskapet skal utvikles på tvers av studiestedene.

Både i søknaden og under institusjonsbesøket blir det beskrevet et stort antall sannsynlige møteflater mellom de ulike fagfeltene i fellesprogrammet, på tvers av institusjonene. Det vil være opp til fellesgradens partnere å skape en reell helhet og å stimulere til synergier. Partnerne må bringe fagmiljøene sammen for å realisere dette potensialet, på tvers av geografisk avstand, ut over programmets styringsorganer og uavhengig av forskerskolens møtesteder. Se også komiteens vurderinger under punktene 3.3.2, 3.4.6, 3.5.2 og 3.5.3.

Et nødvendig ledd for å sikre helhet og sammenheng i programmet er at regelverksforståelse og -praksis er konsekvent i alle tre fagmiljøer. Dette fordrer at regelverket er gjennomarbeidet, f.eks. at ph.d.-forskriftene til alle tre institusjonene er samkjørt, at rettigheter og plikter er nedfelt, og at konsortiumstyret og programstyret får allokert tid og ressurser til å utføre sine oppgaver.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høyskolen bør

- sikre faglig fellesmiljø i programmet med systematiske og forutsigbare møtesteder
- sikre gjennom forskrift og studieplan at formelle krav og prosedyrer er sammenfallende ved de tre institusjonene

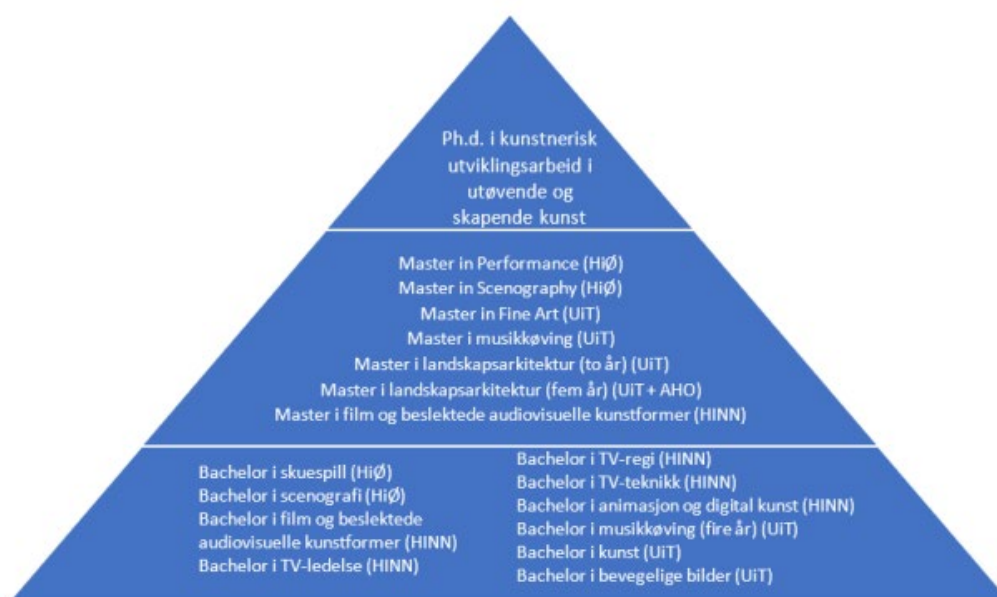
3.3.2 Kvalitet og omfang i utdanning og forskning

studiekvalitetsforskriften § 3-3 (1)

Institusjonen skal tilby utdanning og forskning på området for doktorgradsstudiet som har en høy kvalitet og et omfang som sikrer at doktorgradstudiet kan gjennomføres på høyt vitenskapelig eller kunstnerisk nivå. Institusjonen skal ha bredde i studietilbudet på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet.

Vurdering

I søknaden beskrives de sju masterprogrammene og ti bachelorprogrammene ved HiØ, HINN og UiT som knyttes til fagområdet for ph.d.-graden og regnes som interne rekrutteringskanaler:

Figur 2 Bachelor- og masterprogram som antas å være rekrutteringskanaler for det omsøkte ph.d.-programmet

De tre samarbeidsinstitusjonene har faglig ansatte med bakgrunn, kompetanse og kunstnerisk praksis i alle kunstfelt som inngår i fagområdet for det omsøkte ph.d.-programmet. Kunstnerisk utviklingsarbeid utføres kontinuerlig innenfor programmets fagfelt ved de aktuelle enhetene ved de tre institusjonene. Dette er grundig redegjort for i søknaden og vedlegg og omtales nærmere i punkt 3.5.1. Komiteen anser at det høye antallet bachelor- og masterprogrammer som danner søkergrunnlag for opptak, garanterer for at fellesgraden er solid forankret i det kunstnerisk-akademiske landskapet, og at det vil være en attraktiv utdanning for lavere gradsstudenter. Dette inntrykket ble forsterket under institusjonsbesøket, der spesielt mastergradsstudentene var motiverte til å søke opptak til programmet, hadde gjort sine forberedelser og ventet i hovedsak på at programmet skulle bli akkreditert og stillinger lyst ut. Bachelorstudentene påpekte at de følte en viss trygghet ved HiØs grundige arbeid og beslutning om å søke NOKUT om akkreditering av ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid, da det innebærer en form for validering av deres studievei. I tillegg poengterte både bachelor- og masterstudenter styrken – både for HiØ som institusjon i form av akademisk ry og for dem selv som studenter – ved at de, hvis de kvalifiserte til opptak, ville ha muligheten til å gå gjennom alle studieløp ved HiØ.

De tre institusjonene har alle erfaring med å integrere stipendiater fra det tidligere Stipendiatprogrammet, nå ph.d.-kandidater. Hver kandidat i det planlagte ph.d.-programmet skal være del av en forskergruppe eller samarbeidskonstellasjon innen kunstnerisk utviklingsarbeid, og alle vil være nært knyttet til det lokale fagmiljøet. Institusjonsbesøket bekreftet at det er relevant kobling mellom de ulike utdanningsnivåene

ved HiØ, ved at stipendiater medvirker i prosjekt og samlinger på lavere nivå. Dette er også tilfellet ved HINN og UiT. Under institusjonsbesøket ble også nevnt at det skal legges til rette for at kandidater kan undervise på tvers av fellesprogrammet, i forbindelse med 4-årige stillinger med undervisningsplikt.

Komiteen anser at det vil være et godt rekrutteringsgrunnlag blant studenter ved høgskolen og ved HINN og UiT, og videre at institusjonene har tilstrekkelig bredde i studietilbudet på lavere og høyere grads nivå innenfor området for doktorgradsstudiet. Den nye ressursen – og utfordringen – vil være tilknytning til et *felles* fagmiljø, hvor kandidater, veiledere og andre ansatte treffes jevnlig og kan bruke hverandre slik at det samlede omfanget av forskning på doktorgradsområdet er tilgjengeliggjort på tvers av institusjonene. Dette er intensjonen i søknaden, men det er ikke forpliktende konkretisert hvordan det skal organiseres. Samlinger i forbindelse med møter i forskerskolen, digitale møter, midtveisevalueringer med mer som samlingspunkt er nevnt som muligheter. Komiteen mener at dette må planlegges som faste og forutsigbare innslag om det skal fylle intensjonen. Se også komiteens vurderinger under punkt 3.4.6.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Partnerne i fellesgraden bør

- sikre faglig fellesmiljø i programmet med systematiske og forutsigbare møtesteder

3.4 Krav til studietilbudet

3.4.1 Læringsutbytte og studietilbudets navn

studietilsynsforskriften § 2-2 (1)

Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Vurdering

Som diskutert under punkt 3.1.1 beskriver første del av navnet, «ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid», graden som programmet leder frem til, mens andre delen av navnet, «i utøvende og skapende kunst», beskriver det overbyggende fagområdet for ph.d.-programmet, som skal inkludere eksisterende kunstneriske fagfelt ved de tre institusjonene: scenografi, scenekunst, alle fagretninger i utvikling og produksjon av film og beslektede audiovisuelle kunstformer, visuell kunst inklusive bevegelige bilder, landskapsarkitektur og musikk. Fagmiljøenes innretning og ressurser vil utelukke opptak av ph.d.-prosjekt som faller utenfor de nevnte feltene, og komiteen ser det som nødvendig at de aktuelle fagfeltene tydeliggjøres i studieplanen og eventuelt i forskrifter, ved utlysing og i annen informasjon. Komiteen mener at navnet *ph.d.-program i kunstnerisk*

utviklingsarbeid kan og bør omfatte alle kunstneriske fagmiljøer ved de tre institusjonene. Det tidligere omtalte Stipendiatprogrammet bygget sin plattform på at ulike kunstfelt fant et fellesskap i kritisk arbeid med metode og refleksjon, og dette utgangspunktet har preget den videre utvikling ved etableringer av nye program. Samling av flere kunstfelt under en felles kunstnerisk paraply er et organisatorisk og faglig grep helt i tråd med ph.d.-program som allerede er etablert ved KHiO, UiB, NMH, NTNU og UiA/UiS. Disse er alle betegnet som *ph.d.-program (eller doktorgradsprogram) i kunstnerisk utviklingsarbeid*.

Ifølge søknaden fra HiØ er tillegget «utøvende og skapende kunst» i programmets navn ment å inkludere ulike kunstneriske praksiser. Samtidig beskrives skillet mellom «utøvende» og «skapende» som langt på vei utdatert. Komiteen deler denne vurderingen, og mener at tillegget «i utøvende og skapende kunst» i programmets navn er unødvendig, ettersom det kan videreføre en egentlig utdatert forståelse av kunstnerisk virksomhet. Dette gjelder også for det engelske navnet.

Læringsutbyttene for studietilbudet er beskrevet i samsvar med nivå 8 (tredje syklus) i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Det gjelder både for de overordnede læringsutbyttene for ph.d.-programmet i sin helhet, for læringsutbyttene for det kunstneriske doktorgradsarbeidet og for det obligatoriske kurset via forskerskolen samt de to valgfrie ph.d.-emnene. Når det gjelder ordlyden i formuleringene på de overordnede læringsutbyttene for ph.d.-programmet, ligger denne tett opp til ordlyden i kvalifikasjonsrammeverket. Høgskolen har presentert læringsutbyttebeskrivelsene på overordnet og underordnet nivå i søknaden i form av en enhetlig tabell. Beskrivelsene er dog forholdsvis generelle på programnivå og for det kunstneriske doktorgradsarbeidet, noe som ivaretar det tverrkunstneriske perspektivet i fellesgraden og bredden i mulige kunstuttrykk. Når det gjelder ordlyden i formuleringene på de obligatoriske og valgfrie emnene, er disse mer spesifikke. Beskrivelsene følger den språklige formen i de overordnede læringsutbyttene for ph.d.-programmet, samtidig som de gjenspeiler emnenes hensikt og tematiske avgrensning.

Både i søknaden og under institusjonsbesøket ble fellesgradens potensial for *tverrfaglig* prosjektutvikling og nettverk understreket av alle tre institusjoner og alle ledelsesnivåer. Søkerne viser til eksempler på opplagte møteflater mellom scenografi, musikk, landskapsarkitektur og film. Komiteen oppfatter den sentrale intensjonen her som at programmet skal kunne utløse synergier hvor de enkelte fagfelts tradisjonelle avgrensninger utvides og berikes gjennom møte med andre felt og ressurser innen programmet. Dette tverrkunstneriske potensialet kan gjerne bearbeides videre til mer tydelige formuleringer i læringsutbyttebeskrivelser og andre dokument.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- videreutvikle felles forståelse av programmets potensial for tverrkunstnerisk prosjektarbeid og bearbeide formuleringer omkring dette
- forkorte studietilbudets navn til *ph.d.-program i kunstnerisk utviklingsarbeid* på norsk og tilsvarende på engelsk
- tydeliggjøre alle aktuelle fagfelt som tilbys i fellesgraden, i studieplanen og eventuelt i forskrifter, ved utlysning og i annen informasjon

3.4.2 Studietilbudets faglige oppdatering og relevans

studietilsynsforskriften § 2-2 (2)

Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Vurdering

Sikring av et oppdatert fagmiljø foregår planmessig på alle tre institusjoner gjennom personalrekruttering, kompetanseutvikling, kunstnerisk utviklingsarbeid og ulike former for eksterne samarbeid. Fagmiljøene samarbeider aktivt utadrettet på sine felt med profesjonelle aktører, nasjonale og internasjonale nettverk og forskerfellesskap. Søknaden med vedlegg viser at alle de tre fagmiljøene utvikler og realiserer faglige prosjekter med nasjonale og internasjonale partnere gjennom ekstern finansiering. Søknaden bekrefter Forskerskolen i kunstnerisk utviklingsarbeid som en av de viktigste nasjonale arenaer for kritiske samtaler om og deling av kunstnerisk utviklingsarbeid. Alle de tre fagmiljøene deltar også i internasjonale nettverk for *artistic research* og er på den måten kontinuerlig involvert i og oppdatert på nasjonale og internasjonale diskurser omkring dette.

Akademi for scenekunst ved HiØ viser til et eksepsjonelt faglig internasjonalt nettverk på høyt nivå, i faglige samarbeidsprosjekter både på bachelor-, master- og ph.d.-nivå, og institusjonsledelsen peker på at akademiet er forbilledlig ved HiØ når det gjelder å oppnå ekstern finansiering.

Av de fem som har gjennomført sitt doktorgradsløp ved HiØ, er fire i dag ansatt ved høyere nasjonale utdanningsinstitusjoner. Ved UiT har åtte stipendiater fullført, mens det ved HINN er seks stipendiater som så langt har disputert. HK-dir/PKU gjennomførte i 2021 en undersøkelse rettet mot kandidater som hadde fullført Stipendiatprogrammet. undersøkelsen viser at kandidatene finner relevant arbeid etter fullført program. Nærmere halvparten av kandidatene jobber innen universitets- og høgskolesektoren, mens en tredjedel jobber med utøvende kunst.

I søknaden står det at «det profesjonelle utvidete kunstfeltet i dag preges av en tverrfaglig realisering av prosjekter som er forankret i et kritisk, samfunnsrelevant og etisk perspektiv, og av endring og utvikling når det gjelder form, uttrykk, produksjon og distribusjon». Hva

som er samfunnsrelevant, viser seg gjerne i etterkant, men det fremgår klart at det planlagte programmet, liksom de grunnutdanningene det bygger på, står i direkte forhold til det profesjonelle kultur- og næringslivet. Kunstneriske utfordringer i nye kontekster, nye samarbeidsformer og nye plattformer kan gjøre kompetansen fra ph.d.-programmet særlig relevant. Universiteter og høyskoler, offentlig forvaltning og kulturinstitusjoner, i tillegg til det profesjonelle kunstfeltet, oppgis som naturlige avtakere av kandidater som har fullført.

Aktuelle oppdragsgivere for HiØs kandidater (ulike teaterorganisasjoner og museum) bekreftet under institusjonsbesøket at ph.d.-nivået gjennom kandidater fra det tidligere Stipendiatprogrammet er godt kjent blant dem, og at denne kompetansen anses som ønsket, viktig og verdifull. Særlig fremhevet de refleksjonsnivå og evne til å jobbe tverrfaglig med analyse, kontekst og strategi.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.4.3 Studietilbudets arbeidsomfang

studietilsynsforskriften § 2-2 (3)

Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier.

Vurdering

Det omsøkte ph.d.-programmet følger retningslinjer og forskrifter fra lov om universiteter og høyskoler, som sier at et fullt studieår er normert til 60 studiepoeng. Emnene i opplæringsdelen (30 studiepoeng) utgjør rundt 825 timer. I programmet disponeres de resterende timene for et studium på tre års varighet på full tid, inntil 1500–800 timer per år, til veiledet kunstnerisk utviklingsarbeid. Høgskolene beregner at total arbeidsbelastning per semester i gjennomsnitt vil utgjøre ca. 800 timer. Fellesgraden vil være strukturert slik at mengden med organisert og undervist programinnhold er mer arbeidskrevende i de første semestrene av den treårige studieperioden. Dette vil gradvis erstattes av mer individuelle og egenorganiserte aktiviteter, ettersom arbeidet med kandidatens kunstneriske doktorgradsprosjekt intensiveres mot slutten av studieløpet.

Høgskolen reflekterer i søknaden over at arbeidsomfanget i det kunstneriske doktorgradsarbeidet (150 studiepoeng) fort kan bli for omfattende og dermed ikke være gjennomførbart i løpet av normert tid. Det er viktig at veileder følger med på at prosjektet dimensjoneres i forhold til normert tid, slik at kandidaten ikke ender opp med et doktorgradsarbeid som er mindre eller større enn forventet. Komiteen anser det som positivt at institusjonene i fellesgraden legger opp til at hver kandidat har en skreddersydd plan som hen må ta selvstendig ansvar for, samtidig som at samlet faglig programledelse har tydelige forventninger til løpende dialog mellom veileder og kandidat. Institusjonene

har også lagt dette som tema i veilederopplæring, i årlig rapportering og i midtveisevaluering.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.4.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur

studietilsynsforordningen § 2-2 (4)

Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Vurdering

Studietilbudet består av et selvstendig kunstnerisk utviklingsarbeid av 150 studiepoengs omfang og en opplæringsdel av 30 studiepoengs omfang. Opplæringsdelen har ett obligatorisk emne, den nasjonale forskerskolen (20 studiepoeng). Videre tilbys to valgfrie emner på 5 studiepoeng hver. Disse resterende 10 studiepoengene kan også fylles med andre selvvalgte emner relatert til prosjektet, så lenge emnene er godkjent av institusjonen. Individuell plan for opplæringsdelen utarbeides i samråd med hovedveileder innen tre måneder etter oppstart ved programmet. De tre emnene i opplæringsdelen tilbyr på ulike måter perspektiv inn på kunstnerisk utviklingsarbeid, som metode og spesifiserte aspekter av dette, mens kvalifisering i selve fagfeltet skjer i det individuelle prosjektet og ulike aktiviteter, nettverk o.l. Oppbyggingen av studietilbudet er i tråd med de allerede eksisterende ph.d.-programmene i kunstnerisk utviklingsarbeid i Norge.

Emnet *Teori, metoder og etikk i kunstnerisk utviklingsarbeid* (20 studiepoeng) gir, som navnet sier, innføring i metode, teori og etikk knyttet til kunstnerisk utviklingsarbeid, og erfaring med formidling av resultater fra kunstnerisk utviklingsarbeid. Emnet skal være til støtte for det kunstneriske doktorgradsprosjektet og bidra til faglig dybde og bredde. Undervisningen er organisert gjennom Nasjonal forskerskole for kunstnerisk utviklingsarbeid, hvor alle de kunstneriske ph.d.-programmene i Norge deltar. Komiteen anser deltakelsen her som en forutsetning for å sikre kritisk diskusjon om metoder, relevans og nivå.

De to valgfrie emnene tilbys fra henholdsvis HINN og HiØ: *Kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer* (5 studiepoeng) gir en innføring i kunstnerisk utviklingsarbeid relatert til arbeid med film og beslektede audiovisuelle kunstformer, med vekt på teorier, metoder og praksiser som kjennetegner kunstnerisk utviklingsarbeid i dette spesifikke fagfeltet. Emnet har allerede vært gjennomført for første gang ved HINN, og det har trukket til seg kandidater også utenfor film.

Emnet *Kunstnerisk utviklingsarbeid – felles laboratoriearbeid* (5 studiepoeng) skal gi en innføring i kunstnerisk utviklingsarbeid spesifikt relatert til de ulike kunstformene i studietilbudet, med vekt på teorier, metoder og praksiser som kjennetegner kunstnerisk utviklingsarbeid i det spesifikke fagfeltet. Dette emnet er under planlegging. Komiteen leser kursbeskrivelsen så langt som noe vag, men forventer at første gangs gjennomføring vil medføre en avklaring. Akademi for scenekunst fremholder at det har mye erfaring med denne arbeidsformen innenfor studietilbud akademiet allerede tilbyr, men et emne som skal romme ph.d.-kandidater fra andre felt, kan gi nye utfordringer.

Komiteen stiller spørsmål ved om hvert av de tre fagmiljøene bør ha et kurstilbud for fellesskapet, stabilt over flere år, for å bearbeide og synliggjøre sin faglige identitet og sine ressurser. Dette ble diskutert under institusjonsbesøket. Foreløpig er det ikke planlagt noe tilbud fra UiT. Et alternativ som ble nevnt, er fagspesifikke kurstilbud (f.eks. billedkunst og musikk) på nasjonalt nivå. Se også punkt 3.2.2 for videre diskusjon av denne problemstillingen.

HiØ beskriver i søknaden at studentene har tilgang til spesialiserte fasiliteter og utstyr med tilhørende teknisk og administrativ støtte, som blant annet Black Box (279 kvm) med automatisert loft og 20 trekk, flere studioer til fleksibel kunstnerisk bruk, prosjektor for teaterproduksjon, multimediarom for redigering av lyd og bilde, innspillingsstudio og verksteder. Dette kommer i tillegg til forelesningssaler, lesesaler, seminarrom, auditorier og klasserom. Studentene vil også ha tilgang på nødvendig teknisk utstyr og en profesjonell teknisk stab. Videre har akademiet nødvendig IT-utstyr som f.eks. *virtual reality*-utstyr og programvare som verktøy til utvikling av scenografiske prosjekter. Egne ressurser suppleres med eksterne arenaer når det er behov, noe som er gjort mulig gjennom gode relasjoner til andre aktører i feltet både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

HINN og UiT har også god og solid infrastruktur tilpasset studieprogrammets egenart. Ved HINN har studentene tilgang til verksteder, visningsrom, studioer, klipperom, lyddesignrom og en rekke andre tilhørende tekniske tjenester ved studiestedene i Lillehammer, Hamar og Oslo. I tillegg har HINN oppdatert teknisk utstyr innen foto, lyd, TV-produksjon og XR. Ved UiT har studentene tilgang til øverom, verksteder, konsertsaler og visningsrom, videoredigeringsrom og lydstudioer og en rekke andre tilhørende tekniske tjenester. UiTs infrastruktur er fordelt på tre geografiske lokasjoner. Musikkonservatoriet og Kunstakademiet holder til i Tromsø, mens den tidligere Nordland kunst- og filmskole har tilhold i Kabelvåg i Lofoten. Enheten i Kabelvåg har oppdatert fullskala teknisk infrastruktur og dedikert teknisk personell for optimal drift av sitt bachelorprogram i bevegelige bilder.

Kandidater i fellesprogrammet er først og fremst lokalisert på egen institusjon, men kan etter særskilte avtaler kunne ha tilgang på ressurser ved de to andre institusjonene. Fagmiljøene ved alle samarbeidsinstitusjonene har gode infrastrukturer når det gjelder faglige arbeidsplasser, verksteder, visningsrom med mer, samt tilgang til bibliotek og digital infrastruktur.

Gjennom forskerskolen har alle de tre institusjonene tilgang til Research Catalogue (RC), en internasjonal nettbasert publikasjonsplattform for dokumentasjon og deling av kunstnerisk utviklingsarbeid, drevet av Society for Artistic Research (SAR). RC har utviklet formater særlig tilpasset kunstneriske uttrykk, noe som Cristin og tradisjonelle vitenarkiv ikke er laget for. RC er plattform for flere internasjonale tidsskrift for kunstnerisk utviklingsarbeid, som Journal for Artistic Research (JAR), VIS Nordisk tidsskrift for kunstnerisk forskning og RUUKUU – Studies in Artistic Research. RC er i stor grad brukerstyrt og videreutvikles ut fra deltakernes behov. Plattformen brukes både av forskerskolen, individuelle ph.d.-prosjekter og andre prosjekter innen kunstnerisk utviklingsarbeid. RC vil være den primære plattformen for dokumentasjon, deling og arkivering av ph.d.-prosjekt innen fellesprogrammet, slik praksis er ved de allerede eksisterende programmene i Norge. Fagmiljøene ved de tre institusjonene er dermed involvert i internasjonale pågående diskusjoner omkring relevante former for publisering og dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- vurdere om alle tre institusjonene skal utvikle kurstilbud i opplæringsdelen ut fra egne fagfelt

3.4.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

studietilsynsforskriften § 2-2 (5)

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Vurdering

I søknaden redegjøres det i oversiktlig tabellform for de ulike undervisnings-, lærings- og vurderingsformene for både emnene og det kunstneriske doktorgradsarbeidet. Emnene i opplæringsdelen legger samlet opp til dialogbaserte og studentaktive læringsformer, formidling og refleksjon knyttet til de enkeltes prosjekt. Mer spesifikt legges det opp til seminarer, kurs og konferanser, forelesninger, workshops, praktisk laboratoriearbeid og gruppeprosjekter. Presentasjoner som læringsform gjennomsyrrer undervisningen, og ph.d.-kandidatene får mulighet til å presentere ved egen institusjon, innenfor fellesgraden, i forskerskolen, i øvrige emner i opplæringsdelen og i anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler og fora relatert til kunstnerisk utviklingsarbeid. Fellesgraden legger opp til bred deltakelse på konferanser, i seminarer og i workshops, både i forbindelse med emnene og i selvstendig kunstnerisk arbeid.

Vurderingsformene er tilpasset læringsutbyttet i de forskjellige emnene. Høgskolen viser til at gjennomførte arbeidskrav i emner og individuelle prosessvurderinger vil ivareta særegenhetene ved de enkelte prosjektene samt gi en solid vurdering av den akademiske innsatsen. Videre peker høgskolen på at årsrapporteringer, midtveisevalueringer og søknad om bedømmelse er viktige milepæler underveis i doktorgradsløpet og skal gi overgripende vurdering av fremgang og modenhet i doktorgradsprosjektet.

Hver ph.d.-student vil få oppnevnt to veiledere, der hovedveileder normalt vil være ansatt ved samme institusjon som studenten. Dette medfører en umiddelbar nærhet til veileder, noe som er nødvendig for gjennomføringen av et godt prosjekt og sikrer institusjonell forankring. Fellesprogrammet vil benytte veiledere på tvers av de samarbeidende institusjonene der det er hensiktsmessig. Komiteen anser dette som en styrke, både for kandidatens mulighet til å få relevant veiledning og for fellesgradens samlede fagmiljø. Det er stor geografisk spredning mellom de tre institusjonene og begrenset med møteplasser for fagmiljøet. En bevisst holdning til å bruke fagmiljøet ved de samarbeidende institusjonene som medveiledere har dermed merverdi. Komiteen vil sterkt oppmuntre til at alle de tre institusjonene legger vekt på veilederrollen, og at det utarbeides felles veilederopplæring i programmet.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- utvikle systematisk veilederopplæring for det felles fagmiljøet

3.4.6 Kobling til kunstnerisk utviklingsarbeid

studietilsynsforskriften § 2-2 (6)

Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Vurdering

Ifølge søknaden skal ph.d.-kandidatene delta i fagmiljøet ved egen institusjon og i fellesprogrammet, i den nasjonale forskerskolen og i andre nasjonale og internasjonale nettverk. Hver kandidat i det planlagte ph.d.-programmet vil være en del av en forskergruppe eller samarbeidskonstellasjon innen kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette vil sikre inngående kunnskap om de ulike kunstfeltene og sammenhenger mellom dem, og kandidatene vil være del av faglige læringsmiljøer av høy kvalitet. Det forutsettes at kandidatene presenterer eget arbeid i relevante nasjonale og internasjonale fora og dermed knyttes til større nettverk for kunstnerisk utviklingsarbeid, ikke bare ved egen institusjon. I det obligatoriske emnet Teori, metoder og etikk i kunstnerisk utviklingsarbeid (20 studiepoeng), som arrangeres av den nasjonale forskerskolen, møtes ph.d.-kandidater fra ulike kunstutdanningsmiljø i hele landet og deler prosjekt og erfaringer. Dette blir

dermed en viktig arena for forståelse av metoder og premisser for kunstnerisk utviklingsarbeid.

Akademi for scenekunst har allerede en praksis med flere kontinuerlige møtepunkter for ph.d.-kandidatene: 1) interne stipendiatfora ved akademiet med inviterte internasjonale gjester (to ganger i året), 2) deltakelse i interne tverrfaglige ph.d.-fora ved HiØ (månedlig) og 3) deltakelse i den nasjonale forskerskolen. Under institusjonsbesøket fikk komiteen bekreftet at tidligere stipendiater ved Akademi for scenekunst har vært godt integrert og tett knyttet til et aktivt fagmiljø, både når det gjelder forskning og undervisning. Studenter og ansatte opplever at forskningen har en nødvendig kobling til undervisningen. Dette gjelder også for HINN og UiT. Alle tre institusjonene i fellesprogrammet har gjennom årene oppnådd prosjekttildelinger fra Program for kunstnerisk utviklingsarbeid, i nasjonal konkurranse.

HINN har i sin søknad om *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer* vist til flere prosesser for faglig samarbeid mellom Den norske filmskolen (DNF) og Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi. Fagmiljøet ved disse enhetene har sterke bånd til profesjonelle aktører nasjonalt innen film, spill og TV. I søknaden presiseres det at i AMEK er fagmiljøet allerede organisert i forskergrupper, blant annet relatert til arbeid med lyd og musikk i audiovisuelle kunstformer, kunstnerisk utviklingsarbeid og XR (*extended reality*). Fagmiljøet ved DNF er i ferd med å innlemmes i forskergrupper, delvis nye grupper som er etablert ved DNF, og for noens del på tvers av fakultetene. Det er også interesse for å utvikle forskningssamarbeid med de to andre institusjonene i fellesprogrammet.

Norges arktiske universitetsmuseum og Akademi for kunsthøgskolen (UMAK) ved UiT skal gjennom utdanning, vitenskapelig samlingsarbeid, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid utvikle og dele kunnskap om kunst, kultur og natur, som element i utvikling av velferd og livskvalitet og kunst, kultur og natur i seg selv. Gjennom forskningsgruppen MAGIC - Multimodality, Art, and Gender in Interdisciplinary Communication legger UMAK til rette for både forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid på tvers av kunsthøgskolene og humanistiske fag. Det utvidede fagmiljøet deltar også i forskningsgruppen Worliding Northern Art, som inkluderer forskere i UiTs humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagmiljøer. Begge forskningsgruppene vil kunne være relevante faglige referansemiljøer for enkelte kunstneriske doktorgradsprosjekter. UiT skal være det ledende universitetet på kunnskap om og formidling av samisk og kvensk språk, kultur, kunst og samfunn, og på møtet mellom majoritets- og minoritetssamfunnet. Det er inngått en avtale med Samisk høgskole om opptak av deres ph.d.-kandidater i kunstnerisk utviklingsarbeid i det omsøkte programmet.

Intensjonen med fellesgraden er å etablere et større fagmiljø enn den enkelte institusjonen kan tilby. I søknaden står det at programmet vil etablere supplerende felles delingsarenaer, som møtepunkter i forlengelse av aktiviteter i forskerskolen og ved andre anledninger i studieforløpet, som midtveisevalueringer. Under institusjonsbesøket erfarte komiteen at alle de tre institusjonene var omforente i synet på at møteflater mellom ulike kunstfelt i fellesgraden ville være en av programmets viktigste kvaliteter, og videre at denne

tverrkunstneriske tilnærmingen vil gi en merverdi som den enkelte institusjon ikke ville være i stand til å tilby hvis den sto alene. Slike tverrfaglige tilnærming fordrer også møtesteder, fysiske så vel som digitale, organisert på systematisk og forutsigbart vis slik at hele forskermiljøet ved de deltakende institusjonene kan bli kjent og bidra til den faglige utviklingen, som et supplement til den lokale forankringen. Slike møtesteder bør arrangeres uavhengig av den nasjonale forskerskolen, som har et annet mandat.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- sikre faglig fellesmiljø i programmet med systematiske og forutsigbare møtesteder for både veiledere og stipendiater

3.4.7 Ordninger for internasjonalisering

studietilsynsforskriften § 2-2 (7)

Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

I ph.d.-programmet kommer kandidaten i kontakt med nasjonale og internasjonale fagmiljø for kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom faglige møter, bidrag i prosjekter og prosjektrealiseringer, forskerskolen, deltakelse i nordiske og internasjonale nettverk, internasjonale veilederressurser, deltakelse på internasjonale konferanser, studieturer og i ressursgrupper samlet ved andre anledninger. Kandidatene oppfordres til internasjonale utvekslingsopphold eller prosjektarbeid, og til å legge en plan for dette inn i prosjektbeskrivelsen ved opptak.

Akademi for scenekunst deltar i en rekke formelle nettverk, nordiske og internasjonale, innen scenekunst, utdanning og *artistic research*. Akademiet deltar i nettverket Norteas, som består av nordiske og baltiske nasjonale scenekunstutdanninger samt scenekunstutdanningen på Grønland. Nettverket legger til rette for årvisse studentutvekslingsprogram og inviterer jevnlig ansatte og ph.d.-kandidater til organiserte faglige utviklingsprosjekt. Andre formelle nettverk som akademiet deltar i, er blant annet SAR – Society for Artistic Research, ELIA – nettverk for Europeiske kunstutdanninger, DAMA – Nordisk / Baltisk nettverk, danseutdanningsinstitusjoner og New Media-utdanningsinstitusjoner på høyere nivå, PQ – Prague Quadrennial of Performance Design and Space, RUHRTRIENNALE – kunstfestival samt en rekke forskningssamarbeid. Disse nettverkene vil gi studietilbudet nødvendige internasjonale tilfang og perspektiv.

HINN har omfattende internasjonalt samarbeid som foregår på mange plan og spenner over flere verdensdeler. Den norske filmskolen er medlem av CILECT – International Association

of Cinema, Audiovisual and Media Schools med 180 utdanningsinstitusjoner innen audiovisuell historiefortelling, GECT – The European Grouping of Film and Television Schools, som er en europeisk underavdeling av CILECT med 90 medlemmer, og NORDICIL – The Nordic Film School Network, som er en regional nordisk underavdeling av GECT.

De kunstfaglige instituttene ved UiT har et stort antall samarbeidsavtaler med europeiske land gjennom programmet Erasmus+ og det nordiske programmet Nordplus. I tillegg har enhetene bilaterale avtaler med institusjoner i Russland, Sør-Afrika, Kina, Guatemala og Etiopia. Musikkonservatoriet er aktivt medlem i AEC (Association Européenne des Conservatories), som blant annet arrangerer The European Platform for Artistic Research in Music Education (EPARM) – et svært relevant forum for ph.d.-kandidater. Et annet fagnettverk med særlig betydning på ph.d.-nivå er Nordisk nettverk for musikkpedagogisk forskning (NNMPF).

I tillegg til deltakelse i formelle nettverk understreker alle de tre institusjonene i fellesgraden viktigheten av å rekruttere ansatte og ph.d.-kandidater med internasjonal erfaring og/eller bakgrunn. Komiteen anser den brede kontaktflaten mellom hver av de tre institusjonene, sammen med internasjonale forskergrupper og institusjoner både i og utenfor academia, som en styrke.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.4.8 Internasjonal studentutveksling

studietilsynsforskriften § 2-2 (8)

Studietilbud som fører frem til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Vurdering

Fellesgradens institusjoner deltar i bl.a. utvekslingsprogrammet Erasmus, som omfatter både studenter og ansatte. Fellesgradens tilknyttede institusjoner kan tilrettelegge for utveksling, studieopphold, workshopdeltakelse, veiledninger og presentasjoner ved relevante samarbeidsinstitusjoner. Ph.d.-programmet i kunstnerisk utviklingsarbeid inneholder varierte faglige tilbud gjennom internasjonalt samarbeid.

Høgskolen har tre utvekslingsavtaler ved henholdsvis Stockholms Konstnärliga Högskola, University of Applied Arts Vienna i Østerrike og University of Rio de Janeiro i Brasil, som alle er åpne for å ta imot ph.d.-kandidater. HINN og UiT har henholdsvis fire og ni avtaler. Komiteen ser det som positivt at hver institusjon har egne avtaler, men savner en redegjørelse i søknaden eller i studieplanen for hvorvidt en student som f.eks. har opptak ved HiØ og ikke har veiledertilknypning til f.eks. UiT, likevel vil ha mulighet til å benytte seg av UiTs utvekslingsavtaler.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Høgskolen bør

- tydeliggjøre hvilke utvekslingsavtaler i konsortiet som er åpne for hvilke ph.d.-kandidater

3.5 Krav til fagmiljøet

3.5.1 Fagmiljøets kompetanse innenfor utdanning og forskning

studiekvalitetsforskriften § 3-3 (3)

Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og forskning. Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte forskningsresultater, inkludert publisering, på høyt, internasjonale nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Doktorgradsstudiet i kunstnerisk utviklingsarbeid skal ha et fagmiljø med høy kompetanse innenfor utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Ved rekruttering av faglige ansatte skal kunstneriske kvalifikasjoner i fagområder beskrevet i forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, jf. § 1-1 annet ledd legges til grunn. Fagmiljøet skal kunne dokumentere omfattende kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt, internasjonalt nivå, og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt.

studietilsynsforskriften § 2-3 (5)

Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Vurdering

Ansettelse og opprykk i faglige stillinger ved alle de tre fagmiljøene skjer ut fra kunstneriske kvalifikasjoner, med kompetansevurdering i henhold til forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger. Alle faglig ansatte som er listet i fagmiljøet for ph.d.-programmet, er ansatt på kunstnerisk grunnlag. AMEK ved HINN har i tillegg stillinger med vitenskapelig kompetanse som ikke er direkte knyttet til det nye programmet, men som anses som en ressurs når det gjelder prosjekt- og veiledningserfaring, teknologi med mer. Institusjonene følger forskriftens krav til dokumentert relevant praktisk-pedagogisk kompetanse ved søknader om ansettelse og opprykk.

Det finnes per i dag ikke et konsistent nasjonalt system for dokumentasjon av kunstnerisk utviklingsarbeid fra ansatte innen UH-sektoren. Teksten i søknaden er derfor supplert med CV-er for de aktuelle faglig ansatte samt produksjonslister. Samlet sett gir dette komiteen en fylldig oversikt over kompetanse og produksjon i fagmiljøet.

Faglig ansatte ved Akademi for scenekunst (HiØ) medvirker i prosjekt i ulike format med en rekke høyt anerkjente nasjonale og internasjonale aktører, både når det gjelder scenekunst, scenografi og utstillingsdesign. Som et lite utvalg vil komiteen nevne Black Box teater, BIT Teatergarasjen, Nationaltheateret og Dramaten Stockholm. Alle de faglig ansatte er involvert i eksternfinansierte forskningsprosjekt (midler fra PKU, Creative Europe, Vetenskapsrådet, UTFORSK, Nordplus/Nortea) hvor de samarbeider med høyt kvalifiserte internasjonale partnere, både utdanningsinstitusjoner, teatre, museer, gallerier, scener og andre aktører, eksempelvis Victoria & Albert Museum og Piccolo Teatro Milano. Flere ansatte har også eksterne oppdrag som kuratorer eller lederroller i prosjekt, eksempelvis ved Prague Quadrennial of Performance Design and Space og Zürich University of the Arts. Ansattes medvirkning i fagfellevurderinger, publikasjonsarbeid, konferanser, seminarer, kurs og evalueringer av akademiske miljø og utdanningsprogram bidrar til fagfeltets internasjonale diskurser. Det finnes dokumentasjon av tidligere forskningsprosjekt og publikasjoner, og publiserte resultat fra kunstneriske forestillinger/utstillinger holder et høyt nivå. Institusjonsbesøket bekreftet også at akademiet nyter stor respekt internt ved HiØ for sin forskningsaktivitet.

HINN dokumenterer fagmiljøets samlede kunstneriske utviklingsarbeid i form av en tematisk oppstilling som omfatter bl.a. større forskningsprosjekter, kunstnerisk produksjon, festival- og konferansebidrag, fagfellevurdering etc. Aktiviteten ved DNF er i 2022 vurdert av NOKUT som tilfredsstillende. CV-er og produksjonslister vitner om et høyt nivå og en allsidig og omfattende aktivitet nasjonalt så vel som internasjonalt. Ansettelse av felles prodekan for forskning for DNF og AMEK samt overgang fra åremål til faste stillinger og fokus på økning av forskningstid (mer om dette i punkt 3.5.3) har styrket virksomheten siden vurderingen i 2022. Det nye fakultetet DNF/AMEK defineres av HINN som et kunstnerisk fakultet.

Ved UMAK har alle faglig ansatte knyttet til ph.d.-programmet faste stillinger, bortsett fra to professorer på Kunstakademiet. CV-er og produksjonslister viser kvantitativt et noe ujevnt aktivitetsomfang, men dokumenterer en samlet kompetanse innenfor utdanning og kunstnerisk utviklingsarbeid som er relevant for det omsøkte studietilbudet og i tråd med gjeldende forskrifter. Anførte forskningsresultater peker på et høyt nivå og en mangefasettert aktivitet nasjonalt så vel som internasjonalt. Det bør nevnes at resultater innen landskapsarkitektur er begrensede, da feltet kun er representert ved én faglig ansatt. Som omtalt i punktene 3.5.2 og 3.5.3 vil dette kunne kompenseres via fagmiljøet i fellesgraden med AHO.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.5.2 Fagmiljøets dybde og bredde

studiekvalitetsforskriften § 3-3 (4)

Fagmiljøet skal ha dybde og bredde innenfor alle vesentlige deler av doktorgradstudiet slik at doktorgradskandidatene kan delta aktivt i ulike faglige relasjoner og få innføring i ulike perspektiver.

Vurdering

Fellesprogrammet vil sikre tilstrekkelig volum av faglig ansatte tilknyttet programmet i henhold til forskriftskravet, og åpne muligheter for faglig samarbeid på tvers av institusjonene. Høgskolen dokumenterer at 51 faglig ansatte danner programmets kjernegruppe, der alle bidrar med mer enn 0.1 årsverk inn i fellesgraden. Alle de 51 personene i kjernegruppen har førstestillingskompetanse, og mer enn 50 prosent har toppkompetanse. Se punkt 3.5.7 for komiteens vurdering av ansatte i hovedstilling. Høgskolen skriver videre at fagmiljøet har spisskompetanse i programmets fagområder. Fagmiljøet ved Akademi for scenekunst ved HiØ har kompetanse i alle fagområdene: scenekunst, skuespill, *performance* og scenografi. Fagmiljøet ved HINN har kompetanse i alle fagområdene som inngår i film og beslektede audiovisuelle kunstformer. Dette inkluderer fiksjonsregi, dokumentarregi, produksjon, manus, foto, produksjonsdesign, lyd, klipp, animasjon, spilldesign, virtuell produksjon og XR/VR. Fagmiljøet ved UiT har kompetanse i alle fagområdene innenfor musikk og visuell kunst, inkludert bevegelige bilder og landskapsarkitektur.

Etter utfyllende dokumentasjon og samtaler med fagmiljøet under institusjonsbesøket finner komiteen det forsvarlig at landskapsarkitektur skal være involvert i programmet. Kompetansen vil være tilstrekkelig gjennom fellesgraden med AHO og tette koblinger til andre felt ved UiT, HINN og HiØ, som stedsspesifikk kunst, dokumentarfilm og scenografi. Komiteen ser det som nødvendig at fagmiljøet ved AHO er forpliktende involvert som supplerende ressurser i programmets sammenheng. Se også komiteens vurderinger i punkt 3.5.3.

Mergevinsten av et samarbeid mellom de tre institusjonene vil være muligheter for å koble ulike fagkontekster og åpne opp nye områder gjennom hvert enkelt doktorgradsprosjekt. For fellesgradens nivå og ambisjoner kan dette gi synergier som gjør at ph.d.-prosjektene blir kunstnerisk mer interessante, og det gir anerkjennelse i det nasjonale og internasjonale fagmiljøet av kunstnerisk utviklingsarbeid.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Partnerne i fellesgraden bør

- sikre faglig fellesmiljø i programmet med systematiske og forutsigbare møtestedet
- sikre tilstrekkelige ressurser for veiledning på ph.d.-nivå i landskapsarkitektur gjennom samarbeidet mellom UiT og AHO

3.5.3 Stabilt og tilstrekkelig fagmiljø

studiekvalitetsforskriften § 3-3 (5)

Doktorgradsstudiet skal ha et fagmiljø som er stabilt og består av tilstrekkelige antall ansatte med professor- og førsteamanuensiskompetanse innenfor hele bredden av studietilbudet. Det skal gjennomføres en helhetlig vurdering av om fagmiljøet har tilstrekkelig antall ansatte for å dekke fag og emner og den veiledningen studiet består av. Fagmiljøet skal bestå av ansatte med relevant kompetanse. Institusjonens vurdering skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

studietilsynsforskriften § 2-3 (1)

Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Vurdering

Fagmiljøet ved Akademi for scenekunst (HiØ) som er tilknyttet det omsøkte ph.d.-programmet, vil få ansvar for retningene scenekunst, skuespill, performance og scenografi. Fagmiljøet består av fem professorer og to førsteamanuenser, som til sammen bidrar med 2,41 årsverk. HiØ vurderer det som tilstrekkelig for veiledning av 3–4 stipendiater. For å fremme stabilitet og kontinuitet har høgskolen gått over fra åremålsstillinger til fast ansettelse, og i det aktuelle fagmiljøet er seks av sju i fast stilling, mens bare én er ansatt på åremål. Fagmiljøet har solid erfaring med veiledning på ph.d.-nivå, og scenekunstemnene er utviklet av professorer med dokumentert kompetanse i kunstnerisk utviklingsarbeid. I søknaden refereres det til planer om å tilrettelegge for opplæring av interne og eksterne veiledere i regi av fellesprogrammet.

Fagmiljøet ved DNF og AMEK (HINN) som er tilknyttet det omsøkte ph.d.-programmet, vil få ansvar for området film og beslektede audiovisuelle kunstformer. Fagmiljøet består av 11 professorer, 14 førsteamanuenser og én førstelektor, som til sammen vil bidra med 8,7 årsverk i fellesprogrammet. HINN vurderer det som tilstrekkelig for veiledning av 7–9 stipendiater. Siden søknaden i 2021 er fagmiljøet ved HINN styrket med henblikk på stabilitet, ved flere faste stillinger og færre åremål, større stillingsprosenter og færre små stillinger. Mer samarbeid med AMEK ble tilrådd i NOKUT-komiteens rapport fra 2022, og HINN har fulgt opp rådet blant annet gjennom etablering av felles prodekan for forskning. Sammenslåingen av DNF og AMEK skal skje i løpet av 2024. AMEK har også ansatte på vitenskapelig grunnlag. Disse er ikke medregnet i opptellingen av fagmiljøet, men tilfører relevant kompetanse.

Fagmiljøet ved UMAK (UiT) som er tilknyttet det omsøkte ph.d.-programmet, vil få ansvar for musikk, visuell kunst, inkludert bevegelige bilder, og landskapsarkitektur. Fagmiljøet består av tolv professorer og seks førsteamanuenser, som til sammen vil bidra med 7,4 årsverk i fellesprogrammet. UMAK vurderer det som tilstrekkelig for veiledning av fem stipendiater samt eventuelle eksternt finansierte stipendiater fra for eksempel Samisk høgskole. Landskapsarkitektur har kun én professor, ansatt på kunstnerisk grunnlag, men

her kan det trekkes på kompetanse fra AHO gjennom fellesgraden til UiT og AHO (se også punkt 3.5.2).

HiØ er minst av de tre samarbeidsinstitusjonene, men utgjør klart en sterk faglig ressurs. Slik det redegjøres for i akkrediteringssøknaden, har fagmiljøet ved Akademi for scenekunst en størrelse og kompetansemessig stabilitet og sammensetning over tid som står i forhold til forventet antall stipendiater tilknyttet studietilbudet på scenekunstmrådet. Dette gjeldet også samlet sett: Hver av institusjonene har solide fagmiljø innen sine kunstfelt. Alle har erfaring med veiledning av stipendiater i Stipendiatprogrammet fra 2003 og tverrkunstnerisk bygging av miljø i tilknytning til forskerskolen og PKU. Åremålsstillinger som en utfordring for stabilitet og kontinuitet innen forskning og drift av ph.d.-program er tatt til følge, og det har resultert i flere stillinger med fast ansettelse. Forutsatt at institusjonene skaper en helhet som henger sammen og oppleves som dynamisk, anses fagmiljøet i det omsøkte fellesprogrammet totalt sett som stabilt og tilstrekkelig.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Partnerne i fellesgraden bør

- sikre faglig fellesmiljø i programmet med systematiske og forutsigbare møtesteder

3.5.4 Kapasitet og rekrutteringspotensial

studiekvalitetsforskriften § 3-3 (6)

Institusjonene skal dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater til doktorgradsstudiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen skal i tillegg sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. Personer ansatt under ordningen nærings-ph.d. og offentlig sektor ph.d., kan inngå i beregningen av antall stipendiater etter denne paragrafen og § 3-8 femte ledd. Minst åtte av stipendiatene skal ha hovedarbeidsplass ved institusjonene. Institusjonen kan i tillegg ta opp doktorgradskandidater med annen finansiering.

Vurdering

Søknaden forutsetter at HiØ innenfor en treårsperiode rekrutterer fire, HINN sju og UiT fem stipendiater, altså samlet sett 16 stipendiater i programmet. Stipendiatene ved HINN skal ansettes i fire år med pliktarbeid, og det skal da til enhver tid være minimum 18 stipendiater i programmet. HiØ og HINN ser mulighet for offentlig ph.d. og nærings-ph.d., men dette er ikke en forutsetning for å oppnå antallet som kreves. Kunstakademiet ved UiT har inngått en avtale med Samisk høgskole om opptak av ph.d.-kandidater i programmet.

Komiteen ser at dagens tall sannsynliggjør forutsetningen i søknaden. Per i dag har de tre institusjonene samlet sett 16 stipendiater – alle med arbeidsplass ved egen institusjon. Det må påregnes at rekrutteringen har vært ustabil på grunn av den usikre situasjonen etter

2018 og senere pandemien. Verken HiØ eller HINN har kunnet ta opp nye stipendiater i 2021/22. Søkertallene gjennom flere år har vært stigende. Se også punkt 3.3.2 for komiteens vurderinger av programmets rekrutteringspotensial.

I likhet med andre ph.d.-program i sektoren har det vært utfordringer med gjennomstrømning i Stipendiatprogrammet, og situasjonen ble forverret under pandemien. Gitt at det er større kunnskap og flere erfaringer i institusjonene om ph.d.-nivå og rammebetingelser, anser ikke høgskolen gjennomstrømning som et stort problem nå.

Det er gode erfaringer i sektoren med fireårige ph.d.-stillinger med ett års undervisningsplikt i tillegg til det treårige studieløpet (blandet i tid, ikke organisert som 3+1). Kandidaten får utviklet prosjektet sitt over lengre tid og samtidig opparbeidet seg den undervisningskompetansen som nå kreves for ansettelse i UH-sektoren (se også punkt 3.5.5). HINN har innført dette studieløpet som standard, og UiT praktiserer både 3- og 4-årige løp. Dette er opp til hver enkelt institusjon å legge til rette for, men komiteen vil anbefale at også HiØ og UiT vurderer HINNs løsning som standard. Felles vilkår vil også styrke kontakten mellom kandidatene.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

Partnerne i fellesgraden bør

- vurdere om fireårige stipendiatstillinger lar seg innføre også ved HiØ og UiT
- utvikle systematikk for og mulige tiltak ved eventuell svak gjennomstrømning

3.5.5 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

studietilsynsforskriften § 2-3 (2)

Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Vurdering

Ifølge søknaden stiller alle tre institusjonene krav om at ansatte som er involvert i undervisning og veiledning, har gjennomført eget program eller kurs tilsvarende 200 timer i praktisk-pedagogisk basiskompetanse. Dette er i tråd med gjeldende forskrift om ansettelse og opprykk fra 2019. Søkere til undervisnings- og forskerstillinger, eller til opprykk, må dokumentere pedagogisk kompetanse i egen mappe eller gjennomføre kurs innen to år etter ansettelsen. Da veiledning på ph.d.-nivå krever kontinuerlig kompetanseheving, anbefaler komiteen at dette også bør gjelde for de i fagmiljøet som ble ansatt før forskriften trådte i kraft. HiØ tilbyr for alle ansatte Studium i praktisk universitets- og høgskolepedagogikk og digitale undervisningsformer på 15 studiepoeng. For søkere til stillinger ved Akademi for scenekunst har omfattende undervisnings- og veilederpraksis vært mer vanlig enn formell pedagogisk kompetanse, da slike tilbud i liten grad har rettet

seg mot kunstfagene. Pedagogiske og didaktiske utdanningstiltak med særlig vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid har til nylig vært et forsømt område.

DNF (HINN) utviklet og fikk godkjent kurs i filmskolepedagogikk på 15 studiepoeng i 2019. Kurset tilbys ved DNF og AMEK. Flere nyansatte er i gang med kurset. HINN arbeider for å bygge opp et tilbud om veilederopplæring for ikke-vitenskapelig ansatte, som samordnes med høgskolens opplegg for nye veiledere i vitenskapelige program. Dette er initiativ som bør prioriteres videre, i tillegg til deltakelse i forskerskolens veilederfora, slik at kvalitetsheving og kunnskaps- og erfaringsdeling kommer i søkelyset når det gjelder stipendiatveiledning.

UiT tilbyr kurs i universitetspedagogisk basiskompetanse for ansatte, i tillegg til forskerveiledning og kompetanseutvikling for studieprogramledere. Det er et allment kurs for ph.d.-veiledere hvor en egen del legger vekt på kunstnerisk utviklingsarbeid.

Alle tre institusjonene har læringsstøttesentere, pedagogiske meritteringsordninger, kollegaveiledning med mer. Det fremgår ikke av søknaden hvorvidt Akademi for scenekunst og UMAK har tilbud om pedagogisk kompetanseutvikling med en spesifikt kunstfaglig innretning, men i sitt tilsvar presiserer høgskolen at det obligatoriske veilederkurset ved UiT inneholder fagspesifikke deler som også inkluderer kunstnerisk utviklingsarbeid. Oppsummert er det klart at kvalitet i undervisning blir vektlagt i institusjonene, i tråd med forskriftens intensjoner, og at det også gjelder for de kunstfaglige miljøene. Komiteen vil understreke at feltet kunstnerisk utviklingsarbeid trenger mer spesialisert, kunstfaglig orientert veilederkompetanse. Kompetansen handler både om forståelse av ph.d.-nivåets rammevilkår og om faglig prosjektveiledning innenfor disse rammene. Under institusjonsbesøket ble det også henvist til at den nasjonale forskerskolen arbeider med slik spesialisert veilederkompetanse, men komiteen mener at veilederkompetanse bør bli en sentral del av det omsøkte programmets kvalitetsutvikling.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

- Partnerne i fellesgraden bør satse forpliktende på systematisk veilederopplæring og ordninger for utveksling innenfor programmet

3.5.6 Faglig ledelse

studietilsynsforskriften § 2-3 (3)

Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Vurdering

Ved hver av de tre institusjonene har institusjonsstyret det overordnede ansvaret for programmet, som i praksis er delegert til rektor og videre ut fra hver institusjons organisasjon.

Institusjonene vil inngå en konsortiumavtale hvor formål med sammenslutningen og styring av programmet beskrives, herunder oppgavene til henholdsvis konsortiumstyret og programstyret. Konsortiumstyret har det overordnede ansvaret for å samordne arbeidet med fellesgraden på tvers av institusjonene. Dette styret skal sikre at fellesgraden fremstår helhetlig og velorganisert og er av høy kvalitet, i tråd med forskrifter og utfyllende bestemmelser. I tillegg har det ansvar for fastsettelse av endringer i studieplanen, inkl. oppretting og nedlegging av emner etter innstilling fra programstyret, rapportering til institusjonenes styrer og kvalitetssikring av studietilbudet i tråd med institusjonenes kvalitetssystem med et supplerende kvalitetssikringssystem for programmet. Konsortiumstyret består av én faglig ansatt fra hver av institusjonene og én ph.d.-kandidat. Leder velges av styret selv blant de faglig ansatte for to år av gangen.

Programstyret skal ivareta den faglige studieprogramledelsen, utvikling og kvalitetssikring av programmet samt sikre kandidatenes læringsmiljø. Mandat for programstyret vedtas av konsortiumstyret. Programstyret består av én faglig ansatt fra hver av institusjonene og én ph.d.-kandidat. Leder velges av styret selv blant de faglig ansatte for to år av gangen.

Leder av konsortiumstyret og leder av programstyret kan ikke komme fra samme institusjon i samme periode.

I vedlegg til søknaden suppleres konsortiumavtalen med en ryddig og skjematisk oversikt over arbeidsfordelingen mellom de to styrene og de tre institusjonene gjennom gradsforløpet.

De tre institusjonene har godkjente kvalitetssystem, som også omfatter ph.d.-nivået. I tillegg foreligger det utkast til supplerende kvalitetssystem/håndbok for fellesgraden som beskriver roller og ansvar. Fellesprogrammet skal være partner i den nasjonale forskerskolen for kunstnerisk utviklingsarbeid og får dermed en representant og en vara i forskerskolens styre. Forskerskolen har egne kvalitets- og evalueringsprosedyrer som fellesgradens kandidater og styrerepresentant dermed vil delta i og påvirke.

Det skal være et felles fagadministrativt miljø på tvers av institusjonene, ivaretatt av en hovedkoordinator som også har sekretæransvar for de to styrene. Denne koordinatoren planlegges plassert hos HINN, som allerede har ph.d.-programmet i gang.

Ved Akademi for scenekunst (HiØ) vil én av de to kunstneriske lederne ved akademiet gå inn i både høgskolens sentrale ph.d.-utvalg og i konsortiumstyret og slik sikre en kobling mellom institusjons- og programnivå. En programansvarlig ved akademiet vil få ansvar for driften av programmet og samtidig sitte i fellesprogrammets programstyre. Denne vil også stille som «fast og møtende» observatør i høgskolens ph.d.-utvalg.

Samlet sett fremstår planen for ledelse, kvalitetssikring og administrasjon av fellesprogrammet som godt gjennomtenkt og praktisk operativ. Den foreslåtte strukturen må utprøves og revideres etter erfaringer. Samtalene under institusjonsbesøket bekreftet at det er sterk motivasjon hos ledelsen ved de tre institusjonene for å få dette til, og god kontakt mellom de tre administrative miljøene. Erfaringen ved UiT fra fellesprogram med AHO kommer til nytte i denne sammenhengen. Den administrative hovedkoordinatoren har en sentral rolle i å se til at gjennomføring av de ulike prosedyrene foregår på riktig måte.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.5.7 Tilsatte i hovedstillinger

studietilsynsforskriften § 2-3 (4)

Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse ansatte med førstestillingskompetanse.
- c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.

Vurdering

Det går frem av søknadens vedlegg at de tre samarbeidsinstitusjonene samlet vil knytte 18,51 årsverk til fagmiljøet i det omsøkte programmet, hvorav flertallet av de ansatte er i hovedstilling. Det er ansatte med førstestillingskompetanse som har ansvar for de sentrale delene av studietilbudet: det kunstneriske utviklingsarbeidet (150 studiepoeng) samt lokale kurstilbud. Fagmiljøet vil bestå av 28 professorer, 22 førsteamanuenser og én førstelektor, hvor alle ansatt på kunstnerisk grunnlag. Som søknadens tabeller viser, bidrar professorene inn i studietilbudet med 11,73 årsverk, dvs. 63,37 prosent.

I sum betyr dette at hele fagmiljøet har førstekompetanse på kunstnerisk grunnlag, at alle kan veilede i fellesprogrammet, at hver enkelt bidrar med minst 0,1 årsverk, at fagmiljøet er overveiende ansatt i hovedstilling, og at mer enn 50 prosent av fagmiljøet i studietilbudet har professorkompetanse.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.5.8 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse

studietilsynsforskriften § 2-3 (6)

Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Vurdering

Alle tre fagmiljøene tilknyttet studietilbudet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk, både fagspesifikke og overgripende for kunstutdanning / kunstnerisk utviklingsarbeid / *artistic research*.

Den viktigste nasjonale plattformen for kunstnerisk ph.d.-utdanning har til nå vært PKU gjennom Stipendiatprogrammet og den obligatoriske opplæringsdelen i regi av forskerskolen, samt institusjonelle prosjekter finansiert av prosjektprogrammet. I internasjonal kontekst er samarbeidsinstitusjonene hver for seg engasjert i Society for Artistic Research (SAR), som eier og drifter publiseringsplattformen Research Catalogue, samt andre felleskunstneriske og mer fagspesifikke organisasjoner og fora for *artistic research*.

Søknaden beskriver dette mer detaljert for HiØ enn for de øvrige samarbeidsinstitusjonene, da disse allerede er godkjent gjennom sakkyndig vurdering av NOKUT (HINN) og ved selvakkreditering (UiT).

Akademi for scenekunst har etablerte samarbeid med sentrale norske institusjoner innenfor kunstnerisk produksjon og utdanning, deriblant Det Norske Teatret, BIT Teatergarasjen og Black Box Teater Oslo, Norges musikkhøgskole og Kunsthøgskolen i Oslo. I søknaden vises det også til en fortegnelse over høyt anerkjente internasjonale kunstnere og pedagoger som jevnlig besøker akademiet, hvorav noen inngår i et kunstnerisk råd som ble etablert tidlig på 2000-tallet, med hensikten å styrke og opprettholde samarbeid og dialog med viktige internasjonale fagfellenettverk.

Med sitt aktive engasjement i PKU har akademiet gjennom årene fått bevilget midler til i alt fire utviklingsprosjekter. Prosjektene har involvert samarbeid med lokale og internasjonale institusjoner og nettverk, bl.a. Bergen Centre for Electronic Arts, UiT Norges arktiske universitet, Muthesius Kunsthochschule Kiel, La Pocha Nostra Los Angeles og University of California Santa Cruz. Akademiets partnere med sine nettverk bidrar, ifølge søknaden, til nye muligheter for tilnærming til praksis og utvikling av forskningskontekster. Andre internasjonale nettverk som akademiet er knyttet opp mot, er f.eks. Sea Matters: A Performance Research Pedagogy Laboratory 2022–2025 (HK-dir/UTFORSK), Senter for

internasjonalisering av utdanning (SIU) og nettverksprogrammet Creative Europe. Videre deltar akademiet i kunstfaglige nettverk som ELIA, SAR, Performance Studies International og Nettverk av nordiske og baltiske scenekunstutdanninger.

Fagmiljøet ved DNF (HINN) samarbeider med blant annet International Association of Cinema, Audiovisual and Media Schools (CILECT) og dets underavdeling European Grouping of Film and Television Schools (GEECT) samt med Nordic Network for Film Schools (NORDICIL). Det sistnevnte samarbeidet skal fremme erfaringsutbytte rundt veiledning og praksis i kunstnerisk og pedagogisk utviklingsarbeid. DNF har også knyttet flere lærere fra disse nettverkene til sin virksomhet.

AMEK deltar i nasjonale nettverk som Materiality, Technology, Sustainability (med fokus på kunstnerisk utvikling og forskning, didaktikk i kunst og akademisk tekstarbeid), VR-forum Innlandet (nettverk for VR- og AR-teknologi) og Nasjonalt nettverk for spillutdanninger. Internasjonalt inngår AMEK i nettverkene The Society for Cinema and Media Studies og UNESCO Creative Cities of Media Arts Network (UCCN), hvor fakultetet er en av hovedbidragsyterne og har et medlem i ledergruppen. Ellers er deltakelse i internasjonale nettverk og samarbeid ofte basert på personlig medlemskap og kontakt. Som eksempel refereres det i søknaden til at to av fakultetets professorer er involvert i forskningssamarbeid av denne typen.

UMAK (UiT) viser til prosjekt innen kunstnerisk utviklingsarbeid som omfatter så vel PKU-finansiert forskning (bl.a. et prosjekt som går i kritisk dialog med Norges offisielle 1000-årsfeiring, samt en 3-årig ph.d.-stilling knyttet til komposisjon av samisk musikk) som tverrfaglige samarbeid finansiert av bl.a. FORMAS (statlig forskningsråd for bærekraftig utvikling i Sverige) og Norsk kulturråd. De to instituttene Musikkonservatoriet og Kunstakademiet er knyttet til en rekke nasjonale og internasjonale nettverk. Konservatoriet inngår i AEC (Association Européenne des Conservatoires), ANMA (The Association of Nordic Music Academies) og samarbeidsorganet UArctic – University of the Arctic, hvor fagmiljøet leder det tematiske nettverket UArctic World Ensemble. Akademiet medvirker i SKH Research Lab, et tverrfaglig forskningsforum ved Stockholms Konstnärliga Högskola og KUNO, et nordisk-baltisk faglig nettverk for høyere visuell kunstutdanning. Nordland Kunst- og filmskole (NKFS), som i 2022 ble virksomhetsoverdratt til UiT, inngår i flere anerkjente internasjonale nettverk, bl.a. Programme for Curatorial Studies (Goldsmiths University). Når det gjelder landskapsarkitektur, refereres det til det skandinaviske forskningsnettverket Exploring Public Space in Rural Transformation. Landskapsarkitektur ved UiT ble nettopp kåret til beste master i konkurranse med 200 studieprogram fra hele verden.

Samlet sett formidler søknaden et tydelig bilde av et fagmiljø som deltar svært aktivt i relevante nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk. Komiteen anbefaler at fellesprogrammet ved tildelt akkreditering også ser over og følger opp mulige synergier mellom de ulike fagfeltenes individuelle nettverks- og samarbeidskoblinger, slik at disse får effekt som en integrerende faktor i fagmiljøet, når dette etter hvert skal sveises sammen til en troverdig helhet.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.6 Utfyllende bestemmelser for fellesgrader

3.6.1 Ansvarsfordeling og rutiner for utvikling og kvalitetssikring

studietilsynsforskriften § 2-5 (1)

Det skal framgå tydelig hvilke deler av fellesgraden de ulike samarbeidende institusjonene har ansvaret for, og det skal foreligge tilfredsstillende rutiner for utvikling og kvalitetssikring av fellesgraden som helhet.

Vurdering

Som komiteen har vært inne på i punkt 3.2.1, skal fellesgraden organiseres i et konsortium opprettet av HiØ, HINN og UiT og være forankret i en konsortiumavtale hvor både det faglige og det administrative samarbeidet mellom institusjonene er regulert. Konsortiet skal bestå av et konsortiumstyre og et programstyre. Konsortiumavtalen har vært på bred høring i de tre samarbeidsinstitusjonene, og avtalen vil slutføres og signeres når studietilbudet er akkreditert.

Konsortiumstyret er det øverste administrative og faglige organet i programmet, og skal rapportere tilbake til fellesgradens institusjonelle ledelse, som er rektor og styret ved hver av de tre institusjonene. Konsortiumstyret skal ha fire medlemmer, med én faglig representant fra linjeledelsen ved hver institusjon knyttet til studieprogrammet, og én representant for ph.d.-kandidatene. De faglige representantene oppnevnes av sine respektive rektorer. Ledelsen av konsortiumstyret skal alternere mellom institusjonene med to år av gangen, og leder av konsortiumstyret skal velges blant de faglige representantene.

I tillegg til konsortiumstyret skal det etableres et programstyre som løpende skal ivareta den faglige studieprogramledelsen, utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammet samt sikre kandidatenes totale læringsmiljø. Programstyrets ansvar og oppgaver er knyttet til kvalitetssikring av studieprogrammet som helhet, og særlig oppstart, gjennomføring og slutføring. Programstyret skal ha totalt fire medlemmer, med én faglig ansatt i fagmiljøet fra hver institusjon, og én representant for ph.d.-kandidatene. Ledelsen av programstyret skal alternere mellom institusjonene med to år av gangen, og leder av programstyret skal velges blant de faglige representantene. Det skal utarbeides et mandat for programstyret, som fastsettes av konsortiumstyret.

Komiteen anser denne innretningen som robust og tydelig forankret i organisasjonskartet på likelydende vis hos alle de tre institusjonene. Det operative ansvaret er godt synliggjort i vedlegget «Prosedyrer ved ansettelse, opptak og gjennomføring til fellesgraden». Hver institusjon har arbeidsgiveransvar for sine kandidater. Ansvar for obligatorisk emne i

forskerskolen utøves ved representasjon i forskerskolestyret. HiØ og HINN har videre tatt ansvar for hvert sitt valgfrie emne i opplæringsdelen. Ellers vil hver av deltakerinstitusjonene representere og bidra likeverdig med sine kunstneriske fagfelt inn i fellesskapet.

Ordninger for kvalitetssikring av fellesgraden er videre omtalt under punkt 3.2.1, og komiteen vurderer dem som tilfredsstillende.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

3.6.2 Helhet i samsvar med læringsutbytte

studietilsynsforskriften § 2-5 (2)

Delene fellesgraden består av, skal utgjøre en samlet helhet i samsvar med læringsutbyttet for fellesgraden.

Vurdering

Det obligatoriske emnet Teori, metoder og etikk i kunstnerisk utviklingsarbeid (20 studiepoeng) som gis av forskerskolen, skal være ett av virkemidlene for å samle ph.d.-kandidater fra geografisk spredte institusjoner og ulike faglige fordypninger samt styrke kunsthaglig diskurs og kritikk. Under institusjonsbesøket var de tre institusjonene samstemte om at det tverrkunstneriske fellesskapet i programmet ivaretar helheten.

Komiteen anser dette kravet som tilfredsstillende dokumentert og vurderer at innretningen i programmet vil være hensiktsmessig for å sikre at kandidatene oppnår læringsutbyttene som er fastsatt for studietilbudet. Videre har alle institusjonene forpliktet seg til å revidere sine ph.d.-forskrifter når akkreditering foreligger, noe som vil sikre helhet på mer formalistisk vis.

Konklusjon

Kravet er oppfylt.

4 Konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon konkluderer den sakkyndige komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler akkreditering av *ph.d. i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst* ved Høgskolen i Østfold, i samarbeid med Høgskolen i Innlandet og UiT Norge Arktiske Universitet.

5 Dokumentasjon

Vedlegg 1: Læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten

- er i kunnskapsfronten innen sentrale praksiser, retninger og diskusjoner innen kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, og behersker problemstillinger, metoder og forskningsetikk i kunstnerisk utviklingsarbeid
- kan kritisk reflektere over og vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser som inngår i metodemangfoldet som preger kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer i kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst

Ferdigheter

Kandidaten

- kan formulere og begrunne valg av problemstillinger, samt planlegge og gjennomføre kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og/eller skapende kunst
- kan plassere kunstnerisk utviklingsarbeid i relevant kontekst og identifisere bidrag til feltet
- kan drive kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå der kunstutøvelsen står i sentrum og ledsages av eksplisitt refleksjon
- kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskaper og praksiser innen kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan lede komplekse tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter relatert til kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst
- kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og/eller skapende kunst med faglig integritet
- kan formidle kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler relatert til kunstnerisk utviklingsarbeid
- kan delta i debatter i nasjonale og internasjonale fora relatert til kunstnerisk utviklingsarbeid
- kan vurdere behovet for, ta initiativet til og drive innovasjon relatert til kunstnerisk utviklingsarbeid i utøvende og skapende kunst, også i møte med andre fagfelt og andre praksiser

Vedlegg 2: Akkrediteringsprosessen

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om søknaden er tilfredsstillende dokumentert, slik at søknaden kan sendes til sakkyndig vurdering. For søknader som går videre, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De sakkyndige må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i

studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften. Institusjonene får mulighet til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige før de blir oppnevnt.

NOKUT har ansvar for opplæring, veiledning og oppfølging av de sakkyndige gjennom akkrediteringsprosessen. De sakkyndige gjennomfører et to-dagers institusjonsbesøk, enten fysisk eller digitalt. Her møter komiteen blant annet den øverste ledelsen ved institusjonen, faglig ledelse for studietilbudet, vitenskapelig personale, nåværende ph.d.-studenter og potensielle arbeidsgivere, og de vurderer infrastruktur. Etter institusjonsbesøket skriver de sakkyndige en vurdering som så leveres til NOKUT for kvalitetssikring.

I sin faglige vurdering skal de sakkyndige gi en tydelig konklusjon på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studietilbudet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering. Dersom komiteen anbefaler akkreditering, får institusjonene én uke til å kommentere eventuelle faktafeil i rapportutkastet. Dersom komiteen ikke anbefaler akkreditering, får institusjonen tre uker til å kommentere utkastet og gjøre mindre endringer i studietilbudet. De sakkyndige får institusjonenes kommentarer og gir en tilleggsvurdering. Basert på de sakkyndiges anbefaling og NOKUTs vurdering av de formelle vilkårene for akkreditering fatter NOKUTs styre vedtak.

Vedlegg 3: Program for institusjonsbesøk

Onsdag 31. januar, Fredrikstad

09.30 – 10.00	Formøte
10.00 – 10.45	Møte med ledelsen ved HiØ
11.15 – 11.45	Møte med masterstudenter
12.00 – 12.30	Møte med ph.d.-studenter
12.30 – 13.15	Lunsj
13.15 – 14.00	Besiktigelse av infrastruktur
14.00 – 14.45	Møte med faglig ledelse ved HiØ
15.00 – 15.45	Møte med faglig/vitenskapelig personale ved HiØ
16.00 – 16.45	Møte med administrativ personale ved HiØ
17.00 – 17.45	Møte med interessenter/arbeidsgivere

Torsdag 1. februar, Fredrikstad

09.00 – 09.45	Møte med faglig ledelse ved HiNN (digitalt)
09.45 – 10.30	Møte med faglig/vitenskapelig personale ved HiNN (digitalt)
10.45 – 11.30	Møte med faglig ledelse ved UiT (digitalt)
11.30 – 12.15	Møte med faglig/vitenskapelig personale ved UiT (digitalt)
12.15 – 13.15	Lunsj
13.30 – 14.30	Møte med ledelsen ved HiØ
14.30 – 15.15	Komitémøte

Vedlegg 4: Presentasjon av den sakkyndige komiteen

Nina Malterud, tidl. rektor og professor ved Kunsthøgskolen i Bergen

Malterud er kunstner med keramikk som uttrykksform og har utdanning fra Statens håndverks- og kunstindustriskole i Oslo 1974. Siden 1975 har hun arbeidet med utstillinger og oppdrag i offentlig rom og er innkjøpt av de relevante offentlige samlingene i Norge. Fra 1994 var hun professor i keramikk ved Kunsthøgskolen i Bergen og 2002–10 var hun rektor samme sted. Her hadde hun ansvar for den internasjonale konferanseserien Sensuous Knowledge 2004–09 med fokus på kunstnerisk utviklingsarbeid. Hun ledet utredningen som førte til opprettelse av Program for kunstnerisk utviklingsarbeid med Stipendiatprogrammet i 2003 og satt i programstyret frem til 2014. Ny kunstnerisk ph.d.-grad ble vedtatt i 2018, og Malterud ledet arbeidsgruppen for veiledende retningslinjer i Universitets- og høgskolerådet samme år. Hun har vært engasjert i samarbeid mellom kunstutdanningene omkring kunstnerisk utviklingsarbeid og ledet bl.a. arbeidet med rapporten Forskning og utviklingsarbeid innen fagområdet kunst (UHR 2015). I 2014–15 hadde hun ansvar for søknader til NOKUT både fra KHiB og fra KHiO om akkreditering som vitenskapelige høgskoler – begge godkjent. Fra 2015 arbeidet hun for KHiB med etableringen av Fakultet for kunst, musikk og design ved Universitetet i Bergen, gjennomført i 2017. Malterud ledet forskningsevalueringen RED10 ved Göteborgs universitet – HDK, Valand og Fotohögskolan i 2010. I regi av det svenske Universitetskanslerämbetet og tidligere Högskoleverket har hun deltatt i flere institusjonsevalueringer samt søknader om akkreditering av kunstnerisk doktorseksamensrett ved universitetene i Göteborg, Lund og Luleå, Textilhögskolan Borås og Konsthögskolan i Umeå.

Magnus Bårtås, viserektor og professor ved Konstfack

Bårtås er kunstner og forfatter. Han er viserektor og leder for forskningen på Konstfack. Han arbeider med film, tekst og kolasj. Hans avhandling i kunstnerisk forskning *You Told Me – verkberättelser och videoessäer* ble lagt frem ved Göteborgs universitet i 2010. Ett av verkene i avhandlingen, *Madame & Little Boy*, vant den store prisen på Oberhausens internationella kortfilmsfestival samme år. Hans siste film, *The Strangest Stranger*, ble nominert i kategorien beste nordisk dokumentarfilm på CPH:DOX 2017. Hans verk har blitt vist blant annet på Modernautställningen, Moderna Museet, Stockholm 2006 og 2010 og Gwangjubiennalen 2012. En større retrospektiv utstilling ble vist på Göteborgs Konsthall i 2016. Sammen med Fredrik Ekman har han publisert fem essaybøker, den siste, *Bebådaren*, kom ut på Albert Bonnies forlag i 2017. Mellom 2013 og 2015 ledet han forskningsprosjektet *Mikrohistorier* med midler fra Vetenskapsrådet.

Ole Lützow-Holm, professor ved Göteborgs universitet

Ole Lützow-Holm er en komponist. Med utgangspunkt i en sentraleuropeisk uttrykksform har han skapt verk for et bredt spekter av utøvere og sammenhenger, og han var tidlig ute med å få internasjonal anerkjennelse for musikken sin. Lützow-Holm er professor i komposisjon ved Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet. I 2012 fullførte han det kunstneriske forskningsprosjektet «Towards an Expanded Field of Art Music». Der var

temaet å eksperimentelt foreslå ideer og praktiske prosedyrer som argumenterte for alternative rammer for å nærme seg både klassisk-historisk og samtidsmusikk. Forskningsmetodikken ble utviklet for å lette praksisbaserte musikalske dialoger, og den inviterte et omfattende spekter av tverrfaglige diskurser til å delta i søket etter potensielt bredere spekter av performative strategier og konseptuelle protokoller. I de siste årene har Lützow-Holm utforsket operasjonelle baner for å utvikle flyktige, kortvarige musikalske praksiser som – inspirert av begreper som tvetydighet og ufullkommenhet – ville innlemme elementer av improvisasjon og åpen form, gjentatte ganger i samarbeid med andre kunstnere. Han ble utnevnt til professor ved PARSE (Platform for Artistic Research Sweden) i 2020 og er medlem av PARSE-arbeidsgruppen ved Konstnärliga fakulteten i Göteborg.

Cecilia Roos, prorektor og professor ved Stockholms konstnärliga högskola

Cecilia Roos er professor i kunstnerisk praksis og prorektor for forskning ved Stockholms Konstnärliga Högskola. Hun har arbeidet som danser og som samarbeidspartner og repetitør med blant andre Margaretha Åsberg, Per Jonsson, Jefta van Dinther, Cristina Caprioli, Reich / Szyber, Tilde Björfors, John Caird, Mats Ek, Ina Christel Johannessen og Twyla Tharp. Roos er en del av redaksjonskomiteen samt ansvarlig utgiver for VIS - Nordic Journal of Artistic Research, og hun har tidligere vært leder av Vetenskapsrådets komité for kunstnerisk forskning. Forskningen hennes fokuserer på danserens praksis og den rollen den spiller i performative prosesser.

Marianne Skjulhaug, rektor ved Kunsthøgskolen i Oslo

Marianne Skjulhaug er sivilarkitekt MNAL og har vært førsteamanuensis i urbanisme siden 2012. Hun har bred institusjonserfaring fra sektoren, som rektor for Bergen Arkitektthøgskole, instituttleder for urbanisme og landskap ved Arkitektur og designhøgskolen i Oslo, dekan ved Fakultet for arkitektur og design ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og er nå rektor ved KHiO. Hennes undervisning, forskning og praksis omfatter byutvikling med vekt på bærekraft i samspillet mellom byene og byenes omland. Hun har sittet i det strategiske rådet for KTH Arkitekturskolan. Hun har dessuten ledet arbeidet med etableringen av en felles, integrert, femårig master i landskapsarkitektur mellom AHO og UiT. Skjulhaug har erfaring som sensor fra en rekke internasjonale institusjoner og har sittet i eksterne akkrediterings- og evalueringskomiteer for Det kongelige akademi; Arkitektur, Design, Konservering, Arkitektskolen Aarhus og Bergen Arkitektthøgskole.

Héloïse Baldelli, stipendiat ved Universitetet i Stavanger

Héloïse Baldelli har en mastergrad i klassisk sang og en fordypning i opera fra Università TorVergata, Italia. Hun er ph.d.-kandidat i kunstnerisk utviklingsarbeid siden 2020. Hennes forskning fokuserer på fremføringspraksisen av sangene til Satie og andre franske modernistiske komponister, både fra et historisk perspektiv og mot en utvikling av den moderne praksisen. I 2022/2023 underviste Baldelli sangstudentene ved Universitetet i Stavanger i fransk og italiensk språk og var veileder for et prosjekt om franske sanger. Siden 2020 har hun hatt administrative og kunstneriske oppgaver ved flere produksjoner, bl.a. Carmen in en oppsetting av Opera Rogaland. Hun sitter som ph.d.-representant ved GRS sitt

kandidatforum og ved fakultetets doktorgrads- og studieporteføljeutvalg. Baldelli er aktiv sanger, kordirigent og sangpedagog siden 2016.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 Lysaker | T: 21 02 18 00 |

Høgskolen
i Innlandet

V25/24

Arkivsak-dok. 23/04887-77
Saksbehandler Gunn Heidi Sorknes Holme

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

MØTEPLAN FOR HØGSKOLESTYRET 2025

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret vedtar følgende møtedatoer våren 2025:

Onsdag 5. februar + seminar dagen før.
Torsdag 6. mars
Tirsdag 6. mai
Tirsdag 17. juni

Styret vedtar tentativ plan for høsten 2025:

Torsdag 11. september
Tirsdag 14. oktober
Torsdag 13. november
Tirsdag 16. desember

Sammendrag:

Foreslåtte møtedatoer er tilpasset frister for rapportering, arbeid med budsjett med mer.

Det foreslås som tidligere en hyppighet på fire møter i vårsemesteret og fire møter i høstsemesteret, i tillegg til et seminar i forbindelse med det første møtet i året. Normal tidsramme er kl. 09-15. Møtene legges normalt vekselvis mellom Lillehammer og Elverum.

Jf. punkt 5 i vedtatt møtereglement av 13.02.2019 skal styrets møter i utgangspunktet strømmes. Opptakene fra siste styremøte gjøres tilgjengelig på Innafor (intranettet) i perioden frem til protokollen fra møtet er godkjent og offentliggjort. Deretter slettes opptaket.

Høgskolen
i Innlandet

V26/24

Arkivsak-dok. 24/06023-2
Saksbehandler Åmund Karlsen Lekve

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

SATSINGSFORSLAG UTENFOR RAMMEN 2024

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskolestyret vedtar innretningen av satsingsforslag utenfor rammen, og gir Rektor fullmakt til å ferdigstille saken og sende til Kunnskapsdepartementet.

Sammendrag:

I tildelingsbrevet for 2024 er HINN bedt om å sende inn sine satsingsforslag utenfor rammen til statsbudsjettet for 2026. Dette er en årlig oppfordring som ligger i tildelingsbrevene til universitetene og høgskolene.

Rektor foreslår en profil på årets innspill som har en tettere tilknytning til utsynsmeldingen og høgskolens prioriteringer for universitetets videre utvikling. Det vil si at enkelte av de satsingene som har vært gjengangere over tid ikke vil foreslås i årets innspill.

Rektor ønsker tilbakemeldinger på sitt forslag til innretning. I ferdigstillingen vil det også legges inn estimerte kostnader for satsningsforslagene. Fristen for innsending til Kunnskapsdepartementet er 01.11.24.

Satsingsforslag utenfor rammen for Statsbudsjett 2026 fra Høgskolen i Innlandet

HINN ønsker i årets innspill til satsingsforslag utenfor rammen å foreslå tilleggsbevilgninger som styrker utviklingen av vår aktivitet som en institusjon med åtte studiesteder i Innlandet.

Innspill	2026	2027	2028
Stipendiater	30 stk	30 stk	30 stk
Profesjonsutdanning psykologi	30 studieplasser	30 studieplasser	30 studieplasser
Bioingeniør	30 studieplasser	30 studieplasser	30 studieplasser
Fysioterapi	20 studieplasser	20 studieplasser	20 studieplasser
Krise og beredskap	50 studieplasser	50 studieplasser	50 studieplasser
Infrastruktur			

På vei mot universitet

HINN har i sin universitetssøknad vist at arbeidet med å sikre høy kvalitet i utdanning og forskning har gitt gode resultater. Forskningsfinansieringen over statsbudsjettet har vært marginal sammenlignet med andre institusjoner og HINN håper at Regjeringen vil øke forskningsfinansieringen til HINN slik at antall basisfinansierte doktorgradsstipendiater øker.

HINN ber om grunnfinansiering til 30 stipendiatstillinger over statsbudsjettet, en økning fra dagens 65.

Helse og rehabilitering

HINN har lest utsynsmeldingen nøye og har god dialog med aktører i våre områder om kompetanseutfordringene i Innlandet.

HINN er i gang med å utrede mulighetene for å etablere profesjonsstudium i psykologi. Det er en underdekning av psykologer i Innlandet. Høgskolen er i god dialog med Sykehuset Innlandet, partene har inngått en intensjonsavtale og samarbeidet vil styrkes gjennom en slik utdanning ved HINN. Behovet for psykologer er stort, behovet for et etablert fagmiljø i Innlandet likeså, og søkerantallet på andre institusjoner er høyt. En stor andel av de psykologene som ferdigstiller sin utdanning i Norge har en Bachelorutdanning fra Høgskolen i Innlandet før de går videre til Master i Danmark for deretter å sikre slutføring og lisens i Norge. HINN ber dermed om 30 studieplasser til å etablere profesjonsutdanningen master i psykologi med oppstart høsten 2026.

Høgskolen har etablert en bachelor i bioingeniørfag som har vært etterspurt av Sykehuset Innlandet (SI). En rapport fra HelseNorge med arbeidslivsprognoser, tyder på at det vil bli mangel på bioingeniører i Norge. I tillegg til å svare på et behov for fremtidig arbeidskraft innen helsefagene styrker også denne utdanningen det helhetlige utdanningsløpet innenfor doktorgradsområdet anvendt økologi og bioteknologi. En bioingeniørutdanning gir kompetanse innen bioteknologiske laboratoriemetoder og kvalifiserer til opptak i master i bioteknologi. Utdanningen er allerede etablert ved HINN gjennom en prioritering der en kunne anvende allerede etablert laboratorieinfrastruktur. HINN ser at dette ikke er bærekraftig på sikt når utstyr og infrastruktur må reinvesteres og fagmiljøet forsterkes. Det ber derfor om grunnfinansiering tilknyttet utdanningen tilsvarende et opptak på 30 studenter årlig, for å opprettholde utdanningen.

I 2024 startet første kull på fysioterapiutdanningen der høgskolen tilbyr opptak til 40 studenter, en dobling av tildelte studieplasser finansiert gjennom egne prioriteringer. HINN ønsker å videreutvikle fagtilbudene innenfor helserehabiliteringen og ber om 20 nye årlige studieplasser innen bachelor i fysioterapi. Innlandet er det fylket i Norge der "eldrebølgen" treffer først. En innsats knyttet til helserehabilitering vil være et godt redskap og tiltak for å redusere trykket på andre helsetjenester.

Totalberedskap og krise

Høgskolen har høy kompetanse innenfor fagfeltet krise – og beredskap. Det er mange søkere til studiene vi tilbyr, og utviklingen innenfor totalforsvarskonseptet styrker vår forståelse av at Høgskolen kan spille en viktig rolle i realiseringen av strategier på dette området. Høgskolen samarbeider godt med andre nødetater,

Høgskolen
i Innlandet

ligger i et geografisk område av stor betydning for forsvaret både nasjonalt og i lys av at Sverige nå også er i NATO. *NOU 2023:14, Forsvar for fred og frihet* (Forsvarskommisjonen) peker på et behov for økt samarbeid mellom forsvarssektoren og samfunnet for øvrig knyttet til behovet for økt kompetanseutvikling og tilgang til relevante utdanningsløp. Høgskolen, med sin geografiske plassering i Innlandet, ønsker å bidra i arbeidet med å realisere de ulike strategiene. HINN vil kunne tilby kompetanseheving innenfor ulike varianter innenfor totalforsvar, krise og beredskap. HINN ber om grunnfinansiering til 50 studieplasser tilknyttet krise og beredskap.

Flercampus

Fullverdig drift av seks campus som skal ivareta alle funksjoner på hvert sted er en kostnadskrevende modell. HINN var en av institusjonene som ble prioritert i Statsbudsjett 2024 knyttet til satsingen om god tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet.

HINN vil nok en gang påpeke den kostnadskrevende campusstrukturen vi har og håper Regjeringen og Stortinget fortsatt vil prioritere å kompensere driftsulempene dette medfører.

Som nevnt i tidligere satsingsforslag er HINNs leieavtaler ved studiestedene Hamar og Lillehammer gjenstand for reforhandlinger basert på dagens og fremtidens behov. Det er naturlig at det vil medføre betydelige investeringer i tilpasninger av dagens arealer for å tilpasse nåtidens standarder, undervisningsformer, klimakrav og behov.

HINNs arealer til jordbruksutdanningene ved studiested Blæstad med utgangspunkt i våningshus og driftsbygninger på et tidligere gardsbruk er utdaterte og lite tilpasset dagens forventninger og studietilbud. HINN er i tett dialog med fylkeskommunens eierselskap om videre utvikling av studiested Blæstad, og ser behov for å oppgradere infrastrukturen tilpasset et mer moderne studietilbud og en mer moderne og utviklingsorientert næring. Det vises her til søknaden Innlandet fylkeskommune oversendte Kunnskapsdepartementet sommeren 2024.

HINN ber om å bli prioritert i fremtidige infrastrukturinvesteringer.

Høgskolen
i Innlandet

V27/24

Arkivsak-dok. 24/03435-8
Saksbehandler Olaf Kristian Sund
Saksbehandler Lars Petter Mathisrud

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

NYE RETNINGSLINJER FOR ANSETTELSE, OPPRYKK OG OVERGANG

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskolestyret vedtar Retningslinjer for ansettelse, opprykk og overgang i undervisnings- og forskningsstillinger.

Retningslinjene gjøres gjeldende for nye ansettelses- og opprykksaker som starter opp etter 1. oktober.

Sammendrag:

Høgskolen har over tid jobbet med nye retningslinjer for ansettelse, opprykk og overgang i undervisnings- og forskningsstillinger. Arbeidet ble påbegynt parallelt med arbeidet med en egen kompetansevurderingsmatrise (se egen sak), og med bakgrunn i arbeidet med ny UH-lov med tilhørende forskrift. Arbeidet har blitt gjort i samarbeid mellom HR og FoU-administrasjonen og seksjon for UH-pedagogikk, og med involvering utdanningsutvalg og FoU-utvalg og fakulteter på flere stadier underveis i prosessen. I tillegg har både retningslinjer og kompetansevurderingsmatrise vært lagt fram for Utvalg for likestilling og mangfold, og drøftet med ansattes organisasjoner før det nå legges nå fram for behandling i Høgskolestyret.

Det foreliggende forslaget til retningslinjer innebærer en stor endring fra de nåværende retningslinjene. I dag er HINNs retningslinjer avgrenset til et minimum, og brukeren av dokumentet må forholde seg til en rekke supplerende dokument. Ønsket er nå at retningslinjene skal kunne brukes mer gjennomgående som en veileder for alle de ulike stadiene i en ansettelses- og opprykksprosess. De nye retningslinjene er derfor et mer omfattende dokument, men skal likevel virke forenklede for involverte parter, noe det også vil bli tatt hensyn til når dokumentet bygges opp på våre nettsider.

Retningslinjene har tatt inn både de føringene som departementet gav gjennom lovens forarbeider og de rammer som Stortinget besluttet i den nye loven. Det innebærer at

- Kallelser må vedtas av Høgskolestyret, og at det er innskrenket når man kan bruke kallelser. Dette er beskrevet i retningslinjenes § 4.3

- Anledningen til å ansette midlertidig i UFF-stillinger er innskrenket. Vi kan ikke lengre ansette midlertidig i påvente av at kandidater kvalifiserer seg, en mulighet HINN har brukt noe. Det er fortsatt mulig å ansette i lavere stillingskode dersom det ikke er kvalifiserte kandidater, men nå kun i et år.
- Det er også strammet inn på bruken av åremålsansettelser, både for stillinger hvor kunstnerisk kompetanse inngår, i ekstraerverv (bistilling) og i lederstilling. Dette er tatt inn i retningslinjene, men det gjenstår et arbeid med hvordan innstrammingen skal praktiseres i HINN.

I tillegg er de endringer som ble gjort i likestillings- og diskrimineringsloven fra 2018 innarbeidet i UH-loven, med tydelige forventninger til hvordan sektoren skal jobbe med mangfold og likestilling. Dette er allerede innarbeidet i høgskolens handlingsplan for likestilling og mangfold, og nå også i retningslinjene for ansettelse.

Den nye UH-loven åpner for å delegere til fakultetene å lyse ut UFF-stillinger. Rektors ledergruppe har vurdert det som ønskelig å fortsatt ha ett ansettelsesutvalg i HINN som et koordinerende ledd for utlysninger som sikrer en enhetlig behandling, og for å kunne følge opp førstekompetanse-målene som er satt, forventningene til likestilling og inkludering, og de nye endringene som følger av forskriften.

Den nye forskriften til UH-loven ble publisert så sent som 1. juli, og medfører store endringer i karriereveier og kvalifikasjonskrav.

- Det er innført en større avstand mellom karriereveiene, gjennom at kravene til forskningsaktivitet er fjernet fra dosent og førstelektorstillinger. Samtidig skal kompetansenivået være uendret.
- Kravet til utdanningsfaglig kompetanse er videreført, men uten en detaljert beskrivelse i forskriften.
- Det er innført et krav om norskkompetanse i alle UFF-stillinger og krav til norskopplæring i stipendiat- og postdoktorstillinger.

Dette er forhold vi må forholde oss til og som er tatt inn i de nye retningslinjene. Det vil være et pågående arbeid fremover for å definere hvordan kravene skal praktiseres og følges opp.

Hvordan kompetansenivåene for UFF-stillinger skal forstås, er noe vi som virksomhet ikke kan definere alene. Vi må koordinere oss med sektoren forøvrig, og tilpasse oss etter hvordan praksis blir etablert og utvikler seg. Det vil derfor være viktig å samarbeide med andre UH-institusjoner og delta i de nettverk som bl.a. fasiliteres av UHR på dette området. Vi regner også med at det etter hvert kommer flere veiledere på plass gjennom UHR, bl.a. for utdanningsfaglig kompetanse. En foreløpig beslutning er å videreføre HINNs nåværende prosedyrer for utdanningsfaglig kompetanse, da nivåkravet til utdanningsfaglig kompetanse er videreført. Kravet til norskkompetanse er derimot entydig – alle med fullført norsk videregående, alle med opptak til norsk høyere utdanning eller bestått utvalgte tester oppfyller kravet.

Det kan gjøres unntak for kravet til utdanningsfaglig kompetanse og norsk språk ved ansettelse, men ikke ved opprykk eller overgang. Forutsetningen for å bruke unntaksbestemmelsen er at arbeidsgiver legger til rette for at kompetansen oppnås i etterkant. For språkravet er fristen tre år, for utdanningsfaglig kompetanse er fristen to år. Forskriften fastsetter videre at ansatte som ikke innehar kompetansen når fristen er utløpt, ikke har kompetanse til å undervise. Departementet har vært tydelige

**Høgskolen
i Innlandet**

på at dette er unntak, ikke en generell regel, og at det er virksomhetens ansvar å legge til rette for at kompetansen oppnås. Det innebærer både at HINN må vurdere nøye når det er riktig og mulig å bruke unntaksbestemmelsen, men også at vi påtar oss et relativt stort oppfølgingsansvar når det gjøres. Vurderingen er også at forskriftsendringen medfører at vi må utvikle kompetansen til de av våre nåværende ansatte som ikke oppfyller kravene, for å oppfylle forskriftens intensjoner, selv om kravene ikke har de samme ringvirkningene for disse medarbeiderne.

Opprykk og overgang:

Forskriften åpner for at virksomhetene kan tillate

- kompetanseopprykk fra høgskolelektor til både førstelektor og førsteamanuensis
- overgang mellom førstelektor og førsteamanuensis, og mellom dosent og professor.

Det har vært støtte til begge disse punktene i alle interne høringsrunder internt, både når forskriften var på høring og de nye retningslinjene har vært på høring internt. Begge mulighetene er derfor tatt inn i forslaget til nye retningslinjer.

Overgangsordning:

Fordi forskriften ble ferdigstilt først en måned før virkningsdato 1. august, har departementet også innvilget en romslig overgangsordning. Ansettelses- og opprykksaker som er påbegynt før ny forskrift ble vedtatt, kan følge tidligere forskrift. Forutsetningen er at vedtak om ansettelse må fattes, og søknader om opprykk må være levert inn, innen 1. august 2025. Dette innebærer at gammel og ny forskrift vil bli håndhevet parallelt en relativt lang periode, og at alle involverte må forholde seg til to ulike regelsett samtidig.

Vedlegg:

Forslag til Retningslinjer for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger - HINN 16.09.2024

Retningslinjer for ansettelse, opprykk og overgang i undervisnings- og forskningsstillinger

Innhold

DEL 1- GENERELT	2
§ 1 Virkeområde	2
§ 2 Fast og midlertidig ansettelse	2
§ 3 Krav om offentlig utlysning	3
§ 4 Unntak fra kravet om offentlig utlysning	3
§ 5 Habilitet i ansettelsesprosessen	4
§ 6 Offentlighet og innsyn	5
DEL 2 - UTLYSNING	5
§ 7 Utlysningsprosedyre	5
§ 8 Utlysningsteksten	6
DEL 3 – KOMPETANSEKRAV	7
§ 9 Stillingskategorier	7
§ 10 Kompetanseprofil	7
§ 11 Krav om vitenskapelig basiskompetanse	8
§ 12 Krav om utdanningsfaglig kompetanse	9
§ 13 Tilleggskrav for professor	9
§ 14 Språkkrav	9
§ 15 Vekting av kvalifikasjoner	9
DEL 4 – SAKKYNDIG VURDERING	10
§ 16 Sorteringskomite	10
§ 17 Sakkyndig komite	10
DEL 5 INNSTILLINGSPROSESSEN	12
§ 18 Innstillingsarbeidet	12
§ 19 Innstillingen	13
§ 20 Intervju	13
§ 21 Referanseintervju	13
§ 22 Prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter	14
§ 23 Rangering	14
DEL 6 ANSETTELSEN	15
§ 24 Ansettelse	15
§ 25 Ansettelsesmyndighet	15

DEL 7 - OPPRYKK OG OVERGANG	15
§ 26 Avgrensning av opprykk og overgang	15
§ 27 Kompetansevurdering	15
§ 28 Kompetansekrav	16
§ 29 Vurdering og tilkjennelse av opprykk og overgang.....	16
DEL 8 – KLAGE OG OMGJØRING	16
§ 30 Klage og omgjøring av vedtak	16

DEL 1- GENERELT

§ 1 Virkeområde

Retningslinjene gjelder ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger i INN.

Retningslinjene gjelder på et overordnet nivå og er utformet innenfor rammene av Universitets- og høgskoleloven,¹ Forskrift om undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger² og INNs karrierevurderingsmatrise.³

§ 2 Fast og midlertidig ansettelse

Hovedregelen i staten er fast ansettelse. Ansettelse i midlertidig stilling forutsetter hjemmel for midlertidighet.

Det kan blant annet ansettes midlertidig

- når arbeidet er av midlertidig karakter, jf. statsansatteloven § 9 (1) bokstav a. Denne hjemmelen kan benyttes
 - når arbeidets art klart skiller seg fra de ordinære arbeidsoppgavene, eller det er en markert forskjell i arbeidsmengde, i tidsavgrenset periode. Dette kan f.eks. være et eksternt finansiert prosjekt eller intern satsning.⁴
- når arbeidstaker er vikar for en annen, jf. statsansatteloven § 9 (1) bokstav b. Det kan ansettes som vikar hvis⁵
 - en ansatt er fraværende i en avgrenset tidsperiode, eller i en kortere tidsperiode mens en stilling lyses ut og inntil det er foretatt en ansettelse.
 - en ansatt i en tidsavgrenset periode skal utføre andre arbeidsoppgaver enn normalt, og det er behov for å ivareta den ansattes normale arbeidsoppgaver.
 - Det kan ansettes som vikar både for å erstatte en hel eller deler av en stilling, eller for å erstatte deler av flere stillinger.

¹ <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2024-03-08-9>

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2024-06-28-1392>

³ INN-KVM ferdigstilles parallelt med retningslinjene.

⁴ Statens personalhåndbok pkt. 2.3.1.1.

⁵ Statens personalhåndbok pkt. 2.3.1.2.

- når det har oppstått et uforutsett behov for inntil seks måneder, jf. statsansatteloven § 9 (1) bokstav e. Etter vedtak i ansettelsesorganet kan det ansettes i inntil 12 mnd. uten utlysning, jf. INNs personalreglement pkt. 2.2.⁶
- ved ansettelse i ekstraerverv på åremål, jf. universitets- og høyskoleloven § 7-7.
 - Åremålsperioden skal være fra to til seks år.
 - Ekstraerverv innebærer inntil 20% stilling, ikke mer.
 - Midlertidig ansettelse i ekstraerverv forutsetter et behov for å tilby studentene praksisnær kompetanse som ikke de fast ansatte på institusjonen besitter.
 - Dersom behovet ikke er midlertidig, skal ansettelsen gjøres fast.
 - Midlertidig ekstraerverv forutsetter at kandidaten har en ordinær hovedstilling hos en annen arbeidsgiver.
 - Ekstraerverv skal som hovedregel lyses ut offentlig, med mindre det foreligger egen hjemmel for å unnta stillingen offentlig utlysning (jf. §4 Unntak for krav om offentlig utlysning).
- Ved ansettelse på åremål for stillinger hvor skapende eller utøvende kunstnerisk kompetanse inngår som et vesentlig element av kompetansekravet, og behovet for kompetanse ikke kan ivaretas av fast ansatte, jf. UH-lovens § 7-6 (d).
 - Åremålsperioden kan være fra 4 til 6 år.
 - Ingen kan ansettes i mer enn én åremålsperiode pr. virksomhet.
- Åremål for postdoktorer, jf. UH-lovens § 7-6 (f).
 - Åremålsperioden kan være fra 3 til 4 år.
 - Ingen kan ansettes i mer enn én åremålsperiode pr. virksomhet.

UH-lovens § 7-3 gir i tillegg en unntakshjemmel for å ansette midlertidig i en lavere stillingskode i inntil et år i tilfeller en stilling er lyst ut, ingen kandidater fullt ut oppfyller kvalifikasjonskravene og det er nødvendig å gjennomføre en ansettelse for å ivareta undervisningsoppgaver. Hjemmelen forutsetter at stillingen lyses ut på nytt med sikte på å ansette på ordinære vilkår innen den midlertidige ansettelsen utløper.

§ 3 Krav om offentlig utlysning

Hovedregelen i staten er at ledige stillinger skal utlyses offentlig. INN ivaretar dette gjennom utlysning via NAV og på INN sine nettsider med oversikt over ledige stillinger. Dette kan suppleres med andre publiseringskanaler etter nærmere vurdering.

INN har maler for utlysningstekster der det blant annet framgår hvilke faste standardformuleringer som skal være med. Malene ligger i INNs rekrutteringsverktøy.

§ 4 Unntak fra kravet om offentlig utlysning

4.1. Generelt

Ved ansettelse uten utlysning stilles de samme krav til arbeidsgivers saksbehandling og kandidatens kompetanse som ved øvrige ansettelser, jf. Del 2-7.

Offentlig utlysning kan unnlates:

- ved ansettelse i inntil seks måneder

⁶ [INNs personalreglement](#) (p360 17/04793-3)

- ved ansettelse i inntil ett år, forutsatt at saken fremlegges ansettelsesutvalget jf. INNs personalreglement pkt. 2.2
- for eksternt finansierte stillinger, jf. forskrift til statsansatteloven § 3 (3). Se pkt. 4.2 under.
- ved kallelse, jf. universitets- og høgskoleloven § 7-8. Se pkt. 4.3 under.

4.2 Eksternt finansierte stillinger

Ansettelse i eksternt finansierte stillinger uten utlysning kan besluttes dersom

- det er stilt krav i tildeling av midler at prosjektet skal gjennomføres av en bestemt person
- det i helt spesielle tilfeller er ønskelig og behov for å knytte til seg en bestemt person, og det kan sannsynliggjøres at ikke andre med like gode eller bedre faglige kvalifikasjoner innen det aktuelle feltet kunne tenkes å søke hvis stillingen ble lyst ut
- det er stilt krav om rask oppstart og ordinære ansettelsesprosedyrer derfor ikke lar seg gjennomføre

Ansettelsesutvalget er ansettende myndighet.

4.3 Kallelse

Kallelse forutsetter *særlige grunner* som det er en høy terskel for å benytte. Styret kan beslutte kallelse dersom det

- enten sannsynliggjøres at det er usannsynlig at det finnes andre med like gode eller bedre faglige kvalifikasjoner innen det aktuelle feltet som kunne tenkes å søke hvis stillingen ble lyst ut.
- eller sannsynliggjøres at en gjennom ansettelsen får etablert kontakt med et bestemt fagmiljø ved annet virksomhet som er viktig for INN å opprette tettere kontakt med. Det må begrunnes at kontakten blir av en slik karakter at INN får kontakt med viktige veiledningsressurser eller faglige samarbeidspartnere, ut over den ansatte selv.

Det skal utarbeides en kravspesifikasjon jf. § 7.1 med beskrivelse av stillingens oppgaver, ansvar og nødvendige kvalifikasjoner, også ved kallelse.

Styret selv er ansettende myndighet ved kallelse. Kallelse kan ikke foretas hvis mer enn ett medlem av styret motsetter seg dette.

§ 5 Habilitet i ansettelsesprosessen

Bestemmelsene om habilitet i forvaltningsloven § 6 gjelder for alle ledd i ansettelsesprosessen.⁷

Alle involverte i ansettelsesprosessen må vurdere om de har nær tilknytning til noen av søkerne eller har særlig fordel eller ulempe av å vurdere noen av dem, jf. forvaltningsloven § 6. Et hvert kjennskap til en søker medfører imidlertid ikke inhabilitet.

Hvis en leder er inhabil, kan avgjørelse i saken ikke treffes av en direkte underordnet. En direkte underordnet kan forberede saken, men saken løftes til et overordnet nivå for avgjørelse.

5.1 Sakkyndige

Ved oppnevning av sakkyndige komiteer skal man være oppmerksom på veilederforhold, nært faglig samarbeid og medforfatterskap. Omfanget av samarbeid, og hvor nært det er i tid, er relevante

⁷ For nærmere om habilitetsvurderinger se INNs Veileder for habilitet (ikke laget).

momenter i habilitetsvurderingen. Medlemmene av komiteen skal opplyse om slike forhold ved oppnevning, og ved tvil avgjøres vurderingene i dialog med innstillende myndighet.

Det skal gis en kort redegjørelse om eventuelle habilitetsvurderinger og konklusjoner fra disse i de sakkyndiges rapport.

5.2 Ansettelsesmyndigheten

Ansettelsesorganet er et kollegialt organ, og blir ikke inhabile til å behandle saken selv om et eller flere av medlemmene er inhabile og må fratre behandling av saken. I kollegiale organer treffes avgjørelsen om et medlems habilitet av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar. Vara bør innkalles dersom inhabilitet er kjent på forhånd.

§ 6 Offentlighet og innsyn

Søkere regnes som part i saken og har rett til innsyn etter forvaltningslovforskriften kapittel 5. Innsyn for allmennheten reguleres av offentleglova.

Følgende dokument er offentlige:

- Utlysningen
- Offentlig søkerliste

Kandidatene har partsinnsyn i følgende dokument:

- Utvidet søkerliste
- Sakkyndig vurdering
- Notater /referat fra intervju og prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter*
- CV og søknad for innstilte kandidater
- Innstillingen*

* Innsyn gjelder der notater/referat foreligger. I notater/referater og innstillingen gis det kun innsyn i faktiske opplysninger. Vurderinger gjort av innstillende myndighet er unntatt fra partsinnsyn.

INN praktiserer en generell meroffentlighet ved innsynsbegjæring i sakkyndige vurderinger. For øvrig må meroffentlighet vurderes i den enkelte sak.

DEL 2 - UTLYSNING

§ 7 Utlysningsprosedyre

7.1. Generelt

Utlysning av stillinger forberedes på fakultetsnivå gjennom en stillingsanalyse og kravspesifikasjon.⁸ Her beskrives bl.a.

- Hvilke fagstrategiske og budsjettmessige prioriteringer som er gjort
- Stillingens fagområde/diplin og ansvarsområde, arbeidsplikter,
- kvalifikasjonskrav og andre forhold som er vesentlig for ansettelsen.

INNs karrierevurderingsmatrise (KVM) skal benyttes i utformingen av kravspesifikasjonen.⁹

Med bakgrunn i kravspesifikasjonen tar Ansettelsesutvalget beslutningen om stillingen skal lyses ut.

⁸ INNs mal for [stillingsanalyse og kravspesifikasjon](#).

⁹ Lenke til KVM.

Utlysningsteksten utarbeides deretter med bakgrunn i kravspesifikasjonen.

7.2 Likestilling, mangfold og inkludering

INN ønsker et bredt og mangfoldig søkergrunnlag til stillinger som lyses ut, og utlysningstekster og kvalifikasjonskrav skal utformes på en måte som understøtter dette, slik at ikke bestemte grupper ekskluderes fra å søke. Utlysningen skal inneholde en mangfoldserklæring i tråd med INNs handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering.¹⁰ Mangfoldserklæringen ligger som standardtekst i INNs maler for utlysning.

Dersom ett kjønn er klart underrepresentert innenfor en stillingskategori av undervisnings- og forskningsstillinger, skal de som er av det kjønn, spesielt oppfordres til å søke jf. UH-lovens § 7-1 andre ledd. Dersom et kjønn utgjør mindre enn 40 % av de ansatte i en stillingsgruppe, vurderes det normalt som en klar underrepresentasjon. Vurderingen skal ta stilling til om det er systematisk eller tilfeldige forhold. Søkere fra det underrepresenterte kjønn kan ansettes dersom de er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren.

I INN oppfordres det til å bruke en egen komite ved utlysning av professor- og dosentstillinger for å finne kandidater fra underrepresenterte grupper (let-og-finn-komite.¹¹)

Dersom det er kvalifiserte kandidater med nedsatt funksjonsevne, innvandrerbakgrunn eller lengre fravær fra arbeid og utdanning, skal minst en fra hver kategori innkalles til intervju, jf. forskrift til statsansattelovens § 4-4b. Søkere med nedsatt funksjonsevne eller lengre fravær fra arbeid og utdanning kan ansettes dersom de er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren.

7.3 Om fornyet eller trukket utlysning

Stillingen skal lyses ut på nytt eller trekkes dersom innstillende myndighet ønsker å fravike kvalifikasjonskravene i utlysningen på et vesentlig punkt, eller det foreligger feil som kan antas å ha betydning for søkergrunnlaget.

Stillingen kan lyses ut på nytt eller trekkes hvis det har gått uforholdsmessig lang tid siden utlysningen ble foretatt, hvis forholdene har endret seg vesentlig, eller hvis det ikke har meldt seg nok kvalifiserte søkere og det må forventes at en ny utlysning kan endre dette forholdet.

Ansettelsesutvalget skal gis en begrunnelse dersom stillingen trekkes eller lyses ut på nytt.

Søkere skal informeres om beslutningen om å trekke eller lyse ut en stilling på nytt.

§ 8 Utlysningsteksten

Utlysningstekster lages med utgangspunkt i kravspesifikasjonen og etter maler for utlysningstekster i INNs rekrutteringssystem. Utlysningene skal inneholde informasjon om:

1. stillingens fagområde og arbeidsplikter
2. hvilke kvalifikasjoner som er nødvendige eller ønskelige, inkludert krav til utdanningsfaglig kompetanse og språk. Anledningen til å få utsettelse på kravene til utdanningsfaglig kompetanse og språk skal nevnes samtidig.
3. hvilken enhet ved INN stillingen er tilknyttet

¹⁰ INNs handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering; <https://www.inn.no/om-hogskolen/likestilling-mangfold-og-inkludering/>.

¹¹ Se Lederhåndbok; <https://cp.compendia.no/inn/administrative-retningslinjer/808144>.

4. geografisk arbeidssted
5. bruk av intervju og prøving av pedagogisk kompetanse
6. at INN ønsker flere kvinner i faste vitenskapelige stillinger og at kvinner oppfordres til å søke (dersom kvinner er underrepresentert, jf. § 7 pkt. 2)
7. INNs mangfoldserklæring, jf. § 7 pkt. 2
8. regler, veiledninger for ansettelsesprosessen og kontaktinformasjon
9. søknadsfrist, normalt 4-6 uker.

Hva søknaden skal inneholde:

alternativ 1: søkerne legger ved fullstendig søknad, med søknadstekst, CV, publikasjonsliste, pedagogisk mappe, vitnemål, attester og vitenskapelige arbeider. Antallet vitenskapelige arbeider oppgis i utlysningsteksten. Søkerne skal nevne de vitenskapelige/faglige arbeider eller deler av arbeider som vedkommende vil ha tillagt særlig vekt i vurderingen

alternativ 2: søkerne inviteres til i første omgang til å bare sende inn en kort, begrunnet søknad og CV med publikasjonsliste (Se del 4 for videre prosedyre.)

DEL 3 – KOMPETANSEKRAV

§ 9 Stillingskategorier

Det skal som hovedregel lyses ut i kombinerte stillinger, med både undervisning og forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid/pedagogisk utviklingsarbeid, på minimum førstestillingsnivå.

Det kan unntaksvis også lyses ut som universitets- og høgskolelektor, enten ved ansettelse i midlertidige stillinger eller innen fagområder hvor det er særlig vanskelig å rekruttere kandidater. Ved fast ansettelse i universitets- og høgskolelektorstilling skal det ligge en klar forventning om videre kvalifisering til førstestilling.

Det kan unntaksvis lyses ut i rene forskerstillinger eller rene undervisningsstillinger, basert på enhetenes konkrete behov.

§ 10 Kompetanseprofil

INNs kompetanseprofil består av følgende fem områder:

- 1) A) Forskningsvirksomhet/kunstnerisk arbeid eller B) faglig utviklingsarbeid
 - i. Vitenskapelige/kunstneriske/utviklings arbeider og bidrag i ulike deler av forsknings/utviklingsprosessen,
 - ii. Vurderingen av vitenskapelige/kunstneriske kvalifikasjoner eller faglig utviklingsarbeid skal baseres på kvaliteten og originaliteten til det vitenskapelige/kunstneriske/utviklings- arbeidet.
 - iii. Bruk av bibliometriske indikatorer skal bare være et tilleggsmoment i vurderingen
- 2) Utdanningsfaglige kompetanse
 - a. Utdanningsfaglige kvalifikasjoner forankret i kravene til pedagogisk kompetanse
- 3) Kunnskap i bruk
 - a. Formidling, innovasjon og samspill med samfunnet
- 4) Akademisk ledelse, verv og administrasjon
 - a. Forsknings- og utdanningsledelse, relevant erfaring/utdanning for ledelse/administrasjon, deltakelse i råd, styre, verv mv.
 - b. Ledelse fra yrkeslivet innen faget anses også relevant.

5) Personlig egnethet

- a. Evner og ferdigheter som er relevante for stillingen (f.eks. gjennomføringsevne, samarbeidsevner, kommunikasjonsevner, bidrag til arbeidsmiljøet)

Annen relevant kompetanse, eksempelvis faglig spesialistkompetanse, tas i betraktning der utlysningsteksten gir grunnlag for dette.

Ved ansettelse foretar den sakkyndige komiteen en fullstendig vurdering av de vitenskapelige/kunstneriske/utviklings- kvalifikasjonene i § 10 pkt. 1 slik de er formulert i utlysningsteksten, og en innledende vurdering av kvalifikasjonskravene i § 10 pkt. 2-4 slik de er formulert i utlysningsteksten. Kvalifikasjonene i pkt. 2-4 blir gjenstand for supplerende vurdering og utdyping gjennom prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter, intervju og referanseintervju. Pkt. 5 personlig egenhet vurderes kun av innstillende myndighet.

Ved opprykk og overgang foretar sakkyndige en fullstendig vurdering av kompetanseområdene i § 10 pkt. 1-4. Personlige egenskaper vurderes ikke ved opprykk og overgang.

§ 11 Krav om vitenskapelig basiskompetanse

For *professor* kreves det minst

- doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk utviklingsarbeid av samme omfang og kvalitet
- vesentlige bidrag til forskning eller kunstnerisk arbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet

Forskningen skal være av høy kvalitet og vise både bredde og dybde. Produksjonen skal reflektere en selvstendig forskningsprofil og vise evne til å ta opp nye problemstillinger. Vedvarende forskningsaktivitet er en forutsetning for tildeling av professorkompetanse.

For *førsteamanuensis* er kravet

- doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet

For øvrige stillinger er kravet høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde, samt

- dosent:
 - omfattende relevant yrkes- eller undervisningserfaring.
 - vesentlige bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.
- førstelektor:
 - relevant yrkes- eller undervisningserfaring.
 - bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyt nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.
- Høgskolelektor:
 - relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

§ 12 Krav om utdanningsfaglig kompetanse

Utdanningsfaglig kompetanse er et krav for alle undervisnings- og forskningsstillinger. Kravene til utdanningsfaglig kompetanse er nedfelt i [Presisering av de pedagogiske kompetansekravene og dokumentasjonsform for ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger](#).¹²

Det kan gjøres unntak fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse dersom det legges til rette for at kompetansen oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet.

Det kan *ikke* gjøres unntak for kompetansekravet ved opprykk og overgang.

§ 13 Tilleggskrav for professor¹³

I tillegg til kravene til vitenskapelig og pedagogisk basiskompetanse som angitt i §§ 10 og 11, stilles følgende tilleggskrav for ansettelse og opprykk til professor. Disse tilleggskravene må kunne dokumenteres på ansettelsestidspunktet, og de må være oppfylt ved søknad om opprykk/overgang.

- Kvalitetsutvikling i egen undervisning og veiledning over tid,
 - Systematisk arbeid, som viser refleksjon rundt valg, forankret i teori på området og tilbakemeldinger fra studenter og kollegaer,
- Bred erfaring med veiledning, fortrinnsvis på master/ph.d.-nivå
 - Bredde i type veiledning, erfaring fra ulike nivå, vise en refleksjon over kvalitet og måloppnåelsen i veiledningen.
- Deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap
 - Deling av kunnskap, samarbeid i eget og andre fagmiljø, arbeid med utviklingsprosjekter

§ 14 Språkkrav

Norskferdigheter på nivå B2 og er et krav for ansettelse, opprykk og overgang i alle UFF-stillinger.

Kandidater med fullført norsk videregående, med opptak til norsk høyere utdanning eller beståtte tester som medfører at opptak kan gis, oppfyller kravet. Kompetanse i svensk eller dansk er likestilt med norsk. Til stillinger ved norsk i lærerutdanningene er kompetanse i begge de to norske skriftspråkene (bokmål og nynorsk) et språkkrav.¹⁴

Det kan gjøres unntak fra språkkravet ved ansettelse dersom arbeidsgiver legger til rette for at kompetansen oppnås innen tre år fra ansettelsestidspunktet.

Det kan også gjøres unntak for språkkravet for ansettelse i ekstraerverv (bistilling).

Det kan *ikke* gjøres unntak for språkkravet ved opprykk og overgang.

§ 15 Vekting av kvalifikasjoner

Ansettelse bygger på en helhetlig vurdering av alle kvalifikasjonskravene til stillingen, inkludert personlige kvalifikasjoner.

Med mindre annet følger av utlysningsteksten vektas vitenskapelige/kunsthaglige kvalifikasjoner tyngre enn andre kvalifikasjoner for professor/førsteamanuensis-stillinger, og bidrag til faglig

¹² Kravene vil tilpasses det påbegynte arbeidet i sektoren

¹³ Tilleggskravene følger av UHRs [Nasjonale veiledende retningslinjer for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse som/opprykk til professor](#).

¹⁴ Jf. Fagorgan for nordisk språk og litteratur: [Notat om språkkompetanse ved tilsetjingar i nordiskfaget og norsk i lærerutdanningane \(vedtatt juni 2023\)](#)

utviklingsarbeid for førstelektor/dosent-stillinger. Utdanningsfaglige kvalifikasjoner vil tillegges vekt foran kvalifikasjoner innenfor områdene kunnskap i bruk og akademisk ledelse og administrasjon, med mindre annet er angitt i utlysningsteksten. Det skal gjøres en avsluttende vurdering av de samlede kvalifikasjonene. Personlige kvalifikasjoner skal vektlegges i den helhetlig vurdering, basert på dokumentert informasjon innhentet i rekrutteringsprosessen vurdert opp mot krav til personlige egenskaper i utlysningen.

Det legges særlig vekt på kvalifikasjoner som er nært relatert til stillingens fagområde og arbeidsoppgaver.

DEL 4 – SAKKYNDIG VURDERING

§ 16 Sorteringskomite

Den ansvarlige for innstillingsarbeidet kan beslutte å nedsette en sorteringskomite som gjennomføre en grovsortering av kandidater i forkant av sakkyndig komites arbeid. Sorteringskomiteen skal bestå av den ansvarlige for innstillingsarbeidet og leder for sakkyndig komite eller en intern fagrepresentant.

Sorteringskomiteen skal sortere ut kandidater som åpenbart ikke oppfyller kvalifikasjonskravene til stillingen. I tilfeller med svært mange kvalifiserte søkere, kan sorteringskomiteen i tillegg gruppere kandidatene ut ifra kvalifikasjoner og anbefale hvilke søkere som bør gå videre i prosessen. Det skal gis en summarisk skriftlig begrunnelse for hvorfor mindre aktuelle søkere ikke går videre i prosessen.

Hvis sorteringskomiteen er i tvil om en søker, skal søkeren inkluderes blant de som vurderes av sakkyndig komite. De sakkyndige kan velge å inkludere flere kandidater enn det sorteringskomiteen opprinnelig foreslår.

Sorteringskomiteen skal i sitt arbeid være oppmerksom på INNs målsetning om bedre kjønnsbalanse og større mangfold i vitenskapelige stillinger.

Alle søkere, også de som ikke går videre, er part i saken og har krav på god informasjon så tidlig som mulig i prosessen

§ 17 Sakkyndig komite

Ansettelse i en undervisnings- og forskningsstilling krever en sakkyndig vurdering. Unntaket er for stilling som universitets- og høyskolelærer og universitets- og høyskolelektor hvor søker oppfyller kriteriene for ansettelse. Det kan i tillegg gjøres unntak for ansettelse i ekstraervert i tilfeller hvor søker har blitt sakkyndig vurdert til kompetansenivået i løpet av de siste fem årene.

17.1 De sakkyndiges oppgave

De sakkyndige skal gi en veiledende vurdering av søkerne, som grunnlag for det videre innstillingsarbeidet. Den sakkyndige komiteen skal normalt ikke rangere søkerne, kun vurdere om kompetansekravene er innfridd. Arbeidsgiver kan unntaksvis likevel be om at det gjøres en rangering.

Jamfør § 10 foretar de sakkyndige en fullstendig vurdering av de vitenskapelige/kunstneriske/utviklings- kvalifikasjonene, og en innledende vurdering av utdanningsfaglige kvalifikasjoner, kvalifikasjoner innenfor områdene kunnskap i bruk og akademisk ledelse og administrasjon.

Utdanningsfaglige kvalifikasjoner, kvalifikasjoner innenfor områdene kunnskap i bruk og akademisk ledelse og administrasjon skal vurderes og utdypes gjennom vurdering av praktisk-pedagogiske

ferdigheter, intervju og referanseintervju. Personlig egenhet vurderes bare av innstillende myndighet senere i prosessen.

Komiteens vurdering er en del av det samlede vurderingsgrunnlaget innstillende myndighet legger til grunn for sin innstilling til ansettelsesorganet.

17.2 Oppnevning

Innstillende myndighet oppnevner de sakkyndige etter forslag fra nærmeste leder for stillingen.

Krav til oppnevningen

- Minst tre sakkyndige, med minimum tilsvarende kompetanse som det skal vurderes for
- Minst to av medlemmene må ha kompetanse innen samme fagområde som søkeren
- Begge kjønn representert blant de sakkyndige. Hvis det ikke er mulig med representasjon av begge kjønn, må innstillende myndighet bli forelagt en særskilt begrunnelse
- Komiteens leder må være ekstern

Søkerne skal informeres om komiteens sammensetning så snart komiteen er oppnevnt.

17.3 Arbeidsmåte

Sakkyndig komité har som oppgave å vurdere alle kandidatene.¹⁵ Etter en første gjennomgang av søkerens kvalifikasjoner skal komiteen finne fram til et begrenset antall søkere som komiteen finner kvalifiserte framfor de andre. De utvalgte søkerne gis en mer utfyllende vurdering, og komiteen skal beskrive hva som skiller de utvalgte søkerne fra de øvrige. Øvrige kvalifiserte søkere kan gis en summarisk beskrivelse, mens det for de ikke-kvalifiserte søkerne kun må beskrives hvorfor de ikke er kvalifisert.

En søker som trekker søknaden før den sakkyndige vurderingen foreligger, vil normalt ikke bli omtalt.

De sakkyndige skal normalt arbeide som et utvalg og skrive en felles vurdering basert på en enhetlig mal for INN.¹⁶ Det skal fremgå av vurderingen på hvilket grunnlag og i hvilket fagområde søkeren erklæres kompetent, og om vurderingen er enstemmig eller delt. Er det dissens i utvalget, skal begrunnelsen for de forskjellige standpunkter framgå av uttalelsen. Dersom utvalget ikke er enige om å tilkjenne et kompetansenivå, kan ikke kompetanse tilkjennes av ansettelsesmyndigheten.

17.4 Spesialsakkyndige

I tillegg til de ordinære sakkyndige og eventuelt etter forslag fra disse, kan det i særlige tilfeller utpekes én eller flere spesialsakkyndige til å vurdere deler av det materiale søkeren har sendt inn. Spesialsakkyndige gjør individuelle vurderinger som oversendes sakkyndig komite til veiledning.

17.5 Frist for de sakkyndige

De sakkyndiges vurdering skal utarbeides innen rimelig tid, og senest innen tre måneder etter oppnevning. Kortere frist bør avtales f.eks. ved få kandidater eller det er gjort en sortering jf. §16. Dersom vurderingen ikke kan leveres innen fristen, skal dette begrunnes overfor INN.

¹⁵ Unntak dersom det er gjennomført en sortering jf. § 16.

¹⁶ <https://cp.compendia.no/inn/administrative-retningslinjer/653985/download>

17.6 Innstillende myndighets vurdering

Dersom innstillende myndighet finner at vurderingen fra sakkyndig komite ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å vurdere søkerne, kan saken sendes tilbake til de sakkyndige for utfyllende opplysninger. Saken skal sendes tilbake til de sakkyndige når vesentlige opplysninger mangler eller hvis det er saksbehandlingsfeil som kan ha betydning for ansettelsesvedtaket.

17.7 Merknader fra søkere

Hele den sakkyndige vurderingen, samt eventuelle vurderinger fra spesialsakkyndige, sendes som hovedregel alle de vurderte søkerne.

Søkerne har mulighet til å komme med skriftlige innsigelser på saksbehandlingen og merknader til vurderingen innen en fastsatt frist på minimum to uker. Merknader skal alltid oversendes sakkyndig komite, som skal gi en tilleggsuttalelse på bakgrunn av merknadene. Eventuelle merknader og komiteens tilleggsuttalelse vil følge med saken videre til Ansettelsesutvalget.

Muligheten til å komme med merknader gir ikke en utvidet klageadgang, da ansettelsessaker er unntatt fra alminnelige bestemmelser om klageadgang (jf. forvaltningsloven § 3 andre ledd). Hensikten med ordningen er å gi søkerne mulighet til å korrigere eventuelle misforståelser.

DEL 5 INNSTILLINGSPROSESSEN

§ 18 Innstillingsarbeidet

Innstillende myndighet foretar en helhetlig vurdering av søkerne med utgangspunkt i kravene i utlysningsteksten, og fremmer en rangering av de best kvalifiserte søkerne i en innstilling. Rangeringen bygger på hele vurderingsgrunnlaget, både CV og søknad, sakkyndig vurdering, praktisk-pedagogiske ferdigheter, intervju og referanseintervju. Innstillingen er utgangspunktet for ansettelsesorganets behandling av saken.

18.1 Innstillingsmyndighet

Dekan er innstillende myndighet for undervisnings- og forskningsstillinger på fakultetsnivå, mens prorektor/direktør er det for stillinger i høgskoleadministrasjonen.¹⁷

For stillinger hvor Høgskolestyret ansetter, nedsettes et innstillingsutvalg med rektor som leder. Unntaket er kallelser jf. § 4.2 hvor rektor er innstillende myndighet.

18.2 Arbeidsmåte

Innstillende myndighet skal finne frem til den av søkerne som ut fra en helhetsvurdering er best kvalifisert for stillingen, og fremme forslag til vedtak overfor ansettelsesorganet. Innstillende myndighet er ansvarlig for at intervju, prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter og referanseintervju gjennomføres, i tillegg til eventuelle andre vurderingsformer. Dersom det er flere kvalifiserte kandidater, skal normalt minst tre søkere innstilles i prioritert rekkefølge.

Vurderingsgrunnlaget består av

- CV og søknad med vedlegg
- vurdering fra sakkyndig komite
- vurdering av praktisk-pedagogiske ferdigheter

¹⁷ Jf. INNs personalreglement pkt. 4.3 er dekan innstillende myndighet for stillinger på fakultet. Myndigheten kan ikke delegeres, men det praktiske innstillingsarbeidet delegeres normalt til stillingens nærmest leder.

- intervju(er)
- referanseintervjuer
- ev. andre vurderingsformer, som eksempelvis dybdevurderinger eller lignende

§ 19 Innstillingen

Innstilling fra innstillende myndighet skal begrunnes ut fra helhetlig vurderinger av kompetanseprofilen, jf. § 10, og kriterier oppgitt i utlysningen. Denne vurderingen skal bygge på de faktiske opplysninger og vurderinger som er blitt innhentet og dokumentert gjennom vurderingsprosessen. Innstillende myndighet kan ikke legge vekt på udokumentert informasjon som ikke er undersøkt gjennom vurderingsprosessen.

Innstillende myndighet skal påse at saksbehandlingen er gjennomført i henhold til gjeldende lov- og regelverk, herunder at INNs handlingsplan for likestilling, mangfold og inkludering er etterlevd.

19.1. Vurdering av personlige egenskaper

Søkerne som av innstillende myndighet vurderes som mest aktuelle for stillingen, inviteres til intervju og prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter, og vurderes med tanke på personlig egnethet. I tillegg innkalles kvalifiserte søkere fra underrepresenterte grupper jamfør pkt. 7.2.

Hensikten med intervju er å få utfyllende opplysninger om søkerens kvalifikasjoner som fagperson, pedagog, medarbeider og miljøskaper, for å kunne gjøre en dokumentert vurdering av dette. Personlige kvalifikasjoner kan etter en helhetlig vurdering få utslagsgivende betydning i ansettelsessaken, ut fra en saklig begrunnelse knyttet til angitte personlige egenskaper i utlysningen.

Den enkelte søkers personlige egenskaper skal derfor vurderes og omtales med utgangspunkt i krav i utlysningsteksten.

Det er særlig to viktige prinsipper å ta hensyn til når det gjelder vurdering av personlig egenskaper for en stilling:

- 1) Egenskaper som vektlegges må være definert i utlysningsteksten og ha relevans for arbeidet som skal utføres
- 2) Hvis en vektlegger noe hos en av kandidatene, er en forpliktet til også å vurdere dette hos de andre kandidatene.

§ 20 Intervju

Intervju er et sentralt verktøy for å vurdere kandidatens personlige egnethet. Intervjuet brukes også til nærmere avklaring av søkerens utdanningsfaglige kompetanse og videre forskningsplaner. Arbeidsgiver skal i intervju klargjøre overfor søkerne eventuelle spesielle betingelser og andre forhold som er knyttet til stillingen.

Intervjuet gjennomføres normalt av nærmeste leder for stillingen, som i tillegg utpeker en-to andre fagansatte fra fagmiljøet. Ansattrepresentanter skal i tillegg inviteres til å delta. Intervjugruppen kan suppleres.

Intervjugruppen gjennomfører en eller flere samtaler med søkere, og det innhentes referanser jf. § 21. Det skal føres notater over hvilke temaer som er tatt opp, hvilke opplysninger kandidaten har gitt, samt eventuelle foreløpige vurderinger intervjugruppen har gjort.

§ 21 Referanseintervju

Det innhentes referanser fra kandidaten under eller i forbindelse med intervjuet. Normalt vil det være aktuelt å kontakte tidligere og nåværende arbeidsgivere, f.eks. personalansvarlig leder og

veileder. Kandidater som vegrer seg for å oppgi nåværende leder som referanse bør utfordres på dette. Kun personer som søkeren oppgir som referanser kan kontaktes.

Referanseintervjuer brukes for å kontrollere de opplysninger som søkeren har gitt om tidligere arbeidsforhold og de inntrykk en har dannet seg av søkeren. Referanseintervju skal også gjennomføres for interne søkere.

Dersom referanser oppgir nye opplysninger som endrer innstillende myndighets syn på kandidatens kvalifikasjoner eller egnethet for stillingen, skal kandidaten få anledning til å kommentere opplysningene, f.eks. gjennom et nytt intervju.

§ 22 Prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter

Hensikten med prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter er å dokumentere evne til å formidle forskningsbasert kunnskap tilpasset den relevante målgruppen. Prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter kan også gi bidrag til vurdering av personlig egnethet, eksempelvis gjennom å observere interaksjon mellom søkeren og studenter, eller til å vurdere søkerens digitale kompetanse gjennom bruk av ulike digitale læringsformer og læringsteknologier.

INN har en egen prosedyre for prøving av praktisk-pedagogiske ferdigheter, som bl.a. beskriver alternativer prøvingsformer, som skal følges.¹⁸

§ 23 Rangering

Normalt skal minimum tre søkere innstilles i rekkefølge, forutsatt at det er så mange kvalifiserte søkere til stillingen.

Vurderingen skal gjøres ut ifra kvalifikasjonsprinsippet, som innebærer at den best kvalifiserte søkeren basert på utdanning, erfaring og personlig egnethet skal ansettes i stillingen, og vurderingen skal være utledet av:

- utlysningsteksten og stillingsbeskrivelsen
- de sakkyndiges vurdering
- vurdering av praktisk-pedagogiske ferdigheter
- intervjuer og innhentede referanser om personlig egnethet for stillingen

Innstillende myndighet må dermed vekte de ulike kvalifikasjonene opp mot hverandre i den endelige rangeringen. Det skal gis en begrunnelse for rekkefølgen de innstilte søkerne er satt opp i.

23.1. Praktisering av kvoteringsreglene

Dersom ett kjønn er klart underrepresentert innenfor en stillingskategori av undervisnings- og forskningsstillinger, og søkere er likt eller tilnærmet likt kvalifisert, skal det legges vekt på å oppnå likestilling mellom kjønn jf. UH-lovens § 7-1 andre ledd.

Dersom et kjønn utgjør mindre enn 40 % av de ansatte i en stillingsgruppe, vurderes det normalt som en klar underrepresentasjon. Vurderingen skal ta stilling til om det er systematisk eller tilfeldige forhold.

Søkere med nedsatt funksjonsevne eller lengre fravær fra arbeid og utdanning, kan ansettes dersom de er tilnærmet like godt kvalifisert som den best kvalifiserte søkeren.

¹⁸ <https://cp.compendia.no/inn/administrative-retningslinjer/file/download/68171/base> , 17/03159-20

DEL 6 ANSETTELSEN

§ 24 Ansettelse

Ansettelsen skjer på grunnlag av innstilling. Ansettelsesorganet avgjør i siste instans hvem av de innstilte søkerne som er best kvalifisert og skal få tilbud om stillingen. Ansettelsesorganet har ansvar for å sikre at saksbehandlingen har vært forsvarlig og i tråd med gjeldende regelverk, at likestillingshensyn er ivaretatt og at kvalifikasjonsprinsippet er fulgt.

Hvis ansettelsesorganet vurderer at uttalelsen fra de sakkyndige ikke kan danne grunnlag for ansettelsesvedtak, kan organet selv beslutte å oppnevne ny sakkyndig komite og gjennomføre ny sakkyndig vurdering. Dette er en løsning som bare bør brukes i helt spesielle tilfeller, og etter dialog med innstillende myndighet. Søkerne skal informeres om oppnevning av den nye sakkyndige komiteen.

§ 25 Ansettelsesmyndighet

Ansettelsesutvalget har myndigheten til å foreta ansettelser i undervisnings- og forskerstillinger. Unntaket er i stilling som rektor, prorektor og dekan, samt kallelser, som foretas av høgskolestyret.

INNs personalreglement pkt. 2 åpner for å delegere ansettelsesmyndighet til dekan i enkelte tilfeller.¹⁹

DEL 7 - OPPRYKK OG OVERGANG

§ 26 Avgrensning av opprykk og overgang

Ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger kan tilkjennes

- Opprykk til høyere stillingskode innenfor samme karrierestige jf. forskriftens § 3-13.
 - Universitets- og høyskolelektor kan tilkjennes opprykk i begge karrierestigene.
- Overgang mellom stillingskoder på samme nivå i karrierestigene jf. forskriftens § 3-15.

Det kan bare tilkjennes opprykk og overgang innenfor det fagområdet en er ansatt innen.

Opprykk og overgang gir rett til endret tittel, men ingen rett til endrede arbeidsoppgaver.

§ 27 Kompetansevurdering

Arbeidsgiver kan beslutte å igangsette en kompetansevurdering etter dialog med den ansatte. Dette skjer normalt etter gjennomføringen av et kompetansehevende arbeid.

I tillegg har ansatte som ikke har blitt kompetansevurdert i INN i løpet av de siste to årene, rett til å få sin kompetanse vurdert. Begrensninger på rettigheten:

- Dersom det tidligere er lyst ut stilling innen samme fagområde på trinnet høyere i karrierestigen, oppstår retten først to år etter søknadsfristen til stillingen.
- Ansatte i følgende kategorier har ikke rett til å bli kompetansevurdert:
 - Ansatte som skal slutte i virksomheten innen et år
 - Ansatte i innstegstillinger
 - Ansatte i ekstraervert.

¹⁹ [INNs personalreglement](#) (p360)

§ 28 Kompetansekrav

Kompetansekravene ved opprykk og overgang følger av kompetansekravene ved ansettelse jf. § 11-14. Ved opprykk og overgang kan det ikke gjøres unntak for kravet til språk og utdanningsfaglig kompetanse.

§ 29 Vurdering og tilkjennelse av opprykk og overgang

Vurdering av kompetanse ved opprykk og overgang skal gjøres av sakkyndig komite jf. § 18.

Tilkjennelse av kompetanse ved opprykk og overgang gjøres av Ansettelsesutvalget jf. § 24-25. Ansettelsesutvalget kan, etter vurdering av kvalitet og relevans, akseptere sakkyndige vurderinger gjort ved andre virksomheter, forutsatt at vurderingen er gjort i tråd med forskriftens krav og er mindre enn fem år gammel på søknadstidspunktet.

Virkningstidspunkt for opprykk og overgang skal være fra dato for innlevert søknad.

For øvrig gjelder kravene til saksbehandling ved ansettelse også ved opprykk og overgang.

DEL 8 – KLAGE OG OMGJØRING

§ 30 Klage og omgjøring av vedtak

Vedtak om ansettelse og opprykk kan ikke påklages og er unntatt fra reglene om begrunnelse og omgjøring, jf. forvaltningsloven § 3 andre ledd.

Et vedtak i en ansettelsessak kan likevel omgjøres hvis ansettelsesorganet vurderer at vilkårene i forvaltningslovens § 35 er oppfylt. Omgjøring kan for eksempel skje om vedkommende ikke er informert om vedtaket eller hvis vedtaket lider av slike feil at det må anses ugyldig. Omgjøring før søker er informert kan være hensiktsmessig for eksempel i tilfeller hvor det framkommer avgjørende nye opplysninger kort tid etter at vedtaket er truffet. Et vedtak kan for eksempel være ugyldig om det er begått saksbehandlingsfeil som gjør at det er grunn til å tro at vedtaket hadde blitt et annet om feilene ikke var begått.

Eierskap og revisjon

Versjonslogg:
Vedtatt i Høgskolestyret dd.mm.2024, etter drøfting i IDF dd.mm.2024

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

D6/24

Høgskolen
i Innlandet

O23/24

Arkivsak-dok. 24/03435-10
Saksbehandler Olaf Kristian Sund
Saksbehandler Lars Petter Mathisrud

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

ETABLERINGEN AV INN-KVM - KOMPETANSEVURDERINGSMATRISSE FOR HØGSKOLEN I INNLANDET

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskolestyret tar informasjonen om etablering av en kompetansevurderingsmatrise for Høgskolen i Innlandet (INN-KVM) til orientering.

Sammendrag:

Høgskolestyret ble orientert om DORA-erklæringen, Coara-initiativet og NOR-CAM i styremøte 15.12.2022. Sammen med Åpen forskning er de trinn i utviklingen som over tid har pågått i av forsknings- og utdanningssektoren internasjonalt.

Endringen har ledet til bredere grunnlag av kompetanse og ferdigheter hos forskere, reduksjon av ensidig bruk av kvantitative mål, økt vekt på åpne forskningsprosesser, fokus på bredere kompetansevurderinger og behov for å være tydeligere på hva som er meritterende aktiviteter i undervisnings- og forskningsstillinger. HINN har forpliktet seg til å delta i og bidra til utviklingen, både gjennom å underskrive DORA-erklæringen (Declaration on Research Assessment, <https://sfdora.org/>) i 2018 og COARA-initiativet i 2023.

DORA-erklæringen:

DORA-erklæringen inneholder et sett av anbefalinger om god praksis for kvalitetsvurderinger, og oppfordrer til ikke å legge tidsskriftenes innflytelsesfaktor til grunn når prosjektfinansiering tildeles eller ved ansettelses og opprykk. I stedet skal faglig kvalitet og oppnådde forskningsresultater vurderes på et bredere grunnlag med fokus på innhold. DORA har i dag blitt et verdensomspennende initiativ som dekker alle vitenskapelige disipliner og alle viktige interessenter, inkludert finansiører, forlag, akademiske foreninger, institusjoner og forskere.

Anbefalingene i DORA som HINN har forpliktet seg til er som følger:

- Ikke bruk journalbaserte beregninger, for eksempel Journal Impact Factors, som et mål på kvaliteten på individuelle forskningsartikler, for å vurdere en individuell forskers bidrag, eller i ansettelses-, forfremmelses- eller finansieringsbeslutninger.

- Vær eksplisitt om kriteriene som brukes i beslutninger om ansettelse-, ansettelse- og forfremmelse. Fremhev tydelig, spesielt for forskere tidlig i forskerkarrieren, at det vitenskapelige innholdet i en artikkel er mye viktigere enn publikasjonsberegninger eller identiteten til tidsskriftet den var publisert i.
- I kvalitetsvurderingen, vurder verdien og virkningen av alle forskningsresultater (inkludert datasett og programvare) i tillegg til forskningspublikasjoner, og vurder et bredt spekter av effektmål, inkludert kvalitative indikatorer for forskningseffekt, som innflytelse på politikk og praksis.

Coara-initiativet:

HINN fulgte opp med å slutte seg til Coara-initiativet i 2023, på lik linje med de fleste andre virksomhetene i sektoren. Med dette forpliktete HINN seg i enda større grad å følge opp DORA-erklæringen, samt å

- Anerkjenn mangfoldet av bidrag til forskning og utvikling, og ulike karriereveier, i samsvar med behovene i sektoren.
- Basere vurderinger av forskning primært på kvalitativ evaluering gjennom fagfellevurderinger, støttet av ansvarlig bruk av kvantitative indikatorer
- Fase ut uheldig vurdering av tidsskrift- og publikasjonsbaserte målinger, spesielt uheldig bruk av Journal Impact Factor (JIF) og h-indeks
- Unngå bruk av rangeringer av forskningsorganisasjoner i forskningsvurdering

I HINN har det vært jobbet med å endre hvordan man vurderer forskning, med mer fokus på kvalitet og mindre på tellekanter, øke bevisstheten om bredden i relevant kompetanse, evaluerer og utvikle praksis videre. En klar milepæl i dette arbeidet er å etablere en egen kompetansevurderingsmatrise (INN-KVM) etter modell av NOR-CAM - The Norwegian Career Assessment Matrix.

NOR-CAM:

Målet med NOR-CAM har blant annet vært å etablere et helhetlig rammeverk og inkludere en større bredde av kompetanse for vurdering av akademiske karrierer som:

- balanserer kvantitative og kvalitative mål og dokumentasjonsformer for faglig kvalitet og kompetanse
- muliggjør ulike karriereløp og fremmer høy kvalitet på de tre nøkkelområdene: utdanning, forskning og samspill med samfunnet
- anerkjenner de vitenskapelig ansattes uavhengighet og individuelle kompetanser og deres prestasjoner i grupper og gjennom samarbeid
- verdsetter åpne forskningspraksiser (inkludert åpne vurderingssystemer)
- oppmuntrer til akademisk ledelse av høy kvalitet

Rammeverket presenteres i veilederen som en matrise; «NOR-CAM – The Norwegian Career Assessment Matrix. Oppsummert inneholder NOR-CAM følgende:

- 6 kompetanseområder som skal vurderes – uavhengig av kompetansenivå
 - Forskningsresultater
 - Forskningsprosessen
 - Utdanningsfaglig kompetanse

- Samspill med samfunnet, formidling og innovasjon
 - Ledelse og verv
 - Annen erfaring
- Eksempler på resultater og kompetanser for de 6 kompetanseområdene
 - Ferdigheter
 - Fag
 - Resultat/virkning
- Forventninger til kandidatens egenrefleksjon (kvalitativ egenvurdering) rundt kompetanser som er dokumentert/beskrevet

INN-KVM:

Det ligger implisitt i NOR-CAM at verktøyet skal tilpasses lokale forhold. Høgskolen har over et drøyt år jobbet med å etablere en egen kompetansevurderingsmatrise etter modell av NOR-CAM. Prosessen ble utsatt for å koordineres med ny UH-lov og forskrift, og de nye retningslinjene for ansettelse, opprykk og overgang. Dokumentet foreligger nå som et ferdig dokument, som har fått navnet INN-KVM – Kompetansevurderingsmatrise for Høgskolen i Innlandet.

Dokumentet er utarbeidet av en arbeidsgruppe nedsatt av FoU-avdelingen, med bistand fra HR-avdelingen. Dokumentet har vært på høring hos fakultetene, som også har involvert enkelte forskningsmiljø for å få innspill til hvordan dokumentet bør utformes. Det har også blitt drøftet i Utdannings- og FoU-utvalget, senest i september 2024. Dokumentet skal nå drøftes i IDF og av Høgskolestyret, før Rektor beslutter etableringen av INN-KVM.

Etableringen av INN-KVM vil være en milepæl i arbeidet med å følge opp DORA-erklæringen og Coara-initiativet, men er på ingen måte et ferdig prosjekt. Selve dokumentet skal være et levende dokument, som tilpasses etter utvikling i sektoren og lokal bruk og behov.

Den interne høringsrunden viser både at a) selve dokumentet INN-KVM er komplekst og krevende, både å forstå og praktisere og b) at vi fortsatt må jobbe med forståelse for intensjonene bak hele kulturendringen i sektoren. Det understreker behovet for å jobbe med både opplæring og informasjon, veiledning om og tilpasning av kompetansevurderingsmatrisen, og at dette må være et løpende arbeid.

Vedlegg:

Utkast til kompetansevurderingsmatrise for INN - INN-KVM 16.09.2024

INN-KVM Kompetansevurderingsmatrise for undervisnings- og forskningsstillinger, inkludert stillinger vurdert på grunnlag av kunstnerisk utviklingsarbeid (KU)

Vedtatt av rektor XX.XX.2024 etter behandling/drøfting i FoU-utvalget 03.09.2024, utdanningsutvalget 30.08.2024, IDF 13.09.2024 og styremøte 26.09.2024

NOR-CAM, Verktøy for tilpassede vurderinger i akademiske karrierer, er utarbeidet av arbeidsgruppe nedsatt av Universitets- og høghskolerådet våren 2021. Verktøyet bygger på en videreutvikling av The Open Science Career Evaluation Matrix (OS-CAM) og skal fungere som et rammeverk for vurdering av generell faglig aktivitet (resultater og kompetanser). En hovedhensikt er å vurdere flere kompetanseområder mer systematisk.

INN-KVM, bygger på NOR-CAM, med en tilpasning til høgskolens kriterier fastsatt i INNs Retningslinjer for ansettelse, opprykk og overgang i undervisnings- og forskningsstillinger vedtatt xx.xx.2024. Disse retningslinjene inkluderer også ansettelse gjort på grunnlag av KU-kvalifikasjoner. Henviisninger i matrisen viser til retningslinjene, og matrisen inngår som et vedlegg til retningslinjene. Både matrisen og retningslinjene forholder seg til den nasjonale [forskriften for undervisnings- og forskningsstillinger](#), som regulerer minimumskravene for kompetanse i de ulike stillingskodene. Minimumskravene er ikke påvirket av bredden i kompetanseområder i matrisen.

Matrisen skal først og fremst brukes i utformingen av stillingsutlysninger, og i karriereplanleggingen for både ledere og medarbeideren selv. Matrisen er også tenkt som et virkemiddel for medarbeidere som vil søke kvalifikasjonsopprykk og overgang, samt enhetsledere og medlemmer av komiteer som vurderer søknadene. Matrisen kan også brukes som et verktøy for personer som vil søke vitenskapelig stilling i INN.

Kompetanseområder

I samsvar med INNs retningslinjer for ansettelse og opprykk er INN-KVM delt inn i kompetanseområdene; forsknings-/KU-kvalifikasjoner, utdanningsfaglig kompetanse, kunnskap i bruk, kompetanse for akademisk ledelse, verv og administrasjon samt personlig egnethet. For hvert kompetanseområde eksemplifiserer matrisen i egne kolonner resultater og kompetanse, dokumentasjon og refleksjon. Personlig egnethet vurderes kun ved ansettelse, ikke ved kvalifikasjonsopprykk og overgang.

Resultater og kompetanse, dokumentasjon og refleksjon skal først og fremst vise hva man har gjort og oppnådd på de ulike kompetanseområdene, samt kvalitet, utvikling og bredde i virksomhet og resultater. Matrisen har mange kulepunkter ettersom den skal eksemplifisere muligheter for ulike momenter som kan trekkes inn, ikke fordi hvert enkelt punkt skal dekkes. Punktlistene er heller ikke uttømmende. Alle kan ikke være gode på alt! Ved utlysning av ledig stilling skal en kunne vektlegge noen kompetanser og egenskaper foran andre.

Vurderingskriteriene og vektingen av disse vil også variere mellom ulike karrierenivå. Hvordan de ulike kompetanseområdene er tenkt vektet i vurderingsprosessen bør komme frem av utlysningsteksten. Vektingen må være i tråd med rammene satt i nasjonal forskrift og INNs retningslinjer til disse.

Resultater og kompetanser

Matrisen er fleksibel og kan benyttes til ulike formål, aktiviteter og stillinger. Hvilke resultater og kompetanser som skal telle ved ansettelse kan variere ut fra hvilken stilling som skal besettes og hvilken profil stillingen lyses ut med. Det samme gjelder ved kvalifikasjonsopprykk. Kolonnen inneholder flere eksempler på hva som kan være relevant.

Dokumentasjon

Vurderingen av de ulike kvalifikasjonsområdene skal bygge på en dokumentasjon som gjør det mulig å ta stilling til kvaliteten i dem. Matrisen inneholder en nærmere beskrivelse med eksempler på aktuell dokumentasjon av de ulike kvalifikasjonsområdene. Det er lagt vekt på å formulere eksemplene slik at de dreier seg om aktiviteter og resultater av slike kvalifikasjoner, ikke om «evner» eller «forutsetninger».

Refleksjon

Denne kolonnen gjelder søkerens refleksjon og subjektive vurdering av sine resultater og kompetanser på kvalifikasjonsområdene. Målet er å få til et godt samspill mellom de dokumenterbare og/eller målbare størrelsene og søkers kvalitative vurdering av disse. På denne måten vil vi bidra til at kvantitative mål og bibliometri kun er en del av en helhet. Refleksjon kan vise om søkeren forholder seg til de ulike kompetanseområdene som er preget av systematisk undersøkelse og refleksjon knyttet til bevisst bruk av vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap.

1 Kvalifikasjoner forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid - for professor/førsteamanuensis

Resultater og kompetanser	Eksempler på dokumentasjon	Refleksjon
• vitenskapelige publikasjoner • faglige publikasjoner (fagbøker, forskningsrapporter, faglige presentasjoner og annen forskningsvirksomhet) • forestillinger, filmer, konserter, utstillinger, kataloger og annen kunstnerisk-/museal virksomhet åpen publisering og arbeid for å fremme åpen forskning, derunder deling av datasett, forskningsverktøy, metoder og programvare (Open Access) • utforming og utvikling av forsknings- og utviklingsprosjekter, ◦ initiativ til, medvirkning i og ledelse av utviklingsprosjekter ◦ samarbeid internt og eksternt ◦ tilslag på ekstern finansiering • tverrfaglighet, etablering av kollegiale nettverk og faggruppesamarbeid • sampublisering med kollegaer internt, nasjonalt og internasjonalt • konsortiebygging • bidrag til innovasjon basert på forskning og faglig utviklingsarbeid	• publikasjonsliste • innsendte publikasjoner • Cristin-registreringer • kunstneriske originalarbeider og gjengivelse av kunstnerisk arbeid • dokumentasjon på kunstnerisk virksomhet, omtaler eller kritikker i anerkjente publikasjoner • oppfinnelser, patenter, programmer og modeller mv • attester, bekreftelse på deltakelse • vitnemål • tildelingsbrev • priser, andre påskjønnelser • Dokumentasjon av forskningsaktivitet i ORCID	• resultatenes kvalitet og relevans for forskningsfeltet • egen rolle i forsknings- og utviklingsarbeid og i forskningssamarbeid • bidrag til åpen forskning og åpenhet i forskningsprosessen • forskningsetikk • ansvarlig forskning og innovasjon (RRI) • bidrag til tverrfaglig samarbeid • hvordan og hvorfor ulike aktører innenfor og utenfor academia har vært involvert i forsknings-/utviklingsprosessen • egen utvikling over tid

• virksomhet som fagfelle i faglige/vitenskapelige tidsskrifter • redaksjonsvirksomhet • vurderingsarbeid ved ansettelse i vitenskapelige stillinger og bedømmelse for grader • utvikling av infrastruktur for forskning Resultater og kompetanse opplistet under 1 Kvalifikasjoner faglig utviklingsarbeid kan også vurderes som meritterende		
--	--	--

1 Kvalifikasjoner faglig utviklingsarbeid - for dosent/førstelektor

Resultater og kompetanser	Eksempler på dokumentasjon	Refleksjon
• systematisk bruk av kunnskap fra forskning og/eller praktisk erfaring til å utvikle nye eller forbedre eksisterende ◦ læringsressurser, fagbøker o.l ◦ undervisningsmetoder, og -opplegg o.l, inkl. emner, studieprogram mm. • deling av utviklingsverktøy og -metoder • utforming og utvikling av forsknings- og utviklingsprosjekter, ◦ initiativ til, medvirkning i og ledelse av utviklingsprosjekter ◦ samarbeid internt og eksternt ◦ tilslag på ekstern finansiering • tverrfaglighet, etablering av kollegiale nettverk og faggruppesamarbeid • sampublisering med kollegaer internt, nasjonalt og internasjonalt • bidrag til tilgjengeliggjøring av publikasjoner	• Utviklede/publiserte læringsressurser, fagbøker • Utviklede metoder, opplegg, • Beskrivelser av undervisningsemne, studieprogram • attester, bekreftelse på deltakelse • vitnemål • tildelingsbrev • priser, andre påskjønnelser	• utviklingsarbeidets kvalitet og relevans • egen rolle i forsknings- og utviklingsarbeid og i prosjektsamarbeid • bidrag til åpen forskning og åpenhet i forskningsprosessen • bidrag til tverrfaglig samarbeid • hvordan og hvorfor ulike aktører innenfor og utenfor akademia har vært involvert i utviklingsprosessen • egen utvikling over tid

• konsortiebygging • bidrag til innovasjon basert på forskning og faglig utviklingsarbeid • ekstern finansiering av utviklingsprosjekter • virksomhet som fagfelle i faglige/vitenskapelige tidsskrifter • redaksjonsvirksomhet • vurderingsarbeid ved ansettelse i vitenskapelige stillinger og bedømmelse for grader Resultater og kompetanse opplistet under 1 <i>Kvalifikasjoner forskning/kunstnerisk utviklingsarbeid</i> kan også vurderes som meritterende		
--	--	--

2. Utdanningsfaglig kompetanse

Resultater og kompetanser	Dokumentasjon	Refleksjon
• gjennomført undervisning på bachelor-, master og phd-nivå • planlegging, vurdering og utvikling av emner og undervisningsopplegg • forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til ulike former for undervisningsrelatert arbeid • pedagogisk utdanning • gjennomføring av eksamens- og vurderingsarbeid • utarbeidelse av nye (digitale) vurderingsformer • veiledning på ulike nivå • utdanningsledelse, utvikling/fornyelse av studieprogrammer/-emner • aktiv bruk av digital kompetanse i undervisning og veiledning • innovativ bruk av digitale læringsmiljø og -redskaper	• utdanningsfaglig mappe • utdanningsorientert FOU-arbeid formidlet i bøker og, eller tidsskrifter • presentasjoner på konferanser der undervisning og utdanning er tema • deltakelse i emneplanutvikling • praksisrettet utviklingsarbeid • planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning • oppgavefaglig veiledning i bachelor og masterutdanninger • akkrediteringssøknader • eksempler på vurderings- og eksamensoppgaver • sensureringsarbeid • eksempel på bruk av studentevalueringer	Tydelig fokus på studentenes læring: • hvordan læringsressurser knyttes til egen praksis • sammenheng mellom undervisningsdesign og -læring • bruk av studentevalueringer En klar kvalitativ utvikling over tid: • hvilke prinsipper, refleksjoner og erfaringer som har vært sentral for egen utvikling • begrunnelser for valg i egen undervisningspraksis En forskende tilnærming til undervisning og læring: • hvordan undervisning/ studietilbud fungerer og hvorfor • hvordan ulike former for studentdata analyseres og anvendes for å styrke læringsprosesser

• utarbeidelse av lærebøker, digitale læremidler og andre læringsressurser • medvirkning i analyser og evaluering av utdanning og utdanningskvalitet • kollegialt samarbeid knyttet til arbeid med utdanningskvalitet • deltakelse i utvikling av utdanningskvalitet i fagfellesskap • deltakelse i ulike kollegalæringsprosesser • utvikling og deling av nye læremidler	• oppnevning i komiteer • lærebøker, kompendier, oppgavesamlinger, illustrasjonsmateriell, videomateriell og rapporter • ulike typer fagfellearbeid • lenke til nettressurser (MOOCs etc) utviklet • Yrkeserfaring fra relevant praksisfelt • vitnemål, kursbevis, attester • priser eller andre påskjønnelser	• hvordan bruke forskningsbasert kunnskap til å skape bedre læring Kollegial holdning og fokus på kollektiv utvikling av undervisnings- og utdanningskvalitet: • egne bidrag til ulike fagmiljø • nyttiggjøring av kollegers erfaring • egen rolle i formelle og uformelle prosesser på utdanningsfeltet
--	--	---

3. Kunnskap i bruk (formidling, innovasjon og samspill med samfunnet)

Resultater og kompetanser	Dokumentasjon	Refleksjon
• arbeid for å fremme åpen publisering • populærvitenskapelig formidling (publikasjoner, foredrag, intervjuer og mediebidrag, deltakelse i fag- og samfunnsdebatten m.m) • medvirkning i offentlig utredningsarbeid • kunstnerisk formidlingskompetanse: ○ utøvende virksomhet eller kunstneriske objekter ○ scenisk virksomhet; forestillinger, konserter og koreografier ○ bruk av fysiske eller digitale plattformer for lyd og bilde ○ deling av forskningsbasert/praksisbasert kunnskap i relevante kunstmiljøer ○ deltakelse i nasjonale/internasjonale nettverk rundt kunstnerisk forskning ○ bruk av læringsplattformer, som enetimer, kurs, workshops og mesterklasser.	• populærvitenskapelige formidling (publikasjoner, foredrag m.m) • eksempler/lenker til deltakelse i offentlig debatt og utredningsarbeid • utdanning for forskningsformidling/oversettelsesarbeid • annen dokumentasjon på kunstnerisk formidlingskompetanse • eksempler/lenker til nettressurser som dokumenterer aktivitet, bidrag og resultater • publikasjonsliste, innsendte publikasjoner og Cristin-registreringer • utredninger • kataloger • databaser • ordboksarbeid, termbaser o.l • patenter og lisenser • modeller	• formidlingens kvalitet og relevans • arbeid for å fremme åpen publisering • begrunnelser for valg i egen formidlingspraksis • resultatenes kvalitet, relevans og effekt i samfunnet • samspillet mellom forskning og bruk av kunnskap i praksis • eksterne aktørers bidrag til forskningen • bidrag til deling av forsknings- og undervisningsresultater med allmennhet og andre • bidrag til tverrfaglig samarbeid • egen praksis i lys av kunnskap på området • egen utvikling over tid • hvilke prinsipper, refleksjoner og erfaringer som har vært sentrale for egen utvikling

- foredrag/kurs - bidrag til ivaretagelse av norsk fagspråk - bidrag for å løse komplekse samfunnsutfordringer regionalt, nasjonalt og internasjonalt - samarbeid - bidrag til utvikling av samarbeid med samfunns-, kultur- og arbeidsliv - utvikling og ivaretagelse av faglige nettverk, regionalt, nasjonalt og internasjonalt - bidrag til kommersialisering av forskning eller innovasjon (patenter, entreprenørskapsaktiviteter, lisensieringskontrakter eller bidrag til oppstart av nye selskaper på grunnlag av forskningsbasert kunnskap - forskningsprosjekter gjennomført i samarbeid med eller på oppdrag fra næringsliv, offentlig sektor eller frivillige organisasjoner - deltakelse i offentlige utredninger, kommisjoner, styrer, råd og utvalg - bidrag til utstillinger og messer - omfattende uformell rådgivning til beslutningstakere i privat, offentlig eller frivillig sektor med utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap	- vitnemål/kursbevis - attester - referanser	
---	--	--

4. Akademisk ledelse, verv og administrasjon

Resultater og kompetanser	Dokumentasjon	Refleksjon
- ledelse i og utenfor akademia - institusjons- og enhetsledelse - forskningsledelse - utdanningsledelse	- vitnemål - attester - referanser - SPA-rapporter, eller annen oversikt overgjennomføring av studietiltak	- bidrag i formelle og uformelle lederroller - egen praksis i lyse av kunnskap på området - egen utvikling over tid. Hva har du ønsket å oppnå, hvordan har du forsøkt å realisere dette?

○ Lede arbeid med analyser og evaluering av utdanning og utdanningskvalitet ○ Lede kollegiale samarbeid knyttet til arbeid med utdanningskvalitet ○ Lede arbeid med utvikling av utdanningskvalitet gjennom etablering og oppfølging av tiltak • ledelse av forskningsprosjekter/-nettverk • utvalsarbeid • deltakelse i styrer og råd • lederutdanning og -erfaring • utdanning og erfaring innenfor administrasjon • erfaring fra verv som tillitsvalgt, verneombud, ansattrepresentant etc	• CV med henvisning til nettsider som dokumenterer erfaringen	• ledelse som bidrag til resultatoppnåelse • hvordan stiller du deg til fremtidige lederoppgaver? • bidrag til strategiarbeid • bidrag til strategier og politikkutvikling rundt åpen forskning • hvordan erfaringer innen ledelse og administrasjon bidrar til å styrke kompetanse på de andre områdene
---	---	--

5. Personlig egnethet

Kompetanser	Dokumentasjon	Refleksjon
• verdigrunnlag og motivasjon • faglig integritet og fokus på kvalitet • tverrfaglig nytenkning og -samarbeid • arbeidskapasitet og effektivitet • kommunikasjonsevner, i fagmiljø og overfor studenter • utvikling av læringsmiljø • utviklingsorientering, motivasjon for å utvikle ny kunnskap sammen med andre • samarbeidsevner og evne til å samarbeid med personer med ulik fagbakgrunn • bidrag til utvikling av et konstruktivt arbeidsmiljø • bidrag til faglig og tverrfaglig samarbeid ved egen institusjon • tilstedeværelse for kollegaer og studenter • andre egenskaper som har bidratt til resultater som er relevante for stillingen	• intervju • referanser • attester • referansebrev/anbefaling	• kollegial holdning og praksis • egen rolle i forsknings- og utdanningssamarbeid • bidrag til tverrfaglig samarbeid • bidrag til utvikling av konstruktivt arbeidsmiljø • betydning av tilstedeværelse for kollegaer og studenter • hvordan personlige egenskaper bidrar til å styrke kompetanse på andre kvalifikasjonsområder

Høgskolen
i Innlandet

O24/24

Arkivsak-dok. 24/04116-2
Saksbehandler Kai Tore Bakke
Saksbehandler Stine Grønvold

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

HØRING: FORSLAG OM ENDRINGER I STUDIEKVALITETS- OG STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN - NYE KRAV TIL INSTITUSJONSAKKREDITERING OG KVALITETSARBEID

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret gir rektor fullmakt til å slutføre høringssvaret i tråd med de innspill som kommer i møtet.

Sammendrag:

Høgskolen i Innlandet har fått til høring fra Kunnskapsdepartementet forslag om endringer i forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og forskrift 7. februar 2017 nr. 137 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

Forslaget innebærer en sammenslåing av regler som ligger i dagens to forskrifter. Høringsnotatet gjør rede for innholdsmessige endringer (se vedlegg).

Henholdsvis utdanningsutvalg og forskningsutvalg har fått høringsnotatet til diskusjon. Høgskolen har forfattet et høringssvar som finnes vedlagt.

Vi ber høgskolestyret spesielt se på punktene om beslutningsmyndighet og helhetlig vurdering. Når det gjelder beslutningsmyndighet er det et spørsmål om hvorvidt institusjonsakkreditering skal være underlagt «demokratisk kontroll» eller om den skal være «faglig, uavhengig og ikke-politisk». Vi har i høringssvaret pekt på at regulering bør skje i lov og forskrift, men at akkreditering bør være faglig begrunnet og dermed ikke politisk besluttet.

Departementet vil videreføre kravet om helhetlig vurdering i forbindelse med institusjonsakkreditering. Dette mener vi er uheldig fordi det åpner for skjønn og en mer tilfeldig behandling av søkerne. Det er for eksempel ikke fastlagt uttømmende kriterier for en slik helhetlig vurdering.

Vedlegg:

Høgskolen
i Innlandet

- Høringssvar
24_04116-1 Høringsnotat institusjonsakkreditering og kvalitetsarbeid
884800_1_1 Forslag om endringer i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften -
Endrede krav til institusjonsakkreditering og kvalitetsarbeid
- Høringsnotat. Forslag til endringer i forskrift om kvalitetssikring og
kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften)

Deres ref:

24/2887

Dato

30. september 2024

Høringssvar: Forslag om endringer i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften. Endrede krav til institusjonsakkreditering og kvalitetsarbeid

Høgskolen i Innlandet (HINN) takker for anledning til å komme med innspill til de foreslåtte endringene i studiekvalitets- og studietilsynsforskriften.

Beslutningsmyndighet

Departementet foreslår at beslutningsmyndigheten for vedtak om institusjonsakkreditering skal være under demokratisk kontroll og dermed fortsatt gjøres av Kongen i statsråd (3.2.4 og 3.3.5).

HINN er uenig i dette og vil støtte ekspertutvalgets konklusjon om at det politiske nivået «skal fastsette krav og kriterier for å bli universitet gjennom lov og forskrift. Samtidig må vurderingen av om en institusjon skal akkrediteres som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole være faglig, uavhengig og ikke-politisk». Dette er ikke minst viktig i en periode i Europa hvor faglig autonomi utsettes for press enkelte steder.

Helhetlig vurdering

Departementet ønsker å videreføre kravet om helhetlig vurdering i forbindelse med institusjonsakkreditering (§1-1, sjette ledd). Departementet foreslår nå at institusjonens strategi skal være et av vurderingsmomentene, fordi dette er nyttig «for å vurdere institusjonens samfunnsoppdrag, og for å stimulere til mangfold».

HINN mener at et krav om helhetlig vurdering i forbindelse med institusjonsakkreditering er problematisk av flere grunner:

(1) Departementet peker på at dette ikke skal medføre ytterligere dokumentasjonskrav. Det er imidlertid vanskelig å se at et slikt krav, med en liste som ikke er uttømmende, ikke vil lede til at det opplevde dokumentasjonskravet blir høyere på de andre mer formaliserte områdene.

(2) Når departementet på side 40 sier at «vurderingen skal være helhetlig, og oppramsingen av relevante momenter er dermed ikke uttømmende» innebærer det at grunnlaget for vurderingen ikke er fastlagt. Det er vanskelig å se at dette ikke vil lede til en mer tilfeldig prosess.

(3) Formålet med en helhetlig vurdering er å vurdere hvorvidt institusjonen er i stand til å «forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir». §1-1, sjette ledd inkluderer institusjonens strategiske mål som grunnlag for å gjøre denne helhetlige vurderingen. «Strategi» (§1-1 tredje ledd) og «strategiske mål» er vide begrep. Hvis man med det sjette leddet mener at institusjonen faktisk gjør det den sier den skal gjøre, så kan dette være relevant for å forstå institusjonens bruk av sin akkrediteringsmyndighet. Hvis det derimot handler om «å vurdere institusjonens samfunnsoppdrag og for å stimulere til mangfold» har dette et element av politisk styring i seg fra en faglig oppnevnt komité eller etat. Den politiske styringen bør skje av folkevalgte i tilknytning til, for vår del, utviklingsavtale og oppfølgingen av denne, samt i utforming av lov og forskrift. HINN ser heller ikke at en slik vurdering av strategi vil kunne si noe om forsvarlig forvaltning av akkrediteringsmyndighet.

(4) Det er vanskelig å se at det er behov for å høyne kravet fra «tilstrekkelig» til på en «god måte» (§1-1, sjette ledd). Tilstrekkelig innebærer i seg selv at akkrediteringsmyndigheten forvaltes på en forsvarlig måte og formålet er dermed ivaretatt. Utover et minimumskrav kan det tenkes ulike ordninger som over tid kan fungere på en «god måte». Her er det altså ingen fasit og hva man forstår som «en god måte» er dermed i seg selv gjenstand for en subjektiv vurdering. NOKUT har for øvrig tidligere sagt at man ikke skal bruke uttrykket «god» i kvalitetsrammeverket, nettopp fordi dette involverer subjektivitet.

Dokumentasjonsbyrden

I høringsnotatets del 2 behandles institusjonenes kvalitetsarbeid og NOKUTs periodiske tilsyn. Flere steder i dokumentet pekes det på at det er et anliggende å forenkle og redusere dokumentasjonsbyrden (se side 8, 10-11, 49 og 54). HINN ser ikke umiddelbart at de foreslåtte forskriftsendringene (§1-6 til §1-9) imøtekommer dette anliggendet og avventer NOKUTs operasjonaliserer av dette i den fjerde periodiske oppfølging av det systematiske kvalitetsarbeidet som starter i 2025.

Kvantitative måltall for doktorgradsprogrammene

HINN ber om en nærmere beskrivelse av hvordan vi skal forstå de nye kvantitative måltallene for doktorgradsprogrammene. Vi viser her til §1-4, fjerde ledd (Krav til akkreditering som universitet):

«Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning. Institusjonen skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 doktorgradsstudenter og i gjennomsnitt ha uteksaminert minst fem doktorgradskandidater per år i tre år».

Videre sies det i departementets vurdering på side 29 at de samme kravene bør gjelde for alle universiteter (både «brede» universiteter med flere doktorgradsprogrammer og «smale» universiteter med et doktorgradsprogram). Samtidig vil kravene til doktorgradsakkreditering (15 opptatte studenter i gjennomsnitt de siste fem år og minst 15 aktive studenter i miljøet til enhver tid) få betydning når man har flere godkjente doktorgradsprogrammer. Departementet sier at kravet til antall opptatte studenter på bakgrunn av dette vil bli vesentlig høyere for institusjoner med flere doktorgradsprogrammer. Det innebærer for vår del med 4 egne doktorgradsprogrammer, krav om 60 opptatte studenter over 5 år.

Samtidig er det ikke stilt krav til uteksaminerte kandidater i krav til akkreditering av doktorgradsprogram, mens det altså er et slikt krav for akkreditering som universitet i forslag til nye studiekvalitetsforskrift. Det er uklart hvordan dette skal tolkes. Innebærer dette at kravet til uteksaminerte kandidater er det samme, uansett hvor mange doktorgradsprogrammer man har (altså i gjennomsnitt 5 over tre år)? Det vil gi lavere krav enn det vi ser i dagens krav til akkreditering som universitet og gi en forholdsvis lav gjennomstrømming. Gjelder derimot kravet for hvert doktorgradsprogram, gir det for HINNs del, med fire doktorgradsprogrammer totalt 20 uteksaminerte kandidater per år (som et gjennomsnitt over tre år), noe som er høyere enn i dag og vil kreve et langt høyere opptak per program per år enn kravet til akkreditering av doktorgradsprogrammer tilsier.

Dette må klargjøres før det er mulig å ta stilling til nye kvantitative måltall. Hvis det blir et krav om 5 uteksaminerte kandidater i gjennomsnitt per program, vil det blant annet gjøre det vanskelig å prioritere oppbyggingen av enkelte doktorgradsprogram for å møte nasjonale behov, fordi man i en periode vil oppleve at antall uteksaminerte kandidater er lavere på et program under oppbygging enn på etablerte program med høy gjennomstrømming.

Høy internasjonal kvalitet for akkreditering som universitet

HINN er enige i at den gjeldende regelen for å vurdere høy internasjonal kvalitet «er preget av å være noe abstrakt og utfordrende å konkretisere i håndterlige parametre».

Departementet konkretiserer noen kriterier. Dette er fremdeles ikke tydelig:

(1) De foreslåtte kriteriene er i stor grad hentet fra forskning, og ikke utdanning.

(2) Å anvende overenstemmelse med ESG som kriterium med henvisning til lovens §3-5 er ikke til hjelp. Vi forstår lovens §3-5 som gjeldende for både høyskoler og universitet. Innholdet gir dermed ingen hjelp til å distingvere mellom «høy internasjonal kvalitet» og «høy kvalitet». Deltakelse i internasjonale fora (eks EQAF) viser for øvrig at den faktiske gjennomføringen av ESG internasjonalt er høyst varierende og når det gjelder studentsentrert læring opplever vi ofte at HINN har en høyere grad av implementering enn i en del andre europeiske land.

(3) Det samme vil gjelde vurdering av de ansattes «utdanningsfaglige kvalifikasjoner». Man kan vurdere disse kvalifikasjonene som gode i henhold til kriterier HINN selv setter (for eksempel gjennomføring av kurs ol), men det eksisterer ikke formelle kriterier for hva som er et høyt internasjonalt nivå her. Dette handler mer om hva som er et forsvarlig nivå i norsk sammenheng.

Høringsnotat

Forslag til endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (studiekvalitetsforskriften)

**Institusjonsakkreditering av universiteter, vitenskapelige høyskoler og
høyskoler, samt krav til institusjonenes kvalitetsarbeid og NOKUTs
periodiske tilsyn**

[Dato]

Innhold

1	Innledning	7
2	Bakgrunn	10
2.1	Rapport fra ekspertgruppe: Kvalitets- og akkrediteringskrav for norske universiteter	10
2.2	Periodisk tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid	11
2.3	Sammenslåing av regler i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften	12
DEL I INSTITUSJONSAKKREDITERING SOM UNIVERSITET, VITENSKAPELIG HØYSKOLE OG HØYSKOLE		13
3	Institusjonskategoriene	13
3.1	Dagens regler	13
3.1.1	Universiteter	14
3.1.2	Vitenskapelige høyskoler	14
3.1.3	Høyskoler	15
3.1.4	Beslutningsmyndighet	15
3.2	Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser	15
3.2.1	Universiteter	15
3.2.2	Vitenskapelige høyskoler	16
3.2.3	Høyskoler	16
3.2.4	Beslutningsmyndighet	17
3.3	Departementets vurdering	17
3.3.1	Institusjonslandskapet	17
3.3.2	Én universitetskategori	18
3.3.3	Vitenskapelige høyskoler	19
3.3.4	Høyskoler	20
3.3.5	Beslutningsmyndighet	21
3.4	Departementets forslag	21
4	Krav om doktorgrad for universiteter	21
4.1	Dagens regler	21

4.2	Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser	22
4.3	Departementets vurdering	23
4.3.1	Doktorgradene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.....	23
4.3.2	Fellesgrader	24
4.3.3	Bortfall av krav om fire doktorgradsprogrammer	25
4.3.4	Fagmiljø	26
4.4	Departementets forslag	27
5	Krav til stabil doktorgradsutdanning for universiteter	27
5.1	Dagens regler	28
5.2	Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser	28
5.3	Departementets vurdering	29
5.4	Departementets forslag	30
6	Krav om høy internasjonal kvalitet for universiteter og vitenskapelige høyskoler.....	31
6.1	Dagens regler	31
6.2	Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser	32
6.3	Departementets vurdering	33
6.4	Departementets forslag	36
7	Krav til institusjonens strategi for alle kategorier.....	36
7.1	Dagens regler	36
7.2	Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser	36
7.3	Departementets vurdering	37
7.4	Departementets forslag	37
8	Krav til helhetlig vurdering for alle kategorier	38
8.1	Dagens regler	38
8.2	Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser	39
8.3	Departementets vurdering	40
8.4	Departementets forslag	42
9	Andre endringer	42

9.1	Ett regelverk	42
9.2	Mindre endringer i kravene for institusjonsakkreditering	44
9.2.1	Alle kategorier: internasjonalt samarbeid	44
9.2.2	Alle kategorier: jevnlig uteksaminering av kandidater og fullføring til normert tid	45
9.2.3	Høyskoler: krav om stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid	46
9.2.4	Høyskoler: krav om akkreditering for minst én bachelorgradsutdanning	46
9.2.5	Høyskoler og vitenskapelige høyskoler: krav om tilstrekkelig antall ansatte innenfor hele den faglige virksomheten	46
9.2.6	Vitenskapelige høyskoler: komplementære doktorgrader	47
9.2.7	Vitenskapelige høyskoler: faglig utviklingsarbeid og formidling	48
9.2.8	Vitenskapelige høyskoler: stabil forskerutdanning	48
9.2.9	Universiteter: krav om akkreditering for studietilbud på lavere og høyere grads nivå	48
DEL II	INSTITUSJONENES KVALITET SARBEID OG NOKUTS PERIODISKE TILSYN ..	49
10	Formål med kvalitetsarbeid	50
10.1	Dagens regler	50
10.2	Departementets vurdering	51
10.3	Departementets forslag	51
11	Kvalitetssystem	52
11.1	Dagens regler	52
11.2	Departementets vurdering	52
11.3	Departementets forslag	53
12	Kvalitetsarbeid	54
12.1	Dagens regler	54
12.2	Departementets vurdering	55
12.2.1	Sammenheng mellom kvalitetsarbeid og strategisk arbeid	55
12.2.2	Forankring av kvalitetsarbeid i institusjonens styre og ledelse	56
12.2.3	Studenter og ansattes medvirkning i kvalitetsarbeidet	56

12.2.4	Tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere kvaliteten	57
12.2.5	Systematisk kontroll av alle studietilbud	57
12.2.6	Periodiske evalueringer av alle studietilbud	58
12.2.7	Kvalitetsarbeid og utvikling av studieportefølje.....	59
12.2.8	NOKUTs hjemmel til å fastsette ytterlige forskriftsregler	60
12.3	Departementets forslag	60
13	Tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid	60
13.1	Dagens regler	60
13.2	Departementets vurdering	61
13.2.1	Tilsynets frekvens, innhold og omfang.....	61
13.2.2	NOKUTs tilsynsmandat og hjemmel for pålegg om retting.....	62
13.2.3	Tilsyn med akkrediterte studietilbud	62
13.3	Departementets forslag	62
DEL III	FELLES.....	63
14	Økonomiske og administrative konsekvenser	63
15	Forslag til endringer i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften	63
15.1	Institusjonsakkreditering.....	63
15.2	Kvalitetsarbeid og kvalitetssystem	66

1 Innledning

Kunnskapsdepartementet sender med dette på alminnelig høring forslag om endringer i forskrift 1. februar 2010 nr. 96 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (studiekvalitetsforskriften) og forskrift 7. februar 2017 nr. 137 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

Forslaget innebærer en sammenslåing av regler som ligger i dagens to forskrifter. Videre presenteres departementets forslag til innholdsmessige endringer i reglene om institusjonsakkreditering og institusjonenes kvalitetsarbeid.

Akkreditering er definert i universitets- og høyskoleloven § 3-2 og innebærer en faglig bedømming av om en høyere utdanningsinstitusjon eller et studietilbud fyller standarder og kriterier gitt av departementet og Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

Reglene om institusjonsakkreditering og kvalitetsarbeid som nå høres, vil bli innlemmet som (del av) kapittel 1 i ny universitets- og høyskoleforskrift, se punktet om ny forskriftsstruktur.¹

Endringer i regler om institusjonsakkreditering

I dette høringsnotatet følger departementet opp forslagene fra en ekspertgruppe som har sett på kvalitets- og akkrediteringskrav for norske universiteter.

Det har skjedd store endringer innenfor høyere utdanningssektoren de siste årene, med flere nye universiteter. De nye kravene som foreslås for universitetsakkreditering, er bedre tilpasset dagens virkelighet og vil sørge for at institusjoner som søker om å bli universitet, kan bruke ressursene sine bedre og med høyest mulig kvalitet til det beste for ansatte, studenter og samfunns- og arbeidsliv. De kravene departementet stiller skal ikke føre til unødig byråkrati, eller flytte ressursene bort fra kjerneoppgavene til universiteter og høyskoler. I all styring av denne sektoren vil departementet ha samme røde tråd: minst mulig byråkrati og mest mulig tillit.

Departementet foreslår at det fortsatt bør være én kategori universiteter, framfor å splitte opp i for eksempel profesjons-, regions- eller forskningsuniversiteter. En oppdeling ville kunne låse institusjonene i én profil og dermed virke konserverende og begrensende. I stedet foreslår departementet akkrediteringskrav som gir rom for videreutvikling av kvalitet, fleksibilitet og mangfold.

Kategorien vitenskapelig høyskole beholdes. Departementet foreslår at institusjoner som i dag har status som vitenskapelig høyskole, kan søke om akkreditering som universitet gjennom en forenklet prosedyre i en overgangsperiode på fem år. Tilsvarende beholdes også kategorien akkreditert høyskole og høyskole. Det skal fortsatt være mulig for nye tilbydere å etablere seg innenfor høyere utdanningssektoren i Norge.

¹ [Høring Forskrifter til universitets- og høyskoleloven.](#)

For å kunne få akkreditering som universitet kreves det i dag blant annet at institusjonene alene driver minst fire doktorgradsutdanninger. Det er faglig uheldig og sløsing med ressurser at institusjonene ikke kan samarbeide om doktorgradsutdanninger når de skal dokumentere at disse dekker vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. Departementet foreslår at det i regelverket stilles krav om at universiteter har minst én doktorgradsutdanning alene, og at det åpnes for at de kan samarbeide med andre institusjoner om andre doktorgradsutdanninger. Det vil være et krav om at institusjonen skal ha doktorgradsutdanninger som skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

Departementet foreslår også et krav om stabil forskerutdanning. Institusjonen må minst uteksaminere fem doktorgradskandidater per år over en treårsperiode og ha tatt opp minst 15 ph.d.-studenter i gjennomsnitt over en periode på 5 år. Kravet om stabil doktorgradsutdanning og underliggende krav til akkreditering av de enkelte doktorgradene som dekker det vesentlige av fagtilbudet, gjør at institusjoner med et bredt fagtilbud i praksis må ha flere doktorgradsstudenter for å oppfylle universitetskriteriene.

Kravet om «høy internasjonal kvalitet» i institusjonens utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid opprettholdes for både universiteter og vitenskapelige høyskoler. Det samme gjelder kravet om «høy kvalitet» for høyskoler. Her følger departementet opp ekspertgruppens forslag om å ta utgangspunkt i etablert internasjonal praksis for fagfellelvurdering av forskning og forskere. FoU-virksomheten ved søkerinstitusjonen vurderes opp mot det som må anses som et meget godt internasjonalt nivå på det aktuelle fagområdet, mens utdanningen vurderes etter i hvilken grad den er integrert med FoU-virksomheten og preget av en forskningskultur.

Departementet foreslår også at institusjonens strategi og strategiske mål for å løse samfunnsoppdraget som universitet fortsatt skal være gjenstand for vurdering. Kravet skal stimulere til mangfold i sektoren.

Departementet mener at en helhetlig vurdering av kvaliteten ved alle sider av søkerinstitusjonens virksomhet skal være et selvstendig krav og danne et selvstendig grunnlag for en beslutning om akkreditering, slik ekspertgruppen har foreslått. Institusjonens strategi skal være en del av en slik vurdering. Et slikt krav vil måtte inneholde et betydelig element av skjønn og kvalitativ vurdering. Kravet vil ha særlig stor betydning der en søkerinstitusjon ligger i grenseland på noen av de andre kriteriene.

Endringer i regler om institusjonenes kvalitetsarbeid og NOKUTs periodiske tilsyn

Departementet sender også på høring et forslag til nye regler for institusjonenes kvalitetsarbeid og kvalitetssystem, samt NOKUTs periodiske tilsyn med disse. Forslaget samler alle kravene til kvalitetsarbeid som tidligere var fastsatt i både studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften. Dette innebærer en forenkling for institusjonene.

Forslaget inneholder en ny formålsregel som tydeliggjør at institusjonene skal ha stor frihet til individuell tilpasning så lenge kravene til kvalitetsarbeid og kvalitetssystem

oppfylles. Videre er reglenes materielle innhold i liten grad endret, og forslaget innebærer i realiteten en videreføring av tidligere rettstilstand. Departementet har videre lagt vekt på et klart og tydelig språk.

En viktig endring er likevel at departementet og NOKUT etterstreber å vesentlig redusere dokumentasjonsbyrden, i tråd med NOKUTs egen evaluering, Riksrevisjonens og ENQAs anbefalinger (se punkt 2.2.). Dette kommer NOKUT tilbake til ved praktiseringen av de nye reglene.

Ny forskriftsstruktur

I Prop. 126 L (2022–2023) ble det varslet at departementet som en oppfølging av ny universitets- og høyskolelov ville gå gjennom de nasjonale (sentralt fastsatte) forskriftene med hjemmel i universitets- og høyskoleloven av 2005.² Departementet viser til høringsnotat om forskrifter til universitets- og høyskoleloven som har vært på høring fram til 21. mai 2024, hvor departementet foreslår å samle de fleste sentralt fastsatte forskriftene til universitets- og høyskoleloven i én ny universitets- og høyskoleforskrift med ikrafttredelse fra 1. august 2024, samtidig som ny lov trer i kraft.³

Departementet viser i dette høringsnotatet til den nye universitets- og høyskoleloven, foreslått i Prop. 126 L (2022–2023) og vedtatt av Stortinget i Lovvedtak 43 (2023–2024) jf. Innst. 169 L (2023–2024).⁴ I fotnote refererer departementet til de gjeldende bestemmelsene i universitets- og høyskoleloven av 2005.

Reglene om institusjonsakkreditering og kvalitetsarbeid som nå høres, vil bli innlemmet som del av kapittel 1 i denne nye universitets- og høyskoleforskriften når endringene blir fastsatt. Målet er at de skal tre i kraft 1. januar 2025. Da vil tilsvarende regler i departementets studiekvalitetsforskrift og NOKUTs studietilsynsforskrift bli fjernet.

Departementet har i dette høringsnotatet ikke foretatt en samlet gjennomgang av alle reglene om akkreditering og tilsyn. Av hensyn til institusjoner som ønsker å søke om institusjonsakkreditering, har departementet konsentrert seg om å foreslå endringer som muliggjør en raskest mulig gjennomføring av forslagene til endringer i kravene til universitetsakkreditering som ble lagt frem fra ekspertgruppen. På grunn av NOKUTs forberedelse av fjerde runde med periodisk tilsyn med institusjonenes kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid, er også et forslag til endrede krav til kvalitetsarbeid blitt prioritert. Departementet vil arbeide videre med å gjennomgå det samlede regelverket for akkreditering og tilsyn og vurdere behovet for flere endringer. Dette vil bli sendt på ny høring på et senere tidspunkt.

² Prop. 126 L (2022–2023), punkt 4.4. Studiekvalitetsforskriften inneholder også bestemmelser om høyere yrkesfaglig utdanning. Disse vil flyttes til forskrift 11. juli 2019 nr. 1005 om høyere yrkesfaglig utdanning.

³ [Høring Forskrifter til universitets- og høyskoleloven](#). Forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høyere utdanning ([opptaksforskriften](#)) og ny forskrift om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning, [sendt på høring 24. januar 2024](#), forblir egne forskrifter fordi disse har andre brukergrupper.

⁴ [Stortingets vedtak til lov om universiteter og høyskoler](#).

2 Bakgrunn

2.1 Rapport fra ekspertgruppe: Kvalitets- og akkrediteringskrav for norske universiteter

Departementet mottok i januar 2023 rapporten *Kvalitets- og akkrediteringskrav for norske universiteter* fra en ekspertgruppe oppnevnt av departementet. Ekspertgruppen foreslår flere endringer i kravene for å bli akkreditert som universitet.

Ekspertgruppen mener det fortsatt bør være én kategori universiteter, framfor å splitte opp i for eksempel profesjons-, forsknings-, eller regionalt universitet. Det er avgjørende at kriteriene gir rom for fleksibilitet og en mangfoldig universitetssektor. Vitenskapelige høyskoler bør kunne akkrediteres som universitet, med samme kvalitetskrav, men med lavere volumkrav til doktorgradsutdanningen.

Ekspertgruppen foreslår å fjerne kravet om minst fire doktorgrader for å bli akkreditert som universitet. Ekspertgruppen mener at dette kravet ikke nødvendigvis stimulerer til strategisk utvikling. I stedet bør bredden i virksomheten sikres gjennom et krav om at doktorgraden(e) skal være dekkende for vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. Deler av doktorgradsutdanningen kan skje i samarbeid med andre institusjoner (fellesgrader).

I stedet for et volumkrav knyttet til det enkelte doktorgradsprogrammet foreslår ekspertgruppen at dette løftes til institusjonsnivå, og at institusjoner som søker om universitetsakkreditering, må ha tatt opp minst 60 doktorgradsstudenter de siste fem årene og i gjennomsnitt ha uteksaminert minst 15 kandidater per år over en treårsperiode. For institusjoner med en smalere profil, slik som dagens vitenskapelige høyskoler, foreslås kravet å være opptak av minst 15 doktorgradsstudenter de siste fem årene og uteksaminering av minst fem kandidater per år over en treårsperiode. Alternativt kan en femårsperiode legges til grunn også for antallet kandidater.

Videre anbefaler ekspertgruppen nye, kvalitative krav hvor institusjonens strategi ses i forhold til hele samfunnsoppdraget, og at de strategiske målene er i overensstemmelse med kravene til akkreditering som universitet. Den anbefaler også en selvstendig helhetlig vurdering av institusjonens samlede virksomhet.

Til slutt foreslår ekspertgruppen at NOKUTs styre skal fatte endelig beslutning om institusjonskategori etter en faglig vurdering, uten politisk behandling. Etter universitets- og høyskoleloven § 1-2 andre ledd er det i dag Kongen i statsråd som tar den endelige beslutningen om institusjonskategori. Den politiske innflytelsen bør ifølge ekspertgruppen begrenses til fastsettelse av krav og kriterier for å bli universitet i lov og forskrift.

Ekspertgruppens forslag har vært på høring. Det kom inn 36 høringssvar, tre av disse uten merknad. De fleste forslagene fikk bred støtte fra høringsinstansene. Ekspertgruppens rapport blir vurdert og fulgt opp i dette høringsnotatet.

Videre, i Innst. 169 L (2023–2024) til Prop. 126 L (2022–2023) om lov om universiteter og høyskoler, oppfordrer flertallet i Stortingets Utdannings- og forskningskomité regjeringen om å legge frem et forslag til endringer i kravene om institusjonsakkreditering som gir mer tillit til institusjonene, og som åpner for samarbeid på tvers av institusjoner.⁵

2.2 Periodisk tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid

Den overordnede rammen for akkrediteringskravene er de europeiske standardene og retningslinjene for kvalitetssikring i høyere utdanning, fastsatt innenfor Bologna-samarbeidet. De er kalt *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG). ESG gjelder for både intern og ekstern kvalitetssikring og -utvikling av høyere utdanning, så vel som for kvalitetssikringsorganer. Norges kvalitetssikringsorgan, NOKUT, skal ha kvalitetssikringsprosedyrer som er egnede og effektive for å kvalitetssikre høyere utdanning og utføre tematiske analyser av funnene i kvalitetssikringsarbeidet.

I ny universitets- og høyskolelov § 3-5 er det fastsatt at kriteriene for det interne kvalitetsarbeidet ved universiteter og høyskoler og for NOKUTs eksterne kvalitetssikring skal være i samsvar med kravene i ESG, jf. Prop. 126 L (2022–2023). Disse forpliktelsene er ivaretatt gjennom flere av reglene i universitets- og høyskoleloven, studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften.

Den periodiske oppfølgingen av institusjonenes kvalitetssystem og kvalitetsarbeid har vært ett av NOKUTs hovedvirkemidler siden organets opprettelse i 2003, og har siden da vært gjennomført i tre runder.⁶

I perioden 2025–2033 skal NOKUT gjennomføre den fjerde runden med oppfølging av universitetene og høyskolenes interne kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid.

Mange institusjoner har hatt kvalitetssystemer og drevet systematisk kvalitetsarbeid i lang tid, mens andre er nye aktører innenfor høyere utdanning med begrenset erfaring og færre faglige rettigheter. Både regelverket og NOKUTs metodikk for den fjerde runden vil tilstrebe å ta hensyn til dette.

I forberedelsene til en ny runde med periodisk oppfølging av institusjonenes kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid har NOKUT evaluert tidligere runder og vurdert om det bør gjøres endringer i tilhørende regelverk. I dette arbeidet har også representanter fra sektoren vært involvert og gitt innspill til både metodikk og regelverk. Kort oppsummert

⁵ Innst. 169 L (2023-2024), punkt 3.3. s. 7, se [Innstilling \(stortinget.no\)](https://www.stortinget.no/innstilling/2023-2024/innstilling-169-l).

⁶ I første runde (2003-2009) var fokuset at kvalitetssikringssystemer hadde blitt etablert og iverksatt ved institusjonene. I andre runde (2006-2011) ble evalueringene mer rettet inn mot å vurdere bruken og nytten av systemene ved institusjonene. NOKUT gjennomførte en pilot i 2017-18 og etablerte deretter et periodisk tilsyn med institusjonens systematiske kvalitetsarbeid i tredje runde (2017-2024).

er det enighet om at regelverket må forenkles, og at overlappende krav må unngås. Regelverket må også bidra til å redusere dokumentasjonsmengden.

Videre la Riksrevisjonen i 2023 frem rapporten «Universiteta og høyskulane sitt arbeid med å vidareutvikle kvaliteten i studieprogramma». Rapporten peker på at det finnes flere utfordringer i rammebetingelsene for å kunne drive med kvalitetsutvikling av studieprogrammene ved norske universiteter og høyskoler. Funnene fra Riksrevisjonen viser at NOKUTs tilsyn i runde 3 har vært nyttige, men at selve kravene til det systematiske kvalitetsarbeidet har bidratt til utvikling og forvaltning av omfattende og komplekse kvalitetssystemer ved institusjonene. Én av Riksrevisjonens anbefalinger til Kunnskapsdepartementet er å vurdere endringer i regelverk, tilsyn og veiledning som kan bidra til at kvalitetssystemene til institusjonene får en formålstjenlig innretning.⁷

En annen bakgrunn for departementets forslag om nytt regelverk er en ekstern evaluering av NOKUT, utført av organisasjonen for europeiske kvalitetssikringsorganer, the European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA). Hvert femte år gjør ENQA en evaluering av om europeiske kvalitetsorganers arbeid samsvarer med de europeiske standardene for ekstern kvalitetssikring av høyere utdanning (ESG 2015). NOKUT ble sist evaluert av ENQA i 2023. En av anbefalingene som ble gitt NOKUT knyttet til *ESG-standard 2.2 Designing methodologies fit for purpose* var å vurdere tiltak for å lette institusjonenes dokumentasjonsbyrde i deres interne kvalitetsarbeid og i NOKUTs tilsyn.

Tilbakemeldingene fra ENQA og Riksrevisjonen sammenfaller med NOKUTs egne evalueringer av den tredje runden med periodisk tilsyn.

Departementet har vektlagt innspillene fra Riksrevisjonen, ENQA og NOKUT i arbeidet med å revidere reglene om internt kvalitetssystem og kvalitetsarbeid ved universiteter og høyskoler som nå sendes ut på høring. Innspillene som har kommet, tilsier at regelverket bør være enklere, tydeligere og lettere tilgjengelig for sektoren.

2.3 Sammenslåing av regler i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften

NOU 2020: 3 *Ny lov om universiteter og høyskoler* og høringsinnspillene til NOU-en dannet grunnlaget for Prop. 126 L (2022–2023) om ny universitets- og høyskolelov. Ett av forslagene i NOU 2020: 3 *Ny lov om universiteter og høyskoler* som fikk bred støtte i høringen, også fra NOKUT, var å slå sammen studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften og legge den nye forskriften til departementet.

Ekspertgruppen for universitetsakkreditering er enig i lovutvalgets forslag om at akkrediteringskriteriene samles i én forskrift gitt av Kunnskapsdepartementet, med involvering av NOKUT. Dette har blitt fulgt opp ved at NOKUT etter ny lov om

⁷ Alle anbefalingene fra Riksrevisjonen kan leses i Dokument 3:14 (2022–2023).

universiteter og høyskoler ikke lenger har hjemmel til å fastsette utfyllende regler om krav til kvalitetsarbeid, akkreditering av institusjoner og studietilbud og saksbehandlingsregler for NOKUTs virksomhet.⁸

DEL I INSTITUSJONSAKKREDITERING SOM UNIVERSITET, VITENSKAPELIG HØYSKOLE OG HØYSKOLE

3 Institusjonskategoriene

Mye har endret seg i institusjonslandskapet for høyere utdanning siden Kvalitetsreformen ble iverksatt fra 2003. Med denne reformen fikk høyere utdanningsinstitusjoner mulighet til å endre institusjonskategori dersom de tilfredsstiller et sett av kriterier. Institusjonene vurderer selv hvorvidt de ønsker å søke om endring i institusjonskategori. Internasjonalt forekommer det sjelden eller aldri at høyere utdanningsinstitusjoner kan søke om endret institusjonskategori.

I 2002 var det i Norge 55 høyere utdanningsinstitusjoner: fire universiteter og seks vitenskapelige høyskoler, 26 statlige høyskoler og to kunsthøyskoler, samt 17 private høyskoler med akkrediterte studietilbud. 20 år senere har mange av de statlige høyskolene fusjonert eller blitt innlemmet i universiteter. Per april 2024 har vi i Norge 48 høyere utdanningsinstitusjoner: ti statlige universiteter, seks statlige og tre private vitenskapelige høyskoler, sju statlige (hvorav to under andre departement) og sju private høyskoler med institusjonsakkreditering. I tillegg har vi femten høyskoler med akkrediterte studietilbud, men uten institusjonsakkreditering.

3.1 Dagens regler

I studiekvalitetsforskriften § 3-4 andre ledd står det i dag at institusjonenes primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling. I tillegg står det i tredje ledd at institusjonenes organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Institusjonskategorien bestemmer hvilken akkrediteringsmyndighet den enkelte institusjon har til å selv kunne akkreditere studietilbud, jf. uhl. § 3-4.⁹ Begrepet

⁸ Se ny uhl. § 3-2 fjerde ledd og § 3-5 tredje ledd, jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 var dette regulert i § 2-1 sjette ledd.

⁹ Ny lov om universiteter og høyskoler, jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 er regelen fastsatt i § 3-3. Begrepet «faglig fullmakt» er erstattet med «akkrediteringsmyndighet» i ny uhl. Dette fordi begrepet «fullmakt» normalt er knyttet til verger.

‘akkrediteringsmyndighet’ ble innført i ny uhl. og betyr det samme som ‘faglige fullmakter til å akkreditere selv’. Institusjoner som ikke kan etablere studietilbud innenfor sin eksisterende akkrediteringsmyndighet, må søke NOKUT om akkreditering.

Ved institusjonsakkreditering skal NOKUT gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelige til at institusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten institusjonsakkrediteringen gir, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-4 fjerde ledd.

3.1.1 Universiteter

Institusjoner som er innplassert i kategorien universitet, har akkrediteringsmyndighet til å opprette studietilbud på alle nivåer etter uhl. § 3-4 andre ledd.¹⁰ Unntakene er enkelte grader som faller utenfor hovedstrukturen i gradssystemet, og som oftest kvalifiserer for spesifikke profesjoner. Disse begrensningene fremgår av forskrift om grader, yrkesutdanninger og beskyttede titler som fastsetter hvilke grader den enkelte institusjon kan tildele.¹¹

Universitetskategorien skaper forventninger utad om høy kvalitet i utdanningen og forskningen, i tillegg til forventninger om at utdanningen og forskningen er på et høyt internasjonalt nivå. For at samfunnet skal ha tillit til at institusjonen kan bære den vide akkrediteringsmyndigheten og det faglige ansvaret som universitetsakkreditering gir, er det en forutsetning at utdanningen og forskningen holder høyt nivå.

3.1.2 Vitenskapelige høyskoler

Vitenskapelige høyskoler skal ha en tydelig faglig profil, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 første ledd. En vitenskapelig høyskole skal ha rett til å tildele et doktorgradsstudium alene, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 tredje ledd, men kan tilby flere doktorgradsstudier hvis disse er komplementære.

Institusjoner som er innplassert i kategorien vitenskapelig høyskole, har akkrediteringsmyndighet til å opprette studietilbud på bachelornivå innenfor alle fagområder og på masternivå innenfor fagområdet(/-ene) hvor de har rett til å tildele doktorgrad etter uhl. § 3-4 tredje ledd.¹²

For nye fagområder der de vitenskapelige høyskolene ikke fra før av har rett til å tildele doktorgrad, må institusjonene søke NOKUT om akkreditering av studietilbud på mastergradsnivå. Begrunnelsen for å videreføre denne akkrediteringskategorien var at

¹⁰ Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 3-3 første ledd.

¹¹ [Forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader, yrkesutdanninger og beskyttede titler](#) (gradsforskriften). Gradsforskriften vil også innlemmes i ny universitets- og høyskoleforskrift, som del av forskriftens kapittel 2, se punkt 2.3.

¹² Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 3-3 andre ledd.

institusjonene kunne få samme myndighet som universiteter på særskilte fagområder, og at de for andre fagområder får tilsvarende myndighet som øvrige høyskoler.¹³

3.1.3 Høyskoler

Akkrediterte høyskoler har akkrediteringsmyndighet til å opprette studietilbud på bachelornivå innenfor alle fagområder. Hvis de akkrediterte høyskolene har fått akkreditering til å tildele doktorgrad innenfor ett eller flere fagområder, har de også rett til selv å opprette mastergradsstudier innenfor disse fagområdene. Det betyr i realiteten at de har de samme fullmaktene som de vitenskapelige høyskolene etter uhl. § 3-4 tredje ledd.¹⁴

Høyskoler uten institusjonsakkreditering har ikke akkrediteringsmyndighet til å opprette nye studietilbud. De må søke NOKUT om å få akkreditert studietilbudene de ønsker å gi på alle nivåer. Private høyskoler må normalt ha institusjonsakkreditering for å kunne få statstilskudd etter uhl. § 6-1.¹⁵

3.1.4 Beslutningsmyndighet

Det er NOKUTs styre som fatter vedtak om institusjonsakkreditering. Når det foreligger et slikt vedtak fra NOKUT, kan institusjonene søke Kunnskapsdepartementet om endret institusjonskategori, jf. uhl. § 3-1 første ledd.¹⁶ Normalen er at departementet følger akkrediteringsvedtakene fra NOKUT. Departementet og regjeringen kan ikke overprøve et negativt akkrediteringsvedtak fra NOKUT. Departementet har anledning til å la være å følge et positivt vedtak, men det har hittil ikke blitt praktisert ved søknader om institusjonsakkreditering.

3.2 Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser

Ekspertgruppen er tydelig i sin rapport om at de først og fremst har tatt stilling til kriteriene for akkreditering som universitet. Ekspertgruppen anbefaler at departementet vurderer hvilke konsekvenser anbefalingene vil få for andre institusjonskategorier.

3.2.1 Universiteter

Ekspertgruppen drøftet om det kan være hensiktsmessig å differensiere mellom ulike kategorier universiteter i akkrediteringssammenheng, som for eksempel forskningsuniversitet, regionuniversitet eller profesjonsuniversitet.

Gruppen konkluderte med å anbefale at universitetskategorien videreføres som én kategori, og at den beste løsningen er mangfold innenfor én kategori. Dette innebærer

¹³ Jf. Ot.prp. nr. 40 (2001–2002) 7.2.2

¹⁴ Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 3-3 andre ledd.

¹⁵ Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 8-3 første og andre ledd.

¹⁶ Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 1-2 andre ledd.

blant annet at ekspertgruppen mener at det ikke bør stilles krav til minstestørrelse for institusjonen. Med bare én universitetskategori er det vesentlig at kravene som stilles, sikrer og ikke er til hinder for fleksibilitet og mangfold blant institusjonene som ønsker å bli universitet.

Ekspertgruppen mener at institusjoner som i dag er vitenskapelige høyskoler, bør få mulighet til å bli innlemmet i universitetskategorien, gitt at de søker om slik akkreditering.

Høringsinstansene, både institusjoner og organisasjoner, er samstemte i at de støtter ekspertgruppens forslag om å videreføre kategorien universitet som én samlet institusjonskategori.

3.2.2 Vitenskapelige høyskoler

Ekspertgruppen mener at vitenskapelige høyskoler bør bestå som en egen institusjonskategori. Ekspertgruppen mener det fremover fortsatt kommer til å være høyskoler og vitenskapelige høyskoler som ikke vil kunne oppfylle universitetskriteriene alene, og som heller ikke ønsker å fusjonere med andre institusjoner. Samtidig anbefaler gruppen at KD og NOKUT vurderer om institusjoner som i dag betegnes som vitenskapelige høyskoler, bør kunne få muligheten til å søke om akkreditering som universitet gjennom en forenklet prosedyre hos NOKUT. I tillegg er ekspertgruppen i sine anbefalinger tydelige på at det bør utredes hva slags institusjonslandskap en ser for seg i fremtiden.

Av de mottatte høringssvarene støtter flertallet av institusjonene og organisasjonene en videreføring av vitenskapelige høyskoler som en egen institusjonskategori. NOKUT mener derimot at det er uheldig med en videreføring av vitenskapelige høyskoler som kategori, da det vil kunne innebære at institusjoner som er forventet å være på samme faglige nivå etter gjeldende krav, vil ha ulike fullmakter og ulike titler. NOKUT mener at dersom kravene skal være identiske, vil vitenskapelige høyskoler måtte få samme akkrediteringsmyndighet som universiteter.

3.2.3 Høyskoler

Ekspertgruppen anbefaler i rapporten at institusjonskategorien høyskole bør bestå, fordi det i de kommende årene fortsatt vil være både statlige og private høyskoler som ikke vil kunne oppfylle kravene for å bli universitet, og heller ikke vil slå seg sammen med andre institusjoner for å kunne nå disse kriteriene.

Høyskolekategorien er også viktig for eventuelle nye tilbydere av høyere utdanning. NOKUT får jevnlig søknader fra nye aktører som ønsker å få rett til å gi utdanning etter universitets- og høyskoleloven. Dette medfører at nye høyskoler regelmessig blir etablert, når disse oppnår akkreditering for (minst) et bachelorgradsstudium.¹⁷ Ved å beholde

¹⁷ Jf. Prop. 126 L (2022–2023), se forslag til § 3-3 første ledd andre punktum. I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer denne regelen § 3-1 første ledd siste punktum.

kategorien høyskole, vil det fortsatt være mulig for nye aktører å etablere seg, ved at de får akkreditering for å gi høyere utdanning.

Det er noen av høringsinstansene som eksplisitt skriver at de støtter videreføring av institusjonskategoriene vitenskapelig høyskole og høyskole. Flertallet av høringssvarene omtaler vitenskapelig høyskole-kategorien og videreføring av den, og har ikke kommentert på høyskole-kategorien. Hovedfokuset i høringen var bestemmelsene rundt universitets-kategorien og videreføring av vitenskapelig høyskole som egen kategori, og det kan forklare hvorfor høyskole-kategorien i begrenset grad er omtalt i svarene.

3.2.4 Beslutningsmyndighet

Ekspertgruppen mener at det er det politiske nivået som skal fastsette krav og kriterier for å bli universitet gjennom lov og forskrift. Samtidig må vurderingen av om en institusjon skal akkrediteres som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole være faglig, uavhengig og ikke-politisk. Ekspertgruppen mener derfor at det ikke bør være opp til politisk behandling å beslutte endringer i institusjonskategori.

Høringsinstansene er delte i synet på hvor beslutningsmyndigheten bør ligge. NOKUT selv mener at vedtak om institusjonsakkreditering bør bero på en uavhengig, faglig og ikke-politisk vurdering, og at dette vil bidra til å sikre tilstrekkelig legitimitet både for akkrediteringsprosessen og den akkrediterte institusjonen. Mange høringsinstanser støtter dette synet. Andre høringsinstanser mener beslutningen bør være under demokratisk kontroll, og at det fortsatt bør være Kongen i statsråd som skal beslutte endring av institusjonskategori.

3.3 Departementets vurdering

3.3.1 Institusjonslandskapet

Det norske institusjonslandskapet er dynamisk, som vist til i innledningen til kapittel 3. På relativt få år har landskapet utviklet seg fra å ha noen få forskningstunge universiteter og vitenskapelige høyskoler, til at denne delen av sektoren har blitt større og mer mangfoldig med ulike faglige profiler. Strukturreformen bidro til at flere universiteter fikk en mer sammensatt profil og et større internt mangfold.

Samtidig har det kommet til flere private aktører i landskapet. I 2024 er halvparten av institusjonene private, 24 av 48 institusjoner, mens den delen av sektoren utgjorde 17 av 55 institusjoner i 2002. Flere av de private institusjonene har oppnådd institusjonsakkreditering. Det er også i den delen av landskapet hvor det jevnlig tilkommer nye aktører. Det dynamiske institusjonslandskapet innebærer at det kan være stor variasjon i hvor robuste og erfarne institusjonene er, blant annet med henblikk på størrelse og kvalitetssikring og -utvikling av utdanningsvirksomheten. Den norske modellen for institusjonsakkreditering er lagt opp til å ta høyde for dette, ved at institusjonene gradvis kan bygge seg opp og søke om utvidete akkrediteringsfullmakter.

I de fleste andre land er det i prinsippet ikke mulig å skifte institusjonskategori. I tillegg har mange land et tydelig binært system, der forskning hovedsakelig foregår ved universitetene, mens høyskolene har begrenset forskningsvirksomhet. I slike systemer står høyskolene for lavere grads- og til en viss grad høyere gradsutdanning.

Samtidig er universitetsbegrepet i endring. Universitetene er forskjellige fra land til land og også innenfor land. Den europeiske universitetsorganisasjonen European University Association (EUA) krever for å bli medlem at institusjonen driver forskning og tilbyr gradsutdanning på to av tre nivåer (bachelor-, master- og doktorgradsnivå).¹⁸

Departementet viser til at ekspertgruppen ser for seg to alternativer, henholdsvis dagens situasjon og en situasjon der alle vitenskapelige høyskoler og tre av de gjenværende høyskolene (HINN, HK og HVL) er universiteter. I sistnevnte situasjon vil konsekvensen være at 92 % av alle norske studenter studerer ved et universitet. I 2021 var det ti universiteter, med i alt 62 % av studentene.

3.3.2 Én universitetskategori

Universitetskategorier kan ha en bred faglig profil, en smalere og mer spisset faglig profil, eller basere seg på profesjonsutdanninger. Ekspertgruppen viser til Tilstandsrapporten for høyere utdanning (2022)¹⁹, der de statlige UH-institusjonene grupperes i tre ulike klynger:

- klynge 1 med de tre store forskningstunge institusjonene UiO, UiB og NTNU
- klynge 2 med en stor andel av institusjonene «i midten»: HiM, HINN, HiØ, HVL, Nord, OsloMet, SH, UiA, UiS, UiT og USN. Klynge 2 karakteriseres av relativt omfattende kontakt med samfunnet utenfor academia, med ellers relativt ulike institusjoner
- klynge 3 med små og faglig høyt spesialiserte institusjoner som AHO, NHH, NIH, NMBU, NMH og KHiO²⁰

Både funnene i tilstandsrapporten og departementets vurdering av nye utviklingsavtaler med statlige institusjoner tyder på at den norske universitets- og høyskolesektoren er mangfoldig. Departementet er enig med ekspertgruppen i at arbeidsdelingen i sektoren framkommer på en god måte og dekker nasjonale, regionale og lokale behov, samtidig som institusjonene samlet ivaretar sektorens samfunnsoppdrag.

Ekspertgruppen har vurdert om det er mulig å dele universitetene inn i ulike universitetskategorier basert på faglig profil. En kunne tenke seg kategorier ut fra f.eks. forskningsintensitet, regional tilknytning eller grad av profesjonsutdanning og kombinasjoner av disse. Departementet legger til grunn at en slik inndeling ville vært en formalisert bekreftelse av mangfoldet blant norske universiteter.

¹⁸ Se [Become a member \(eua.eu\)](https://eua.eu).

¹⁹ Tilstandsrapport for høyere utdanning 2022.

²⁰ NMH og KHiO ble utelatt fra kategoriseringen i Tilstandsrapporten 2022 på grunn av manglende data for enkelte variabler.

Departementet støtter samtidig ekspertgruppen i at en inndeling i flere ulike typer universiteter medfører flere ulemper. Én av dem er at det ville blitt krevende å lage gode kategorier, siden alle dagens universiteter i større eller mindre grad har forskningsintensive miljøer, regional tilknytning og profesjonsutdanninger. Man ville også risikert at institusjonene måtte låse sin profil på en måte som kunne hemme videre utvikling. I tillegg har én universitetskategori så langt ikke vært til hinder for mangfold, og institusjonene har kunnet synliggjøre sine profiler gjennom sine strategier.

Ekspertgruppen legger til grunn at en felles universitetskategori ser ut til å være den løsningen som best ivaretar ønsket om mangfold og fleksibilitet, og at universitetsakkrediteringskravene må utformes på en slik måte at de gir rom for det.

Departementet støtter denne vurderingen. Departementet ser ikke for seg at det er formålstjenlig med flere universitetskategorier, og støtter ekspertgruppens anbefaling om å videreføre bestemmelsene om én institusjonskategori for universiteter.

Forslagene til nye krav i de påfølgende kapitlene er følgelig ment å ivareta alle typer universiteter.

3.3.3 Vitenskapelige høyskoler

Departementet støtter ekspertgruppens vurdering av at kategorien vitenskapelig høyskole bør bestå. Ekspertgruppen viser til at vitenskapelige høyskoler tradisjonelt har omfattet spesialiserte institusjoner som innenfor sitt fagområde har vært på universitetsnivå, og som på samme måte som universitetene tilbyr doktorgrad innenfor hele eller store deler av sin fagportefølje. I dag omfatter kategorien institusjonene AHO, BI, HiM, KhiO, MF NHH, NIH, NMH, og VID.

Flere av dagens vitenskapelige høyskoler har signalisert ambisjoner om å bli universitet. Dagens krav til akkreditering som vitenskapelig høyskoler er allerede relativt like kravene for universitetsakkreditering. Med endringsforslagene i dette høringsnotatets kapittel 4, der det åpnes for både brede og smale universiteter, vil det bli enda flere likheter mellom institusjonskategoriene universitet og vitenskapelig høyskole.

Samtidig mener departementet at det er institusjonenes strategiske prioriteringer som bør avgjøre om de vil søke om å bli universitet eller ikke. Dette for å sikre mangfoldet blant institusjoner som ikke nødvendigvis har ønsker om å bli et universitet, med de kravene det innebærer. På lengre sikt er det ikke utenkelig at det vil være få eller ingen institusjoner som er tilknyttet kategorien vitenskapelige høyskoler.

Forenklet prosedyre for å bli universitet

Departementet foreslår at de vitenskapelige høyskolene kan få mulighet til å benytte en forenklet prosedyre for å bli universitet i en tidsperiode på fem år etter ikrafttreddelsen av nye regler. Dagens krav til akkreditering som vitenskapelig høyskole ligger veldig nær kravene til akkreditering som universitet. Den største forskjellen er kravet om fire doktorgrader, som i kapittel 4 foreslås endret til minst én doktorgrad. Dermed øker likhetstrekkene mellom disse to institusjonskategoriene ytterligere. Departementet legger til grunn at en andel av dagens vitenskapelige høyskoler ønsker å søke om å bli

universitet, ettersom de innenfor sitt fagområde er på universitetsnivå og det i dette høringsnotatet åpnes for at universiteter i Norge kan være både faglig smale og faglig brede institusjoner, jf. kapittel 4.

Hensikten med forslaget er en vesentlig effektivisering av søknadsprosedyren i en overgangsperiode. Samtidig må prosedyren være tillitsvekkende og et eventuelt vedtak om å gi en vitenskapelig høyskole universitetsakkreditering må ha legitimitet. En søknad etter en forenklet prosedyre skal fortsatt vurderes av en sakkyndig komité, ettersom *«akkreditering [...] er et vedtak basert på en faglig vurdering av om en institusjon [...] oppfyller standardene og kriteriene [...]»*, jf. uhl. § 3-2 andre ledd.²¹

Departementet foreslår at de vitenskapelige høyskolene i søknaden sin må redegjøre for samtlige krav om akkreditering som universitet, men at de kun behøver å levere dokumentasjon på at de oppfyller universitetskrav som er nye i forhold til kravene til vitenskapelige høyskoler. Dette vil vesentlig redusere omfanget av søknaden for institusjonen fordi dokumentasjonsmengden reduseres, samtidig som en mer komplett søknad institusjonen redegjør for alle akkrediteringskravene vil gjøre det mulig for komiteen å gjøre en samlet vurdering av institusjonen og foreta en helhetlig vurdering. Samtidig bør NOKUT unntaksvis kunne foreta ytterligere vurderinger og etterspørre dokumentasjon for alle kravene når NOKUT mener det er nødvendig for å kunne vurdere om de er oppfylt. Et slikt behov for å etterspørre dokumentasjon kan for eksempel oppstå når et krav er tynt begrunnet, eller når det foreligger tvil om hvorvidt institusjonen oppfyller et krav.

Departementet ber høringsinstansene om innspill til en overgangsprosedyre som gir vitenskapelige høyskoler mulighet til å søke om å bli universitet etter en forenklet prosedyre.

3.3.4 Høyskoler

Høyskoler bidrar til å sikre mangfold i universitets- og høyskolesektoren og er i realiteten en bred kategori. Høyskoler kan ofte ha en spisset faglig profil, og det er stor variasjon i størrelse og antall studenter. Som nevnt i innledningen til kapittel 3 finnes det i dag fem statlige høyskoler under KD, samt to under andre departement, og åtte private høyskoler med institusjonsakkreditering, mange av disse med en lang fortid som høyskole. I tillegg finnes det 16 høyskoler med akkrediterte studietilbud, men uten institusjonsakkreditering. Også i denne gruppen er det en del som har eksistert i mange tiår, mens andre har blitt etablert i nyere tid.

Institusjonsakkreditering som høyskole er et krav for at private høyskoler kan få statstilskudd etter uhl. § 6-1. Private høyskoler har dermed et insitament til å søke om

²¹ Jf. Prop. 126 L (2022–2023), se forslag til § 3-2 andre ledd. I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer denne regelen § 3-1 første ledd første punktum.

institusjonsakkreditering.²² I tillegg spiller institusjonsakkreditering en viktig rolle i NOKUTs videreutviklingsarbeid med små institusjoner.

Samlet gjør dette at departementet ønsker å videreføre muligheten for høyskoler til å kunne søke om institusjonsakkreditering. Høyskoler med institusjonsakkreditering har selvakkrediteringsmyndighet for studier på bachelornivå.²³ Det har ikke høyskoler uten slik akkreditering.

3.3.5 Beslutningsmyndighet

Regjeringen mener at institusjonsstrukturen i norsk høyere utdanning er et spørsmål av stor nasjonal og regional betydning, og at det fremdeles bør være Kongen i statsråd som skal beslutte endring av institusjonskategori på grunnlag av en faglig vurdering fra NOKUT. I den nye universitets- og høyskoleloven er dette videreført i § 3-1 første ledd. På grunnlag den korte tiden som har gått siden Stortingets tilslutning til forslaget om ny lov, jf. Innst. 169 L (2023–2024), ser departementet ikke behov for en ny vurdering av dette nå.²⁴

3.4 Departementets forslag

Departementet foreslår

- å videreføre inndelingen i de tre institusjonskategoriene «universiteter», «vitenskapelige høyskoler» og «høyskoler».
- å gi en frist på fem år til institusjoner som i dag er vitenskapelige høyskole, til å søke om universitetsstatus etter en forenklet prosedyre

Se forslag til endringer i § 1-5.

4 Krav om doktorgrad for universiteter

4.1 Dagens regler

Det følger av studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje ledd at et vilkår for å kunne akkrediteres som universitet er at institusjonen skal ha rett til å tildele doktorgrad alene på minst fire fagområder. De fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for

²² Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 8-3 første og andre ledd.

²³ Jf. Prop. 126 L (2022–2023), se forslag til § 3-4 tredje ledd. I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 3-3 andre ledd.

²⁴ Jf. Prop. 126 L (2022–2023), se forslag til § 3-1 første ledd. I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 1-2 andre ledd.

institusjonens faglige profil. To av dem skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning. Videre følger det av studiekvalitetsforskriften § 3-7 fjerde ledd at doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

I tillegg kommer krav om akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå (master mv.) og at institusjonen må «ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil».

At de fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens faglige profil, innebærer at doktorgradsstudiene skal dekke institusjonens hovedområder og ikke bare omfatte mindre deler av institusjonens faglige virksomhet. Kravet om at to av fire doktorgrader skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, var opprinnelige begrunnet i et ønske om å sikre et mangfold av institusjoner innenfor høyere utdanning.

Kravene til doktorgradsstudier som vilkår for akkreditering som universitet ble innført på bakgrunn av forslag fra Mjøs-utvalget i NOU 2000: 14 *Frihet med ansvar*. Mjøs-utvalget ga ingen begrunnelse for hvorfor det skulle kreves akkurat fire doktorgrader. I St. meld. 27 (2000–2001) *Gjør din plikt – Krev din rett: Kvalitetsreform av høyere utdanning* foreslo regjeringen Stoltenberg I at det skulle være tilstrekkelig med doktorgradsrett på ett fagområde for å kunne akkrediteres som universitet, men at det skulle være et skille mellom de daværende fire eksisterende universitetene og nye universiteter. I behandlingen av meldingen vedtok imidlertid Stortinget at kriteriene som Mjøsutvalget hadde foreslått, skulle legges til grunn, jf. Innst. S. nr. 337 (2000–2001).

Som nevnt over er muligheten norske høyere utdanningsinstitusjoner har til å søke om å bli universitet, et særsyn i internasjonal sammenheng. Kravet om fire doktorgradsutdanninger er følgelig også særnorsk.

I tilknytning til institusjonens faglige virksomhet er det i tillegg til fire doktorgrader fastsatt krav til et tilstrekkelig antall ansatte og deres kompetanseprofil.

Studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd fastsetter at «*[i]nstitusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet*». Videre inneholder studietilsynsforskriften § 3-1 sjette ledd et krav om at «*[i]nstitusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori*».

4.2 Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser

Ekspertgruppen mener at en institusjon som skal ha akkreditering som universitet, fortsatt må ha selvstendig rett til å tildele doktorgrad. Videre mener den at dagens krav til doktorgradsutdanning for universitetsakkreditering har bidratt til kvalitetsheving, men at kravet om fire doktorgrader ikke nødvendigvis stimulerer til strategisk utvikling ved institusjonene, eller til diversitet i sektoren. I stedet bør bredden i virksomheten ivaretas

gjennom et krav om at doktorgraden(e) skal være «dekkende for vesentlige deler av virksomheten». Om begrepet «vesentlige deler» skriver gruppen:

Ekspertgruppen mener at en institusjon som skal akkrediteres som universitet, må ha doktorgradsutdanning på de fleste av sine fagområder, slik at doktorgradsprogrammet eller -programmene dekker en vesentlig del av virksomheten. Institusjonen må ha selvstendig doktorgradsrett. Gruppen understreker at det er avgjørende at en institusjon som skal akkrediteres som universitet, og få de fullmaktene dette innebærer, har vesentlige deler av sine fagområder dekket av ph.d.-utdanning, uansett antall doktorgradsprogrammer.

Ekspertgruppen mener videre at så lenge institusjonen har selvstendig rett til å gi doktorgrad innenfor vesentlige deler av sine fagområder, kan deler av doktorgradsutdanningen skje i samarbeid med andre institusjoner. Forutsetningen er at det dreier seg om *fellesgrader* der institusjonen som søker akkreditering som universitet, er likeverdig partner, og at dette tydelig framgår av avtalen om fellesgrad. Dette vil gjøre det mer attraktivt for institusjonene å samarbeide om doktorgradsutdanninger.

Ekspertgruppen anser at kravet om at en institusjon må ha rett til å tildele mastergrad på fem områder for å kunne bli universitet, logisk henger sammen med kravet om fire doktorgradsområder. Gruppen anbefaler derfor å ikke videreføre dette kravet.

Høring av ekspertgruppens forslag om doktorgradene

Forslaget støttes i stor grad i høringen, selv om flere av høringsinstansene generelt foretrekker kvantitative krav. Flere høringsinstanser påpeker også at det kan bli vanskelig å definere og operasjonalisere hva som er «vesentlige deler av virksomheten». Blant annet anbefaler NOKUT at dette omtales nærmere i forarbeidene til ny forskrift.

Flere høringsinstanser misforstår forslaget og hevder at kravet om selvstendig doktorgradsrett på minst ett område betyr at institusjonen allerede må være universitet, og at anledningen til å telle med fellesgradsstudenter derfor ikke har noen betydning.

4.3 Departementets vurdering

4.3.1 Doktorgradene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet

Departementet støtter ekspertgruppens forslag om at antallet doktorgradsprogrammer som kreves for å bli universitet, endres fra fire til minst ett, og at doktorgraden(e) skal være dekkende for vesentlige deler av institusjonens virksomhet.

Det er en forutsetning for akkreditering som universitet at institusjonen skal ha selvstendig rett til å gi minst én doktorgrad. I tillegg må doktorgraden(e) dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. Det innebærer at studietilbudene ved institusjonen normalt skal ha en overbygning i en doktorgrad. I tillegg skal de fleste studentene være knyttet studietilbud innenfor doktorgradsområdene.

Formålet med denne regelen er å sikre at alle deler av den faglige virksomheten gjennomsyres av en vitenskapelig kultur, eller en kultur for kunstnerisk utviklingsarbeid. Regelen bidrar også til å sikre stabilitet i fagmiljøet. Videre bidrar kravet til at søkerinstitusjonen har bachelor- og mastergradsprogrammer som kan gi rekruttering til egne doktorgradsprogrammer.

Samtidig kan en institusjon ha noen studieprogram som ligger utenfor hovedprofilen, som for eksempel er etablert som svar på lokal etterspørsel. OsloMets trafikklærerutdanning kan her tjene som eksempel. Andre eksempler er studieprogram som støtter programmene innenfor doktorgradenes fagområder. Det skal også fortsatt være mulig å bygge opp et nytt fagområde, ved å starte med å akkreditere et bachelorgradsprogram, bygge på med et mastergradsprogram og til slutt sikre den vitenskapelige kulturen i det nye fagområdet med et doktorgradsprogram.

At det finnes enkelte slike utdanninger som ikke inngår i fagområdene for doktorgraden(e), er ikke til hinder for akkreditering som universitet. Det bør likevel ikke være mange slike unntak.

Når kravet til antallet doktorgrader nå foreslås redusert, er det viktig at doktorgradene som gis, preges av faglig helhet og indre faglig sammenheng. I de første årene etter at dagens regler ble innført, ble det i enkelte tilfeller etablert doktorgrader mer ut fra hvilke ressurser som var til rådighet enn en enhetlig faglig plan, noe som er potensielt uheldig både i et faglig, kvalitetsmessig og strategisk perspektiv, jf. kapittel 7. For å unngå slike doktorgrader ble studiekvalitetsforskriftens bestemmelser om krav til doktorgrad skjerpet som følge av Meld. St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet*.

Studiekvalitetsforskriften § 3-3, som regulerer akkreditering av doktorgradsstudier, fastslår at «[o]mrådet for doktorgradsstudiet skal utgjøre en vitenskapelig eller kunstnerisk helhet, og det skal være sammenheng mellom de enkelte delene studiet er satt sammen av».

4.3.2 Fellesgrader

Et spørsmål det er viktig å ha klarhet i når det skal vurderes om doktorgrads-utdanningen(e) dekker vesentlige deler av institusjonens fagområder, er hvorvidt eventuelle fellesgrader inngår i definisjonen av «vesentlige deler». Ekspertgruppen skriver:

"Så lenge institusjonen har selvstendig rett til å gi doktorgrad innenfor vesentlige deler av sine fagområder, kan deler av doktorgrads-utdanningen skje i samarbeid med andre institusjoner. Forutsetningen er at det dreier seg om fellesgrader der institusjonen som søker akkreditering som universitet, er likeverdig partner, og at dette tydelig

*framgår av avtalen om fellesgrad. Fellesgradsstudenter bidrar til fagmiljøet og må kunne telles med, men bare én gang, ett sted."*²⁵

Departementet mener at hvis institusjonen har selvstendig doktorgradsrett på minst ett doktorgradsområde, bør fellesgrader med andre institusjoner tas med når det skal vurderes om institusjonens doktorgradsprogram dekker vesentlige deler av den faglige virksomheten. Et vilkår er at søkerinstitusjonen må være en likeverdig partner i fellesgraden. Med likeverdig partner menes det at det tydelig framgår av avtalen om fellesgrad at institusjonene som samarbeider om fellesgraden, blant annet er ansvarlige for omtrent like mange studiepoeng i programmet.

Dette vil gjøre det mer attraktivt for institusjonene å samarbeide om doktorgradsutdanninger. Det vil, i tråd med Hurdalsplattformen, bidra til å redusere antallet sentraliserende kvalitets- og akkrediteringskrav i høyere utdanning. Forslaget får som tidligere nevnt også støtte i en merknad i Innst. 169 L (2023–2024), der Utdannings- og forskningskomiteens flertall oppfordrer regjeringen til å legge frem et forslag til endringer til krav om universitetsakkreditering som åpner for samarbeid mellom institusjoner.²⁶ Departementet legger dette til grunn for forslagene nedenfor.

4.3.3 Bortfall av krav om fire doktorgradsprogrammer

Det vil være opp til NOKUT og deres sakkyndige komité å vurdere om kravet til doktorgradsutdanning som dekker vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet, er oppfylt. Forslaget erstatter både § 3-7 tredje ledd om at de fire doktorgradsstudiene skal være godt dekkende for institusjonens profil, og § 3-7 fjerde ledd om at doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet.

I studiekvalitetsforskriften § 3-7 tredje ledd er kravet om fire doktorgrader supplert med et krav om at to av de fire doktorgradsstudiene skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning. Dette kravet henger sammen med kravet om fire doktorgrader og faller derfor bort.

Videre støtter departementet ekspertgruppens vurdering av at kravet om at en institusjon må kunne gi fem mastergrader for å kunne bli universitet, bør falle bort. Også dette kravet henger logisk sammen med kravet om fire doktorgrader. Det er likevel viktig at det er et tilstrekkelig rekrutteringsgrunnlag fra masternivået for å kunne sikre tilstrekkelig studentopptak på doktorgradsprogrammet/ene, et levedyktige læringsmiljø og et tilstrekkelig antall kandidater som disputerer, til at fagmiljøet/ene som gir doktorgradsprogrammet/ene kan opprettholdes og videreutvikles.

Departementet mener at intensjonen i bestemmelsen blir ivaretatt gjennom kravene om at doktorgraden(e) som institusjonen tilbyr, skal dekke vesentlige deler av institusjonens

²⁵ «Kvalitets- og akkrediteringskrav for norske universiteter». Rapport fra en ekspertgruppe. Kunnskapsdepartementet. Publikasjonskode F-4482 B. Kap 8.2 s. 53

²⁶ Innst. 169 L (2023–2024), punkt 3.3. s. 7, se [Innstilling \(stortinget.no\)](https://www.stortinget.no).

faglige virksomhet, og at institusjonen innenfor doktorgradsområdene alene skal ha akkreditering for studietilbud på både lavere og høyere grad, med jevnlig opptak og tilfredsstillende kandidatproduksjon (se punkt 9.2.2. og 9.2.9.). Det vil samlet sikre nødvendig bredde og sammenheng i studieporteføljen ved institusjonen.

4.3.4 Fagmiljø

Tilstrekkelig antall ansatte med høy kompetanse

En institusjon som søker om å bli universitet, må dokumentere at *«institusjonen [har] et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet»*, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd. Et tilsvarende krav gjelder ved akkreditering som vitenskapelig høyskole, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 andre ledd.

Det er i dag ikke fastsatt kvantitative kompetansekrav ved institusjonsakkreditering, kun ved studieprogramakkreditering jf. studietilsynsforskriften § 2-3 fjerde ledd.²⁷

Ekspertgruppen ønsker ikke å stille kvantitative kompetansekrav ved institusjonsakkreditering som universitet. De mener det bør overlates til NOKUT å vurdere om kompetansen er tilstrekkelig *«sett i forhold til kravet om et tilstrekkelig antall ansatte med professor- og førstestillingskompetanse på relevante fagområder»*.²⁸

I tillegg foreslår ekspertgruppen enkelte endringer i kravene for akkreditering av doktorgrad. De vil bli vurdert i sammenheng med høringen om forskriftsbestemmelser for akkreditering av studieprogram (se punkt 2.3. om ny forskriftsstruktur). Departementet er enig i at det ikke er behov for å stille kvantitative kompetansekrav ved institusjonsakkreditering. Dermed foreslår departementet å videreføre kravet om *«tilstrekkelig antall ansatte»* i studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd.

Relevant kompetanseprofil

Departementet foreslår å delvis videreføre kravet om at *«[i]nstitusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil og at de ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med den ved sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori»* jf. studietilsynsforskriften § 3-1 sjette ledd. Departementet foreslår å endre dette kravet slik at søkerinstitusjonen skal sammenligne seg med sammenlignbare fagområder framfor institusjoner. Departementet viser til NOKUTs høringsuttalelse. Sammenligninger på fagområdenivå kan gi et tydeligere bilde av kompetanseprofilen ved en institusjon enn en

²⁷ Slik kravet blir praktisert i dag, må institusjonene som søker om å bli universitet, være på nivå med sammenlignbare universiteter. Kravene skjerpes ettersom andelen førstestillingskompetente ved sammenlignbare universiteter øker. Dette skjer selv om de kvantitative kravene til akkreditering av en utdanning ikke har endret seg. Dette har i praksis betydd at søkerne har måttet oppfylle høyere krav til fagmiljø enn minstekravene til fagmiljø på studietilbudsnivå.

²⁸ «Kvalitets- og akkrediteringskrav for norske universiteter». Rapport fra en ekspertgruppe. Kunnskapsdepartementet. Publikasjonskode F-4482 B. Kap 8.2 s. 53

sammenligning på institusjonsnivå. Ettersom kravet til antall doktorgrader er foreslått endret fra fire til minst én (se punkt 4.3.1.), blir det vanskeligere å finne sammenlignbare institusjoner i universitetskategorien som en søkerinstitusjon skal kunne sammenligne seg med på institusjonsnivå. Spesielt når søkerinstitusjonen kun har én doktorgrad, vil sammenligninger per fagområde være nødvendig. Departementet er enig med NOKUT som mener at alle doktorgrader må være på samme nivå som på tilsvarende fagområder ved andre universiteter for at kravet totalt sett skal kunne ansees som oppfylt.

4.4 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- videreføre krav om at institusjoner som skal bli akkreditert som universitet, må ha selvstendig rett til å gi doktorgrad
- endre kravet til antallet doktorgrader som en institusjon må ha selvstendig rett til å gi for å kunne bli universitet, fra fire til minst én
- stille krav om at doktorgraden(e) skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet
- endre kravet slik at fellesgrader der søkerinstitusjonen er en likeverdig partner, kan tas med i vurderingen av om institusjonens doktorgradsprogram dekker vesentlige deler av den faglige virksomheten
- fjerne kravet om at to av de tidligere fire doktorgradene skal være sentrale for regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene også må ha nasjonal betydning
- fjerne kravet om fem mastergrader for å bli universitet
- videreføre kravet om at institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet
- endre kravet om at institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil og at de ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med den ved sammenlignbare institusjoner, til at den faglige kompetansen skal være på nivå med den for fagområder ved universiteter, dvs. en sammenligning av fagområder framfor en sammenligning på institusjonsnivå

Se forslag til endringer i §§ 1-2, 1-3 og 1-4.

5 Krav til stabil doktorgradsutdanning for universiteter

Ett av elementene ved kravet til stabil doktorgradsutdanning er volumkrav. Volumkravene for doktorgradsutdanning som omtales i dette høringsnotatet, gjelder utelukkende for

universitetsakkreditering. Akkrediteringskravene for det enkelte doktorgradsprogram inngår ikke i denne høringen, så der foreslås det ingen endringer i denne omgang.

5.1 Dagens regler

Kravet til stabil doktorgradsutdanning, herunder volumkravene for universitetsakkreditering, er fastsatt i studiekvalitetsforskriften. I forskriftens § 3-7 er det satt krav om at

Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning og dokumentere at den i gjennomsnitt har uteksaminert minst fem doktorander på minst to av doktorgradsstudiene eller tilsvarende stipendiatprogram per år over en treårsperiode. Hvert enkelt doktorgradsstudium skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 stipendiater.

For å bli universitet i dag må en institusjon ha stabil forskerutdanning og ha tatt opp og uteksaminert et visst antall kandidater over tid. Kravene skal sikre både tilstrekkelig veiledningskapasitet gjennom et stabilt fagmiljø av en viss størrelse og kvalitet, og et godt læringsmiljø. Tolkningen av dette kravet ble skjerpet i forbindelse med Strukturmeldingen i 2015.

Til sammenligning fastsetter studiekvalitetsforskriften § 3-3 også egne regler om akkreditering av doktorgradsstudier, der sjette ledd gjelder kvantitative krav til kapasitet, rekrutteringspotensiale og doktorgradsmiljø:

Institusjonen skal dokumentere at den har kapasitet og rekrutteringspotensial til å ta opp minst 15 stipendiater til doktorgradsstudiet i løpet av fem år etter oppstart. Institusjonen skal i tillegg sannsynliggjøre at den over tid kan opprettholde et doktorgradsmiljø med minst 15 stipendiater. [...]

Kravet om opptak av 15 stipendiater over en periode på fem år til hvert doktorgradsprogram er med andre ord regulert i forbindelse med kravene til akkreditering av selve doktorgradsprogrammet, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-3.

5.2 Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser

Ekspertgruppen mener at dagens krav om stabil forskerutdanning bør videreføres, men at kravet heller bør knyttes til hele institusjonen enn til det enkelte doktorgradsprogram. Den foreslår at institusjoner som søker akkreditering som universitet, må ha tatt opp minst 60 doktorgradsstudenter de siste fem årene og i gjennomsnitt ha uteksaminert minst 15 kandidater per år over en treårsperiode.

For institusjoner med en smalere faglig profil, slik som dagens vitenskapelige høyskoler, hvor den faglige bredden av virksomheten dekkes av ett doktorgradsprogram, mener ekspertgruppen at kravet bør være mindre omfattende. Her foreslår ekspertgruppen at de

skal ha tatt opp minst 15 doktorgradsstudenter over fem år og i snitt ha uteksaminert minst fem kandidater per år over en treårsperiode.

Fordi det kan inntreffe uforutsette forhold utenfor institusjonenes kontroll, slik som Covid-19-pandemien, foreslår gruppen at institusjonen alternativt kan velge å oppfylle også kravet til uteksaminerte som et gjennomsnitt over en femårsperiode.

Ekspertgruppen foreslår videre at volumkravet knyttes til *doktorgradsstudenter*, ikke *stipendiater*, fordi også doktorgradsstudenter med annen finansiering bidrar til det samlede fagmiljøet. Med samme begrunnelse foreslår gruppen at også studenter på fellesgradsprogrammer kan regnes med, så lenge de bare telles ett sted, én gang. Som nevnt i punkt 4.3.2. er forutsetningen for å telle med fellesgrader at institusjonen har selvstendig doktorgradsrett på minst ett område.

Høringen av ekspertgruppens forslag om stabil doktorgradsutdanning og spesielt volumkrav

De fleste høringsinstansene som har uttalt seg, støtter forslaget fra ekspertgruppen. De fleste er også enige i at doktorgradsstudenter på fellesgrader kan regnes med i vurderingen av volumkravene.

På noen punkter er det litt ulike syn på utformingen av kravene. F.eks. støtter ikke alle at institusjonene skal kunne velge å oppfylle kravet til uteksaminerte over en femårsperiode. Det er også litt ulike syn på å stille lavere krav til «smale» institusjoner og spørsmål om hvordan disse skal defineres. Høyskolen Kristiania foreslår en trappemodell der volumkravet er en funksjon av antallet vitenskapelig ansatte. Departementet mener at dette virker komplisert og eventuelt må utredes nærmere.

5.3 Departementets vurdering

Forskerutdanning er en sentral del av virksomheten ved et universitet. Den bidrar til å både vedlikeholde og utvikle ny kunnskap. For å gi doktorgradsstudentene nødvendige impulser og hjelpe dem til å se muligheter på tvers av fagområder er det viktig at miljøet knyttet til doktorgradsstudiet har et visst omfang og er robust og stabilt over tid. Fellesgrader med andre institusjoner kan bidra til at fagmiljøet oppnår tilstrekkelig bredde og antallet studenter og kandidater nødvendig volum.

Stabil doktorgradsutdanning

Kravet til «stabil doktorgradsutdanning» er sentralt og innebærer en kvalitativ vurdering i tillegg til en kvantitativ vurdering. Departementet foreslår å videreføre dagens krav om stabil forskerutdanning slik det er blitt praktisert. Departementet viser til at indikatorer for stabil doktorgradsutdanning kan være hvordan utdanningen er organisert og kvalitetssikret. De kan blant annet omfatte hvilken strategi institusjonen har for rekruttering av doktorgradsstudenter, hvilke rutiner institusjonen har for tildeling av veileder, hvilke kurs og seminarer som tilbys doktorgradsstudentene, og hvilken systematiske oppfølging doktorgradsstudentene får underveis i doktorgradsløpet. Dette kan være viktige momenter i en slik kvalitativ vurdering.

Kvantitative volumkrav

Stabilitetskravet konkretiseres i tillegg med volumkrav, der det er fastsatt kvantitative krav. Her kan en se på antallet stipendiater som har fullført – samlet sett og fordelt over årene siden akkreditering av doktorgradsstudiet, samt frafall og gjennomstrømning.

Departementet vil videreføre kvantitative krav, men knyttet til institusjonsnivået slik ekspertgruppen foreslår, ikke til det enkelte doktorgradsområde som i dag. En mulig risiko ved at volumkravet skal være på institusjonsnivået, er at det vil kunne kamuflere lave tall på noen doktorgrader. Her vil likevel kravene for akkreditering av det enkelte doktorgradsprogram fortsatt gjelde.

Departementet mener at de samme kravene bør gjelde for alle universiteter, både av prinsipielle og praktiske grunner. Prinsipielle på grunn av forslaget om én universitetskategori (se punkt 3.3.2.), praktiske fordi det vil være vanskelig å trekke et klart skille mellom «brede» og «smale» universiteter.

Departementet foreslår derfor at institusjoner som søker akkreditering som universitet, må ha tatt opp minst 15 doktorgradsstudenter i gjennomsnitt de siste fem kalenderårene og ha uteksaminert i gjennomsnitt minst fem kandidater per kalenderår de siste tre årene.

Det første kravet må, som nevnt over, ikke forveksles med kravet til akkreditering av doktorgradsprogrammer, som er at institusjonene må kunne sannsynliggjøre at de i doktorgradsstudiet vil kunne rekruttere minst 15 doktorgradsstudenter over fem år og vedlikeholde et miljø som til enhver tid har minst 15 studenter. Dette innebærer at for institusjoner som søker med flere doktorgrader som samlet skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet, vil de kvantitative kravene for å opprettholde en universitetsakkreditering i praksis ligge vesentlig høyere enn å ha tatt opp minst 15 doktorgradsstudenter i gjennomsnitt de siste fem kalenderårene, jf. forslaget om krav til universitetsakkreditering. Større institusjoner vil etter departementets vurdering i praksis måtte ha mer enn ett doktorgradsprogram for å ivareta kravet om at doktorgradsområdene skal dekke vesentlige deler av den faglige virksomheten.

Departementet er enig i ekspertgruppens forslag om å knytte volumkravet til *doktorgradsstudenter*, ikke *stipendiater*, fordi også doktorgradsstudenter med annen finansiering bidrar til det samlede fagmiljøet. Departementet mener at doktorgradsstudenter på fellesgrader også kan regnes med i vurderingen av volumkravene, med de vilkårene som gjelder for å telle med fellesgrader, se punkt 4.3.2.

5.4 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- videreføre krav til stabil doktorgradsutdanning som forutsetning for akkreditering som universitet
- videreføre at det stilles kvantitative volumkrav som del av kravet om stabil doktorgradsutdanning

- endre volumkravene slik at institusjonen som søker akkreditering som universitet, i gjennomsnitt må ha tatt opp minst 15 doktorgradsstudenter de siste fem kalenderårene og uteksaminert minst 5 kandidater per kalenderår de siste tre årene.

Se forslag til endringer i § 1-4.

6 Krav om høy internasjonal kvalitet for universiteter og vitenskapelige høyskoler

6.1 Dagens regler

Universitets- og høyskoleloven § 1-1 bokstav a og b stadfester at norsk høyere utdanning skal holde et høyt internasjonalt nivå:

Universiteter og høyskolars formål er å

- tilby høyere utdanning på høyt internasjonal nivå*
- utføre forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå [...]*

Dette kravet er ytterligere presisert i studiekvalitetsforskriften § 3-7 andre ledd, som slår fast at universiteter «skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet». Til sammenligning slår forskriftens § 3-6 første ledd fast at vitenskapelige høyskoler skal ha «høy internasjonal kvalitet» og i tillegg en «tydelig faglig profil». For høyskoler kreves det derimot at institusjonen skal ha «høy kvalitet», uten krav om høy internasjonal kvalitet, jf. forskriftens § 3-5 første ledd. Det er med andre ord markerte skiller mellom de ulike institusjonskategoriene.

I Rundskriv F-03-16 (24.06.2016) beskrives kvalitetskravet for universiteter slik:

Et universitet skal ha stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. Et høyt internasjonalt nivå rommer ulike kvalitetsaspekter knyttet til institusjonens profil og faglige virksomhet. NOKUT gir forskrift med utfyllende bestemmelser som utdyper hva høy internasjonal kvalitet er.

Noen slik forskrift er ikke utformet per dags dato. NOKUT skriver imidlertid følgende i rundskrivet «Merknader til studietilsynsforskriften»:

For universiteter vil vurderingen av høy internasjonal kvalitet baseres på de vesentlige deler som er godt dekkende for institusjonens faglige profil, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 (3) og (4).

NOKUTs sakkyndige komité foretar en helhetlig, kvalitativ vurdering av institusjonens dokumentasjon og vurderer om institusjonens faglige nivå på utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid er av høy internasjonal kvalitet. NOKUT opplyste ekspertgruppen om at vurderingen av stabil høy internasjonal kvalitet i ulike aspekter skal skje på institusjonsnivå, men at dette i praksis avgrenses til doktorgradsprogrammene.²⁹

6.2 Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser

På grunnlag av samtaler med institusjonene som sist hadde fått akkreditering som universitet, samt én som søker om slik akkreditering, kom ekspertgruppen til at dette kravet har virket kvalitetshevende for institusjonene. Kravet har vært viktig for å heve den samlede faglige kvaliteten hos institusjonene, og det har også hatt en viktig kulturbyggende effekt. Kravet har ført til at institusjonene har skjerpet og hevet kvaliteten i forskningsmiljøer og doktorgradsutdanninger, og denne faglige utviklingen har også kommet bachelor- og mastergradsutdanninger ved institusjonene til gode.

Ekspertgruppen pekte likevel på utfordringer knyttet til kravet om høy internasjonal kvalitet. Disse utfordringene knytter seg primært til hvordan dette kravet skal forstås, dokumenteres og måles. Dette gjelder særlig når kravet til høy internasjonal kvalitet skal anvendes på institusjonenes bachelor- og mastergradsutdanninger. Gruppen viste til at det for disse utdanningene ikke finnes et internasjonalt rammeverk, og at det i en akkrediteringskontekst er få omforente indikatorer som egner seg for å vurdere og sammenligne det faglige nivået ved en bachelor- eller mastergradsutdanning.

I spørsmålet om hvordan man skal måle kvalitet på bachelor- og mastergradsutdanninger, har ekspertgruppen vurdert dokumentasjon som vektlegger internasjonalt anerkjente dimensjoner i kvalitetsarbeid i høyere utdanning. Eksempler på slike dimensjoner er hvordan institusjonens FoU-arbeid kommer utdanningene til gode, hvordan kontakt og samarbeid med arbeidslivet preger utdanningene, hvordan studentene sikres en internasjonal dimensjon i studiene, hvordan forskningen preger arbeidsformer og læringsutbytte, og hvordan studentene er involvert i undervisningen og utviklingen av studieprogrammene. Et slikt system mener ekspertgruppen likevel ikke er modent enda.

Ekspertgruppen foreslår imidlertid å innføre et nytt krav som sikrer at bachelor- og mastergradsutdanninger holder et høyt nivå gjennom at FoU-virksomheten ved institusjonen skal prege og styrke den vitenskapelige kulturen på bachelor- og mastergradsutdanningene. Ekspertgruppen begrunner dette med at all utdanning på

²⁹ I dag oppnevner NOKUT en sakkyndig komité som vurderer søkerinstitusjonen opp mot alle krav til universitetsakkreditering, inkludert kravet til høy internasjonal kvalitet. I vurderingen av om institusjonen har stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet, oppnevner NOKUT fire faggrupper som består av to fagfeller i hver gruppe med faglig spisskompetanse på søkerinstitusjonens doktorgradsområder. Faggruppene gir sin anbefaling til hovedkomiteen om hvorvidt søkerinstitusjonen oppfyller kravet til høy internasjonal kvalitet. Hovedkomiteen gjør utfra dette en samlet vurdering og tar også høyde for indikatorer på institusjonsnivå.

universitetene skal være gjennomsyret av vitenskapelig tenkemåte, og at forskningsbaserte prinsipper skal være styrende for hele virksomheten. Videre mener ekspertgruppen at universitetenes utdanningsvirksomhet bør være preget av relevans og innovativ tenkning, og være preget av student- og arbeidslivsinkludering. Slik mener ekspertgruppen at det faglige kravet til nivå vil være like strengt som i dagens ordning og ivareta et tilfredsstillende nivå, men at det nye kriteriet samtidig vil være mer treffsikkert og dokumenterbart. I tillegg mener ekspertgruppen at prosessen vil bli mer effektiv og forutsigbar.

Ekspertgruppen foreslår videre å justere formuleringen av kravet til «høy internasjonal kvalitet», og begrunner dette med at begrepet normalt ikke anvendes ved vurdering av forskere, forskning og forskningskvalitet. I denne justeringen mener ekspertgruppen at en bør anvende vurderingsmetoder og -skalaer som er kjent fra andre forskningsvurderinger og vurdering eller akkreditering av doktorgradsutdanninger. Ekspertgruppen foreslår å benytte fagfellellevurderinger, og at allerede tilgjengelig materiale fra doktorgradsakkrediteringen(e), relevante forskningsevalueringer og annet relevant materiale legges til grunn for vurderingene. Ekspertgruppen foreslår at søkerinstitusjonen gir sin vurdering av den samlede dokumentasjonen, og at NOKUTs sakkyndige komité foretar en evaluering av dette.

Ekspertgruppen foretar også en tolkning av det gjeldende kravet til høy internasjonal kvalitet. Ekspertgruppen mener kravet må tolkes som et krav om at institusjonens faglige nivå må være på et meget godt nivå i en internasjonal kontekst. Selv om ekspertgruppen mener at kravet skal opprettholdes, foreslår den å fjerne begrepet fra forskrifter, og at det i vurderingen av det faglige nivået i stedet skal anvendes internasjonalt omforente vurderingsskalaer. Nivået skal vurderes å være på høyde med hva som må anses for å være et meget godt nivå i en internasjonal kontekst innenfor det aktuelle fagområdet. I stedet for å foreta konkrete sammenligninger mellom institusjoner, anbefaler ekspertgruppen å vurdere det faglige nivået opp mot hva som må ansees for å være et meget godt nivå for forskning og forskerutdanning innenfor det aktuelle fagområdet.

Høringen av ekspertgruppens forslag om høy internasjonal kvalitet

Høringsinstansene er på overordnet plan positive til ekspertgruppens forslag. Flere høringsinstanser har ikke hatt merknader til forslagene, mens andre har påpekt at kravet til høy internasjonal kvalitet i dag fremstår noe abstrakt. Ingen høringsinstanser er grunnleggende uenige i ekspertgruppens forslag, men noen instanser mener ekspertgruppens forslag ikke går langt nok i å konkretisere kravet til høy internasjonal kvalitet.

6.3 Departementets vurdering

Tolkning og anvendelse av kravet om høy internasjonal kvalitet

Prinsippet om at norske universiteters og vitenskapelige høyskolars faglige virksomhet skal være preget av høy internasjonal kvalitet er en grunnleggende forutsetning for en ambisiøs universitets- og høyskolesektor. Dette kravet er en konkretisering av lovens

formål for de institusjonene som søker om å bli universitet eller vitenskapelig høyskole. Med lovens formål om «høyt internasjonalt nivå» i høyere utdanning og forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, samt i faglig utviklingsarbeid, menes det at universitetene og høyskolene skal strekke seg etter et høyt kvalitetsnivå målt i en internasjonal sammenheng.³⁰

NOKUT oppgir i sin veileder noen relevante indikatorer på *høy internasjonal kvalitet i utdanningen*. NOKUT anerkjenner at forskjellige fagområder kan ha ulike tradisjoner når det gjelder å dokumentere kvalitet i utdanning og forskning. NOKUT har derfor bedt søkerinstitusjonene om å gjøre rede for hva de anser som høy internasjonal kvalitet innenfor de aktuelle fagområdene, og hvilke indikatorer som er relevante for å vise dette. Søker skal også oppgi hvilke fagmiljøer og/eller institusjoner som den anser holder høy internasjonal kvalitet, og sammenligne seg med disse.

Departementet er enig med ekspertgruppen i at dette prinsippet bør ivaretas og videreutvikles. Samtidig anerkjenner departementet, i likhet med ekspertgruppen, at den gjeldende regelen er preget av å være noe abstrakt og utfordrende å konkretisere i håndterlige parametre. Høringsrunden viser at dette er et syn som deles av universitets- og høyskolesektoren.

I motsetning til ekspertgruppens forslag om å fjerne kravet til høy internasjonal kvalitet fra forskriften, foreslår departementet å videreføre forskriftsfesting, men at kravets konkrete innhold klargjøres. Departementet er enig med ekspertgruppen i at kravet må tolkes som et krav om at institusjonens faglige nivå regnes som å være på et meget godt nivå i en internasjonal kontekst. Videre er departementet enig med ekspertgruppen i at vurderingsmetoder og -skalaer som er kjent fra andre forskningsvurderinger, og vurdering og akkreditering av doktorgradsutdanninger bør anvendes i vurderingen av hva høy internasjonal kvalitet innebærer. Departementet mener at det er hensiktsmessig og nødvendig å anvende fagfellelvurderinger. Det er nyttig å vurdere det faglige nivået opp mot hva som må ansees for å være et meget godt nivå for forskning og forskerutdanning innenfor det aktuelle fagområdet, framfor sammenlignbare institusjoner.

Indikatorer for høy internasjonal kvalitet innen forskning og utdanning

For å vurdere høy internasjonal kvalitet i forskning er publikasjoner i anerkjente internasjonale tidsskrifter en mye brukt og anerkjent indikator. I NOKUTs faggrupperapporter i forbindelse med universitetsakkreditering har faggruppene identifisert og vurdert flere relevante indikatorer for å vurdere høy internasjonal kvalitet i forskningen. Eksempler er rekruttering av gode nasjonale og internasjonale doktorgradsstudenter og andre medarbeidere, god kontinuitet i og utvikling av forskningsgrupper, og god evne til å tiltrekke seg ekstern finansiering m.m.

Høy internasjonal kvalitet i bachelor- og masterutdanningene

³⁰ Jf. Prop. 126 L (2022–2023). Se særmerknad til § 1-1. I universitets- og høyskoleloven av 2005 tilsvarer dette § 1-1.

Som nevnt over har ekspertgruppen vurdert dokumentasjon som vektlegger internasjonalt anerkjente dimensjoner i kvalitetsarbeid i høyere utdanning, men kom til at systemet ikke er modent ennå. Departementet mener at muligheten for separate kriterier for å vurdere om utdanningen er av høy internasjonal kvalitet ikke uten videre bør legges til side. Blant annet bør de ansattes utdanningsfaglige kvalifikasjoner vurderes i denne sammenheng.

Departementet vil også vise til at institusjonene i sitt arbeid med kvalitetssikring skal følge de europeiske standardene og retningslinjene for kvalitetssikring i høyere utdanning (ESG, se ny uhl. § 3-5 andre ledd), og at ett av kravene her gjelder studentsentrert læring, undervisning og vurdering.³¹

Departementet vil likevel støtte ekspertgruppens forslag om at bachelor- og mastergradsutdanningene vurderes indirekte gjennom en faglig vurdering av forskning og forskerutdanning, der det finnes etablerte normer og kriterier, samt en vurdering av sammenhengen mellom doktorgradsstudiene og de underliggende studieprogrammene. Dette nye kravet vil bidra til å sikre at bachelor- og masterutdanningene holder et høyt nivå gjennom at FoU-virksomheten ved institusjonen preger og styrker den vitenskapelige eller kunstneriske kulturen på bachelor- og masterutdanningene. Det kan være en hensiktsmessig måte å konkretisere kravet til høy internasjonal kvalitet på og vil bidra til å sikre at alle ledd i institusjonens faglige virksomhet bærer preg av høy kvalitet. Departementet støtter ekspertgruppen i at dette vil gjøre vurderingen av høy internasjonal kvalitet innenfor bachelor- og mastergradsutdanning mer dokumenterbar og treffsikker, og prosessen mer effektiv og forutsigbar.

I tillegg er det mulig å se indikasjoner på studiekvalitet gjennom internasjonalt samarbeid. Det kan for eksempel være antallet eller andelen ansatte som gir gjesteforelesninger i utlandet, ansatte med opphold i utlandet i undervisningsøyemed, internasjonalt utdanningssamarbeid i form av felles kurs eller emner eller fellesgrader³², deltakelse i prosjekt som Tuning/CALOHEE³³ på relevante fagområder, samarbeid i europeiske universitetsallianser, osv.

Departementet anbefaler at NOKUT i veiledningen ser på internasjonalt anerkjente dimensjoner i kvalitetsarbeid i høyere utdanning. Det vil gjøre det mulig og enklere å måle om bachelor- og mastergradsutdanning er av høyt internasjonalt kvalitet. Samtidig tar NOKUT sikte på å redusere dokumentasjonskravene.

³¹ Standard [1.3 Student-centred learning, teaching and assessment]: Institutions should ensure that the programmes are delivered in a way that encourages students to take an active role in creating the learning process, and that the assessment of students reflects this approach.

³² Fellesgrader er mest relevant på masternivået, da det i Europa er få fellesgrader på bachelornivå.

³³ [HOME - CALOHEE](#)

6.4 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- videreføre dagens krav til høy internasjonal kvalitet, slik det er formulert i studiekvalitetsforskriften § 3-7 andre ledd

Se forslag til endringer i §§ 1-3 og 1-4.

7 Krav til institusjonens strategi for alle kategorier

7.1 Dagens regler

Dagens studietilsynsforskrift § 3-1 slår fast at «*[i]nstitusjonen skal ha en strategi for vesentlige deler av sin fagportefølje for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid*». Kravet gjelder ved institusjonsakkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole og universitet. Dette kravet er i praksis innfridd dersom institusjonen har en strategi. Dagens ordlyd åpner heller ikke for noen vurdering av innholdet i strategien, og hvilke oppfølgingsrutiner institusjonen har for strategien. NOKUTs sakkyndige komité kommenterer likevel strategiens innhold som et ledd i akkrediteringsprosessen. Institusjonens strategiske planer kan også være en del av den helhetlige vurderingen. Kravet til helhetlig vurdering gjennomgås nærmere i høringsnotatets kapittel 8.

Institusjonenes strategi utvikles av institusjonen selv og gir uttrykk for institusjonens strategiske mål og profil. Institusjonenes strategi er også egnet til å beskrive institusjonenes samfunnsoppdrag, og institusjonene pleier ofte å inkludere lokale samarbeidspartnere og relevante aktører i arbeidet med strategien. I tillegg inkluderes de ulike aktørene innad i institusjonen, som vitenskapelig ansatte og studenter, ofte i arbeidet med strategien. Slik kan strategiene få bred forankring og gi uttrykk for institusjonenes samfunnsoppdrag. Institusjonenes strategier bidrar til å illustrere mangfoldet i sektoren, ved at strategiene fremhever institusjonenes særskilte profiler og ambisjoner.

Alle statlige høyere utdanningsinstitusjoner inngår i tillegg en utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet. Denne avtalen er ikke en del av akkrediteringsprosessene, men brukes som et verktøy i styringsdialogen mellom departementet og institusjonen.

7.2 Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser

Ekspertgruppen mener det er viktig at institusjonene i en akkrediteringsprosess viser hvordan hele institusjonens samfunnsoppdrag skal løses. Derfor anbefaler ekspertgruppen at institusjonens strategi og strategiske mål bør inngå som et nytt kriterium og omfattes av en grundig og kvalitativ vurdering i akkrediteringsprosessen. Gruppen mener at dette vil bidra til en mer mangfoldig universitetssektor, hvor det enkelte universitet tydelig uttrykker sin profil og beskriver rollen det vil fylle i den norske universitetssektoren

regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Ekspertgruppen foreslår at institusjoner som ønsker universitetsakkreditering, må ha en strategi og strategiske mål som viser ambisjoner og potensial for å bli et universitet. Ekspertgruppen mener videre at institusjonen må vise at strategien aktivt følges opp gjennom resultatene sine.

Høring av ekspertgruppens forslag om samfunnsoppdrag inkludert strategi

Høringsinstansene er delt i synet på ekspertgruppens forslag. Høringsinstansene som stiller seg bak ekspertgruppens forslag, mener i hovedsak at et grundigere krav til strategi vil føre til at institusjonenes særpreget og faglige profil blir en større del av akkrediteringsprosessen. Disse høringsinstansene peker også på at kvalitative vurderinger kan være et viktig supplement i akkrediteringsprosessen.

Høringsinstansene som er kritiske til ekspertgruppens forslag, mener i hovedsak at institusjonens strategi ikke er en relevant indikator i akkrediteringsprosessen, og at kvalitative indikatorer kan føre til mindre forutberegnelighet i akkrediteringsprosessen. Høringsinstansene peker på at en strategi kan endres for å tilpasses forventede formål fra NOKUT, og at dette kan føre til en økt grad av homogenisering av institusjonene.

7.3 Departementets vurdering

Institusjonens strategi og strategiske mål er et viktig element i institusjonenes arbeid med å oppnå institusjonsakkreditering eller endre institusjonskategori. En strategi kan konkretisere institusjonens planer og mål for utdanning, FoU, innovasjon og samspill med omverdenen, samt organisasjonsutvikling. Strategiene bidrar til å illustrere mangfoldet i sektoren, ved å fremheve institusjonenes særskilte profiler og målsetninger. Institusjonens strategi gir med andre ord uttrykk for hvordan institusjonen skal løse alle sider av sitt samfunnsoppdrag.

Betydningen av institusjonens strategi må på bakgrunn av dette ikke underspilles i akkrediteringsprosessen. Departementet mener at institusjonens strategi og strategiske mål burde inngå i akkrediteringsprosessen, slik at institusjonens rolle i institusjonsmangfoldet er et av de kravene som ligger til grunn i vurderingen av hvorvidt institusjonen skal akkrediteres. Departementet foreslår derfor å innlemme institusjonens strategi i den helhetlige vurderingen. Departementets forslag til helhetlig vurdering beskrives nærmere i kapittel 8. Gjennom å innlemme institusjonens strategi i den helhetlige vurderingen vil institusjonens konkrete mål og ambisjoner, samt særpreget og faglige profil, inngå i akkrediteringsprosessen, samtidig som man kan sikre at prosessen er forutsigbar.

7.4 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- videreføre kravet om at institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid
- inkludere institusjonens strategi i den helhetlige vurderingen i akkrediteringsprosessen

Se forslag til endringer i § x-1.

8 Krav til helhetlig vurdering for alle kategorier

8.1 Dagens regler

Den sakkyndige komiteen foretar til slutt en helhetlig vurdering ved institusjonsakkreditering i alle kategorier. Kravet er fastsatt i studiekvalitetsforskriften § 3-4 fjerde ledd og innebærer at «*NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir*». I tillegg skal «*[i]nstitusjonen [...] dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt*». I ny uhl. § 3-4 er begrepet «faglige fullmakter» erstattet med «akkrediteringsmyndighet». Regelen fastslår hvilken akkrediteringsmyndighet de ulike institusjonskategoriene har (se også punkt 3.1).³⁴

Formålet med kravene til institusjonsakkreditering er å sikre at søkerinstitusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir. Den helhetlige vurderingen tar utgangspunkt i dette formålet. Kravet innebærer at det skal gjennomføres en helhetlig, skjønnsmessig og faglig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære den akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir.

Opprinnelig var intensjonen med kravet å gi NOKUT hjemmel til å foreta en slik skjønnsmessig vurdering av om institusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten. Utydelighet i kravet om helhetlig vurdering, som viser til oppfyllelse av de enkelte kriteriene, har imidlertid gjort det vanskelig å forvalte som et tilleggskrav. Én grunn til dette kan være at kravet om helhetlig vurdering er et ledd i studiekvalitetsforskriften § 3-4 om institusjonsakkreditering generelt, som også inneholder prosessuelle krav. Teksten i kravet viser til at kriteriene for institusjonsakkreditering må være oppfylt. Derfor er det i dag utydelig om kravet om helhetlig vurdering hjemler en reell tilleggsvurdering.

I praksis har NOKUT og deres sakkyndige komiteer i den helhetlige vurderingen foretatt en oppsummering basert på vurderingene av hvert enkelt krav. Her har komiteer framhevet styrker og svakheter ved søkerinstitusjonen. De har også kommentert hvorvidt institusjonen arbeider i tråd med sin egen strategi. Ut fra den helhetlige vurderingen konkluderer de sakkyndige om institusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten. For eksempel ser komiteen på om institusjonen kan bære en universitetsstatus som gir akkrediteringsmyndighet til å opprette nye studietilbud på alle nivåer innenfor nye

³⁴ Jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 er akkrediteringsmyndigheten regulert i § 3-3 om faglige fullmakter.

fagområder. Kravet har blitt brukt som en oppsummering av komiteens vurdering der alle kriteriene ses i sammenheng.

Et mulig dilemma kan oppstå dersom en søkerinstitusjon kun så vidt oppfyller flere krav. Ettersom det er utydelig om dagens krav om helhetlig vurdering gir hjemmel til en reell tilleggsvurdering, har det vært uklart for NOKUT om de har hjemmel for å konkludere med at institusjonen etter en helhetsvurdering ikke kan bære akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir, dersom institusjonen oppfylle de (øvrige) konkrete kravene. Dette dilemmaet har imidlertid ikke oppstått i søknadsbehandlingen fram til nå.

8.2 Ekspertgruppens forslag og høringsuttalelser

Ekspertgruppen foreslo at en reell helhetlig kvalitativ vurdering av den samlede virksomheten bør bli et selvstendig krav, utover om søkerinstitusjonen oppfyller øvrige krav. Dette kravet skal vektlegge hele samfunnsoppdraget til institusjonen, slik at NOKUT skal kunne gjøre en samlet vurdering. Kravet vil innebære en skjønnsmessig og samlet kvalitativ vurdering.

Dette kravet skal gjøre det mulig for NOKUT å gi avslag på akkrediteringssøknaden selv når alle andre krav er oppfylt. Dette kan for eksempel være aktuelt når en søker bare så vidt oppfyller flere av kravene. Kravet skal gi fleksibilitet slik at NOKUT skal kunne anvende sin ekspertise og utføre vurderingen på en faglig solid og tillitvekkende måte. Ekspertgruppen har vurdert dette forslaget for universitetsakkreditering.

Temaene som trekkes fram i forbindelse med kravet om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater, er sentrale for å vurdere om institusjonen kan bære akkrediteringsmyndigheten, dvs. selvakkreditering på alle fagområder og på alle nivåer opp til og med doktorgradsutdanning.

NOKUT og deres sakkyndige komité vil måtte vurdere søknaden og søkerinstitusjonen i sin helhet og anvende skjønn. Ekspertgruppen trekker fram at slike bestemmelser naturlig nok åpner for en større deltakelse og debatt enn tydelige ja/nei-krav. En fordel er at NOKUT kan foreta en konkret, samlet og kvalitativ vurdering. Skjønn åpner også for å utvise rimelighet i den konkrete vurderingen.

Ekspertgruppen påpeker at NOKUTs handlingsrom til å anvende skjønn er begrenset etter dagens bestemmelse, ved at den angir momentene som skal inngå i vurderingen. Det er institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater som må være tilstrekkelige til å bære akkrediteringsmyndigheten. Ekspertgruppen viser i tillegg til at NOKUTs skjønnsutøvelse er begrenset ved at bestemmelsen angir en terskel, nemlig «tilstrekkelig». Man kan styre skjønnsanvendelse og øke likebehandlingshensyn ved å operasjonalisere og konkretisere kravet i retningslinjer. Slike begrensninger setter rammer for NOKUTs handlingsrom, slik at den har noe å støtte seg på samtidig som rettssikkerheten ivaretas og vurderingen får større legitimitet. I tillegg må NOKUT forholde seg til forvaltningsprinsippene om forholdsmessighet og usaklig forskjellsbehandling.

Høringen av ekspertgruppens forslag om helhetlig vurdering

Høringssvarene om innføring av et reelt krav om helhetlig vurdering er delte. Høringsinstanser som uttalte seg positivt, mener det er viktig å se på søknaden samlet, og at komiteen må kunne anvende sin ekspertise ved bruk av skjønn. En egen, helhetlig vurdering av institusjonens virksomhet og samfunnsoppdrag bør gå utover summen av enkeltkravene. Flere påpeker at dette muliggjør avslag på en søknad, selv om øvrige krav kan være oppfylt, og at dette er fornuftig. En institusjon som med minst mulig margin klarer alle enkeltkravene, kan ikke automatisk sies samlet sett å ha den nødvendige faglige tyngden og robustheten som universitetstittelen bør tilsi. Andre framhever at en helhetlig vurdering kan medføre det motsatte, og at det bør være særegne grunner til at enkelte kriterier kan godkjennes til tross for eventuelle mangler. Til slutt oppfattes forslaget av enkelte som et tiltak som først og fremst skal bidra til større diversitet i sektoren.

Høringsinstansene som er mot en reell helhetlig vurdering, mener at det vil skape usikkerhet og uforutsigbarhet for institusjonene og svekke søkerens rettssikkerhet. Én instans uttaler generelt at en forflytning av akkrediteringsregimet fra forutsigbare kvantitative mål til kvalitative vurderinger er svært uheldig og fjerner forutsigbarhet. Noen påpeker at kravet vil være komplisert å håndheve som et selvstendig kriterium. Det er også gitt uttrykk for bekymring for at et krav om helhetlig vurdering bare kan anvendes til ulempe for søkere. Til slutt mener noen at en helhetlig vurdering på uheldig vis vil kunne åpne for at utenforliggende hensyn får større (og muligens avgjørende) plass i den sakkyndige vurderingen.

Både høringsinstanser som er for og mot en helhetlig vurdering, legger til grunn at å bruke skjønn for å avslå en institusjon som oppfyller alle krav til akkreditering, kan skape uforutsigbarhet for institusjonene. Disse mener at det derfor er viktig med svært klare retningslinjer og god dialog med NOKUT før og under søknadsprosessen.

8.3 Departementets vurdering

Formålet med en helhetlig vurdering

Det overordnede hensynet bak samtlige av vilkårene for universitetsakkreditering er at institusjonen på en god måte skal være i stand til å forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir. For å vurdere dette foreslår departementet en helhetlig vurdering av kvaliteten ved alle sider av søkerinstitusjonens virksomhet. Kravet er også viktig for å få vurdert hele samfunnsoppdraget til søkerinstitusjonen og dermed stimulere til mangfold. Et slikt krav vil måtte inneholde et betydelig rom for skjønn og kvalitativ vurdering. For å skape større forutsigbarhet etterspør samtidig flere høringsinstanser en konkretisering av hva en helhetlig vurdering er.

Vurderingsmomentene i en helhetlig vurdering

Dagens krav om helhetlig vurdering trekker fram flere elementer som skal gis særskilt oppmerksomhet som en del av vurderingen: «*NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir*».

Departementet foreslår å videreføre at institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater framheves. I tillegg foreslår departementet at institusjonens strategi skal være en del av en slik vurdering, slik ekspertgruppen foreslår. Departementet mener at det er et nyttig verktøy for å vurdere institusjonens samfunnsoppdrag og for å stimulere til mangfold.

Samtidig skal NOKUT og deres sakkyndige komité ikke være begrenset av disse vurderingsmomentene. Vurderingen skal være helhetlig, og oppramsingen av relevante momenter er dermed ikke uttømmende. Alle krav som skal oppfylles ved institusjonsakkreditering, samt underliggende krav for programakkreditering og kvalitetsarbeid, kan tas med i vurderingen av om en institusjon kan forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir på en god måte. Opp mot formålet – å kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten på en god måte – vil det i den konkrete vurderingen være sentralt hvordan institusjonen forvalter studieprogramutvikling og doktorgradsområdene.

Departementet ber høringsinstansene om innspill til vurderingsmomenter som bør ligge til grunn når NOKUT foretar en helhetlig vurdering av søknaden.

Det skal normalt ikke være nødvendig for institusjonen å dokumentere oppfyllelse av dette kravet utover andre krav.

God skjønnsutøvelse og forvaltning

En helhetlig vurdering er nødvendigvis preget av skjønnsutøvelse. Ved bruk av skjønn kan NOKUT og deres sakkyndige komité foreta en overordnet, helhetlig og konkret vurdering. Skjønn åpner også for å utvise rimelighet i den konkrete vurderingen. Det at søknaden vurderes av en sakkyndig komité, er et argument for å inkludere kvalitative, skjønnspregede vurderinger.

En ulempe ved bruk av skjønn er at det kan skape usikkerhet ved anvendelse, og at det kan gi en mindre forutsigbar behandling av søknader om institusjonsakkreditering. Bruk av skjønn kan i tillegg øke risiko for misbruk av myndighet. Det kan også føre til større opplevd press fra markedsaktører til å ta en avgjørelse i den ene eller den andre retning.

Departementet foreslår en minimumterskel som er integrert i kravet: akkrediteringsmyndigheten skal forvaltes «*på en god måte*». Det indikerer at søknaden i sin helhet skal vise at institusjonen vil kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten på en god måte. Det innebærer ikke at institusjonen skal være feilfri, men at den har gode rutiner for å både håndtere avvik og forbedre seg. Samtidig gir terskelen «*på en god måte*» også rom for fleksibilitet. Det skal være mulig for NOKUT og de sakkyndige komitéene å ta i betraktning utviklingstrekk i sektoren slik at selve kravet utvikler seg i tråd med det.

Selvstendig krav

Departementet foreslår at kravet skal være et selvstendig krav og danne et selvstendig grunnlag for en beslutning om akkreditering slik ekspertgruppen har foreslått. Kravet om en helhetlig vurdering innebærer ikke en senkning av de konkrete kravene. I tilfeller der en søkerinstitusjon så vidt oppfyller enkeltkravene til institusjonsakkreditering, og den

sakkyndige komiteen ikke er overbevist om søkeren vil kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir på en god måte, kan en helhetlig vurdering anvendes som et sikkerhetsventil. En helhetlig vurdering som et selvstendig grunnlag for å anbefale eller ikke anbefale akkreditering vil dermed ha særlig stor betydning der en søkerinstitusjon ligger i grenseland på ett eller flere av de andre kravene. Et avslag på dette grunnlaget vil måtte være godt begrunnet. Motsatt vil en helhetlig vurdering ikke kunne medføre en akkreditering når ett eller flere minstekrav ikke er oppfylt.

Dagens krav om helhetlig vurdering gjelder alle typer søknader om institusjonsakkreditering. Departementet foreslår at dette også vil være tilfelle for den foreslåtte endringen av kravet.

8.4 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- delvis videreføre kravet om en helhetlig vurdering av om en søknad om institusjonsakkreditering i tilstrekkelig grad underbygger at institusjonens organisering, kvalitetsarbeid og resultater er tilstrekkelig til at institusjonen kan bære fullmaktene institusjonsakkrediteringen gir
- endre kravet slik at formålet med vurderingen innebærer at institusjonen må kunne forvalte akkrediteringsmyndigheten «på en god måte» i stedet for «tilstrekkelig»
- endre kravet slik at også institusjonens strategi tas i betraktning, samtidig som vurderingsmomentene i kravet per definisjon ikke kan være uttømmende
- innføre at kravet skal inneholde en reell vurdering som er et selvstendig krav
- videreføre kravet om at institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt

Se forslag til § 1-1.

9 Andre endringer

9.1 Ett regelverk

Departementet foreslår å slå sammen reglene om institusjonsakkreditering fra dagens studiekvalitetsforskrift og studietilsynsforskrift og integrere dem i den nye universitets- og høyskoleforskriften.

Den foreslåtte nye strukturen forblir i hovedsak den samme, med fem regler. Den første er en regel som inneholder generelle krav til institusjonsakkreditering, som gjelder for alle kategoriene. Deretter følger krav til henholdsvis akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole og universitet i egne regler. Til slutt foreslår departementet en

egen regel om forenklet prosedyre i en overgangsperiode for vitenskapelige høyskoler som søker om å bli universitet.

I den nye strukturen er noen regler som i dag er generelle krav til institusjonsakkreditering, foreslått regulert som spesielle krav til hver kategori. Dette gjelder:

- Studietilsynsforskriften § 3-1 sjette ledd om at «*[i]nstitusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og den samlede kompetansen skal være på nivå med sammenlignbare institusjoner i samme institusjonskategori*». I den foreslåtte strukturen er kravet plassert sammen med ansattekravene per kategori.
- Studietilsynsforskriften § 3-1 fjerde ledd om at «*[i]nstitusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og et tilfredsstillende antall kandidater som fullfører til normert tid*». I den foreslåtte strukturen er kravet integrert med regler om uteksaminering av studenter som er regulert per kategori.

Til slutt anser departementet noen av dagens regler som overflødige i forslaget til et sammenslått regelverk. Dette gjelder følgende regler:

- Studiekvalitetsforskriften § 3-4 første ledd: «*Institusjoner som gir akkreditert studietilbud, kan søke NOKUT om akkreditering som høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet*». Departementet vurderer at regelen er overflødig, siden den ikke inneholder egne krav.
- Studiekvalitetsforskriften § 3-4 femte ledd: «*NOKUTs vedtak om akkreditering etter første ledd oversendes departementet som fatter endelig vedtak om institusjonskategori, jf. lov om universiteter og høyskoler § 1-2 annet ledd*» anser departementet å være overflødig. Regelen er ivaretatt av uhl. § 3-1 første ledd som fastsetter at «*Kongen avgjør hvilken institusjonskategori den enkelte institusjonen tilhører, på grunnlag av vedtak fra NOKUT om akkreditering som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole*».
- Studietilsynsforskriften § 3-1 første ledd: «*Institusjonen skal ha et faglig nivå innen utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid som er i samsvar med kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling for høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-5 til § 3-7*». Regelen henviser fra studietilsynsforskriften til studiekvalitetsforskriften, uten at den inneholder krav som ikke er fastsatt i studiekvalitetsforskriften. Ettersom forskriftene foreslår slått sammen, er en slik henvisning unødvendig.
- Studiekvalitetsforskriften § 3-4 sjette ledd: «*NOKUT skal fastsette kriterier for akkreditering av institusjoner. NOKUT kan fastsette egne kriterier for revidering av institusjoner*». NOKUT har ikke lenger lovhjemmel til å fastsette kriterier for akkreditering eller revidering av institusjoner i forskrift (se punkt 2.3.)

9.2 Mindre endringer i kravene for institusjonsakkreditering

9.2.1 Alle kategorier: internasjonalt samarbeid

Til universiteter, vitenskapelige høyskoler og høyskoler stilles det i studiekvalitetsforskriften §§ 3-5 til 3-7 siste ledd ulike krav om deltakelse i internasjonale nettverk og nasjonalt samarbeid:

- for akkreditering som høyskole kreves det at *«Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid»*
- for akkreditering som vitenskapelig høyskole og universitet kreves det at *«Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta aktivt i det nasjonale samarbeidet om doktorgradsutdanning eller tilsvarende stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4»*

Kravene ble innført fra 2017 via endringer i studiekvalitetsforskriften.³⁵ Siden den gang er institusjonenes internasjonale samarbeid blitt betydelig intensivert. Universitetene deltar nå i europeiske universitetsallianser og har et omfattende samarbeid i internasjonale prosjekter. Departementet mener at tiden er moden for å oppdatere kravene om institusjonenes internasjonale samarbeid for alle institusjonskategorier.

Med stortingsmeldingen fra 2020 *En verden av muligheter* ble det fattet et vedtak som vil legge føringer for internasjonalt utdanningssamarbeid og internasjonalisering av utdanningene. Det er at *«Regjeringen vil ta inn en læringsutbyttebeskrivelse om internasjonal kompetanse i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for å understreke viktigheten av at alle som fullfører en grad skal ha internasjonal kompetanse»*.³⁶ Departementet følger dette opp i forbindelse med oppfølgingen av evalueringen av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

For universiteter og vitenskapelige høyskoler foreslår departementet å forskriftsfeste at de skal samarbeide internasjonalt, i tillegg til aktiv deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk. For høyskolene framstår kravet som utdatert når det ikke har blitt oppdatert siden 2005.³⁷ Dagens høyskoler gjør langt mer enn å være *«tilknyttet»* nasjonale og

³⁵ Tilføyd ved forskrift 24. juni 2016 nr. 794 som endret ved forskrift 9. februar 2017 nr. 138 (i kraft 9. februar 2017).

³⁶ Stortingets behandling av Meld. St. 7 (2020–2021) *En verden av muligheter – Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning*.

³⁷ Før endringene i 2017 gjald det siden 2005 krav om at høyskoler, vitenskapelige høyskoler og universiteter *«skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid»*. For vitenskapelige høyskoler og universiteter gjald i tillegg at de *«skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning eller tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid»*. Jf. tidligere forskrift 8. september 2005 nr. 1040 om

internasjonale nettverk. Departementet mener at kravet ikke lenger er i tråd med det som kan forventes av en høyskoles internasjonale samarbeid i dag. Derfor foreslår departementet at en institusjon som ønsker å bli akkreditert som høyskole, i likhet med universiteter og vitenskapelige høyskoler skal samarbeide internasjonalt og delta aktivt i internasjonale og nasjonale nettverk.

Det foreslåtte kravet må tolkes slik at det må være tilpasset universiteters, vitenskapelige høyskolars og høyskolars egenart. Dette innebærer at der man kan forvente at universiteter samarbeider internasjonalt gjennom for eksempel deltakelse i en europeisk universitetsallianse eller tilsvarende samarbeid, kan man ikke forvente et slikt samarbeid av en høyskole. Høyskoler kan derimot forventes å ha internasjonalt samarbeid gjennom for eksempel utveksling av studenter og faglig ansatte og prosjekter etc. som kommer studentene til gode.

Videre foreslår departementet at universiteter ikke bare skal delta i nasjonal samarbeid om doktorgradsutdanning, men delta *aktivt* i disse. Aktiv deltakelse gjelder allerede for vitenskapelige høyskoler jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 sjuende ledd siste punktum. Departementet legger til grunn at samme krav bør gjelde for universiteter. Etter departementets syn er dette et viktig element i å kunne etablere, og opprettholde, en høy internasjonal kvalitet på institusjonens virksomhet, jf. kapittel 6.

I forlengelse av dette kravet er det presisert «*og eventuelt tilsvarende for stipendiatprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-4*». Dette kravet er ikke lenger relevant siden regjeringen vil avvikle program for kunstnerisk utviklingsarbeid. Derfor foreslår departementet å ikke videreføre sistnevnte krav for vitenskapelige høyskoler og universiteter.

9.2.2 Alle kategorier: jevnlig uteksaminering av kandidater og fullføring til normert tid

Ved sammenslåing av reglene for institusjonsakkreditering foreslår departementet å regulere kravet om jevnlig opptak av studenter (studietilsynsforskriften § 3-1 fjerde ledd) sammen med krav om uteksaminering av kandidater (studiekvalitetsforskriften §§ 3-5 til 3-7) og krav om at et tilfredsstillende antall kandidater fullfører til normert tid (studietilsynsforskriften § 3-1 fjerde ledd). Ved omformuleringen av kravene per institusjonskategori framstår det som hensiktsmessig at kravet om opptak av studenter, som skal være jevnlig, gjenspeiles av krav om uteksaminering av kandidater, som også skal være jevnlig. Dette er en mindre materiell endring i kravene.

akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler, § 3-3. Dette betyr at kravet om høyskolenes tilknytning til nasjonale og internasjonale nettverk ikke har endret seg siden 2005.

9.2.3 Høyskoler: krav om stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid

Dagens studiekvalitetsforskrift inneholder et krav om stabilitet i institusjonens faglige virksomhet. Til universiteter og vitenskapelige høyskoler kreves det at institusjonen har *«stabil utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid»*. Til akkreditering av høyskoler kreves det derimot at institusjonen skal ha utdanning, uten krav om *stabil* utdanning. Stabilitetskravet for høyskoler gjelder kun deres forskningsvirksomhet eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Det er ikke hensiktsmessig at det ikke skal stilles krav til stabil utdanning ved akkreditering som høyskole, på samme måte som for de andre institusjonskategoriene. Dagens krav om uteksaminering av lavere grads kandidater i minst tre år for akkreditering som høyskole fordrer en viss stabilitet i utdanningsvirksomheten.³⁸ Derfor foreslår departementet at det også ved akkreditering som høyskole skal stilles krav om at institusjonens utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal være stabil.

Departementet foreslår i tillegg at stabilitetskravet får en ny formulering som gjelder alle institusjonskategorier. Formålet er å tydeliggjøre at stabilitetskravet gjelder for så vel utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid som for faglig utviklingsarbeid. Se forslagets § 1-2.

9.2.4 Høyskoler: krav om akkreditering for minst én bachelorgradsutdanning

Studiekvalitetsforskriften § 3-5 tredje ledd fastslår at *«[i]nstitusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele lavere grad alene»*. Samtidig fastsetter uhl. § 3-3 første ledd andre punktum at *«NOKUT kan bare akkreditere studietilbud fra nye tilbydere dersom studietilbudet minst fører til en bachelorgrad»*. Departementet foreslår at en høyskole, for å kunne bli institusjonsakkreditert som høyskole, skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene. Dette vil bringe regelen i samsvar med kravet i uhl. Se forslagets § 1-2.

9.2.5 Høyskoler og vitenskapelige høyskoler: krav om tilstrekkelig antall ansatte innenfor hele den faglige virksomheten

Dagens studiekvalitetsforskrift §§ 3-5 til 3-7 inneholder krav om institusjonens ansatte knyttet til ulik bredde i søkerinstitusjonen, tilpasset institusjonskategorien det søkes akkreditering for:

³⁸ Studiekvalitetsforskriften § 3-5 tredje ledd.

- for akkreditering som høyskole kreves det at «*[i]nstitusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstillinger på sentrale fagområder som inngår i studietilbudene*» uten krav om *tilstrekkelig* antall ansatte og uten at dette gjelder alle fagområder
- for akkreditering som vitenskapelig høyskole kreves det at «*[i]nstitusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor fagområdet for institusjonsakkrediteringen*»
- for akkreditering som universitet kreves det at «*[i]nstitusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet*»

Selv om det ikke stilles krav til at antallet ansatte ved akkreditering som høyskole skal være *tilstrekkelig*, følger dette av akkrediteringskravene for studietilbudene.

Studietilsynsforskriften § 2-3 første ledd fastslår blant annet at «*Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart [...]*». Innholdet i sistnevnte regel tilsvarer et krav om et tilstrekkelig antall ansatte. Departementet foreslår derfor at det ved akkreditering som høyskole skal stilles krav om at antallet ansatte er tilstrekkelig, tilsvarende det som gjelder andre institusjonskategorier.

Videre foreslår departementet at kravet om et tilstrekkelig antall ansatte skal gjelde for *alle* fagområder ved høyskolen, og ikke bare «*sentrale fagområder som inngår i studietilbudene*». Tilsvarende gjelder for vitenskapelige høyskoler, der kravet bare gjelder «*innenfor fagområdet for institusjonsakkrediteringen*». Det følger av akkrediteringskrav til studietilbud, jf. studietilsynsforskriften § 2-3 første ledd, at kravet gjelder for alle studietilbud, i samsvar med studiets egenart. Derfor foreslår departementet at kravet skal gjelde «*innenfor institusjonens faglige virksomhet*» på samme måte som det er fastslått for universiteter i studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd. Dette vil medføre at dette kravet for høyskoler og vitenskapelige høyskoler også kan vurderes på et overordnet nivå for hele institusjonen, når disse søker om institusjonsakkreditering.

Se forslagets §§ 1-2 og 1-3.

9.2.6 Vitenskapelige høyskoler: komplementære doktorgrader

En vitenskapelig høyskole skal ha en tydelig faglig profil jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 første ledd, og institusjonen skal ha rett til å tildele minst ett doktorgradsstudium alene, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 tredje ledd første punktum. Samtidig kan en vitenskapelig høyskole tilby flere doktorgradsstudier hvis disse er komplementære, jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 tredje ledd andre punktum. Siden vitenskapelige høyskoler kan ha flere doktorgrader, stemmer dette ikke overens med dagens krav om at «*[e]n vesentlig del av institusjonens studietilbud, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid*

og faglige utviklingsarbeid skal være innenfor doktorgradstudiets faglige område», jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 fjerde ledd. Departementet foreslår derfor å endre sistnevnte regel slik at en vesentlig del skal være «innenfor doktorgradenes faglige område». Se forslaget § 1-3.

9.2.7 Vitenskapelige høyskoler: faglig utviklingsarbeid og formidling

Studiekvalitetsforskriften § 3-6 andre ledd inneholder et krav om at «[i]nstitusjonen skal ha tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid innenfor fagområdet for institusjonsakkrediteringen». Kravet viser ikke til faglig utviklingsarbeid og formidling, i motsetning til tilsvarende krav for universitetsakkreditering jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 første ledd. Departementet mener at det ikke bør være en forskjell mellom vitenskapelige høyskoler og universiteter på dette punktet, og foreslår å inkludere både «faglig utviklingsarbeid» og «formidling» i kravet. Se forslaget § 1-3.

9.2.8 Vitenskapelige høyskoler: stabil forskerutdanning

For universiteter foreligger det et krav om at «[i]nstitusjonen skal ha stabil forskerutdanning [...]» jf. studiekvalitetsforskriften § 3-7 femte ledd første punktum. Departementet anser dette kvalitative kravet som sentralt ved vurdering av institusjonens doktorgradsutdanning, se punkt 5.3. Videre inneholder regelen kvantitative volumkrav.

For vitenskapelige høyskoler foreligger det kun kvantitative volumkrav jf. studiekvalitetsforskriften § 3-6 femte ledd, uten et kvalitativt krav om stabil doktorgradsutdanning tilsvarende det for universiteter. Departementet foreslår at det også bør stilles et krav om at vitenskapelige høyskoler skal ha stabil forskerutdanning. For utdypende redegjørelse om dette kravet, se punkt 5.3. Se forslaget § 1-3.

9.2.9 Universiteter: krav om akkreditering for studietilbud på lavere og høyere grads nivå

Ved akkreditering som universitet stiller studiekvalitetsforskriften § 3-7 sjette ledd krav om at «[i]nstitusjonen skal alene ha akkreditering for minst fem studietilbud på høyere grads nivå». Samtidig inneholder det samme leddet et krav om uteksaminering på både lavere og høyere grads nivå på studietilbud som dekker doktorgradsområdenes faglige profil. Ettersom mastergradsstudier bygger på bachelorgradsstudier, og i og med at det kreves uteksaminering av bachelorgradskandidater, er det lite hensiktsmessig at det ikke foreligger et krav om at universiteter skal ha akkreditering for studietilbud, ikke bare på høyere grads nivå, men også på lavere grads nivå. Departementet foreslår at kravet skal omfatte begge nivåene. I tillegg foreslår departementet at kravet skal gjelde for

akkreditering av studietilbud innenfor doktorgradsområdene, på samme måte som kravet om uteksaminering av kandidater.

Videre foreslår departementet at det ikke lenger skal stilles krav om at institusjonen som søker om akkreditering som universitet, skal ha minst fem studietilbud på høyere grads nivå. Dette for å tilrettelegge for både smale og brede universiteter, slik det er redegjort for i punktene 3.3.2. og 4.3. Derfor foreslår departementet at en institusjon som søker om å bli universitet, «skal alene ha akkreditering for studietilbud på både lavere og høyere grads nivå innenfor doktorgradsområdene», se forslaget § 1-4. Kravet må leses i sammenheng med kravet om stabil utdanning.

DEL II INSTITUSJONENES KVALITETSARBEID OG NOKUTS PERIODISKE TILSYN

I del II går departementet gjennom kravene til institusjonenes kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid, samt NOKUTs tilsyn med disse, og gir sine vurderinger av hvorvidt det er behov for endringer.

Departement foreslår en ny struktur for reglene om kvalitetssystem, kvalitetsarbeid og NOKUTs periodiske tilsyn med disse. Reglene er foreslått gitt med hjemmel i ny uhl. § 3-5 tredje ledd og § 3-6 syvende ledd. Ny struktur foreslås slik:

§ 1-6 *Formålsbestemmelse*

§ 1-7 *Krav til kvalitetssystem*

§ 1-8 *Krav til kvalitetsarbeid*

§ 1-9 *Tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid*

Hovedendringen skjer som følge av at studiekvalitetsforskriften § 2-1 første ledd om krav til systematisk kvalitetsarbeid nå er blitt innlemmet i ny uhl. § 3-5. Regelen fastsetter følgende:

Universiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Studentevalueringer skal inngå i dette systemet.

Kriteriene for det interne kvalitetsarbeidet ved universiteter og høyskoler og for NOKUTs eksterne kvalitetssikring skal være i samsvar med kravene i de europeiske standardene og retningslinjene for kvalitetssikring i høyere utdanning.

Departementet kan gi forskrift om krav til kvalitetssikringssystemer og kvalitetsarbeid.

I både gjeldende og ny universitets- og høyskolelov anvendes begrepet «kvalitetssikringssystemer». Kvalitetssikringssystem er et begrep som både NOKUT og sektoren i mange sammenhenger oppfatter som noe utdatert og mindre dekkende, ettersom det i norsk sammenheng gjerne assosieres mest med kontroll mens institusjonene både

skal sikre og videreutvikle kvaliteten i studietilbudene. I forskriften anvendes derfor begrepet «kvalitetssystem» om det som i universitets- og høyskoleloven omtales som «kvalitetssikringssystem».

Departementet foreslår å samle kravene til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i to bestemmelser, uten at dette innebærer en materiell endring av kravene som stilles. Dersom vilkårene i de nye bestemmelsene vurderes som tilfredsstillende oppfylt, anses institusjonenes arbeid med kvalitet i lovens § 3-5 å være tilfredsstillende.

Departementet presiserer at selv om det har vært endringer i regelverket i flere omganger siden 2003, har det samtidig vært kontinuitet i hva reglene har regulert. Kravene som stilles til institusjonene, skal være forutsigbare og gjenkjennelige, og det er hverken ønskelig eller nødvendig at institusjonene gjør omfattende endringer i sine kvalitetssystemer eller sitt kvalitetsarbeid som følge av forslagene til endringer i regelverket som nå blir hørt. En viktig forutsetning er dermed at institusjonene skal kunne videreutvikle systemene og kvalitetsarbeidet som de allerede har på plass, samtidig som kravene skal være tilstrekkelig tydelige for nye tilbydere av høyere utdanning.

En viktig endring er likevel at departementet og NOKUT etterstreber å redusere dokumentasjonsbyrden, i tråd med NOKUTs egen evaluering, Riksrevisjonens og ENQAs anbefalinger (se punkt 2.2.). Dette kommer NOKUT tilbake til ved praktiseringen av de nye reglene.

10 Formål med kvalitetsarbeid

10.1 Dagens regler

Universiteters og høyskolars ansvar for utdanningskvaliteten følger av ny uhl. § 3-5 første ledd.³⁹ Studiekvalitetsforskriften kapittel 2 definerer og utdyper lovens krav om hva som anses å utgjøre «tilfredsstillende» oppfyllelse av krav til systematisk kvalitetsarbeid.

Institusjonene har selv ansvar for å ivareta kvaliteten gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i alle studietilbudene. Gjennom kvalitetsarbeidet skal institusjonene frambringe kunnskap som de trenger i sikringen og utviklingen av studietilbudene de tilbyr, og handle i tråd med kunnskapen om egen utdanningskvalitet. Kravene som stilles til kvalitetsarbeidet er de samme for alle institusjoner, men det er institusjonene selv, ut fra egen størrelse, organisering, faglige profil og andre lokale behov, som bestemmer hvordan kvalitetsarbeidet skal utformes. Dette er en del av institusjonenes autonomi og faglige frihet.

³⁹ Se ny uhl. § 3-5 første ledd, jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 var dette regulert i § 1-6.

NOKUTs eksterne kvalitetssikring skal bidra til å sikre og videreutvikle kvaliteten i høyere utdanning, og gjennom det bidrar NOKUT til at samfunnet kan ha tillitt til kvaliteten i norsk høyere utdanning. Dette gjør NOKUT blant annet gjennom å periodisk følge opp institusjonenes interne kvalitetssystemer og systematiske kvalitetsarbeid, men også gjennom risikobasert tilsyn. NOKUT baserer sine vedtak på faglige vurderinger, foretatt av sakkyndige komiteer.

10.2 Departementets vurdering

I universitets- og høyskoleloven § 3-5 er det et krav om at universiteter og høyskoler skal ha et kvalitetssystem for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten og et kvalitetsarbeid som er «tilfredsstillende». Dette innebærer at institusjonene skal gjennomføre et systematisk arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i studietilbudene sine. Departementet mener at det i forskriften bør synliggjøres at det er vilkåret i ny uhl. § 3-5 første ledd som kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet vurderes opp mot.

Departementet foreslår videre å innta en overordnet bestemmelse som angir hva som er formålet med universitetene og høyskolenes systemer for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Forslag til ny § 1-1 andre ledd er, sammenholdt med tredje ledd, en rettesnor, og skal gi institusjonene et overordnet formål i deres arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i studietilbudene, og med deres interne kvalitetssystemer. Formålet er følgelig ikke et selvstendig vilkår, men er satt inn for å tydeliggjøre hva som vil bli vektlagt i vurderingene om av kravene til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i § 1-7 og § 1-8 er oppfylt.

Departementet foreslår videre å presisere at både kvalitetsarbeidet og kvalitetssystemet bør være tilpasset institusjonens størrelse, faglige profil og egenart. Tilpasninger kan skje på overordnet nivå for institusjonens kvalitetsarbeid, men også i ulike deler av arbeidet. NOKUT har erfart at universitetene og høyskolene i noen tilfeller har uforholdsmessig omfattende kvalitetssystemer som ikke er tilpasset institusjonen, med tilhørende stor dokumentasjonsmengde. Som tidligere omtalt er dette også omtalt i evalueringer fra Riksrevisjonen og ENQA. Formålet med bestemmelsen er derfor å synliggjøre at institusjonenes kvalitetsarbeid og kvalitetssystem skal tilpasses institusjonen og dens behov. Bestemmelsen er foreslått som forankring for institusjonenes arbeid med kravene i § 1-7 og § 1-8.

10.3 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- ta inn en ny bestemmelse som synliggjør hjemmelsgrunnlaget og vilkåret om kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, se forslaget til § 1-6 første ledd
- ta inn en ny bestemmelse som tydeliggjør formålet med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid, se forslaget til § 1-6 andre ledd

- ta inn en ny bestemmelse som tydeliggjør at institusjonene skal tilpasse kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet til sin størrelse, faglige profil og egenart, se forslaget til § 1-6 tredje ledd

Se forslag til § 1-6.

11 Kvalitetssystem

11.1 Dagens regler

Uhl. § 3-5 første ledd fastsetter at «*[u]niversiteter og høyskoler skal ha et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten. Studentevalueringer skal inngå i dette systemet*». Videre stilles det krav i regelens andre ledd at «*[k]riteriene for det interne kvalitetsarbeidet ved universiteter og høyskoler og for NOKUTs eksterne kvalitetssikring skal være i samsvar med kravene i de europeiske standardene og retningslinjene for kvalitetssikring i høyere utdanning*».⁴⁰

I studiekvalitetsforskriften § 2-1 første ledd er det blant annet fastsatt at institusjonens kvalitetsarbeid skal være systematisk, noe som innebærer at man må ha rutiner for dette:

«Universiteter og høyskoler skal ivareta ansvaret for kvaliteten i utdanningen gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i studietilbudene. Videre skal institusjonene legge til rette for løpende utvikling av utdanningskvaliteten, kunne avdekke sviktende kvalitet i studietilbudene og sikre tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Institusjonene skal kvalitetssikre alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til avsluttet utdanning.»

Studietilsynsforskriften § 4-1 utdyper dette videre ved at «*[i]nstitusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-3 og kapittel 2 i denne forskrift.*»

11.2 Departementets vurdering

Departementet foreslår å gi regler om kvalitetssystemer i en egen regel i forskriften slik at forankringen i ny lov blir tydeligere. Regelen bygger på NOKUTs forvaltningspraksis fra tredje runde med periodiske tilsyn med systematisk kvalitetsarbeid gjennomført i perioden 2017–2024.

⁴⁰ Se ny uhl. § 3-5 første ledd, jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 var dette regulert i § 1-6.

Her er det foreslått at institusjonen skal ha et kvalitetssystem som er skriftlig og tilgjengelig, noe som allerede er påkrevd i dag. Departementet foreslår også å presisere at kvalitetssystemet skal gjelde for alle institusjonens studietilbud. Ordlyden «*alle studietilbudene*» omfatter både studieprogram som fører frem til en grad, og kortere studier som årsenheter, videreutdanninger og emner som tilbys for seg selv og som ikke er en del av et studieprogram.

Regelen skal også utdype vilkårene for hva som ansees som et tilfredsstillende kvalitetssystem. Forslaget forsøker å tydeliggjøre vilkårene for hva et tilfredsstillende internt system for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten minst må bestå av. Det nye kravet forskriftsfester blant annet kravet om skriftlighet, rollebeskrivelser og ansvarslinjer:

- beskrivelser av ansvarsforholdene, rapporteringslinjene og hvordan kvalitetsarbeidet skal gjennomføres i praksis
- institusjonens rutiner for systematisk kontroll med, og videreutvikling av, kvaliteten i studietilbudene, herunder rutiner for å sikre tilstrekkelig dokumentasjon av kvalitetsarbeidet og rutiner for å rette opp sviktende kvalitet innen rimelig tid

Disse beskrivelser og rutiner er en del av dagens krav til systematisk kvalitetsarbeid. Ved å forskriftsfeste disse på en tydelig måte ønsker departementet å gjøre kravene bedre tilgjengelig.

Videre foreslår departementet å vise til at beskrivelser av institusjonens arbeid med læringsmiljø skal inngå i kvalitetssystemet. Kravene til læringsmiljø er definert i universitets- og høyskoleloven, og det fremgår uttrykkelig i ny uhl. § 10-1 tredje ledd at institusjonens arbeid med læringsmiljøet skal dokumenteres og inngå i institusjonens interne system for kvalitetssikring etter uhl. § 3-5.⁴¹ Departementet finner det tilstrekkelig å henvise til uhl. § 10-1 tredje ledd i forslaget til § 1-7.

Til slutt foreslår departementet å vise til uhl. § 3-5 første ledd, som fastsetter at studentevalueringer skal inngå i dette systemet. I forslaget til regel om kvalitetssystem viser departementet til dette kravet ved å foreslå at kvalitetssystemet skal inneholde beskrivelser av institusjonens rutiner for studentevalueringer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5 første ledd.

11.3 Departementets forslag

Departementet foreslår

- å ta inn en ny regel om krav til kvalitetssystem

⁴¹ Se ny uhl. § 10-1 tredje ledd, jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 var dette regulert i § 4-3 femte ledd.

- å endre ordlyden i studiekvalitetsforskriften § 2-1 første ledd, ved å tydeliggjøre at institusjonen skal ha et kvalitetssystem som er skriftlig og tilgjengelig, og som gjelder for alle institusjonens studietilbud
- å presisere i forskrift dagens veiledning om at systemet skal inneholde beskrivelser av ansvarsforholdene, rapporteringslinjene og hvordan kvalitetsarbeidet skal gjennomføres i praksis
- å presisere i forskrift dagens veiledning om at systemet skal inneholde institusjonens rutiner for systematisk kontroll med, og videreutvikling av, kvaliteten i studietilbudene, herunder rutiner for å sikre tilstrekkelig dokumentasjon av kvalitetsarbeidet og rutiner for å rette opp sviktende kvalitet innen rimelig tid
- å vise til at beskrivelser av institusjonens arbeid med læringsmiljø skal inngå i kvalitetssystemet, jf. universitets- og høyskoleloven § 10-1 tredje ledd
- å vise til at kvalitetssystemet skal inneholde beskrivelser av institusjonens rutiner for studentevalueringer, jf. uhl. § 3-5 første ledd

Se forslag til § 1-7.

12 Kvalitetsarbeid

12.1 Dagens regler

Med kvalitetsarbeid menes institusjonenes arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i egne studietilbud, og at dette utføres gjennom et internt kvalitetssystem. Institusjonenes kvalitetsarbeid skal bidra til at studentene ved de ulike studietilbudene oppnår det fastsatte læringsutbyttet.

Krav til systematisk kvalitetsarbeid er fastsatt i studiekvalitetsforskriften § 2-1 og studietilsynsforskriften § 4-1. Det følger av studiekvalitetsforskriften § 2-1 første ledd at universiteter og høyskoler skal ivareta ansvaret for kvalitet i utdanningen gjennom systematisk kvalitetsarbeid som sikrer og bidrar til å utvikle kvaliteten i studietilbudene. Videre stilles det krav om at institusjonene skal tilrettelegge for løpende utvikling av utdanningskvaliteten, være i stand til å avdekke sviktende kvalitet i studietilbudene og sikre tilfredsstillende dokumentasjon av kvalitetsarbeidet. Institusjonene skal kvalitetssikre alle forhold av betydning for studiekvaliteten, fra informasjon til mulige søkere til avsluttet utdanning.

Studietilsynsforskriften § 4-1 inneholder krav om at *«[i]nstitusjonens kvalitetsarbeid skal være forankret i en strategi og dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte»*. Det er også fastsatt krav om at *«[k]valitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter»*. Videre skal institusjonen *«systematisk innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud»*. Til slutt er det angitt i studietilsynsforskriften § 4-1

hva resultatene og kunnskapen fra kvalitetsarbeidet skal brukes til: *«Kunnskap fra kvalitetsarbeidet skal brukes til å utvikle kvaliteten i studietilbudene og avdekke eventuelt sviktende kvalitet. Sviktende kvalitet skal rettes opp innen rimelig tid»*. Videre skal *«[r]esultater fra kvalitetsarbeidet [...] inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje»*.

Gjeldende krav til kvalitetsarbeid er forankret i ESG. Dette kommer til uttrykk i studiekvalitetsforskriften § 2-1 tredje ledd. Det følger av uhl. § 3-5 andre ledd at kriteriene for det interne kvalitetsarbeidet ved universiteter og høyskoler, og for NOKUTs eksterne kvalitetssikring, fortsatt skal være i samsvar med kravene i ESG.⁴²

12.2 Departementets vurdering

Departementet foreslår ingen realitetsendring i gjeldende rett. Forslaget til regelen om kvalitetsarbeid viderefører delvis studiekvalitetsforskriften § 2-1 og studietilsynsforskriften § 4-1.

Departementets vurdering er at det foreslåtte regelverket er forenklet, tydeliggjør institusjonenes handlingsrom med mål om enklere og mer hensiktsmessige kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid, samtidig som at kontinuiteten i regelverket er foreslått ivarettatt. For institusjoner med et allerede velfungerende kvalitetsarbeid vil ikke de nye reguleringene medføre store praktiske endringer.

I det følgende gis det utfyllende kommentarer til de ulike kriteriene, herunder hva som er en videreføring av gjeldende krav, og hvilke krav og elementer som er nye i forskriften.

12.2.1 Sammenheng mellom kvalitetsarbeid og strategisk arbeid

Departementet foreslår en delvis videreføring av studietilsynsforskriften § 4-1 første ledd, hvor det fremgår at institusjonens kvalitetsarbeid skal være *«forankret i en strategi»*. Kravet var nytt i 2017. NOKUT erfarer at kravet, slik det står i studietilsynsforskriften, har bidratt til at institusjonene primært har fokusert på å ha en egen strategi for utdanningskvalitet, uten at det nødvendigvis har vært en tydelig sammenheng verken med institusjonens faktiske kvalitetsarbeid eller institusjonens øvrige strategiske arbeid. På denne bakgrunn foreslår departementet en ny ordlyd, slik at kravet går ut på at institusjonens kvalitetsarbeid *«skal være en del av institusjonens strategiske arbeid»*, se forslaget til ny § 2-3 første ledd.

Departementet har i forslag til ny bestemmelse forsøkt å tydeliggjøre at det skal være sammenheng mellom kvalitetsarbeidet og institusjonens strategi, samtidig som det er tatt høyde for at institusjonene kan innrette dette på ulike måter. Institusjonens kvalitetsarbeid bør likevel inneholde prosedyrer og virkemidler som skal bidra til at institusjonens strategi virkeliggjøres, og at kvalitetsarbeidet ikke foregår på siden av det øvrige strategiske arbeidet ved institusjonen.

⁴² Se ny uhl. § 3-5 andre ledd, jf. Prop. 126 L (2022–2023).

Det fremgår også av studietilsynsforskriften § 4-1 første ledd at kvalitetsarbeidet, i tillegg til å være forankret i en strategi, skal *«dekke alle vesentlige områder av betydning for kvaliteten på studentenes læringsutbytte»*. Denne ordlyden er ikke foreslått videreført. Selv om det ikke fremgår av den nye bestemmelsen, er det forventet at institusjonens kvalitetsarbeid dekker vesentlige områder av betydning for utdanningskvaliteten. Det er opp til institusjonen selv å definere hvilke kvalitetsområder som er mest vesentlige i eget kvalitetsarbeid. NOKUT har utarbeidet et notat om «Kvalitetsområder for studieprogram i høyere utdanning» som kan benyttes som veileder.

12.2.2 Forankring av kvalitetsarbeid i institusjonens styre og ledelse

Departementet foreslår å videreføre studietilsynsforskriften § 4-1 andre ledd første punktum, hvor det fremgår at *«[k]valitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer»*. Kravet var nytt i forskriften i 2017, men var da en videreføring av NOKUTs tidligere evalueringskriterier der det ble lagt vekt på at kvalitetsarbeidet skulle være forankret på alle ledelsesnivåer. Bestemmelsen innebærer at ledelsen skal være informert om kvaliteten i de enkelte studietilbudene og skal handle på bakgrunn av informasjon fra kvalitetsarbeidet. Som tidligere presiserer ordlyden at forankringen gjelder institusjonens styre og ledelse på *«alle nivåer»*.

I studietilsynsforskriften § 4-1 andre ledd andre punktum fremkommer det at institusjonen gjennom kvalitetsarbeidet skal bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter. NOKUTs erfaring viser at *«kvalitetskultur»* er et begrep det er vanskelig å tolke og anvende som et selvstendig krav. Det har også vist seg å være vanskelig å føre tilsyn med institusjonenes oppfyllelse av kravet. Departementet mener likevel at det er viktig at institusjonene har et bevisst forhold til at kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet skal bidra til en kvalitetskultur ved egen institusjon. Derfor foreslår departementet å flytte kravet i andre ledd andre punktum om kvalitetskultur til en innledende formålsregel, se forslaget til § 1-6 andre ledd.

12.2.3 Studenter og ansattes medvirkning i kvalitetsarbeidet

Departementet foreslår å ta inn en ny bestemmelse om at studenter og ansatte skal medvirke i kvalitetsarbeidet. Kravet innebærer at studenter og ansatte skal være reelt medvirkende i institusjonens arbeid med kvalitetssikring og videreutvikling av studietilbudene. Medvirkning er et tema som har vært vurdert av NOKUT i forbindelse med tilsyn med studietilsynsforskriften § 4-1 andre ledd, som fastsetter at *«[k]valitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer. Institusjonen skal gjennom kvalitetsarbeidet bidra til å fremme en kvalitetskultur blant ansatte og studenter»*. Departementet mener at studenter og ansattes medvirkning er et sentralt aspekt ved kvalitetsarbeidet som burde forskriftsfestes på en tydelig måte, og foreslår å gjøre dette i § 1-8.

12.2.4 Tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere kvaliteten

Det følger av studietilsynsforskriften § 4-1 fjerde ledd at institusjonene «*systematisk [skal] innhente informasjon fra relevante kilder for å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud*». Kravet bygger på NOKUTs tidligere evalueringskriterier om innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studietilbudene.

Departementet foreslår å videreføre kravet, men med revidert ordlyd. Endringen går ut på å erstatte kravet om innhenting av informasjon fra relevante kilder med et krav om at institusjonene skal «*sørge for å ha*» tilstrekkelig informasjon. Departementets forslag skal synliggjøre at institusjonene både aktivt skal innhente informasjon fra eksterne og interne kilder i sitt kvalitetsarbeid og samtidig benytte seg av den tilgangen de har til et bredt datagrunnlag gjennom offentlige myndigheter. Eksempler på dette er Studiebarometeret, Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, Kandidatundersøkelsen og Database for statistikk om høyere utdanning. Det er opp til institusjonene å sørge for å ha den informasjonen som er nødvendig for å gjøre kvalifiserte vurderinger og analyser av kvaliteten i alle studietilbud.

12.2.5 Systematisk kontroll av alle studietilbud

Departementet foreslår å videreføre kravet i studietilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd om at institusjonene skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller akkrediteringskravene. Kravet om systematisk kontroll av alle studietilbud ble innført i 2017 og innebærer at institusjonene skal ha tilfredsstillende rutiner og praksis for både akkreditering av nye studietilbud og reakkreditering av akkrediterte studietilbud. Med reakkreditering menes en gjennomgang av om studietilbudet fortsatt tilfredsstiller gjeldende krav til akkreditering.

Akkreditering av studietilbud er regulert gjennom loven, studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften. Det finnes også flere andre relevante forskrifter som kan gjelde i forbindelse med akkreditering av studietilbud, blant annet forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgare utdanning, forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad og forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler. Innenfor noen fagområder finnes det også nasjonale forskrifter om rammeplaner som regulerer enkelte utdanninger.

Alle studietilbud, uavhengig av institusjonskategori, faglig profil, nivå og organisering (heltid eller deltid, stedbasert eller nettbasert) skal oppfylle kravene til akkreditering i lov og forskrift. Alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning, uansett størrelse og institusjonskategori, har ansvar for at de til enhver tid opprettholder tilfredsstillende kvalitet i sin studieportefølje i samsvar med reglene i lov og forskrift. Derfor er det vesentlig at institusjonen har fungerende rutiner som sikrer at studietilbudene til enhver tid tilfredsstiller akkrediteringskravene.

Den foreslåtte videreføringen av studietilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd innebærer imidlertid to justeringer. Departementet foreslår å presisere institusjonenes ansvar for å

sikre at alle studietilbud «*til enhver tid*» oppfyller kravene til akkreditering av studietilbud. Forslaget tydeliggjør at det er tale om krav til kontinuerlig oppfyllelse av akkrediteringskravene. Dette sikrer institusjonene gjennom ordninger for systematisk kontroll. Hvilke ordninger institusjonene har for å systematisk kontrollere studietilbudene, vil variere mellom institusjonene. Det er opp til hver enkelt institusjon å finne ordninger som er hensiktsmessige for å sikre tilstrekkelig kontroll med at studietilbudene oppfyller kravene til akkreditering.

Den andre justeringen som departementet foreslår, er å ikke videreføre henvisningene til hvilke regler som handler om akkreditering av studietilbud. Istedenfor å henvise til de konkrete reglene, har departementet for enkelhets skyld valgt å foreslå en generell regel ved å vise til «*kravene til akkreditering av studietilbud*». Det er særlig viktig at institusjonene har rutiner for å kontrollere at studietilbudene oppfyller kravene som per i dag står i studietilsynsforskrift kapittel 2, som omhandler forutsetninger for akkreditering, krav til studietilbud og krav til fagmiljø, og som gjelder for alle akkrediterte studietilbud.

Departementet vil i løpet av 2025 foreslå et forenklet regelverk for akkreditering av studietilbud. Alle kravene til akkreditering vil etter hvert bli samlet i ny forskrift om høyere utdanning, se innledningen, punktet om ny forskriftsstruktur. Inntil forenklet regelverk for akkreditering av studietilbud foreligger, gjelder kravene til akkreditering fastsatt i studietilsynsforskriften og studiekvalitetsforskriften.

12.2.6 Periodiske evalueringer av alle studietilbud

Departementet foreslår å videreføre innholdet i studiekvalitetsforskriften § 2-1 andre ledd om periodiske evalueringer, med noen justeringer. I 2017 ble det forskriftsfestet et krav om at institusjonene skulle gjennomføre periodiske evalueringer av studietilbudene sine. NOKUTs erfaringer viser at ordningen med periodiske evalueringer er godt implementert ved de fleste institusjonene, og at mange institusjoner betrakter periodiske evalueringer som et hensiktsmessig virkemiddel i kvalitetsarbeidet.

Slik kravet ble utformet i 2017, er det ikke eksplisitt regulert hva som er målsetningen med de periodiske evalueringene, og dette åpner for at institusjonene bruker ordningen til ulike formål. Noen institusjoner har for eksempel fått eksternt evaluert studietilbudenes arbeidslivsrelevans og det faglige nivået i studietilbud, og har dermed fokus på utvikling av studietilbudene. Andre institusjoner har benyttet periodisk evaluering i sammenheng med reakkreditering av studietilbudene, med fokus på kontroll.

I henhold til standard 1.9. i ESG er det en tydelig målsetning at de periodiske evalueringene skal bidra til utvikling. Den handler om “*On-going monitoring and periodic reviews of programmes*”, og beskriver at «*[i]nstitutions should monitor and periodically review their programmes to ensure that they achieve the objectives set for them and respond to the needs of students and society. These reviews should lead to continuous improvement of the programme. Any action planned or taken as a result should be*

communicated to all those concerned".⁴³ I den nye bestemmelsen om periodiske evalueringer foreslår departementet å tydeliggjøre at periodisk evaluering er ett av flere kvalitetsutviklingstiltak, og at det er evalueringenes primære formål å benytte disse i institusjonenes arbeid med kvalitetsutvikling. Den nye ordlyden vil også tydeliggjøre skillet mellom kravet om periodiske evalueringer og kravet om systematisk kontroll av studietilbud, som tidligere har glidd noe over i hverandre, jf. forslag til § 1-8 femte ledd.

Selv om departementet foreslår å presisere at formålet med periodiske evalueringer er utvikling, åpner forslaget til ny ordlyd likevel for et metodisk mangfold tilpasset institusjonens egenart. Institusjonene står dermed fortsatt fritt til å velge evalueringenes tema, omfang og hyppighet.

Videre foreslår departementet å videreføre at representanter fra arbeids- eller samfunnsliv, studenter og eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Departementet bemerker at «*eksterne sakkyndige*» i dagens ordlyd er foreslått endret til «*fagfeller*», som er et mer presist begrep i denne sammenheng. Fagfeller er også et begrep som institusjonene benytter og er godt kjent med. NOKUTs tilsynspraksis viser at det er behov for å presisere at det skal være ekstern representasjon i de periodiske evalueringene.

Departementet foreslår å ikke videreføre at evalueringsresultatene skal være offentlige, da det ikke er behov for å presisere dette.

12.2.7 Kvalitetsarbeid og utvikling av studieportefølje

Departementet foreslår å ikke videreføre studietilsynsforskriften § 4-1 sjette ledd, om at resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje.

NOKUTs erfaring viser at strategisk porteføljeutvikling ikke er like relevant for alle institusjoner, og at slike prosesser er mest aktuelle for større institusjoner med bredere portefølje. Ved mindre institusjoner med ett eller et fåtall studietilbud vil vurdering og strategisk utvikling av *studietilbud* samsvare med vurdering og strategisk utvikling av studieporteføljen.

Det er ulikheter mellom institusjonene når det gjelder autonomien og råderetten de har over egen studieportefølje. Noen (spesialiserte) institusjoner tilbyr en portefølje som i stor grad blir bestemt av ulike departementer. I tillegg kan Kunnskapsdepartementet bestemme at det skal opprettes bestemte studietilbud ved institusjonene innenfor egen sektor. Porteføljen kan i stor grad også være styrt av rammeplaner, noe som også kan komme i konflikt med dette kravet. Det gjør vurderingen av bestemmelsen utfordrende for de sakkyndige, og den skjønnsmessige vurderingen vil være svært kontekstavhengig og knyttet til flere forhold som innretningen på institusjonens studieportefølje, institusjonens strategiske mål og andre særtrekk ved institusjonen.

⁴³ Se [ESG_2015.pdf \(enqa.eu\)](#).

Selv om kravet ikke foreslås videreført, forventer departementet likevel at institusjonene benytter et bredt kunnskapsgrunnlag i arbeidet med egen studieportefølje og gjør strategiske vurderinger av denne, tilpasset institusjonens størrelse, faglige profil og egenart.

12.2.8 NOKUTs hjemmel til å fastsette ytterlige forskriftsregler

Departementet foreslår å ikke videreføre bestemmelsen om at NOKUT kan gi forskrift om kriterier for institusjonenes kvalitetsarbeid i studietilsynsforskriften, jf. studiekvalitetsforskriften § 2-1 tredje ledd, da NOKUT ikke lenger har lovhjemmel til å fastsette forskrift (se punkt 2.3.).

12.3 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- delvis videreføre regelen om strategi fra studietilsynsforskriften § 4-1 første ledd, med to justeringer, se forslaget til § 1-8 første ledd
- videreføre regelen om forankring i styre og ledelse fra studietilsynsforskriften § 4-1 andre ledd med språklige endringer, se forslaget til § 1-8 andre ledd
- videreføre regelen om systematisk kontroll fra studietilsynsforskriften § 4-1 tredje ledd med språklige endringer, se forslag til § 1-8 femte ledd
- videreføre regelen om innhenting av informasjon fra studietilsynsforskriften § 4-1 fjerde ledd med språklige endringer, se forslag til § 1-8 fjerde ledd
- ta inn ny regel om ansatte og studenters medvirkning i kvalitetsarbeidet, se forslag til § 1-8 tredje ledd
- videreføre studiekvalitetsforskriften § 2-1 andre ledd, se forslag til § 1-8 sjette ledd
- ikke videreføre regelen om at resultater fra kvalitetsarbeidet skal inngå i kunnskapsgrunnlaget ved vurdering og strategisk utvikling av institusjonens samlede studieportefølje, jf. studietilsynsforskriften § 4-1 sjette ledd
- ikke videreføre NOKUTs hjemmel til å gi forskrift om kriterier for institusjonenes kvalitetsarbeid i studietilsynsforskriften, jf. studiekvalitetsforskriften § 2-1 tredje ledd

13 Tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid

13.1 Dagens regler

Det fremgår av uhl. § 3-6 første ledd at NOKUT skal føre tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid.⁴⁴ Videre inneholder uhl. § 3-6 en regel om at institusjonene skal legge til

⁴⁴ Se ny uhl. § 3-6 første ledd, jf. Prop. 126 L (2022–2023). I universitets- og høyskoleloven av 2005 var dette regulert i § 2-1 tredje ledd.

rette for at NOKUT skal kunne utføre tilsynet, og regler om pålegg om å rette forholdene dersom kvalitetsarbeidet ikke er tilfredsstillende, søknadskarantene og tilbaketrekking av akkreditering dersom forholdene fortsatt ikke er tilfredsstillende etter en gitt frist, klageadgang og departementets forskriftshjemmel.

NOKUTs tilsynsmyndighet er utdypet i studiekvalitetsforskriften § 2-2, hvor det i første ledd fremgår at NOKUT skal føre periodisk tilsyn med institusjonenes systematiske arbeid med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen, og at tilsynet skal resultere i en vurdering av om kvalitetsarbeidet «*som helhet er tilfredsstillende*». Dersom det ikke er tilfredsstillende, skal institusjonene gis en frist på inntil ett år til å rette forholdene.

Studiekvalitetsforskriften § 2-2 andre ledd fastsetter det at det ikke skal gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon, og at NOKUT fastsetter tilsynets innhold og omfang og en tidsplan for tilsynet. Av regelens tredje ledd fremgår det at NOKUT, for institusjoner uten institusjonsakkreditering, kan velge å føre tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid ved å føre tilsyn med de akkrediterte studietilbudene.

Studiekvalitetsforskriften § 2-2 fjerde ledd fastsetter at NOKUT skal gi forskrift om tilsyn med institusjonens kvalitetsarbeid, fastsatt i studietilsynsforskriften, og at bestemmelsene i denne skal være i tråd med kravene i ESG, så langt disse passer.

Studiekvalitetsforskriften § 2-3 regulerer pålegg om å rette forholdene dersom kvalitetsarbeidet ikke er tilfredsstillende, og søknadskarantene og tilbaketrekking av akkreditering dersom forholdene fortsatt ikke er tilfredsstillende etter en gitt frist.

13.2 Departementets vurdering

Departementet har vurdert behovet for å ha en egen regel i studiekvalitetsforskriften som regulerer NOKUTs tilsyn med kvalitetsarbeid. I uhl. § 3-6 siste ledd fremgår det at departementet kan gi «*forskrift om tilsyn etter denne paragrafen*».

Departementet vurderer at uhl. § 3-6 regulerer mange av reglene om NOKUTs tilsyn med kvalitet som har vært fastsatt i studiekvalitetsforskriften. Disse reglene vil ikke videreføres i forskrift, for å unngå dobbeltregulering.

13.2.1 Tilsynets frekvens, innhold og omfang

Departementet foreslår å videreføre studiekvalitetsforskriften § 2-2 andre ledd første punktum, som angir at det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hver gang NOKUT fører tilsyn med kvalitetsarbeidet ved en institusjon. Det følger av ESG standard 1.10 at alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning, må gjennom en periodisk ekstern kvalitetssikring i tråd med standardene i ESG del 2.

NOKUT kan vurdere om det er behov for å føre tilsyn oftere enn dette. Departementet fremholder at tilsyn så sjelden som hvert åttende år skal være forbeholdt institusjoner som tidligere har vist at de har et solid kvalitetsarbeid. I ENQAs 2023-evaluering av NOKUT anbefales det også at de periodiske tilsynene gjennomføres oftere enn hvert åttende år. For

å kunne vurdere om det er behov for å føre tilsyn før åtteårsperioden er utløpt, gjennomgår NOKUT tilgjengelig informasjon fra relevante kilder om institusjonenes kvalitetsarbeid.

I uhl. § 3-6 fremgår det at NOKUT skal føre tilsyn med universiteter og høyskolars kvalitetsarbeid. Det følger av forvaltningens kompetanse at organiseringen av NOKUTs arbeid ikke krever særskilt hjemmel. Departementet vurderer derfor at det ikke er nødvendig med en egen forskriftsregel om at NOKUT fastsetter tilsynets innhold, omfang og tidsplan for tilsynet. Dermed foreslår departementet å ikke videreføre studiekvalitetsforskriften § 2-2 andre ledd andre punktum.

13.2.2 NOKUTs tilsynsmandat og hjemmel for pålegg om retting

NOKUT skal i sine tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid vurdere om det er «tilfredsstillende», jf. uhl. § 3-6 tredje ledd. Departementet foreslår samme terskel for institusjonenes egen oppfyllelse av kravene om kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i uhl. § 3-5 første ledd. NOKUTs tilsyn må følgelig omfatte alle vilkår i studietilsynsforskriften § 2-2 og § 2-3 for at arbeidet skal anses tilfredsstillende etter uhl. § 3-6, jf. § 3-5.

Departementet påpeker i den forbindelse at NOKUTs hjemmel til å pålegge retting er en «kan»-bestemmelse, jf. uhl. § 3-6 tredje ledd. Dette innebærer at NOKUT i alle tilfeller må foreta en forholdsmessighetsvurdering. NOKUT har myndighet til å vurdere om manglene ved kvalitetsarbeidet og kvalitetssystemet er av en slik karakter at pålegg om retting skal vedtas eller ikke, selv om kvalitetsarbeidet ved en institusjon ikke er «tilfredsstillende».

Departementet foreslår å ikke videreføre studietilsynsforskriften § 2-2 første ledd siste punktum om fastsetting av frist for retting, siden dette følger av uhl. § 3-6 tredje ledd.

13.2.3 Tilsyn med akkrediterte studietilbud

Departementet foreslår å ikke videreføre bestemmelsen i studiekvalitetsforskriften § 2-2 tredje ledd. Hensikten med bestemmelsen har vært å gi NOKUT adgang til å føre tilsyn med institusjonens kvalitetsarbeid gjennom å føre tilsyn med akkrediterte studietilbud ved institusjoner som har akkrediterte studietilbud etter § 3-1. Dette gjelder kun små institusjoner uten institusjonsakkreditering der institusjonens virksomhet i praksis er ett eller noen få akkrediterte studietilbud. I praksis innebærer dette at NOKUT ved tilsyn med vilkår for akkreditering, kan avdekke sviktende arbeid med kvalitet.

Hjemmelen for å utføre tilsyn med studietilbuds oppfyllelse av standarder og kriterier for akkreditering fremgår av uhl. § 3-6 tredje ledd. Den er flyttet til lovs nivå. Ytterligere regulering i forskrift om at svikt i kvalitetsarbeidet kan avdekkes som et ledd i tilsynet med akkrediteringsvilkår er overflødig. Derfor foreslår departementet å ikke videreføre studiekvalitetsforskriften § 2-2 tredje ledd.

13.3 Departementets forslag

Departementet foreslår å

- delvis videreføre studiekvalitetsforskriften § 2-2 første og andre ledd, som innebærer at NOKUTs tilsyn skal gjennomføres periodisk, og at det ikke skal gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved en institusjon, se forslaget til § 1-9
- ikke videreføre studiekvalitetsforskriften § 2-2 tredje ledd om at NOKUT kan velge å føre tilsyn med institusjonenes kvalitetsarbeid ved å føre tilsyn med de akkrediterte studietilbudene ved institusjoner uten institusjonsakkreditering

DEL III FELLES

14 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslagene i dette høringsnotatet inneholder videreføringer, presiseringer eller endringer som ikke vil gi vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for universiteter eller høyskoler, eller for andre. En del av forslagene innebærer forenklinger og effektiviseringer som vil være kostnadsbesparende. Dette gjelder spesielt for muligheten for vitenskapelige høyskoler til å søke om å bli universitet etter en forenklet prosedyre i en femårsperiode (punkt 3.3.3.), og for forslagene om institusjonenes kvalitetsarbeid og NOKUTs periodiske tilsyn i del II. Forskriftsendringene medfører ikke budsjettmessige konsekvenser.

15 Forslag til endringer i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften

15.1 Institusjonsakkreditering

Departementet foreslår å fastsette følgende regler i ny forskrift om høyere utdanning:

§ 1-1 Generelle krav til institusjonsakkreditering

For å oppnå institusjonsakkreditering skal institusjonens primærvirksomhet være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

Institusjonen skal utføre sin forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten.

Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Institusjonen skal ha et godkjent kvalitetssystem og kvalitetsarbeid når den søker NOKUT om institusjonsakkreditering.

NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater tilsier at institusjonen på en god måte kan forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir. Institusjonen skal dokumentere at kravene i lover og forskrifter er oppfylt.

§ 1-2 Krav til akkreditering som høyskole

For å oppnå akkreditering som høyskole skal institusjonens utdanning, forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid være stabil og av høy kvalitet.

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og de ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare høyskoler. Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene. Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og ha uteksaminert kandidater i minst tre år. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Institusjonen skal samarbeide internasjonalt og være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

§ 1-3 Krav til akkreditering som vitenskapelig høyskole

For å oppnå akkreditering som vitenskapelig høyskole skal institusjonen ha en tydelig faglig profil. Institusjonens utdanning, forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal være stabil og av høy internasjonal kvalitet.

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil. Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor fagområdet/-ene for institusjonsakkrediteringen. De ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med den ved sammenlignbare fagområder ved vitenskapelige høyskoler.

Institusjonen skal ha rett til å tildele minst én doktorgrad alene.

En vesentlig del av institusjonens studietilbud, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal være innenfor doktorgradenes faglige område.

Institusjonen skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 doktorgradsstudenter på doktorgradsstudiet/-ene. Institusjonen skal i gjennomsnitt ha

uteksaminert minst fem doktorgradskandidater på doktorgradsstudiet/-ene per år over en treårsperiode.

Institusjonen skal alene ha akkreditering for studietilbud på både lavere og høyere grads nivå innenfor doktorgradsområdet/-ene. Institusjonen skal jevnlig ha tatt opp og uteksaminert kandidater på disse studietilbudene. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk, prosjekter og samarbeid innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta aktivt i nasjonalt samarbeid om doktorgradsutdanning.

§ 1-4 Krav til akkreditering som universitet

For å oppnå akkreditering som universitet skal institusjonens utdanning, forskning og/eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid være stabil og av høy internasjonal kvalitet.

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil. Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet. De ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare fagområder ved universiteter.

Institusjonen skal ha rett til å tildele minst én doktorgrad alene. Doktorgraden/-e som institusjonen selv tilbyr, inkludert eventuelle fellesgrader den deltar i, skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. Kravet innebærer at institusjonenes studietilbud skal inngå i doktorgradsområdene, og at de fleste studentene skal være knyttet til disse. Institusjonen kan også ha enkelte studietilbud utenfor doktorgradsområdene, dersom de støtter opp under eller har nær tilknytning til studietilbudene innenfor doktorgradsområdene, eller det er særlige grunner til ha slike tilbud.

Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning. Institusjonen skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 doktorgradsstudenter og i gjennomsnitt ha uteksaminert minst fem doktorgradskandidater per år i tre år.

Institusjonen skal alene ha akkreditering for studietilbud på både lavere og høyere grads nivå innenfor doktorgradsområdet/-ene. Institusjonen skal jevnlig ha tatt opp og uteksaminert kandidater på disse studietilbudene. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk, prosjekter og samarbeid innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale samarbeid om doktorgradsutdanning.

§ 1-5 Overgangsregler for vitenskapelige høyskoler som søker om akkreditering som universitet

Vitenskapelige høyskoler som søker om akkreditering som universitet før 1. januar 2030, skal få søknaden behandlet etter en forenklet prosedyre.

NOKUT skal vurdere en forenklet søknad fra vitenskapelige høyskoler basert på institusjonens redegjørelse for oppfyllelse av kravene til akkreditering som universitet. Institusjonen skal i utgangspunktet kun dokumentere oppfyllelse av krav som er nye i forhold til kravene til akkreditering som vitenskapelig høyskole. NOKUT kan etterspørre annen dokumentasjon hvis NOKUT finner at det er nødvendig å foreta ytterlige vurderinger. NOKUT skal foreta en helhetlig vurdering.

15.2 Kvalitetsarbeid og kvalitetssystem

Departementet foreslår å fastsette følgende regler i ny forskrift om høyere utdanning:

§ 1-6 Formål

Ved vurdering av om systemet for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten og kvalitetsarbeidet er tilfredsstillende etter denne forskriftens § 1-7 og § 1-8, skal NOKUT ta hensyn til om kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet er egnet, og om det bidrar til kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet skal være tilpasset institusjonens størrelse, faglige profil og egenart.

§ 1-7 Krav til kvalitetssystem

Institusjonen skal ha et kvalitetssystem som er skriftlig og tilgjengelig, og som gjelder for alle institusjonens studietilbud. Systemet skal minst bestå av følgende:

- a) beskrivelser av ansvarsforholdene, rapporteringslinjene og hvordan kvalitetsarbeidet skal gjennomføres i praksis
- b) institusjonens rutiner for systematisk kontroll med, og videreutvikling av, kvaliteten i studietilbudene, herunder rutiner for å sikre tilstrekkelig dokumentasjon av kvalitetsarbeidet og rutiner for å rette opp sviktende kvalitet innen rimelig tid
- c) beskrivelser av institusjonens arbeid med læringsmiljø, jf. universitets- og høyskoleloven § 10-1 tredje ledd
- d) beskrivelser av institusjonens rutiner for studentevalueringer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5 første ledd

§ 1-8 Krav til kvalitetsarbeid

Kvalitetsarbeidet skal være del av institusjonens strategiske arbeid.

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer.

Studenter og ansatte skal medvirke i kvalitetsarbeidet.

Institusjonen skal sørge for å ha tilstrekkelig informasjon til å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Institusjonen skal systematisk kontrollere at alle studietilbud til enhver tid oppfyller kravene til akkreditering.

Institusjonen skal gjennomføre periodiske evalueringer av alle studietilbud som ledd i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten. Studenter, samt representanter fra arbeids- eller samfunnsliv og eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.

§ 1-9 Tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid

NOKUTs tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid etter universitets- og høyskoleloven § 3-6 skal være periodisk, og det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon.

Høgskolen
i Innlandet

O25/24

Arkivsak-dok. 24/07230-1
Saksbehandler Lars Petter Mathisrud

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

KOMPETANSEUTVIKLING I HINN - ORGANISERING OG PRIORITERING

Forslag til vedtak/innstilling:

Høgskolestyret tar informasjon om organisering og prioritering av kompetanseutvikling av HINNs medarbeidere til orientering

Sammendrag:

Det vises til tidligere innspill i styremøter om organisering av deler av HINNs interne kompetanseutviklingsarbeid og rektors forslag om å legge fram en mer helhetlig sak om hvordan HINN jobber med kompetanseutvikling av egne medarbeidere. I denne saken gis det en orientering om bakgrunn og grunnlag for prioriteringer, hvordan HINN pr nå har organisert arbeidet med intern kompetanseutvikling og kort om konkrete satsningsområder og planer. Det vil bli gitt en muntlig orientering i styremøtet hvor det også vil bli presentert noen eksempler på kompetansetilbud i HINN.

Overordnet om intern kompetanseutvikling:

Regjeringen lanserte våren 2024 en revidert arbeidsgiverstrategi for det statlige tariffområdet som har som hovedmål at statlige virksomheter oppfyller sine samfunnsoppdrag, gjennom å beholde, utvikle og rekruttere kompetente medarbeidere. Medarbeiderne er de enkelt virksomheters viktigste ressurs: «Medarbeider må være endringsdyktige, ha oppdatert og rett kompetanse, og må ledes av dyktige ledere som bygger en utviklingsorientert kultur og har god forståelse for arbeidsgiverrollen».

Strategiens tre strategimål er arbeidsgiverrollen, endring/omstilling og kompetanse. Om kompetanse står følgende: «Kompetansen til de ansatte må utvikles kontinuerlig for å være i takt med de raske endringene i samfunnet. Det krever motivasjon og tilrettelegging for livslang læring gjennom hele karriereløpet. Samtidig blir mellommenneskelige ferdigheter stadig viktigere».

Arbeidsgiver har ansvar for at dette følges opp, men skal slik det fremgår av Hovedavtalen i staten, samarbeid med de tillitsvalgte om utforming av kompetansepolitikken.

Høgskolen har klare føringer for satsninger på kompetanseområdet, formidlet i ulike styringsdokumenter¹, og har også tydelige mål og ambisjoner i egen strategi på området: Under målbilde 4 - INN – kunnskapskultur, medarbeiderskap og lærende organisasjoner - heter det blant annet: «Universitetet er en lærende organisasjon, bygd på en kunnskapskultur som er forankret i god ledelse og aktive medarbeidere. Alle medarbeidere er involvert i utvikling og spiller en viktig rolle i den lærende kunnskapsorganisasjonen. Initiativ blir satt pris på og deles, og det er rom for å prøve ut nye ideer.» Under de strategiske valg i hvordan det interne kompetanseutviklingsarbeidet skal utvikles fram mot 2026, er følgende særlig relevant for arbeidet med den interne kompetanseutviklingen: «Utvikle organisasjonens kompetanse på å lede utviklings- og omstillingsprosesser gjennom lederutvikling og nyrekruttering av ledere.» og «Utvikle og styrke medarbeidernes kompetanse i å samarbeide på tvers av fag og enheter, og med eksterne partnere.»

Kompetanseutvikling er ikke en «privatsak» mellom leder og medarbeider. Kompetanseutvikling er et viktig strategisk virkemiddel og del av en helhetlig tilnærming til organisasjonsutvikling. Kompetansebehovet er ikke statisk og krever kontinuerlig fokus gjennom et organisasjons- og arbeidsliv,

Organisering av det interne kompetansearbeidet i høgskolen:

HR-avdelingen har det overordnede fagansvaret i HINN for området «intern kompetanseutvikling». I dette ansvaret ligger både ansvaret for at institusjonen til enhver tid har et adekvat, strategisk forankret kompetansetilbud, og ansvaret for at kvaliteten i det interne kompetansetilbudet er god nok. HR har organisert sitt ansvar for intern kompetanseutvikling i HR Stab, som utøver fagmyndighet på feltet.

Alle faglinjer med fagmyndighet i HA (linjene under prorektorer og direktører) har ansvar for å sørge for tilstrekkelig opplæring av medarbeidere som utfører arbeidsoppgaver innenfor sitt fagområde, samt å bidra med/til utviklende og karrierefremmende kompetanseprogram.

Utdanningsavdelingen har organisert sitt arbeid med intern kompetanseutvikling i Seksjon for UH-pedagogikk, som gir pedagogisk støtte og veiledning til undervisere gjennom kortere og lengre kurs og program, samt i et nettverk av pedagogiske rådgivere på fakultet, i tillegg til rådgivningstjenester (bl.a. Såkornmidler, Utdanningsprisen, validering av pedagogisk basiskompetanse, Kvalitetskonferansen, meritteringsordningen, pedagogisk portefølje ved opprykk). En sentral leveranse er kurset Pedagogisk kompetanseutvikling som er høgskolens svar på Kunnskapsdepartementets krav om 200 timers UH-pedagogisk basiskompetanse for vitenskapelig ansatte.

Det gjøres mye godt arbeid i faglinjene med å lage relevante og gode kompetansetilbud for ulike grupper ansatte. Kompetansetilbudene som tilbys er godt koblet til strategi og mål. Samtidig kan manglende koordinering føre til at tiltakene ikke når ut til målgruppene i tilstrekkelig grad. Medarbeidere melder tilbake at de må

¹ Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2023–2032); HINNS strategi for perioden 2021-2026, EU-prosjekter og høgskolens sertifisering etter The European Charter&Code, HINNs utviklingsavtale, Regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i akademia, Handlingsplan for digital omstilling i høyere utdanning og forskning, Endringer i finansieringsordningen og uttalte forventninger til effektivisering av virksomheten, for å nevne noen

prioritere mellom flere relevante tilbud som faller på samme tid, og de som leverer kurs melder jevnlig fra om manglende påmelding og oppmøte på kurs. Bedre koordinering vil øke effekten av innsatsen som legges inn i utvikling og gjennomføring.

Planer for videre utvikling av kompetanseområdet:

Etablering av Forum for intern kompetanseutvikling:

Rektor har bedt om at HINNAs interne kompetanseutviklingsarbeid tydeliggjøres i den nye organiseringen av administrasjonen, og at det ses på den samlede organiseringen av både det som HR har ansvar for og det som nå tilligger Seksjon for UH-pedagogikk – og øvrige faglinjer. Formålet er å styrke kvaliteten i arbeidet på feltet, redusere kompleksitet og sikre bedre ressursutnyttelse. Uavhengig av overordnede organisatoriske valg er det behov for tettere kobling mellom HR og alle øvrige som utvikler og leverer tilbud innenfor intern kompetanseutvikling, for å 1) kunne koordinere tilbudet bedre slik at vi når ønskede målgrupper og unngår uheldig overlapp mellom tiltakene, 2) sørge for helhetlig og strategisk prioritering av ressurser på kompetansefeltet, og 3) kunne jobbe helhetlig og systematisk med kvalitet i det interne kompetansetilbudet, herunder evaluere oppnådd effekt.

For å komme dette behovet i møte planlegges det å revitalisere initiativet til Forum for intern kompetanseutvikling². Formålet med forumet er å holde oversikt over det samlede kompetansebehovet og koordinere og prioritere planer for utvikling og leveranse av ulike kompetansetilbud, rettet mot ulike målgrupper. I tillegg vil forumet bidra til å etablere en arena for å drøfte pedagogiske valg og utvikle et faglig fellesskap og utvikling av pedagogisk kompetanse hos dem som leverer interne kompetansetilbud, ut fra en tanke om «train the trainers». Målet er at forumet vil fungere som pådriver for utvikling av en lærende organisasjon.

Videre utvikling av et samlet kompetansetilbud – etablering av «INNternskolen»

HRs ambisjon er å sørge for et helhetlig, karrierefremmende kompetansetilbud til høgskolens ledere og medarbeidere, som samles innenfor en overbygning som har arbeidstittel «INNternskolen». Skissen til INNternskolen tar utgangspunkt i følgende sentrale målgrupper: Ledere, forskere³, undervisere og tekniske og administrative medarbeidere. Tilbudet til de ulike målgruppene tenkes primært utviklet innenfor tre kategorier: 1) Basiskompetanse – det som vurderes som nødvendig kompetanse for å utføre arbeidsoppgaver av god nok kvalitet, 2) Dybdekompetanse – tilbud om å fordype seg innenfor et kunnskaps- eller ferdighetsområde 3) Personlig utvikling – den enkeltes utvikling og mestring i rollen.

Målet er at tilbudet som formidles gjennom «INNternskolen» skal være koordinert og prioritert, og tuftet på god pedagogisk metode etter «70-20-10»-modellen; 10 % formelle læringsarrangement (tradisjonelle kurs), 20 % i samhandling med andre (lærende evaluering, refleksjon og erfaringsdeling i trygge læringsgrupper, f.eks. kollegaer og/eller veiledere), og 70 % jobbrelevante erfaringer (praktisk trening).

² Før pandemien ble det etablert et Forum for intern kompetanseutvikling bestående av ressurspersoner fra de ulike faglinjene i administrasjonen.

³ Innenfor «forskere» ligger stipendiater/forskere i tidlig forskerkarriere som «undergruppe»

Samlet, enhetlig formidling av kompetansetilbudet

Det er et uttalt behov for både å få på plass en samlet oversikt over det til enhver tid gjeldende kompetansetilbudet for ansatte, og behov for å få et bedre system for kartlegging og oppfølging av den enkelte medarbeiders kompetanse.

I første omgang vil HR-avdelingen sammen med kommunikasjonsavdelingen og det nyetablerte Forum for intern kompetanseutvikling jobbe frem en overordnet «landingsside» for intern kompetanseutvikling, som gir en oversikt over de til enhver tid aktuelle kompetansetilbudene.

Neste steg vil være å se på om det kan være aktuelt å anskaffe et kompetansestyringssystem, eventuelt i et større eller mindre sektorsamarbeid. Dette vil være avhengig av en grundig kost-nyttevurdering og er ikke aktuelt anskaffet i inneværende år.

Enhetlig politikk og praksis

Med utgangspunkt i overordnet arbeidsgiverstrategi og gjeldende kompetanse- og karrieropolitikk vil arbeidet med å tilrettelegge for enhetlig praksis og likeverdig mulighet for medarbeidere til å drive kompetanse- og karriereutvikling fortsette.

Innsatsområder:

I kommende periode (2024/2025/2026) vil innsats primært rettes mot utvikling av et helhetlig tilbud om basiskompetanse innenfor alle faglinjers ansvars- og myndighetsområde, innenfor rammene av INNternskolen. I tillegg videreføres arbeidet med å evaluere og videreutvikle allerede eksisterende kurs og kompetanseprogram, med fokus på koordinering på tvers av faglinjer, bedre ressursutnyttelse og kvalitet i tilbudet (herunder evaluering av effekt av tiltakene).

Innsatsområder følger av strategiske styringssignaler og målbilder for de ulike virksomhetsområdene, hvor lederkompetanse, forskerkompetanse og undervisningskompetanse, internasjonalisering og språk er sentrale kompetanseområder. I tillegg rettes innsats mer målrettet mot generiske, personlige kompetanser, som endrings- og omstillingskompetanse, relasjons- og samarbeidskompetanse og læringskompetanse⁴.

Forum for intern kompetanseutvikling vil ivareta en koordinerende og prioriterende funksjon i arbeidet med å utarbeide et samlet basistilbud på tvers av faglinjene, som sammen er ansvarlig for å kartlegge behov og levere innhold til basisopplæringen i tråd med sin funksjon som fagmyndighet. I tillegg fortsettes arbeidet med å evaluere og prioritere allerede eksisterende kurs og program.

⁴ https://year-of-skills.europa.eu/transversal-skills_en?prefLang=et

Høgskolen
i Innlandet

O26/24

Arkivsak-dok. 24/03729-3
Saksbehandler Håvard Hagaseth
Saksbehandler Ellen Anne Kjenstadbakk

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

DELÅRSREGNSKAP OG VIRKSOMHETSRAPPORT FOR 2. TERTIAL 2024

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar delårsregnskap og virksomhetsrapport for 2. tertial 2024 til orientering.

Sammendrag:

Krav til rapportering av delårsregnskap for 2. tertial 2024 til Kunnskapsdepartementet er beskrevet i brev av 22. august 2024.

Delårsregnskapet, som rapporteres til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) innen 01. oktober, avgis administrativt med rektors signatur på ledelseskommmentarene, og ligger tilgjengelig på nettsiden til DBH (https://dbh.hkdir.no/tall-og-statistikk/statistikk-meny/okonomi/statistikk-side/13.1?undermeny=okonomi_regnskapoppsett).

HINN hadde et positivt resultat per 31.08.24 på kr 36,0 mill., hvorav BFV hadde et resultat på kr 32,6 mill. og BOA-O et resultat på kr 3,4 mill. Som følge av ikke inntektsførte supplerende tildelinger ble Note 15, del III tilført kr 5,8 mill. Den totale kapitalendringen i perioden var dermed kr 41,8 mill., som er kr 46,6 mill. bedre enn budsjettert.

Tabell 3. Regnskap per 2. tertial 2024.

	Per 31.08.2024		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
BFV	32 625	-8 788	41 413
BOA	3 370	4 032	-662
Periodens resultat	35 995	-4 756	40 751
Note 15, del III	5 848	0	5 848
Sum kapitalendring	41 843	-4 756	46 599

Tall i 1 000,-

Negativt fortegn angir bruk av kapital, mens positivt fortegn viser tilføring av kapital.

Vedlegg:

Ledelseskommmentarer til delårsregnskapet for 2. tertial 2024

Virksomhetsrapport 2. tertial 2024

Ledelseskommmentarer til delårsregnskapet for 2. tertial 2024

Virksomhetsrapport for 2. tertial 2024

Foto: Gro Vasbotten

Virksomhetsrapport per 31.08.2024 (2. tertial) rapporterer status for Høgskolen i Innlandet (HINN) innen områdene økonomi, HR og forskning.

Tabell 1 viser en oversikt over forkortelser benyttet i dokumentet.

Tabell 1. Forkortelser/begreper benyttet i dokumentet.

HA	Høgskoleadministrasjonen
ALB	Fakultet for anvendt økologi, landbruksfag og bioteknologi
LUP	Fakultet for lærerutdanning og pedagogikk
HSV	Fakultet for helse- og sosialvitenskap
AMEK	Fakultet for audiovisuelle medier og kreativ teknologi*
HHS	Handelshøgskolen Innlandet – fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap
Dnf	Den norske filmskolen*
FTVS	Fakultet for film, TV og spill*
AØB	Ph.d. i Anvendt økologi og bioteknologi
INTOP	Ph.d. i Innovasjon og tjenesteyting – offentlig og privat
AUD	Ph.d. i Audiovisuelle medier
PROFF	Ph.d. i Profesjonsrettede lærerutdanningsfag
BUK	Ph.d. i Barn og unges oppvekst, deltakelse og kompetanseutvikling
HELVEL	Ph.d. i Helse og Velferd
FILMART	Ph.d. i Kunstnerisk utviklingsarbeid i film og beslektede audiovisuelle kunstformer
FoU	Forskning og utvikling (inkl. kunstnerisk utvikling)
EVU	Etter- og videreutdanning
BFV	Bevilgningsfinansiert virksomhet
BOA-B	Bidragsfinansiert aktivitet
BOA-O	Oppdragsfinansiert aktivitet
Note 8 (N8)	Virksomhetskapi tal opptjent gjennom BOA-O (balanse)
Note 15 (N15)	Avsatte bevilgninger, tilskudd, bidrag og gaver (balanse)

*AMEK og Dnf ble med virkning fra 01.08.2024 slått sammen til ett fakultet (FTVS), men vil i en overgangsperiode måtte rapporteres hver for seg noen steder og samlet andre steder – avhengig av datagrunnlag og rapporteringsperiode mv.

1 Økonomi

Kapittelet beskriver status for høgskolens samlede økonomi per 2. tertial 2024, herunder vesentlige avvik mellom regnskap og budsjett hittil, samt prognostisert kapitalutvikling for året.

1.1 Årsbudsjett 2024

Tabell 2 viser at HINN har budsjettet med en samlet kapitalbruk på kr 26,8 mill. i 2024. Innen den bevilgningsfinansierte virksomheten (BFV) er det budsjettet med et negativt resultat på kr 50,9 mill. og innen oppdragsvirksomheten (BOA-O) et overskudd på kr 7,7 mill. I tillegg er det budsjettet med avsatt produksjonsinntekt ved Dnf på kr 16,4 mill.¹

Tabell 2. Årsbudsjett 2024.

Budsjett	Årsbudsjett 2024
Fordelt bevilgning	1 500 699
Andre inntekter	369 526
Investeringer	-50 845
Lønnskostnader	-1 292 099
Andre driftskostnader	-554 065
Budsjettet resultat	-26 784
Herav budsjettet resultat BFV	-50 931
Herav budsjettet resultat BOA	7 700
Bruk/avsetning produksjonsinntekt Dnf*	16 447
Bruk av kapital N15, del III	-
Budsjettet kapitalbruk	-26 784

Tall i 1 000,-

1.2 Resultat og kapitalendring per 2. tertial

HINN hadde et positivt resultat per 31.08.24 på kr 36,0 mill., hvorav BFV hadde et resultat på kr 32,6 mill. og BOA-O et resultat på kr 3,4 mill. Som følge av ikke inntektsførte supplerende tildelinger ble Note 15, del III tilført kr 5,8 mill.² Den totale kapitalendringen i perioden var dermed kr 41,8 mill., som er kr 46,6 mill. bedre enn budsjettet.

Tabell 3. Regnskap per 2. tertial 2024.

	Per 31.08.2024		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
BFV	32 625	-8 788	41 413
BOA	3 370	4 032	-662
Periodens resultat	35 995	-4 756	40 751
Note 15, del III	5 848	0	5 848
Sum kapitalendring	41 843	-4 756	46 599

Tall i 1 000,-

Negativt fortegn angir bruk av kapital, mens positivt fortegn viser tilføring av kapital.

¹ Dnf har studentopptak annethvert år og mottar dermed også produksjonsinntekter for uteksaminerte studenter kun annethvert år. Dette medfører et behov for avsetning i inntektsåret for innhenting og bruk i påfølgende år.

² Supplerende tildelinger til barnehagelærerutdanning og profesjonsnære utdanninger ved LUP

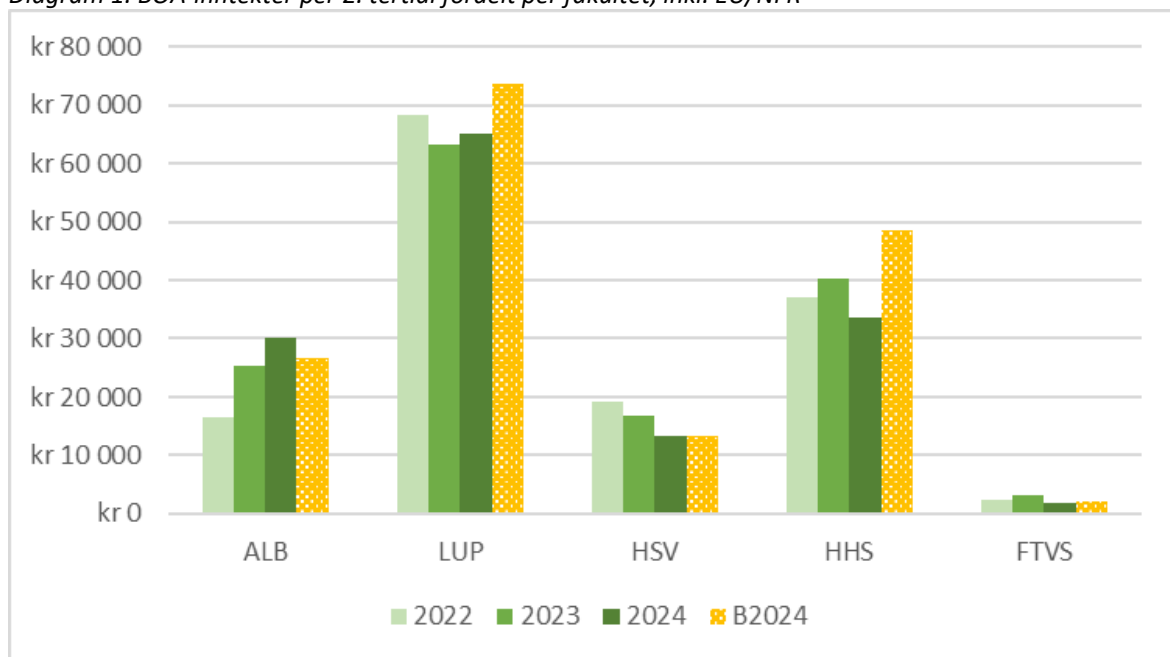
Driftsinntekter

HINN hadde per 2. tertial kr 1,181 mrd. i driftsinntekter, noe som er kr 20,8 mill. høyere enn samme periode i 2023, og kr 2,0 mill. lavere enn budsjetttert.

Per 2. tertial var inntekter fra den eksterntfinansierte virksomheten (BOA-O og BOA-B) på kr 144,8 mill., en nedgang med kr 5,4 mill. sammenlignet med samme periode i 2023, og kr 19,8 mill. lavere enn budsjetttert hittil.

Diagram 1 viser BOA-inntektene fordelt på fakultet, hvor flere viser en nedgang sammenlignet med tidligere år, og noen er samtidig et godt stykke unna ambisjonen lagt til grunn for samme periode i årsbudsjettet (B2024).

Diagram 1. BOA-inntekter per 2. tertial fordelt per fakultet, inkl. EU/NFR

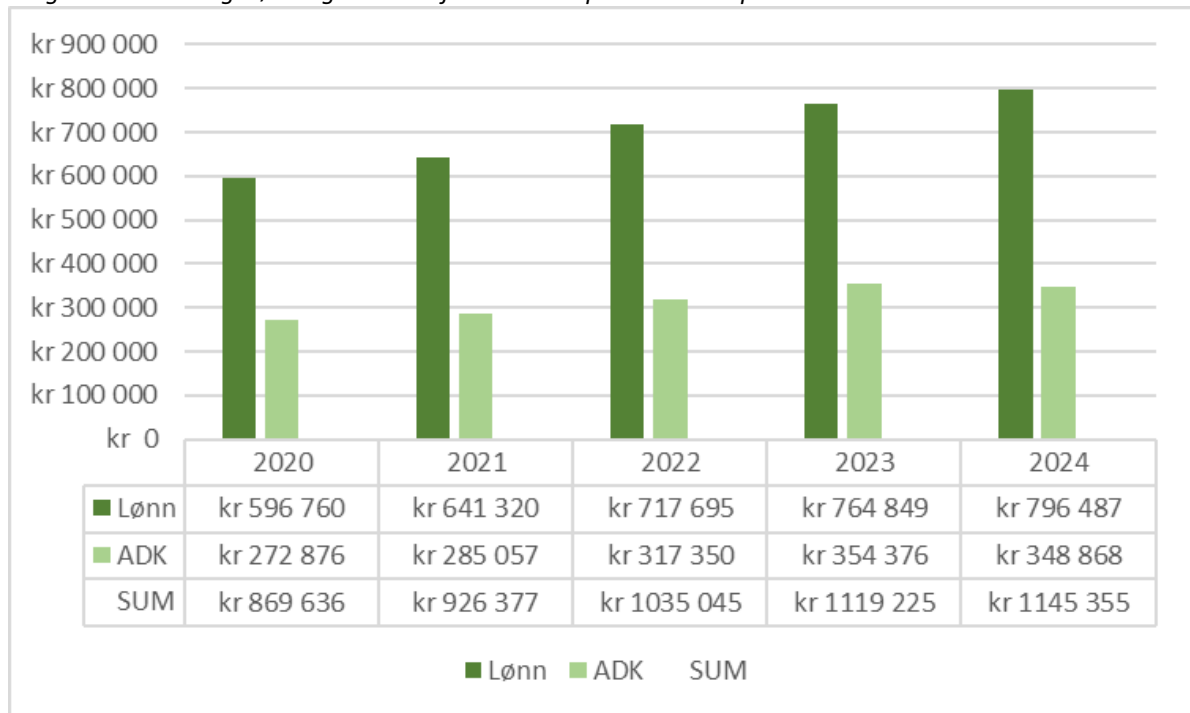
Tall i 1 000,-

Driftskostnader

HINN hadde per 2. tertial kr 1,145 mrd. i driftskostnader, som er kr 26,1 mill. høyere enn tilsvarende periode i 2023, og kr 42,8 mill. lavere enn budsjetttert. Budsjettavviket skyldes i stor grad nødvendige innsparinger på både lønn og drift i lys av det økonomiske fremtidsbildet, samt noe lavere BOA-aktivitet enn budsjetttert.

Diagram 2 viser samlet utvikling i lønn og andre driftskostnader (ADK) per 2. tertial de siste fem årene, hvor økningen i lønnskostnader har vært på 33 % fra 2020 til 2024 (ADK 28 %). Dette illustrerer dermed behovet for kostnadsreduksjon når høghskolen går inn i en tid med fallende bevilgninger, samtidig som ytterligere vekst i eksterne inntekter lar vente på seg.

Diagram 2. Utvikling i lønn og andre driftskostnader per 2. tertial i perioden 2020-2024.

Tall i 1000,-

1.3 Prognose og kapitalutvikling

Jf. tabell 4 ble det budsjettert med en kapitalbruk på kr 26,8 mill. i 2024. Som følge av innsparinger forventes nå tilførsel av kapital i stedet for bruk av kapital inneværende år, og det er prognostisert med en kapitaltilførsel på kr 19,0 mill. ved årets slutt, altså kr 45,8 mill. bedre enn budsjettert i 2024. Det forsinkede lønnsoppgjøret utgjør kr 11,8 mill. av prognoseforbedringen. Kapitaltilførselen ved LUP skyldes i hovedsak ovennevnte supplerende tildelinger, som avsettes i 2024 og inntektsføres i takt med kommende års kostnader tilknyttet de ordninger midlene er øremerket til.

En styrket kapitalprognose vil ikke på langt nær løse det økonomiske utfordringsbildet HINN har foran seg, men gir likevel et litt større handlingsrom i arbeidet med omstilling. Utfordringsbildet er dessuten noe ulikt mellom resultatene, mht. hvor langt de enkelte fakultetene og administrative enheter har kommet med tanke på tilpasningen av drift. Det jobbes godt i organisasjonen med både kostnader og inntektsskapende aktiviteter, som gjør at flere fakulteter har prognostisert positiv kapitalendring. Det gjør at behovet for tiltak reduseres. Samtidig er utfordringen fortsatt vedvarende ved ALB og HHS, samt at det ventes at bevilgningen reduseres mer enn den positive endringen.

HINN har fortsatt et endringsarbeid foran seg, men den positive prognosen samlet sett gjør at institusjonen får noe bedre tid til å fatte beslutninger om endring på sikt.

Tabell 4. Prognostisert kapitalendring per fakultet.

Fakultet	IB 01.01.24	Budsjettert kapitalendring N8 og N15	Prognostisert kapitalendring N8 og N15	Prognostisert UB 31.12.24
ALB	3 098	-5 500	-5 400	-2 302
LUP	19 959	-2 000	4 000	23 959
HSV	35 220	-6 550	3 150	38 370
HHS	31 647	-10 751	-13 271	18 376
FTVS	10 212	10 116	11 616	21 828
HA/institusjon	68 434	-12 099	18 900	87 334
HINN	168 570	-26 784	18 995	187 566

Tall i 1 000,-

Negativt fortegn angir bruk av kapital, mens positivt fortegn viser tilføring av kapital.

IB=inngående balanse, UB=utgående balanse.

Dersom utgående balanse ved årets slutt blir som prognostisert vil HINN ha en total kapitalavsetning på 12,5 %. Avsetninger i N15 del I og III, som ikke er øremerket investeringsformål, er prognostisert til kr 95,2 mill., tilsvarende 6,4 % av bevilgningen, før styret har gjort vedtak om disponering av årsresultat iht. vedtatt investeringsplan.

Tabell 5. Prognostisert kapitalavsetning per 31.12.2024.

HINN Avsetning	Prognostisert UB 2024			% av bevilgning		
	N15	N8	Sum	N15	N8	Sum
Fri kapital	92 642	80 808	173 450	6,2 %	5,4 %	11,6 %
Kapital med bindinger	2 516	-	2 516	0,2 %	0,0 %	0,2 %
Avsatt til investeringsformål (inv.plan 2024)	11 600	-	11 600	0,8 %	0,0 %	0,8 %
Sum	106 758	80 808	187 566	7,1 %	5,4 %	12,5 %

Tall i 1 000,-

N15 består av Note 15, del I og III.

2 HR

Kapittelet beskriver status på månedsverk- og kompetanseutvikling per 2. tertial, og på sykefravær per 2. kvartal.

2.1 Årsverksutvikling

Per 31.08.24 hadde HINN 1 262,2 månedsverk, som er 52,6 månedsverk færre enn budsjettert på samme tidspunkt. Avviket skyldes i stor grad ulike tiltak for å imøtekomme de økonomiske utsiktene fremover, herunder den midlertidige ansettelsesstoppen som ble iverksatt.

Det ble ved erstatninger åpnet for å gjøre unntak for virksomhetskritiske stillinger, og gitt et generelt unntak for stipendiatstillinger på Ph.d.-programmene. Begrepet «virksomhetskritisk» ble knyttet til at HINN ikke kan opprettholde lovpålagte oppgaver / at det vil være fare for helse, miljø og sikkerhet / at det vil være fare for at eiendom, materiell og utstyr blir ødelagt / at det er helt nødvendig for å opprettholde helt nødvendige driftsfunksjoner. Hva som oppleves virksomhetskritisk vil dog kunne oppleves ulikt i ulike deler av organisasjonen. Det vurderes videre som virksomhetskritisk at føringer fra KD og øvrige myndighetsorgan etterleves.

Alle ledere ble gitt i oppdrag å gjøre en kritisk gjennomgang av konsekvenser ved å la stillinger stå ledig. Herunder hva som kan gjøres innenfor eget ansvarsområde, hvilken annen kompetanse som er tilgjengelig, samt muligheter for omprioriteringer og endringer i oppgaveportefølje og fordeling mellom medarbeidere.

Tabell 6 sammenligner budsjetterte og faktiske månedsverk per fakultet/enhet for august 2024. Tilnærmet alle enheter har færre årsverk enn budsjettert, med unntak av ALB, noe som primært skyldes en høyere BOA-aktivitet enn budsjettert ved fakultetet (jf. diagram 1).

Tabell 6. Faktiske mot budsjetterte månedsverk per 31.08.2024

Fakultet	Budsjetterte månedsverk per august	Faktiske månedsverk per august	Avvik
ALB	103,5	108,3	4,8
LUP	274,7	267,8	- 6,9
HSV	212,5	201,8	- 10,7
FTVS	104,6	97,3	- 7,3
HHS	253,1	236,1	- 17,1
HA	263,3	261,1	- 2,2
KD-Rekruttstillinger	103,4	90,2	- 13,1
HINN	1 315,1	1 262,6	- 52,6

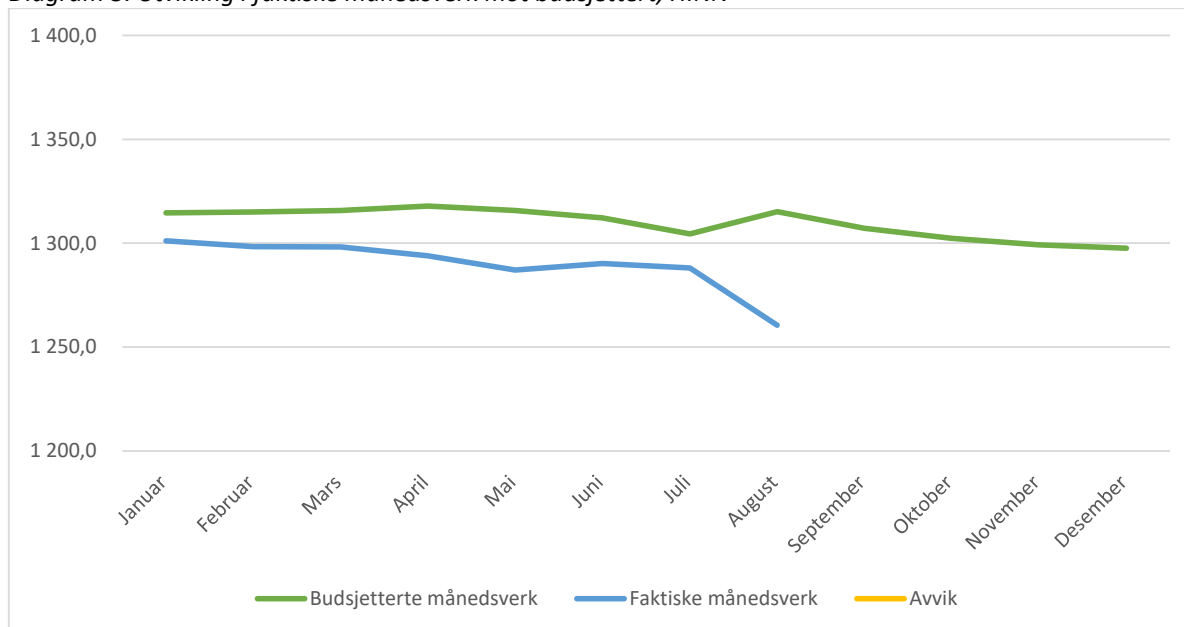
Tabell 7 viser utviklingen i antall bemannede månedsverk fra oktober 2021 til august 2024, fordelt på fakultet, HA og rekrutteringsstillinger (KD-hjemler). Tabellen viser en reduksjon på 33 månedsverk fra siste offisielle rapporteringstidspunkt som var 1. oktober 2023. Nedgangen er størst i midlertidige ansettelser/vikarer.

Tabell 7. Utvikling i antall månedsverk for fakulteter, HA og rekrutteringsstillinger.

Fakultet	okt.18	okt.21	okt.22	okt.23	apr.24	aug.24
ALB	70	84	95	103	110	108
LUP	196	270	286	279	278	268
HSV	187	200	219	207	204	202
FTVS	73	104	100	106	99	97
HHS	149	238	248	249	246	236
HA	249	258	260	255	266	261
KD-Rekruttstillinger	76	75	97	97	89	90
HINN	1 000	1 229	1 305	1 296	1 292	1 263

Diagram 3 viser utviklingen i faktiske månedsverk sammenlignet med budsjetterte månedsverk hittil i 2024, hvor effekten av innsparinger kommer tydelig frem.

Diagram 3. Utvikling i faktiske månedsverk mot budsjettert, HINN

Tabell 8 viser utvikling i antall månedsverk fra oktober 2018 til august 2024 fordelt på stillingsgrupper.

Tabell 8. Utvikling månedsverk fordelt på stillingsgrupper.³

Stillingsgruppe	okt.18	okt.21	okt.22	okt.23	aug.24	Endring okt.18 - aug.24	
Undervisning og forskerstillinger eks stip. (UN1 og 2)	506	656	690	679	659	153	30 %
Stipendiat	92	99	131	135	129	37	40 %
Faglig-administrative lederstillinger (UN3)	35	33	34	33	35	-	0 %
Andre UFF-stillinger (UN4)	8	10	11	10	11	3	41 %
Støttestillinger for UFF (ST1-3)	56	65	64	65	66	10	17 %
Teknisk-administrative stillinger (AD1-3)	303	367	375	373	363	60	20 %
HINN	1 000	1 230	1 305	1 296	1 263	263	26 %

Inndelingen er basert på stillingskoder i Database for høyere utdanning (DBH):

<https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder>

³ I motsetning til tabell 6 og 7, samt diagram 3, som kun teller stipendiater finansiert av KD, inkluderes i tabell 8 alle stipendiater – uavhengig av finansieringskilde.

2.2 Kompetanseutvikling

HINN har satt et ambisjonsnivå for andel førstestillinger på 72 % i løpet av 2025. Per 31.08.24 var andel førstestillinger 69,9 %, mot budsjettert andel på 72,7 %.

Diagram 4 viser endring og fordeling i kompetansesammensetning for faglige årsverk de siste årene. Andel førstekompetanse har siden oktober 2021 økt med mer enn 10 prosentpoeng. Det har vært en nedgang i faglige stillinger under førstestillingsnivå på ca. 68 årsverk, og en økning i stillinger på førstestillingsnivå med ca. 71 årsverk. Dette viser blant annet at høgskolen har lyktes med den restriktive oppfølgingen av høgskolens retningslinjer for ansettelse i undervisnings- og forskerstillinger, hvor hovedregelen er ansettelse på førstestillingsnivå, i tillegg til økt satsing på intern kvalifisering.

Diagram 4. Utvikling i antall faglige årsverk og andel førstestillinger i HINN.

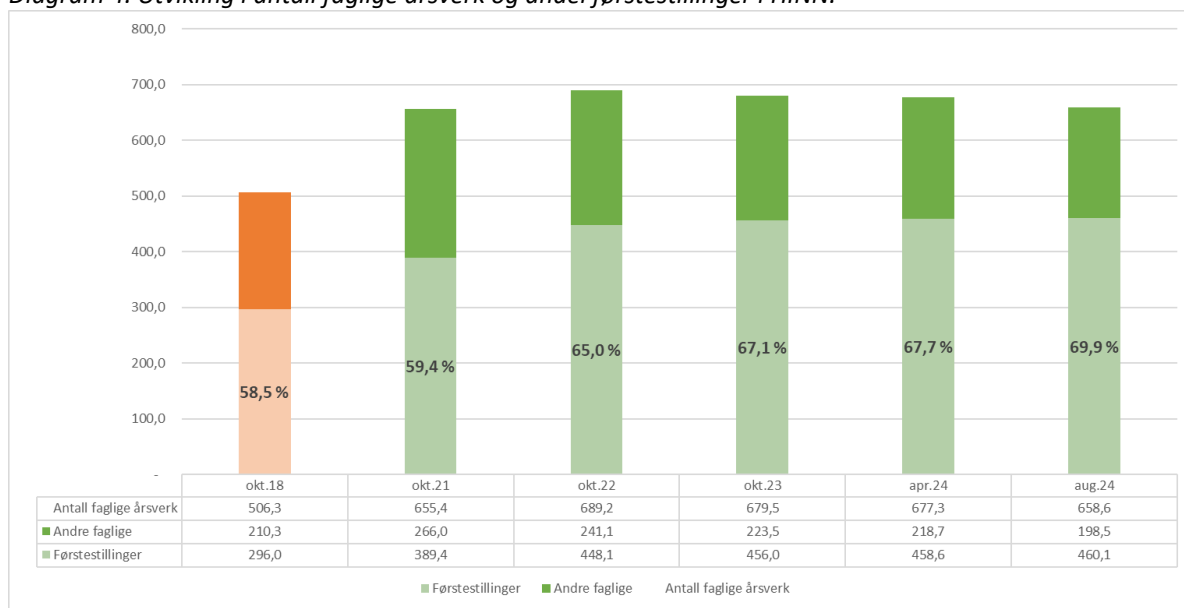
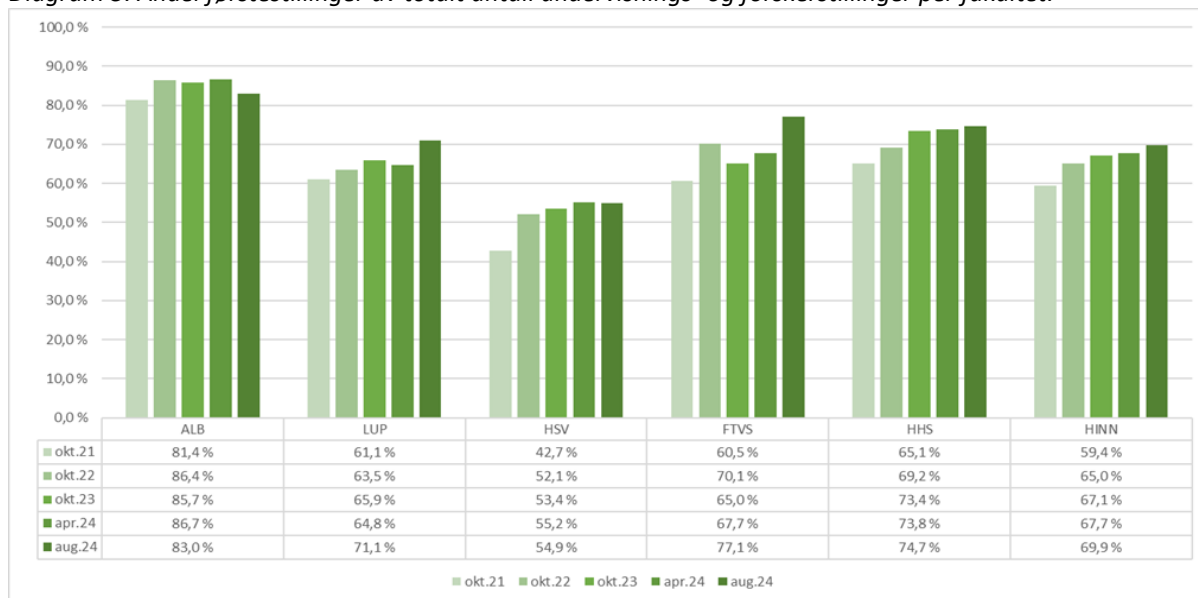
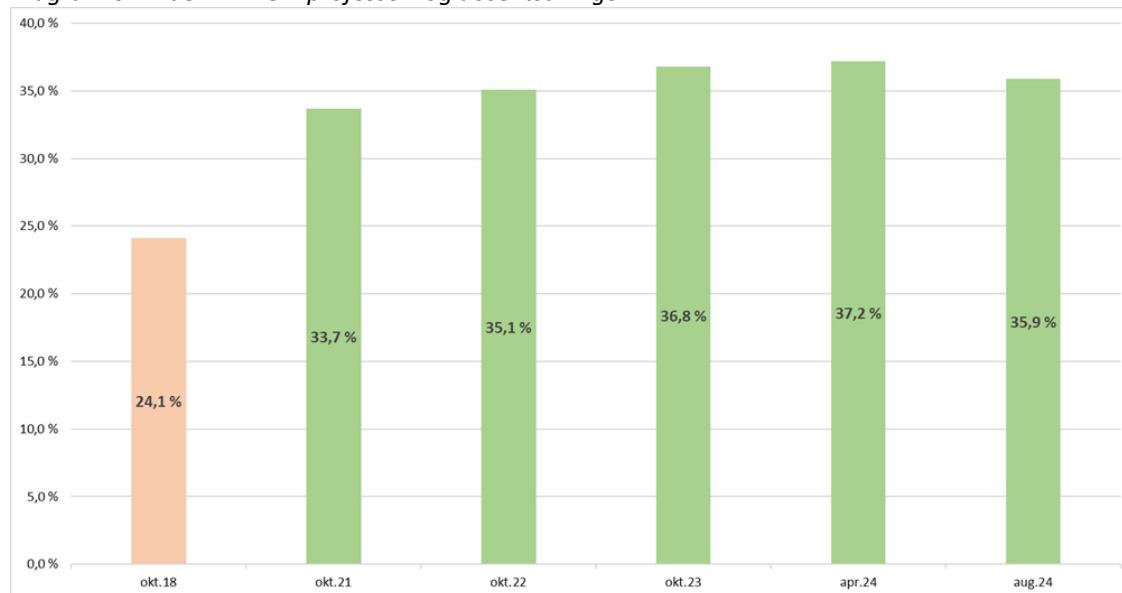

Diagram 5. Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger per fakultet.

Andelen kvinner i professor- og dosentstillinger var per 31.08.24 på 35,9 %, jf. diagram 6, noe under ambisjonen på 42 %. Videre arbeid med å øke andel kvinner i faglige toppstillinger er forankret i HINN's handlingsplan for likestilling og mangfold, og er en integrert del av arbeidet med å øke første- og toppkompetanse i HINN.

Diagram 6. Andel kvinner i professor- og dosentstillinger.

2.3 Andre nøkkeltall

Midlertidighet

Andelen midlertidige årsverk i undervisnings- og forskerstillinger, administrative stillinger og støttestillinger til undervisning og forskning var per 31.08.24 på 7,8 %. Tabell 9 viser at det har vært en nedgang i andel midlertidige stillinger i HINN, i tråd med politiske signaler, og at høyskolen har god kontroll på utviklingen.

Disse stillingskategoriene⁴ inngår i beregningen:

- Undervisnings- og forskningsstillinger (UN1)
- Bibliotekstillinger (ST1)
- Ingeniører (ST2)
- Tekniske stillinger for undervisning, forskning og formidling (ST3)
- Administrative stillinger (AD2)

Tabell 9. Utvikling i andel midlertidige stillinger

Fakultet	okt.21	okt.22	okt.23	apr.24	aug.24
ALB	16,6 %	19,4 %	16,8 %	18,6 %	18,9 %
LUP	17,3 %	11,3 %	10,3 %	12,3 %	9,0 %
HSV	14,3 %	10,1 %	5,7 %	5,3 %	4,2 %
FTVS	15,2 %	8,5 %	15,2 %	11,3 %	12,3 %
HHS	14,6 %	7,1 %	7,7 %	6,3 %	4,2 %
HA	5,7 %	6,0 %	4,2 %	8,1 %	6,2 %
HINN	13,9 %	9,7 %	8,9 %	9,5 %	7,8 %

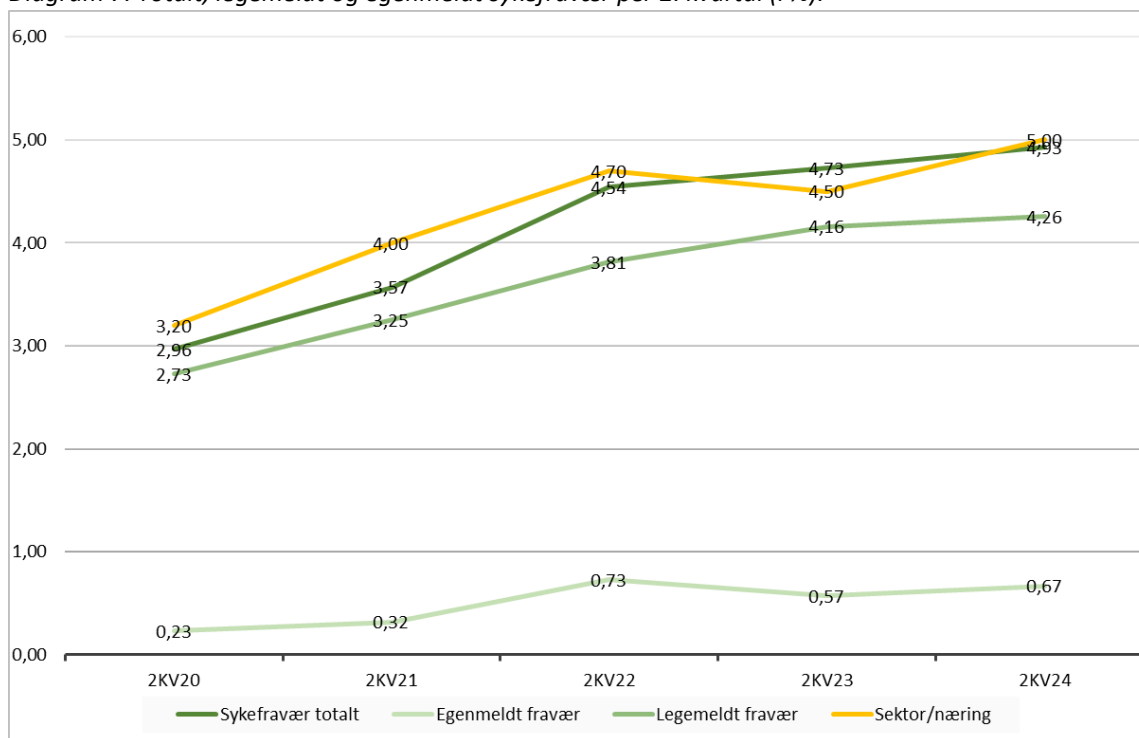
⁴ Kategorisering av stillinger i DBH: <https://dbh.hkdir.no/datainnhold/kodeverk/stillingskoder>

Fra 1. august 2024 kom det endringer i UH-loven hvor det er vedtatt innstramminger i særreglene for universitets- og høyskolesektoren som frem til nå har åpnet for midlertidige stillinger og åremål. Tidligere åpnet loven blant annet for at en søker til en ledig stilling kunne ansettes midlertidig i inntil tre år dersom ingen av søkerne fullt ut oppfylte kvalifikasjonskravene i utlysingen. Dette er imidlertid ikke videreført i den nye loven. Dersom det ikke er noen kvalifiserte søkere og det er helt nødvendig å ansette noen av hensyn til undervisningssituasjonen, er det etter ny lov fortsatt adgang til å ansette i en lavere stilling, men bare i inntil ett år.

Sykefravær

Diagram 7 viser sykefravær i HINN per 2. kvartal for årene 2020-2024. Sammenligner vi tallene fra 2. kvartal 2024 med tallene fra 2. kvartal i 2023, er det en økning i det totale sykefraværet fra 4,73 % til 4,93 %. Det legemeldte fraværet gikk fra 4,16 % til 4,26 %, mens det egenmeldt fravær økte fra 0,57 % til 0,67 %. I HINN er det et overordnet måltall for det samlede sykefraværet med et gjennomsnitt på under 4 % per år. Det totale sykefraværet varierer mellom enhetene. HINNs sykefravær ligger for det meste litt under gjennomsnittlig sykefravær for sammenlignbar sektor/næring.

Diagram 7. Totalt, legemeldt og egenmeldt sykefravær per 2. kvartal (i %).

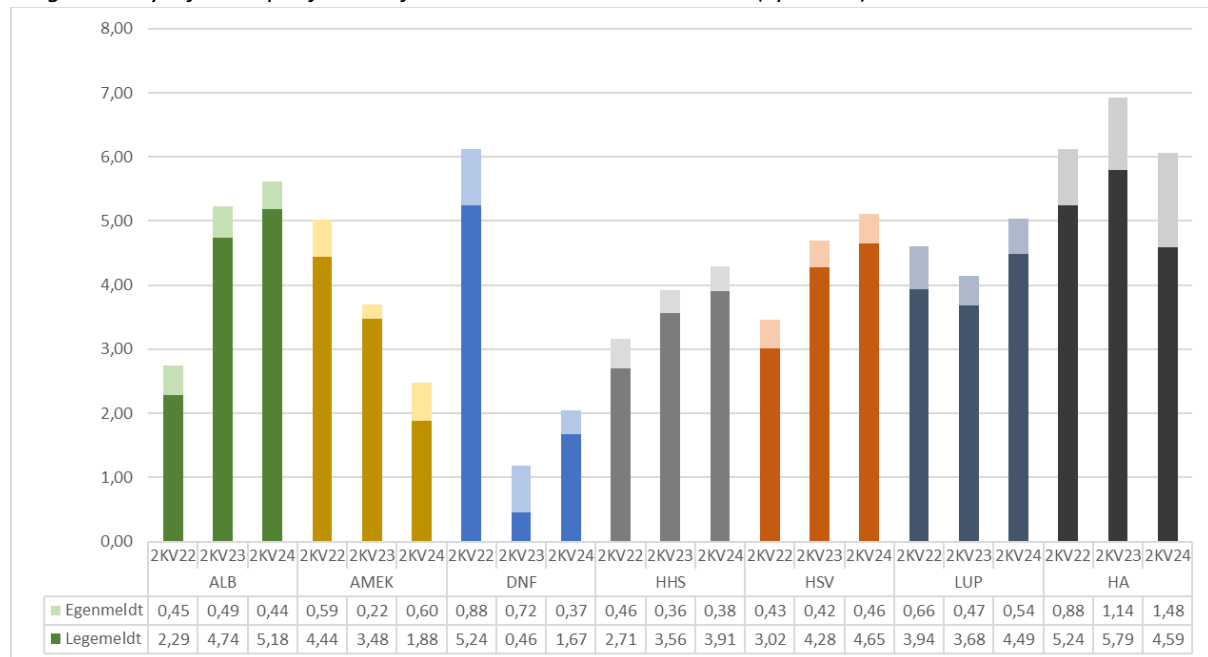

Sektor/næring viser SSBs sykefraværstatistikk for næring «Undervisning» innen sektor «Statlig forvaltning, m.m.»

Diagram 8 viser sykefravær ved HINN per kvartal for 2020-2024, fordelt mellom legemeldt og egenmeldt fravær. Det er variasjoner både mellom og innad i de ulike enhetene i høyskolen. Den prosentvise endringen må derfor ses i sammenheng med størrelsen på fakultet/enheten. Enkelte enheter med høyt sykefravær følges særskilt opp. Oppfølging av sykefravær er et fast tema i Hovedarbeidsmiljøutvalget (HAMU). Systematisk sykefraværsoppfølging har også vært sentralt i arbeidet med revidering av HMS-systemet, i forbindelse med Miljøfyrtårn-sertifisering og i LIP⁵-møter.

⁵ LIP = Lederopplæringsprogrammet «Ledelse i praksis»

Diagram 8. Sykefravær per fakultet for 2. kvartal i årene 2022-2024 (i prosent)

3 Forskning

Kapittelet gir en status på søknadsaktivitet, ph.d.-kandidater og åpen forskning og publisering ved HINN per 2. tertial.

3.1 Søknadsaktivitet per 2. tertial

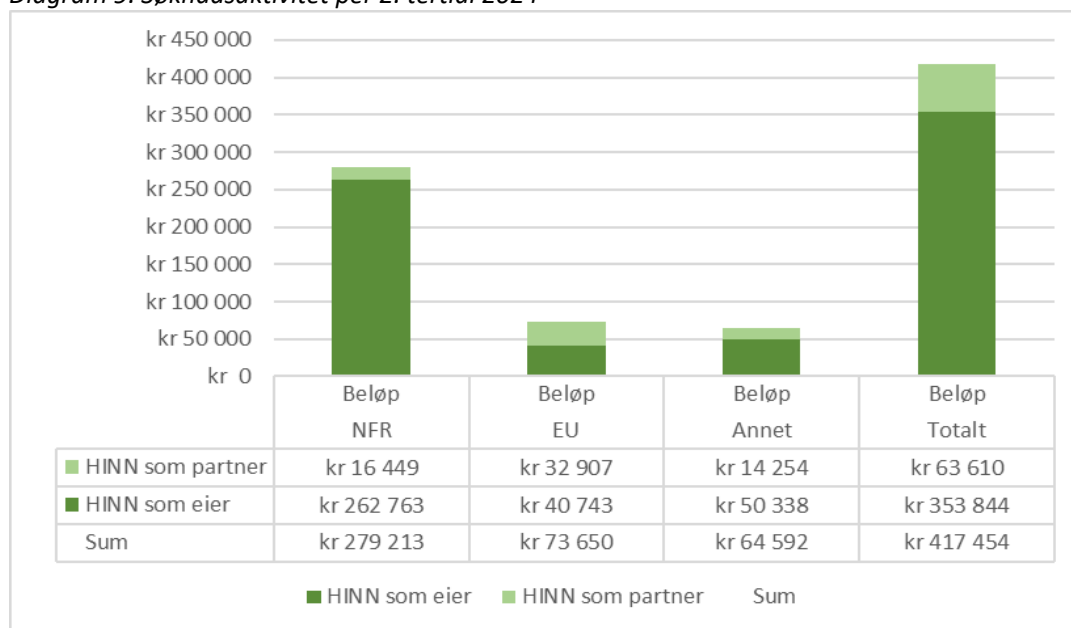
HINN har nådd flere milepæler i løpet av rapporteringsperioden, både status som Europeisk Universitet gjennom universitetsalliansen Emerge samt tilslag som koordinator for et Horisont Europa-prosjekt.⁶

Høgskolen har fått styrket den samlede oversikten over søknader som sendes fra høgskolen, hvilket gjør at også finansieringskilder utenom NFR og EU nå kan inkluderes i fremstillingen. Som følge av dette er ikke 2024-grunnlaget direkte sammenlignbart med tidligere år, men det vil på sikt gi en bedre totaloversikt over utviklingen i samlet søknadsaktivitet.

Diagram 9 viser HINNs totale søknadsaktivitet oppgitt i kroner søkt til HINN, fordelt på hvilken rolle HINN har i de ulike prosjektsøknadene. Tabell 10 viser antall søknader og status. Fremstillingen viser en stor forsknings- og søknadsaktivitet ved HINN, hvor det totalt er blitt sendt 130 søknader for til sammen kr 417 mill. til HINN. Hittil i år har HINN fått tilslag på 26 av søknadene til en samlet verdi av ca. 23 millioner kroner til fagmiljøene.

Forskningsrådet er den finansieringskilden som står for over halvparten av verdien av søknadene. I tillegg er særlig Miljødirektoratet en viktig kilde til finansiering av forskning på ALB. EU som finansieringskilde inkluderer i diagram 9 og tabell 10 også Erasmus+.

Diagram 9. Søknadsaktivitet per 2. tertial 2024

Tall i 1000,-

Tabell 10 viser status for alle søknader sendt hittil i år, fordelt på prosjekter hvor HINN er eier eller partner. Som det går frem av tabellen sendes det flest søknader i kategorien «annet», hvor gjennomsnittlig søknadssum til HINN er ca. kr 1 mill. per prosjekt. HINN jobber med rutiner for

⁶ Prosjektet 'Co-creating coexistence: Advancing policies, practices, and stakeholder engagement for integrating wildlife and livestock into sustainable multi-functional landscapes in Europe.' ved ALB

vurdering av hvilke utlysninger og søknader som skal prioriteres ut fra kvalitet og strategi, samt effektiv ressursutnyttelse.

Tabell 10. Status for søknader sendt per 2. tertial 2024

Per 31.08.2024	Søknadssum til HINN	Søknader sendt	Søknader til vurdering	Søknader med tilslag	Søknader avslått
NFR (eier)	kr 262 763	30	27	1	2
NFR (partner)	kr 16 449	19	15	2	2
EU (eier)	kr 40 743	7	1	3	3
EU (partner)	kr 32 907	11	1	4	6
Annet (eier)	kr 50 338	46	14	11	21
Annet (partner)	kr 14 254	17	6	5	6
Totalt	kr 417 454	130	64	26	40

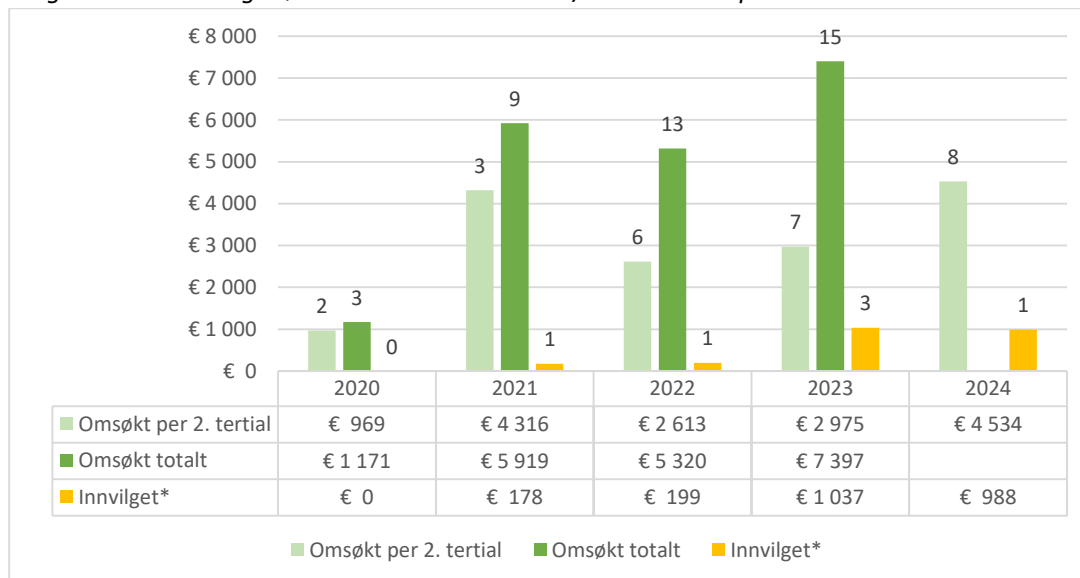
Beløp i 1000,-

Horisont 2020/Horisont Europa

Diagram 10 viser HINNs søknadsaktivitet til EUs rammeprogrammer for forskning og innovasjon. Dette inkluderer alle søknader hvor HINN deltar som partner, med HINNs andel av søkt beløp og antall prosjekter. Søknadsaktiviteten har de siste årene vist en stigende trend i antall søknader, etter at det ble sendt kun tre i 2020. Diagrammet viser også tilslag på søknader (gruppering gjort iht. søknadsår). HINN deltar for tiden i to Horisont Europa-prosjekter, og i 2024 har høgskolen som nevnt fått tilslag som koordinator i ytterligere ett prosjekt. I tillegg fikk HINN i begynnelsen av september tildelt et ERC starting grant. Tilslagsprosenten for søknader til Horisont Europa er ved utgangen av 2. tertial på 16,3 %.

Kvalitet i søknader er viktig og noe HINN vektlegger i sitt søknadsarbeid. De fleste søknader HINN sender er over terskelverdi, som tilsier at kvaliteten i seg selv er god nok til å kvalifisere for støtte.⁷

Diagram 10. Utvikling i søknader til Horisont 2020/Horisont Europa.

Beløp i 1000,- (€).

*Flere søknader er fortsatt inne til vurdering

⁷ Kun de søknader som får en kvalitetsscore over EUs terskelverdi vil kvalifisere for støtte. Dvs. at søknader som vurderes under terskelverdi normalt ikke vil kunne motta støtte, uavhengig av andre faktorer.

3.2 Ph.d.-stipendiater og disputaser

HINN har til sammen seks ph.d.-programmer, hvorav fem med fortsatt opptak. Fire er godt etablerte: INTOP, AØB, PROFF og BUK. I 2022 fikk HINN i tillegg godkjent to nye programmer: HELVEL og FILMART. BUK fases ut ved at det ikke tas opp flere kandidater til programmet og erstattes av HELVEL som ph.d.-program på HSV.

HINN har per 31.08.2024 totalt 65 stipendiathjemler finansiert av KD, mens tabell 6 og 7 viste at det på samme tidspunkt var totalt 90 månedeverk med bevilgningsfinansierte rekrutteringsstillinger. Differansen skyldes dels at HINN har prioritert midler til flere stipendiater enn de 65 finansiert direkte, og dels forsinkelser. I tillegg kommer stipendiater finansiert av andre finansieringskilder.

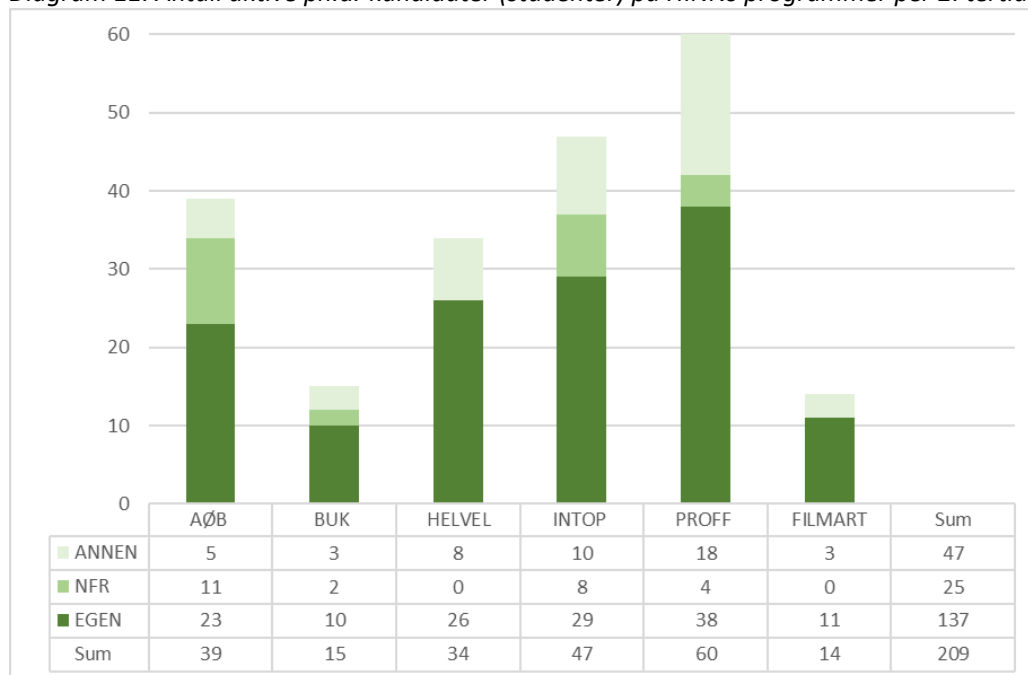
Rekruttering

Per 31. august 2024 er det totalt 209 registrerte kandidater på HINNs ph.d.-programmer, hvilket er en økning med 2 kandidater fra samme rapporteringstidspunkt i 2023, men en nedgang på 3 kandidater fra 1. tertial.⁸

De fleste ph.d.-kandidatene er finansiert av bevilgningen fra KD (EGEN), mens en mindre andel er finansiert av Forskningsrådet (NFR) eller av andre virksomheter/midler (ANNEN). Sistnevnte består av kandidater finansiert av virksomheter som Sykehuset Innlandet, stiftelser og Kompetanse-, Universitets- og Forskningsfond (KUF), samt de som er finansiert av virksomheter i samarbeid med Forskningsrådet gjennom offentlig sektor- eller nærings-ph.d. ordningen.

Diagram 11 viser antall registrerte ph.d.-kandidater per 31.08.2024, fordelt per program og finansieringskilde.⁹

Diagram 11. Antall aktive ph.d.-kandidater (studenter) på HINNs programmer per 2. tertial.

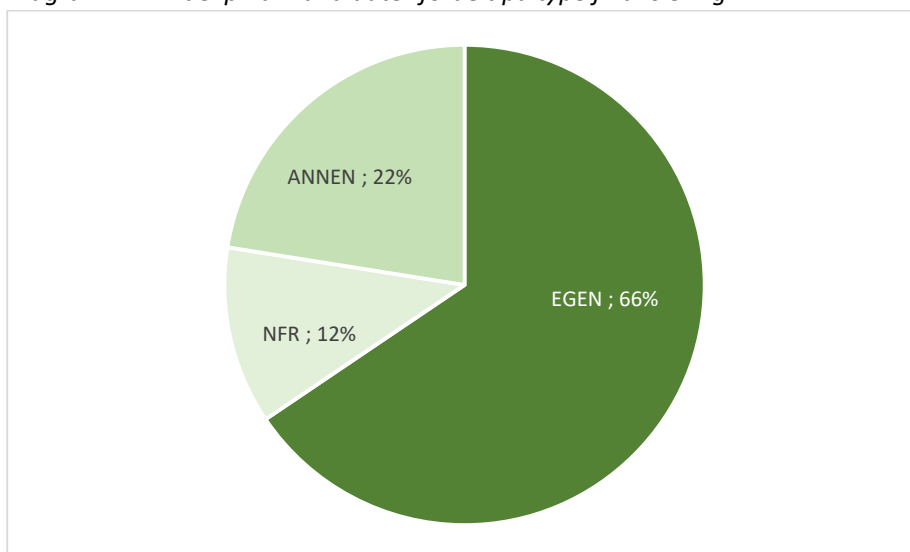

⁸ Foreløpige tall, siden endelig oppdatering og kontroll av data i FS gjøres ifm. rapportering til DBH når året er omme

⁹ I motsetning til kap. 2 (HR), som viser antall månedeverk/årsverk ansatt i HINN, telles her alle kandidater som er tatt opp på HINNs ph.d.-programmer – uavhengig av hvor de er ansatt og i hvilken stillingsprosent.

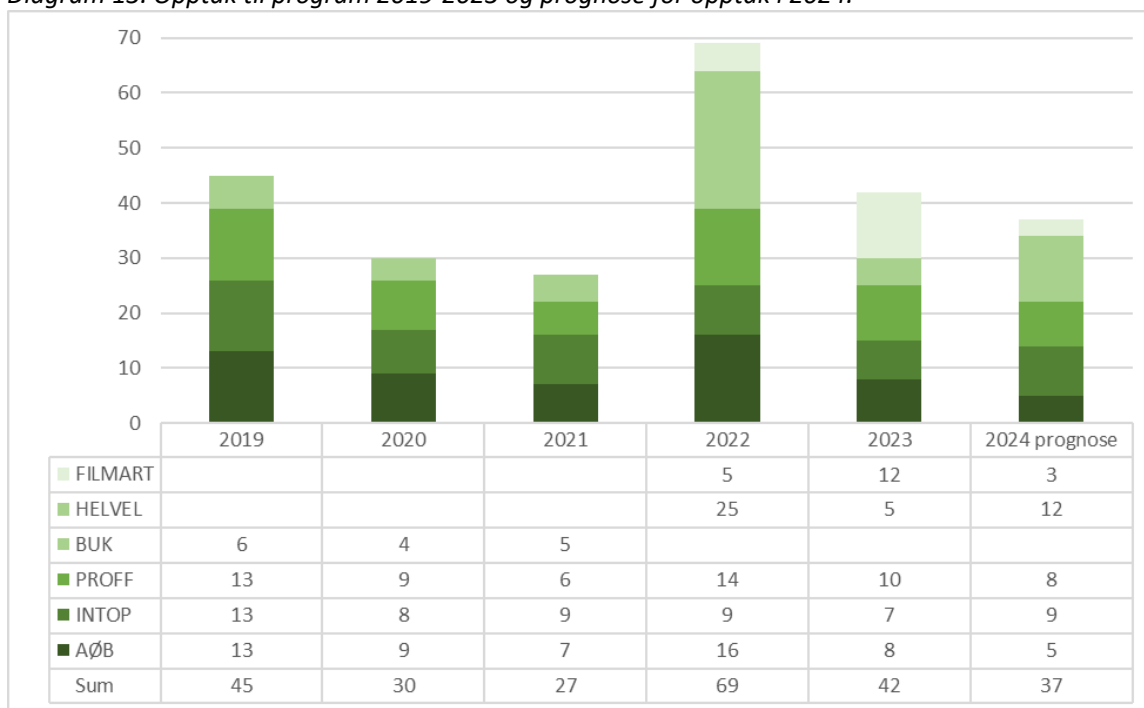
Diagram 12 viser andel ph.d.-kandidater fordelt på type finansiering. HINN har en vesentlig andel finansiert over egen bevilgning.

Diagram 12. Andel ph.d.-kandidater fordelt på type finansiering.

HINN har hittil i år tatt opp 19 kandidater til sine ph.d.-programmer, hvorav 1 til FILMART, 4 til HELVEL, 8 til PROFF og 6 til INTOP. Prognosen for 2024 viser et forventet opptak på totalt 37 kandidater.

Diagram 13. Opptak til program 2019-2023 og prognose for opptak i 2024.

Disputaser

Per 31.08.2024 er det avholdt 15 disputaser: 4 på PROFF, 3 på INTOP, 6 på AØB, 1 på BUK og 1 på FILMART. Alle programmene har flere avhandlinger til bedømmelse, og om prognosen inntreffer vil PROFF og AØB innfri kravet om 15 disputaser i perioden 2022-2024. Overgangen fra BUK til HELVEL gir en forskyvning av antall disputaser ut i tid. Prognosene for antall disputaser i HINN er nedjustert fra 32 til 24 i løpet av 2. tertial. Dette skyldes blant annet krav om tre måneders omarbeiding for halvparten av disse kandidatene, som dermed forventes å disputere på nyåret 2025. Dermed ventes ytterligere 9 disputaser i løpet 2024 (3. tertial), da 15 av de 24 i prognosen allerede er gjennomført.

Diagram 14. Antall disputaser per ph.d.-program 2019-2023 og prognose for 2024.

Åpen forskning og publisering

Tabell 11 viser antall publikasjoner per 2. tertial 2024 og antall arkiverte, åpne datasett. Åpen publisering og åpen arkivering av datasett er viktige indikatorer på hvor langt HINN har kommet i utviklingen av åpen vitenskap. Ifølge nasjonale retningslinjer skal alle publikasjoner være åpent tilgjengelige fra 2024. HINN vil fortsette arbeidet mot 100 % åpne publikasjoner fremover.

HINN har i de foreløpige tallene en god utvikling sammenliknet med samme tidspunkt i 2023 når det gjelder forskningsaktivitet og antall publikasjoner. Publisering med internasjonalt samarbeid er en indikator for internasjonal standard og kvalitet.

Tabell 11. Antall og andel publikasjoner og datasett per 2. tertial (2021-2024).

	Per 2. tertial	2021	2022	2023	2024
Antall publikasjoner		321	345	423	521
Andel publikasjoner åpent tilgjengelig		49 %	75 %	62 %	I/T
Andel publikasjoner med internasjonalt samarbeid		34 %	47 %	43 %	45 %
Antall åpent arkiverte datasett		5	4	8	12

Foreløpige tall per 31.08.2024, sammenliknet med tilsvarende tall for tidligere år

I/T = data p.t. ikke tilgjengelig

Ledelseskommentar til delårsregnskapet for 2. tertial 2024

Regnskapsavleggelsen

Regnskapet er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten, statlige regnskapsstandards (SRS), rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement. Regnskapet gir et riktig bilde av resultatene for 2. tertial 2024 og den økonomiske situasjonen per 31.08.2024.

Høgskolen i Innlandet (HINN) bekrefter at institusjonens revisor er Riksrevisjonen.

Vesentlige avvik mellom periodisert budsjett og regnskap, inkludert en omtale av den økonomiske driften

Per 31.08.2024 hadde HINN et positivt resultat av periodens aktiviteter på kr 36,0 mill., mot et budsjettert resultat på kr -4,8 mill., hvilket betyr at høgskolen hadde et positivt budsjettavvik på kr 40,8 mill.

HINN hadde per 31.08.24 kr 1 181,3 mill. i driftsinntekter, noe som er kr 20,8 mill. høyere enn samme periode i 2023, og kr 2,0 mill. lavere enn budsjettert. Inntekter fra salg og BOA er kr 19,9 mill. lavere enn budsjettert, men har blitt oppveid av en lavere inntektsreduksjon av bevilgninger enn forutsatt – som følge av utsatte investeringer. Inntektsøkningen fra 2023 til 2024 kan i sin helhet tilskrives inntekt fra bevilgninger.

HINN hadde per 31.08.24 kr 1 145,4 mill. i driftskostnader, noe som er kr 26,1 mill. høyere enn tilsvarende periode i 2023, og kr 42,8 mill. lavere enn budsjettert. Avviket mot budsjett skyldes i hovedsak innsparinger på lønnskostnader og andre driftskostnader som et tiltak for å imøtekomme de økonomiske fremtidsutsiktene. Fra 31.08.2023 til 31.08.2024 økte lønnskostnadene med kr 31,6 mill., og utgjorde dermed hele økningen i driftskostnader.

HINN anser den økonomiske driften per 31.08 som tilfredsstillende, men på vei inn i en tid med bevilgningsnedgang vil høgskolen samtidig måtte ta betydelige grep i form av innsparing og omstilling for å få langtidsbudsjettet i balanse. Dette arbeidet er allerede godt i gang.

Utvikling i avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet, størrelsen på avsetningene og hva avsetningene planlegges brukt til

Per 31.08.2024 var samlede avsetninger fra KD i Note 15 del I og III kr 145,9 mill., ned fra kr 175,2 mill. per 31.08.2023, dvs. en reduksjon med kr 29,3 mill. Avsetning til investeringer utgjorde per 31.08.2024 kr 22,7 mill. og avsetning til andre formål kr 123,2 mill. Avsetning til andre formål er økt fra kr 101,5 mill. per 31.08.2023, altså en økning med kr 21,7 mill.

Samlet utgjør avsetningene i Note 15 9,7 % av bevilgningen, hvorav avsetning til investeringer 1,5 % av bevilgningen og avsetning til andre formål 8,2 % av bevilgningen. Det er prognostisert at

Høgskolen
i Innlandet

avsetninger til andre formål ved utgangen av 2024 vil utgjøre 6,4 % av bevilgningen, før styret har gjort vedtak om disponering av årsresultat iht. vedtatt investeringsplan.

Avsetninger til andre formål består primært av internt øremerkede midler til strategiske satsinger og rekrutteringsstillinger i Note 15 del I, i tillegg til ikke-inntektsført bevilgning i Note 15 del III.

HINN vurderer at avsetningene per 31.08.2024 er på et hensiktsmessig nivå innenfor de avsetningsreglene som er gitt. Med reduserte rammebetingelser fremover ville en noe høyere kapitalavsetning gitt mer fleksible endringsprosesser, da HINN har en høy andel kostnader bundet gjennom lengre forpliktelser i husleieavtaler og ansettelseskontrakter.

Gjennomførte og planlagte investeringer

Avsetning til investeringer er i henhold til investeringsplan vedtatt av høgskolestyret den 14.12.2023.

Det er for 2024 budsjettert med investeringer på kr 50,8 mill. Vesentlige investeringer er knyttet til PC og IT-utstyr for ansatte, utstyr til forsknings- og undervisningsarealer, møbler og inventar, infrastruktur og lab-utstyr.

Per 31.08.2024 er det investert for kr 22,9 mill., mot et budsjett på kr 38,2 mill., dvs. kr 15,3 mill. mindre enn budsjettert. Avviket skyldes dels forsinkelser i enkelte anskaffelser, men også en betydelig andel investeringer som er utsatt. Det forventes at investeringene ut 2024 vil ligge under budsjett.

Lillehammer, 19. september 2024

Peer Jacob Svenkerud
Rektor

Høgskolen
i Innlandet

O27/24

Arkivsak-dok. 24/03018-3
Saksbehandler Gunn Heidi Sorknes Holme
Saksbehandler Ellen Anne Kjenstadback

Saksgang
Høgskolestyret 01.08.2023-31.07.2027

Møtedato
26.09.2024

ORIENTERING OM HØGSKOLENS ØKONOMI OG OMSTILLINGSPROSJEKT

Forslag til vedtak/innstilling:

Styret tar informasjon om HINNs økonomi og omstillingsprosjekt til orientering

Sammendrag:

Det vil bli gitt en orientering i møtet.

R14/24

HØGSKOLEN I INNLANDET
Postboks 400 Vestad
2418 ELVERUM

Saksbehandler: Birgitte Ulvevadet

Vår ref: 24/00858-1
Vår dato: 16.08.2024
Deres ref:
Deres dato:

Varsel om periodisk oppfølging av det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Innlandet

Kvalitetsarbeidet ved norske universiteter og høyskoler skal bidra til å sikre og videreutvikle kvalitet i studietilbudene, og til å videreutvikle kvaliteten mot et høyt nasjonalt og internasjonalt nivå. NOKUT har siden 2003 fulgt opp dette arbeidet ved universiteter og høyskoler. Oppfølgingen gjennomføres periodisk, og det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon. NOKUTs eksterne kvalitetssikring gjennomføres i henhold til de europeiske standardene og retningslinjene for kvalitetssikring i høyere utdanning (ESG).

I 2025 skal NOKUT føre tilsyn med kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Innlandet

For å legge til rette for erfaringsdeling og samarbeid mellom institusjonene, har NOKUT delt inn institusjoner som skal gjennom tilsyn samtidig i grupper. Høgskolen i Innlandet inngår i gruppe 1 sammen med Høgskulen på Vestlandet, Nord universitet, Universitetet i Sørøst-Norge og VID vitenskapelige høyskole

Ettersom dette er den første gruppen i NOKUTs fjerde runde med periodisk oppfølging av universiteter og høyskolars systematiske kvalitetsarbeid, inviterer NOKUT til et digitalt informasjonsmøte mandag 9. september 2024 for å informere om metodiske endringer i tilsynsmodellen og status for endringer i regelverket. NOKUT vil i tillegg invitere til et ordinært oppstartsmøte for tilsynet i januar 2025.

Fremdriftsplan/Milepæler i den periodiske oppfølgingen for gruppe 1 ligger som vedlegg til dette brevet.

Om den periodiske oppfølgingen

Et grunnleggende premiss i NOKUTs periodiske oppfølging er at det er institusjonen selv som har ansvaret for å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningene de tilbyr. Kvalitetsarbeid forstås som institusjonens systematiske arbeid for å sikre og utvikle kvaliteten i egne studietilbud gjennom et system for kvalitetssikring.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Postboks 578, 1327 Lysaker | Drammensveien 288
postmottak@nokut.no | tlf: 21 02 18 00
www.nokut.no

Det rettslige grunnlaget for oppfølgingen er den nye universitets- og høyskoleloven §§ 3-5 og 3-6, samt den nye universitets- og høyskoleforskriften kapittel 1¹.

Det følger av den nye universitets- og høyskoleloven § 3-6 at NOKUT skal føre tilsyn med universiteters og høyskolars kvalitetsarbeid. NOKUT skal gjennom tilsyn kontrollere at institusjonens systematiske kvalitetsarbeid oppfyller kravene i gjeldende lov og forskrift, og stimulere til videreutvikling utover disse kravene.

Hovedtrekk i prosessen

Institusjonen oppnevner en kontaktperson

Institusjonen bes om å oppnevne en kontaktperson som har ansvar for all kontakt med NOKUT i den periodiske oppfølgingen. All kommunikasjon mellom institusjonen og den sakkyndige komiteen skal gå gjennom NOKUT.

Institusjonen deltar på oppstartsmøte

NOKUT inviterer institusjonene som inngår i samme gruppe til et felles oppstartsmøte onsdag 8. januar 2025 som markerer at arbeidet med tilsynet formelt starter opp. I oppstartsmøtet vil NOKUT gi informasjon om den praktiske gjennomføringen av tilsynet, gjeldene regelverk i lov og forskrift, samt innsending av dokumentasjon.

NOKUT oppnevner sakkyndige

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kvalitetsarbeidet ved hver institusjon opp mot gjeldende krav i lov og forskrift. De sakkyndige er ansvarlig for de faglige vurderingene, som nedfelles i en sakkyndig rapport, og som ligger til grunn for vedtak i NOKUTs styre. Institusjonen vil få anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige før disse oppnevnes.

Institusjonen oversender egenvurdering og dokumentasjon

I egenvurdering skal institusjonen belyse hvordan institusjonen oppfyller gjeldende krav til kvalitetssystem og kvalitetsarbeid i den nye universitets- og høyskoleforskriften. Institusjonen vil eksempelvis bli bedt om å beskrive sitt kvalitetssystem, hvordan systemet anvendes og vurdere kvalitetsarbeidets styrker og utfordringer. Egenvurderingen skal understøttes av dokumenterte eksempler.

NOKUT vil primært be om dokumentasjon på institusjonsnivå, med den hensikt at institusjonen skal dokumentere rutiner og praksis for hvordan institusjonen arbeider systematisk for forbedring og utvikling av utdanningskvaliteten. Som del av dokumentasjonen skal institusjonen legge ved et utvalg av institusjonens styrende dokumenter i kvalitetsarbeidet.

¹ Kunnskapsdepartementet arbeider for tiden med å forenkle regelverket knyttet til kvalitetsarbeid, og forslag til nye forskriftskrav ble sendt på høring i sektoren 11. juni 2024 og skal tre i kraft fra 1. januar 2025.

Mal for egenvurderingen og nærmere beskrivelse av hva slags dokumentasjon som skal sendes inn til NOKUT i forbindelse med tilsynet vil bli sendt til institusjonen i etterkant av oppstartsmøtet. Fristen for å oversende egenvurderingen og dokumentasjon til NOKUT er fredag 9. mai 2024.

NOKUT gjennomfører institusjonsbesøk

Etter at den sakkyndige komiteen har gjennomgått institusjonens egenvurdering og dokumentasjon gjennomfører NOKUT et institusjonsbesøk, som normalt går over to dager. I løpet av besøket vil de sakkyndige intervju blant annet institusjonens øverste ledelse, representanter fra styret, samt ansatte og studenter om kvalitetsarbeidet ved institusjonen og deres rolle i dette arbeidet. NOKUT fastsetter datoer for institusjonsbesøket i samråd med de sakkyndige og den enkelte institusjon.

De sakkyndig utformer sin rapport

På bakgrunn av egenvurderingen, den innsendte dokumentasjonen fra institusjonen, opplysninger fra institusjonsbesøket og evt. supplerende dokumentasjon, vurderer de sakkyndige hvorvidt institusjonens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid oppfyller krav i lov og forskrift. De sakkyndige utarbeider en rapport som inneholder deres vurderinger og konklusjoner, samt råd om videre utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet ved institusjonen. Institusjonen vil få oversendt et utkast til sakkyndig rapport for faktasjekk før den ferdigstilles. Når sakkyndig rapport er ferdigstilt, og NOKUTs innstilling til styret foreligger, vil institusjonen få anledning til å utforme en offentlig uttalelse som skal oversendes NOKUT før styrebehandlingen av saken.

NOKUTs styre fatter vedtak

På bakgrunn av den sakkyndige rapporten, og NOKUTs innstilling, vil styret i NOKUT fatte vedtak om institusjonens systematiske kvalitetsarbeid er tilfredsstillende eller ikke. NOKUT vil orientere institusjonen om utfallet av styrets behandling så snart vedtaket er fattet. Rapporten fra oppfølgingen vil bli publisert på NOKUTs nettsider og i den europeiske databasen for ekstern kvalitetssikring (DEQAR).

Institusjonene gjennomfører en utviklingsfase

Alle institusjonene skal gjennom en utviklingsfase i den periodiske oppfølgingen. NOKUT skal legge til rette for at institusjonene kan følge opp resultater fra tilsynet og utvikle seg videre.

Praktisk informasjon

NOKUT ber om en bekreftelse på at dette brevet er mottatt per e-post til postmottak@nokut.no innen fredag 23. august 2023.

I bekreftelsen bes det om navn og e-postadresse til institusjonens kontaktperson i tilsynet.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen
Postboks 578, 1327 Lysaker | Drammensveien 288
postmottak@nokut.no | tlf: 21 02 18 00
www.nokut.no

Dersom institusjonen skulle ha noen spørsmål i forbindelse med tilsynet, kan institusjonens kontaktperson henvende seg til NOKUTs saksbehandler Birgitte Ulvevadet på e-post: birgitte.ulvevadet@nokut.no.

Med hilsen

Hege Brodahl
seksjonssjef

Birgitte Ulvevadet
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: Kai Tore Bakke

Vedlegg: Vedlegg fremdriftsplan Høgskolen Innlandet

Fremdriftsplan/Milepæler i den periodiske oppfølgingen ved Høgskolen i Innlandet

Aktivitet	Dato	Merknad
Oppstartsmøte for institusjonen	08.01.2025	I NOKUTs lokaler
Institusjonen mottar mal for egenvurdering og oversikt over dokumentasjonskrav fra NOKUT	09.01.2025	
Institusjonene leverer egenvurdering og dokumentasjon til NOKUT	09.05.2025	
Institusjonsbesøk	I uke 37/38/39, i 2025	NOKUT vil sende ut forslag til konkrete datoer i god tid før besøket finner sted.
Sakkyndig rapport	Desember 2025	Institusjonen mottar sakkyndig rapport med frist på én uke for kontroll av ev. faktiske feil.
Tilsynsrapport	Januar/februar 2026	Institusjonen mottar ferdig tilsynsrapport og får en frist på to uker til å uttale seg om den ferdige rapporten.
NOKUTs styre fatter vedtak i saken	April 2026	Institusjonen informeres om vedtaket før Tilsynsrapporten publiseres på NOKUTs nettsider.
Utviklingsfase	April/mai 2026	Institusjonene starter opp utviklingsfasen

From: "Postmottak@nokut.no" <Postmottak@nokut.no>
Sent: Fri, 16 Aug 2024 14:12:41 +0200
To: "Postmottak Høgskolen i Innlandet" <postmottak@inn.no>
Subject: Dokument 24/00858-1 Varsel om periodisk oppfølging av det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Innlandet sendt fra NASJONALT ORGAN FOR KVALITET I UTDANNINGEN NOKUT
Attachments: 24_00858-1 Varsel om periodisk oppfølging av det systematiske kvalitetsarbeidet ved Høgskolen i Innlandet med vedlegg.pdf

Til HØGSKOLEN I INNLANDET

Se vedlagte saksdokumenter/See attached documents.

Med hilsen/Yours sincerely

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT)/ The Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (NOKUT)
Postboks 578
N 1327 Lysaker

Telefon/Telephone +47 21 02 18 00
E-post/E-mail: Postmottak@nokut.no
Nett/Web: <http://www.nokut.no/> eller/or <http://www.nokut.no/en/>

Denne e-posten er beregnet for den institusjon eller person den er rettet til og kan være underlagt lovbestemt taushetsplikt. Dersom e-posten er feilsendt, vennligst slett den og kontakt Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

This email is confidential and may also be privileged. If you are not the intended recipient please delete this e-mail and notify the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education (NOKUT), Norway, immediately.